

Årsredovisning 2016

NCC Årsredovisning 2016

Innehåll

NCC i korthet	2
VD har ordet	4
Den inkluderande staden	6
Drivkrafter	8
Värdeskapande för intressenter	9
Strategi	10
– NCC:s mål	12
Aktien	16

AFFÄRSOMRÅDEN

Industry	18
Building	22
Infrastructure	27
Property Development	32

HÅLLBARHET

NCC:s hållbarhetsarbete	36
Hälsa och säkerhet	39
Social inkludering	40
Material och avfall	41
Klimat och energi	42
Etik och compliance	44
Produktportfölj	45

EKONOMISK REDOVISNING

Förvaltningsberättelse	46
Risk	51
Koncernens resultaträkning	54
Koncernens balansräkning	56
Moderbolagets resultaträkning	58
Moderbolagets balansräkning	59
Förändringar i eget kapital	60
Kassaflödesanalyser	62
Noter	64
Vinstdisposition	98
Revisionsberättelse	99
Flerårsöversikt	102
Kvartalsdata	105

BOLAGSSTYRNING

Bolagsstyrningsrapport	106
Internkontrollrapport	110
Styrelse och revisorer	112
Koncernledning	114

Finansiell information/kontakt	116
Definitioner	117

Den formella årsredovisningen som styrelsen undertecknat och som granskats av revisorerna omfattar sidorna 46–98.

**“Vi ska förnya
vår bransch
och erbjuda
de bästa
hållbara
lösningarna”**

Kassaflöde före finansiering

**1 050
MSEK**

Orderingång

**56 506
MSEK**

Avkastning eget kapital

23%

Rörelseresultat

**1 453
MSEK**

Nettoomsättning

**52 934
MSEK**

Nyckeltalen ovan avser kvarvarande verksamhet i NCC, exklusive Bonava.

OMSLAG

Bibliotek och kommunhus i Århus hamn – färdigställt 2016.

NCC i korthet

NCC är ett av de ledande nordiska bygg- och fastighetsutvecklingsföretagen. Med Norden som hemmamarknad är NCC verksamt inom hela värdekedjan – utvecklar kommersiella fastigheter och bygger bostäder, kontor, industrilokaler och offentliga byggnader, vägar och anläggningar samt övrig infrastruktur. NCC erbjuder även insatsvaror för byggproduktion samt tillhandahåller beläggning och väg-service. NCC skapar framtidens miljöer för arbete, boende och kommunikation med ett ansvarsfullt byggande som ger hållbart samspel mellan människa och miljö.

AFFÄRSIDÉ – ANSVARSFULLT FÖRETAGANDE

NCC utvecklar och bygger framtidens miljöer för arbete, boende och kommunikation. Med stöd i företagets värderingar finner NCC tillsammans med kunderna behovsanpassade, kostnadseffektiva och kvalitativa lösningar som skapar mervärde för alla NCC:s intressenter och som bidrar till en hållbar samhällsutveckling.

VISION

Vi ska förnya vår bransch och erbjuda de bästa hållbara lösningarna.

VÄRDEGRUND

Själva ryggraden i NCC:s sätt att verka och agera utgörs av företagets värderingar och uppförandekod. Tillsammans fungerar de som en kompass för hur medarbetare ska uppträda och handla i vardagen och ge vägledning vid beslut.

- ÄRLIGHET
- RESPEKT
- TILLIT
- FRAMÅTANDA

NCC:s marknad

Den nordiska byggmarknaden omsatte 1 352 (1 226) Mdr SEK 2016. NCC är en av de största aktörerna med en marknadsandel om 4 procent.

Den nordiska byggmarknaden är fragmenterad och kännetecknas av hård lokal konkurrens. På de lokala marknaderna konkurrerar NCC med tusentals mindre entreprenadföretag. Större anläggningsprojekt i Norden upphandlas ofta i internationell konkurrens med Europas stora och medelstora byggföretag och de riktigt stora anläggningsprojekten drivs ofta i konsortier.

På nordisk basis är NCC:s främsta konkurrenter svenska Skanska och Peab, danska MT Højgaard, norska Veidekke och AF Gruppen, finländska YIT och Lemminkäinen samt österrikiska Strabag och schweiziska Implenia.

Inom anläggningsprojekt och vägbyggande samt asfalt och beläggning i Norden är även statliga produktionsenheter betydande konkurrenter, till exempel Svevia i Sverige.

I Danmark och Finland är även Colas och CRH konkurrenter inom asfalt och stenmaterial. Inom fastighetsutveckling finns det utifrån ett nordiskt perspektiv ett fåtal stora aktörer där NCC är en av de ledande. En annan stor aktör är Skanska. På den lokala marknaden kan även andra aktörer vara betydande konkurrenter, som finländska SRV.

Total omsättning
nordiska byggmarknaden

1 352
Mdr SEK

NCC:s marknadsandel

4%

Fyra nordiska affärsområden

Industri

NCC Industry

NCC Industry erbjuder produkter och tjänster i och kring vägar. Verksamheten omfattar produktion av stenmaterial och asfaltprodukter, pålningsarbeten samt beläggningsuppdrag.

Bygg och anläggning

NCC Building

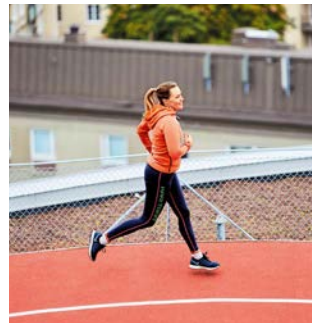
NCC Building bygger bostäder och kontor liksom offentliga och kommersiella lokaler. Även renovering av bostäder och kontor ingår som en allt viktigare del av verksamheten.

NCC Infrastructure

NCC Infrastructure levererar hela infrastrukturprojekt, från design och konstruktion till produktion och service. Verksamheten omfattar projekt av alla storlekar samt drift- och vägservice.

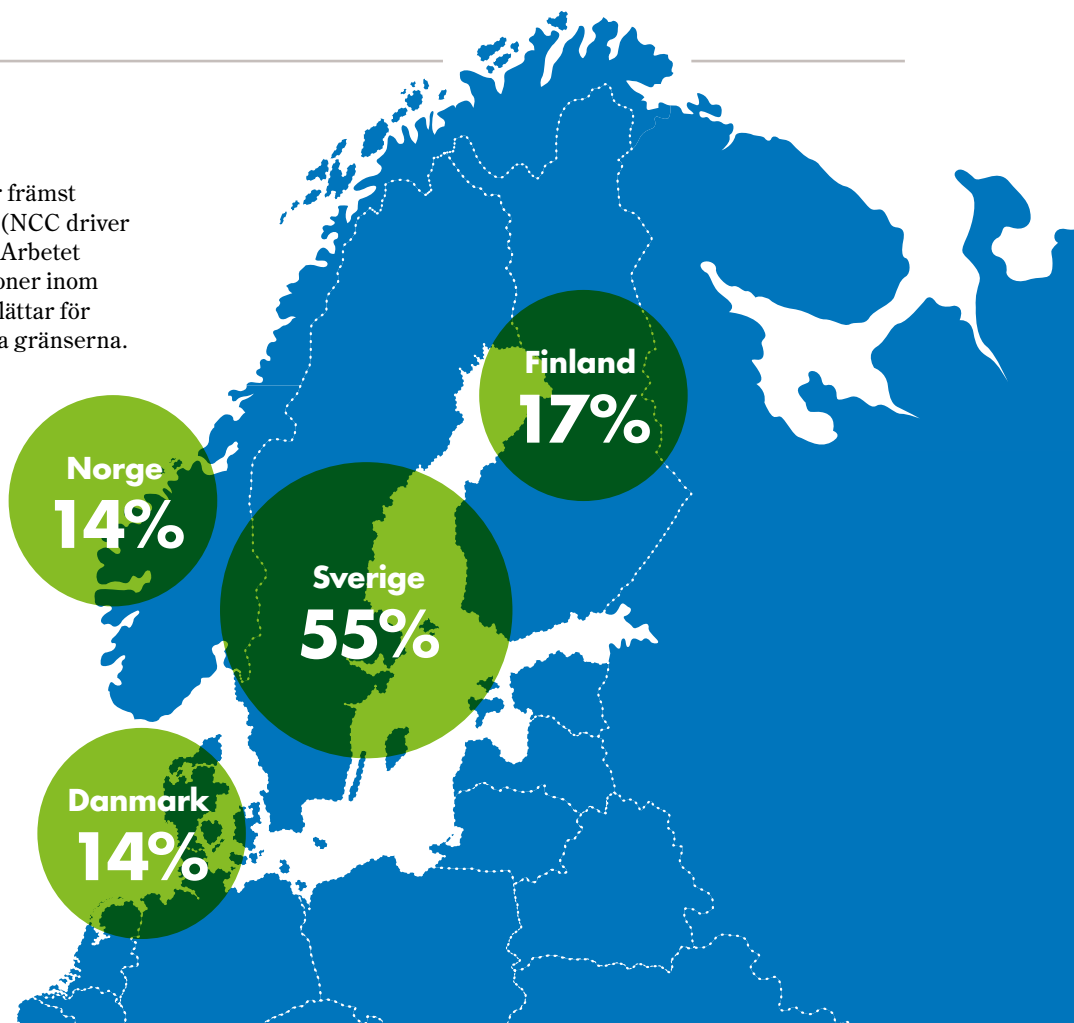
Utveckling

NCC Property Development

NCC Property Development utvecklar och säljer hållbara kontors-, handels- och logistikfastigheter i bra lägen på definierade tillväxtmarknader i Norden.

NCC geografiska verksamhet omfattar främst Sverige, Norge, Danmark och Finland (NCC driver också två asfaltverk i S:t Petersburg). Arbetet bedrivs i nordiska specialistorganisationer inom olika kompetensområden, vilket underlättar för effektiva arbetssätt över de geografiska gränserna. Sverige är NCC:s största marknad.

Ett renodlat och starkare NCC

» Jag är besviken över årets intäkter och resultat men samtidigt nöjd med hur vår nya organisation har arbetat med den nya strategin och hur vi genomfört utdelningen och börsnoteringen av Bonava.

Något som varit lite extra i fokus hos våra aktieägare var utdelningen i juni av vår bostadsutvecklingsaffär Bonava. Förberedelserna för att dela upp koncernen påbörjades redan hösten 2015 med motiveringen att värdet för aktieägarna långsiktigt bedöms öka och större tillväxtmöjligheter kunna skapas med två fristående bolag. Jag kan konstatera att det så här långt varit ett bra beslut. De aktieägare som ägt aktier i NCC och Bonava under hela året erhöll en total avkastning på 40 procent. NCC har blivit mer renodlat och specialiserat samt har den finansiella styrka som behövs för att kunna genomföra satsningar inom identifierade tillväxtsegment.

Ny strategi på plats

Vi kan även se tillbaka på ett händelserikt år med vår nya strategi. Megatrenderna, med urbaniseringen och globaliseringen i spetsen, påverkar vår marknad i allt större utsträckning och medför att vi måste vara ännu mer lyhörda och flexibla vid utvecklingen av nya lösningar. Marknaden förändras helt enkelt snabbare än tidigare, och konkurrensen tilltar. Vi har formulerat vår strategi i tre så kallade "Must-Win-Battles"; vi ska bli starkare operationellt (Operational Excellence), ta betydande positioner i växande mark-

nadssegment (Market Excellence) och utnyttja nätverk och starka finanser för att kunna addera tillväxt genom förvärv och partnerskap (Investment Initiatives). Under 2016 har vi haft fullt fokus på de två första delarna, men framför allt på att sätta den nordiska specialistorganisation som är så viktig för att vi ska kunna dra fördel av vår strategi fullt ut.

Plattform för ökad kunskap och högre tillväxt

NCC har cirka 17 000 medarbetare som är engagerade i en mängd olika projekt över hela Norden. Att gå från en landbaserad organisation där all kompetens samlats, till en nordisk organisation med fokus på specialistkunskaper som ska delas över landgränserna är något som tar tid och kraft. Och det ska det få göra, bara det blir rätt. Jag är imponerad över engagemanget och insikten för att sätta denna organisation på plats, och steg för steg ser jag nu hur vi i enlighet med strategin lyfter vårt erbjudande och stärker vår position. Inom våra största affärsområden NCC Building och NCC Infrastructure har denna omställning varit tuffast. Det har påverkat aktiviteten och lönsamheten negativt till viss del, samtidigt som vi genomfört en omfattande översyn av vår norska byggverksamhet som resulterat i projektnedskrivningar. Men jag kan glädja mig åt en kraftigt ökad orderingång inom båda affärsområdena.

Med den nya organisationen på plats ser jag också goda förutsättningar för att ta allt fler affärer inom identifierade tillväxtsegment som stora infrastrukturprojekt och komplexa renoveringsuppdrag. Vi har idag dedikerad kompetens för dessa satsningar där stort fokus ligger på att räkna på anbud och dela kunskap och metoder för att kunna vinna rätt projekt. I såväl Norge som Sverige genomförs omfattande infrastrukturensatsningar och över hela Norden blir det allt viktigare att renovera äldre fastighetsbestånd för att möta kraven hos de som bor och arbetar i fastigheterna. Vi ska vara med i denna utveckling och har redan tagit en del större kontrakt. Även behovet av nya bostäder är stort och NCC har som en av Nordens största bostadsbyggare en stark position.

Inom affärsområdet NCC Industry fortsätter vi att stärka vår ledande position inom hållbara produkter och tjänster i och kring vägar. Affärsområdet, som omorganiserades i en nordisk organisation redan 2014, noterade sitt bästa år någonsin 2016. Även om utvecklingen påverkades av en stark marknad är jag ganska säker på att specialiseringen haft stor betydelse. Vi har kunnat fånga in nya tillväxtområden och innovationer och ny kunskap sprids snabbt mellan länderna.

“Vår nya, nordiska specialistorganisation möjliggör ett ökat fokus på satsningar inom tillväxtsegment.”

Fler möjligheter med större ansvar

Ett viktigt tillväxtområde är hållbar stadsutveckling. Urbaniseringen driver på behoven av lösningar som inte bara är miljöanpassade utan som framför allt tar hänsyn till de människor som ska bo och arbeta i de nya områden som växer fram. Vår plattform theinclusivecity.com baseras på en undersökning, genomförd i samarbete med United Minds, av hur invånare i Nordens huvudstäder upplever sin boendesituation. Den visar tydligt att många inte känner sig delaktiga i stadens utveckling, en trend vi på NCC sett under en längre tid och därför velat belysa. Inom ramen för vår kommersiella fastighetsutvecklingsaffär, NCC Property Development, arbetar vi fokuserat med hållbar stadsutveckling genom tät och tidig dialog med de som berörs av de nya kontor och handelsplatser vi bygger. Under 2016 var vi involverade i projekt i städer i alla våra länder, och vi ser vilken betydelse dialogen har för att resultatet ska bli framgångsrikt såväl ekonomiskt som socialt. Under 2017 kommer vi att möjliggöra investeringar i fastighetsutvecklingsprojekt där offentliga nyttjare eller stora stabila privata företag förhärskar större delen av fastigheten före projektstart på fler orter än idag.

De nya satsningarna inom NCC Property Development är ett bra exempel på vad vår nya strategi och organisation ska leda till. Den underlättas samtidigt av vår stärkta finansiella

ställning. Även om jag inte är nöjd med vår marginal och omsättning under 2016 kan jag konstatera att vi har en fortsatt hög avkastning på eget kapital, ett stabilt kassaflöde och vi har minskat nettolåneskulden och förbättrat soliditeten. Detta ger oss utrymme att på allvar påbörja vårt tredje Must-Win-Battle, Investment Initiatives. Vi bevakar löpande marknaden för att se över möjligheterna till kompletteringsförvärv, och vi letar efter nya former av samverkansmodeller för att dra fördel av våra starka positioner. Satsningen inom NCC Property Development är ett exempel, ett annat är att utveckla vårt samarbete med bostadsutvecklare. Vår omfattande produktionskompetens vid bostadsutveckling ska kunna komma fler tillgodo, där vi genom att komma in tidigt i planeringsstadiet kan bistå med paketerade lösningar och även dela vissa utvalda risker med utvecklaren.

En hållbar framtid med NCC

Oavsett var vi är och vad vi gör utgår vi från hållbara lösningar, vilket är en förutsättning för att överhuvudtaget kunna vara med och bygga för framtiden. På NCC har vi under 2016 satt ännu större fokus på hållbarhet, i syfte att stärka vår ledande position inom området. Tidigare kommuniserade hållbarhetsmål om halverade koldioxidutsläpp och arbetsolyckor fram till 2020 har kompletterats med viktiga mål inom social inkludering, material och avfall, etik och compliance samt i vår produktportfölj.

Strategin kommer fortsätta bidra till att skapa värden, för såväl samhället som våra aktieägare, bland annat genom att vi når våra finansiella mål. Under 2017 fortsätter vi arbetet med att stärka våra positioner och förnya branschen. Vi har organisationen, lösningarna och projekten. Men framför allt har vi branschens duktigaste medarbetare. Det är detta som gör oss till Nordens ledande och mest innovativa byggbolag.

Solna i februari 2017

Peter Wågström
Vd och koncernchef

Den inkluderande staden

Ett initiativ för att inkludera fler i staden

» NCC har skapat den interaktiva plattformen theinclusivecity.com där drygt 4 000 boende i Stockholm, Köpenhamn, Oslo och Helsingfors delar sina insikter om livet i staden, insikter som ska inspirera besökarna att hitta nya lösningar för inkluderande städer.

NCC ser bortom det enskilda byggprojektet och arbetar för att bygga ihop och skapa socialt hållbara städer där invånarna känner sig trygga och har råd att bo. Detta omfattar att tillsammans med andra samhällsaktörer skapa goda förutsättningar för att människor ska känna sig inkluderade i den stad de bor i. En plattform för detta arbete är den undersökning som NCC genomförde i början av 2016 för att ta reda på hur invånare i de nordiska huvudstäderna ser på sin boendesituation. Frågor om trivsel, trygghet och delaktighet ställdes till cirka 1 000 boende i varje nordisk huvudstad, totalt drygt 4000 personer.

Resultaten talar sitt tydliga språk. I de nordiska huvudstäderna som länge betraktats som jämlika upplever invånarna växande klyftor, otrygghet och att de inte är en del av staden. Sex av tio tycker att det är ett problem att klyftorna växer. Tre av tio tycker det är svårt att ta sig runt staden, att infrastrukturen brister, och så många som sex av tio upplever att de har dåliga möjligheter att påverka utvecklingen i sitt område.

“Undersökningen visar att stadsbor i samtliga nordiska länder känner sig exkluderade i sina städer och att segregationen ökar”

Anna Trane (presschef på NCC och ansvarig för rapporten)

OM PLATTFORMEN

Theinclusivecity.com är en interaktiv plattform som baseras på en undersökning om livet och den urbana utvecklingen i de fyra nordiska huvudstäderna. Denna genomfördes i januari 2016 och omfattade 4 039 personer. Deltagarna utgjorde en representativ andel av kön och ålder. I ett speciellt dataverktyg kan man jämföra resultaten mellan städerna och se vilka skillnader som finns beroende på exempelvis ålder, inkomstnivå och kön.

Fyra teman

Plattformen är indelad i fyra olika teman som belyser graden av inkludering i staden. Dessa omfattar ökande inkomstskillnader (Mind the gap), olika områdens attraktionskraft (Laws of attraction), tillgången på goda kommunikationer (Access to the city) och den tilltagande isoleringen och anonymiteten (The human factor).

Mind the gap

Under de senaste åren har det förts en livlig diskussion om ökande inkomstskillnader i Norden, vilka är mest tydliga i huvudstäderna. Undersökningen visar att sex av tio personer upplever att det är ett problem att rikare områden blir allt rikare och fattiga områden allt fattigare.

Laws of attraction

Generellt är invånarna i Nordens huvudstäder nöjda med sina boendeförhållanden, men vissa är mer nöjda än andra. Över hälften av de som bor i områden där inkomsterna är betydligt högre än för landet som helhet är väldigt nöjda med hur de bor, vilket kan jämföras med endast två av tio i områdena med de lägsta inkomsterna. Denna skillnad är störst i Stockholm.

Access to the city

Även om denna debatt inte har blivit ett stort bekymmer i de nordiska huvudstäderna, är dåliga kommunikationer ett växande problem på många platser. Detta gäller framför allt Helsingfors medan Köpenhamn verkar göra ett bättre jobb med att knyta samman alla delar av staden.

The human factor

En majoritet av människorna i Nordens huvudstäder pratar inte med sina grannar, framför allt gäller detta yngre människor. Fyra av tio säger samtidigt att de skulle vilja lära känna sina grannar bättre. Undersökningen visar att ju mer kontakt du har med dina grannar desto nöjdare är du med det område du bor i.

The Inclusive City Academy 2016

Hållbar utveckling och inkluderande urbanisering kräver nya kunskapsutbyten. Med utgångspunkt i plattformen theinclusivecity.com genomförde NCC därför The Inclusive City Academy. På 36 timmar arbetade tio utvalda studenter från KTH och Chalmers i lag om tre/fyra fram lösningar på en konkret hållbarhetsutmaning hämtad från ett av NCC:s pågående byggprojekt. Årets uppgift utgick från NCC:s koncept för hållbar renovering av miljonprogrammen och det samarbete vi har med Botkyrkabyggen i Fittja söder om Stockholm. Det vinnande förslaget kommer tas vidare och förverkligas av NCC, tillsammans med det vinnande laget. Det vinnande förslaget innehöll nya idéer för att utveckla levnadsytorna mellan husen för en mer inkluderande medborgardialog.

Juryns motivering lød: *"För lagets engagemang för området som helhet, att inte bara se till byggnaderna, utan också livet mellan husen. För deras tre-fas-idé bestående av samarbete med lokala organisationer, digitaliserad kommunikation och fokus på att stärka Fittjas externa mediebild."*

Med Inclusive City Academy vill NCC att fler och nya grupper ska intressera sig för en karriär inom byggbranschen. Studenterna får under tävlingens gång inblick i hur en modern byggprocess fungerar och de krav som ställs på social hållbarhet, samverkan med många olika aktörer och att leverera nytänkande lösningar.

"Vi vill föra samrådsprocessen till Fittja, snarare än ta Fittja till samrådet, och bygga på levnadsytorna mellan husen för att underlätta för människor att mötas."

Åsa Östman (samhällsbyggnad, byggprojektledning)

Från vänster till höger: Åsa Östman (samhällsbyggnad, byggprojektledning); Nicole Ferreira (samhällsbyggnad, byggprojektledning); Abraham Elias Daoud (byggteknik och design); Jessica Schering (industriell ekonomi) samtliga KTH Stockholm.

Drivkrafter för långsiktigt värdeskapande

» En noggrann och kontinuerlig analys av de trender och drivkrafter som påverkar byggbranschen bidrar till att NCC, som en ledande aktör i branschen, kan skapa långsiktigt värde för sina intressenter. Fokus ligger på lönsam tillväxt och utveckling av hållbara lösningar.

#1 Urbanisering

Prognoser pekar på att det inom 20 år kommer att finnas över fem miljarder människor i världens städer, en ökning med närmare en och en halv miljard jämfört med idag. Enligt Eurostat har Norge, Sverige och Danmark den procentuellt snabbast växande stadsbefolkningen i Europa.

Inom 20 år
kommer det
finnas över
fem miljarder
människor i
världens städer

#2 Hållbarhet

I takt med att städerna blir större och tätare, ökar vikten av att kunna utveckla innovativa och hållbara byggnads- och infrastrukturlösningar. För att klara av att möta framtidens utmaningar behöver vi skapa inkluderande och trygga boendemiljöer med minimal miljöpåverkan och maximal tålighet mot klimatförändringar.

#3 Globalisering

Globaliseringen påverkar i allt högre grad även byggbranschen. Under de senaste åren har den internationella konkurrensen ökat i Norden, framför allt vid stora och komplexa bygg- och infrastrukturprojekt. Samtidigt möjliggörs lägre kostnader vid internationella inköp.

#4 Konkurrens om talanger

Att kunna attrahera och behålla välutbildade och kompetenta medarbetare är avgörande för konkurrenskraften inom många industrier, däribland byggindustrin. En arbetsstyrka som speglar samhällets mångfald skapar förutsättningar för inkluderande samhällen.

#5 Ny teknik

Digitaliseringen får en allt större betydelse för arbetet med att driva på produktiviteten inom byggindustrin. Med VDC (Virtual Design and Construction) har ett stort teknologsprång tagits, och som innebär högre kvalitet och sänkta kostnader i projekten.

Digitaliseringen
får en allt större
betydelse för
arbetet inom
byggindustrin

SAMHÄLLE

NCC är med och utvecklar den fysiska miljön i samhället. I Sverige deltar bolaget sedan flera år aktivt i debatten om villkoren för ett ökat bostadsbyggande och har på ett konstruktivt sätt förmedlat värdefulla insikter och erfarenheter med förslag om en snabbare besluts- och byggprocess.

AKTIEÄGARE OCH FINANSMARKNAD

Under 2016 uppgick totalavkastningen (kursutveckling och återinvesterad utdelning) på NCC:s B-aktie till 33 procent. Över en femårsperiod har NCC genererat en totalavkastning på 252 procent till aktieägarna, vilket ger en genomsnittlig årlig totalavkastning om 29 procent. NCC ingick 2012 ett långfristigt låneavtal med Nordiska Investeringsbanken på 500 MSEK. Det baseras på uppförande av energieffektiva kontorsbyggnader inom NCC Property Development.

KUNDER

NCC har ett långsiktigt åtagande att bidra till kundernas framgång genom att leverera hållbara byggnader och anläggningar. Genom strategisk partnering kan detta samarbete effektiviseras ytterligare, vilket säkerställer att projekten levereras i tid, med rätt kvalitet och kostnad samt med nöjdare kunder. NCC genomför regelbundet noggranna marknads- och kundnöjdhetsundersökningar för att bättre förstå kundernas behov och preferenser.

MEDARBETARE

Genom att erbjuda konkurrenskraftiga anställningsvillkor, goda möjligheter till kompetensutveckling och en trivsamt och stimulerande arbetsmiljö skapas värde för medarbetarna. NCC genomför varje år en medarbetarundersökning för att fånga upp åsikter och förbättringsförslag.

LEVERANTÖRER

Att utveckla hållbara och konkurrenskraftiga inköp är en nyckelfråga för NCC. Förutom ekonomiskt värde bidrar NCC genom samverkan med sina leverantörer till utvecklingen av produkter och tjänster samt till förbättrade processer. Värde skapas också genom kompetensöverföring och olika typer av samverkansprojekt.

SKAPAT EKONOMISKT VÄRDE, MSEK

■ Kunder 52 946 (53 149)

DISTRIBUERAT EKONOMISKT VÄRDE, MSEK

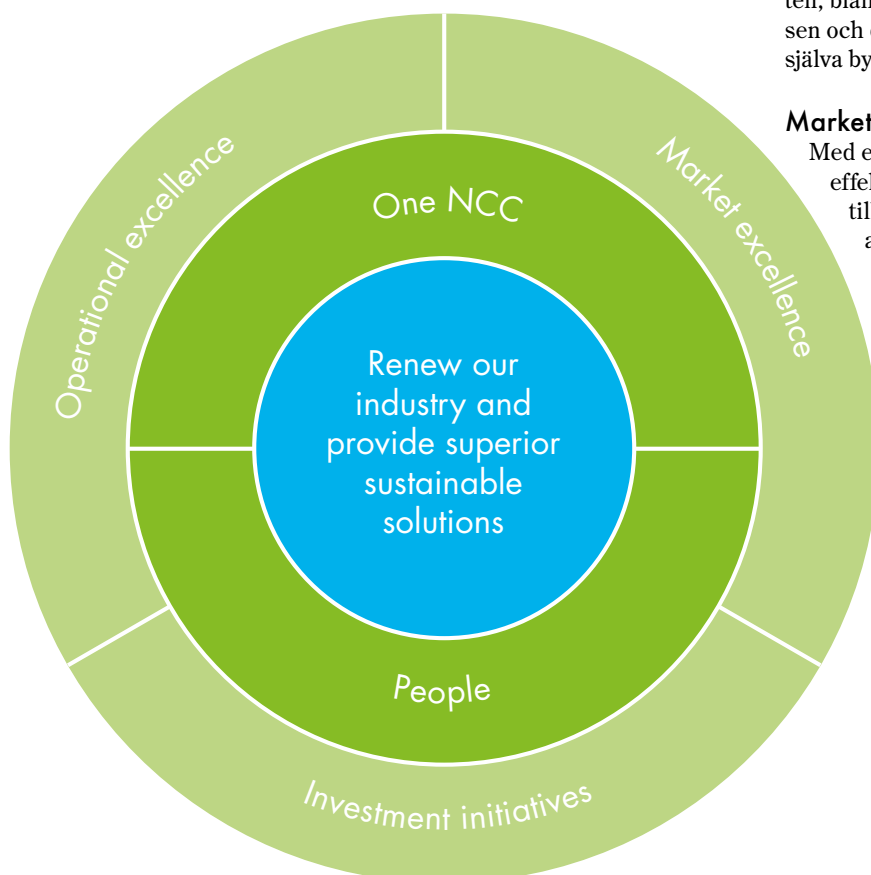
■ Leverantörer 40 148 (40 335) ■ Anställda 8 650 (8 478) ■ Långivare 112 (39) ■ Staten 2 920 (2 981)
■ Aktieägare 865¹⁾ (324) ■ Behållet ekonomiskt värde 251 (997)

¹⁾ Föreslagen utdelning

Strategi för lönsam tillväxt

» Genom att analysera och dra fördel av identifierade megatrender ska NCC skapa möjligheter för såväl högre tillväxt som ökad lönsamhet. Målet är att växa med i genomsnitt 5 procent per år och uppnå en rörelsemarginal om minst 4 procent under strategiperioden 2016–2020.

NCC:s strategi för lönsam tillväxt utgår från bolagets vision om att förnya branschen och erbjuda de bästa hållbara lösningarna. Bred geografisk förankring, ledande kompetens inom tillväxtområden och starka och täta kundrelationer genom hela värdekedjan är några av de styrkor NCC ska vidareutveckla för att kunna realisera potentialen och nå de finansiella målen. De strategiska initiativen kan sammanfattas i tre så kallade "Must-Win-Battles" – Operational Excellence, Market Excellence och Investment Initiatives.

Operation excellence

NCC ska bli effektivare och mer lönsamt genom kompetensförstärkning, effektivare processer, mer centraliserade inköpsprocesser och ökat stöd för digitaliserade informationsflöden. En del i detta arbete är den nordiska specialisering som den nya organisationen medför, vilken underlättar för mer effektiva arbetssätt över de geografiska gränserna. Dessutom ska NCC arbeta för att komma närmare kunderna och ta ett större ansvar för helheten och äga projekten, bland annat genom att stärka den tekniska kompetensen och därmed kunna ta ansvar för installationsfasen vid själva byggnationen.

Market excellence

Med en specialiserad organisation och gemensamma, effektiva processer skapas bättre förutsättningar för tillväxt. NCC ser en stor potential i att växa inom anläggnings- och renoveringssegmenten, genom att sälja hållbara livscykelerbjudanden och genom att agera tidigt i marknaden med införsäljning av lösningar och genom att bli kundens första val.

Utöver satsningarna på infrastruktur och renovering ser NCC möjligheter att fortsätta växa och ta marknadsandelar inom bland annat bostadsbyggande och återvinning.

ONE NCC

NCC ska vässa och utveckla kunderbjudanden för hela den nordiska verksamheten samt utveckla koncerngemensamma produktionsmetoder, tekniska plattformar och IT-system.

PEOPLE

NCC ska rekrytera och utveckla medarbetare, bland annat för att stärka förmågan att genomföra förändringar och skapa förutsättningar för samarbete, kunskapsöverföring och utnyttjande av bästa praxis.

Investment initiatives

I första hand ska NCC växa organiskt, men givet att den nya strategin ökar lönsamheten och tillväxten ökar utrymmet för investeringar inom områden som adderar tillväxt. Det kan handla om kompletterande företagsförvärv för att stärka positionen regionalt eller inom vissa kompetensområden, investeringar i projektutveckling eller i koncessioner i så kallade OPS-projekt (Offentlig-Privat-Samverkan).

Nya NCC, men samma affärsmodell

NCC:s tre olika men kompletterande affärer, ger tillsammans med en ledande position på valda marknader betydande konkurrensfördelar när bland annat komplexa och omfattande bygg- och infrastrukturprojekt ska upphandlas och genomföras.

Tre olika affärer, med olika affärslogik

- **Industriaffären**, som bedrivs inom affärsområde NCC Industry, har processfokus med stenmaterial- och asfaltsproduktion. Affären binder kapital i materialtakter samt kross- och asfaltsverk med höga fasta kostnader.

- **Bygg- och anläggningsaffären**, som bedrivs inom affärsområdena NCC Building och NCC Infrastructure, binder lite kapital, har ett starkt kassaflöde och är projektrinriktad.
- **Utvecklingsaffären**, som bedrivs inom NCC Property Development, binder kapital i exploateringsfastigheter och pågående projekt. Affären är transaktionsfokuserad med högre marknadsrisk än i de andra affärerna.

Synergier mellan affärerna

*De operativa synergier*na omfattar industriaffärens stöd till bygg- och anläggningsaffären med stenmaterial, asfalt och beläggning. Särskilt vid större vägarbeten är synergier stora. Dessutom förser utvecklingsaffären byggenheterna med entreprenader vid utveckling av kommersiella fastigheter.

*De finansiella synergier*na består främst av att bygg- och anläggningsaffären ofta har goda kassaflöden som investeras i utvecklingsaffären, vilket över tid ger en högre avkastning.

Industriaffären samt anläggningsaffären brukar vara förhållandevis stabila när konjunkturen viker, vilket är en motvikt till de konjunkturkänsligare bygg- och utvecklingsaffärerna.

NCC:s affärsmodell

NCC:s mål

» Det övergripande målet med strategin är att skapa värde för aktieägare och kunder. För strategiperioden 2016–2020 har NCC satt upp följande mål för koncernen.

Strategiska mål

Rörelsemarginal

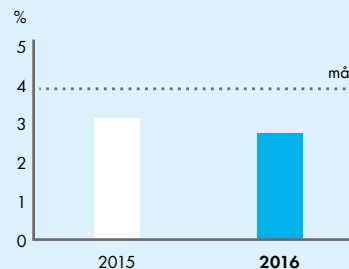
Till följd av lägre marginal i byggverksamheten försämrades NCC:s rörelsemarginal 2016 och uppnådde inte målet. NCC Industry och NCC Property Development nådde sina rörelsemarginalmål.

Mål

≥4,0%

Utfall 2016

2,7%

Genomsnittlig årlig omsättningstillväxt

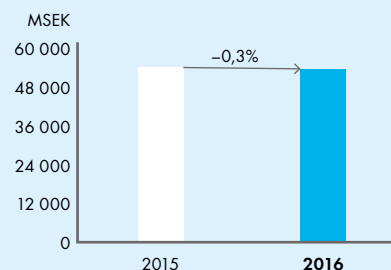
Målet om 5 procent omsättningstillväxt nåddes inte under året. NCC Building och NCC Industry redovisade en högre omsättning, men omsättningen i NCC Property Development var lägre då färre fastighetsprojekt resultatavräknades 2016.

Mål

≥5%

Utfall 2016

-0,3%

Årlig avkastning på eget kapital

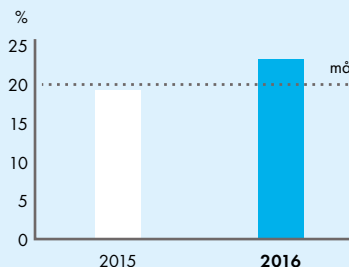
Avkastningen på eget kapital nådde målet. Avkastningen är beräknad på NCC:s resultat exklusive Bonava.

Mål

≥20%

Utfall 2016

22,8%

Nettolåneskuld

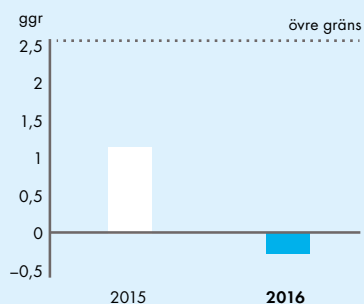
Målet är att nettolåneskulden skall vara mindre än 2,5 gånger EBITDA och det uppnåddes 2016. Koncernens nettolåneskuld minskade under året till -0,3 gånger EBITDA till följd av utdelningen av Bonava.

Mål

<2,5 gånger EBITDA

Utfall 2016

-0,3 gånger EBITDA

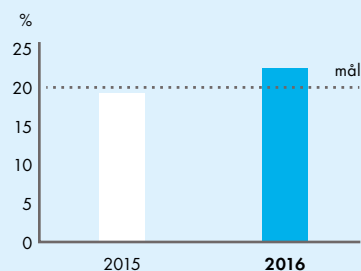
Soliditet

Soliditeten vid utgången av 2016 var 22 procent och därmed uppnåddes målet. Beräkningen är gjord för kvarvarande organisation exklusive Bonava. För att uppnå jämförbarhet har värdet för 2015 justerats.

Mål

≥20%

Utfall 2016

22%

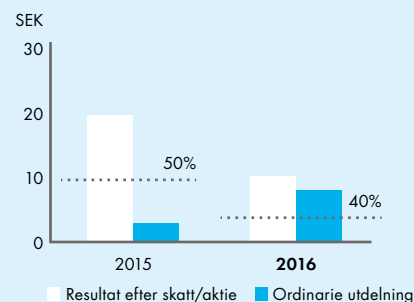
Utdelningspolicy

NCC:s utdelningspolicy är att minst 40 procent av årets resultat efter skatt ska delas ut till aktieägarna. Policyn syftar till att dels ge NCC:s ägare en god direktavkastning, dels ge NCC förutsättningar att investera i verksamheten och därmed skapa framtida tillväxt med bibehållen finansiell stabilitet. För verksamhetsåret 2016 föreslår styrelsen kontant utdelning om 8 (3 + aktier i Bonava) SEK per aktie. Den föreslagna utdelningen för 2016 motsvarar 78 procent av resultatet efter skatt.

Mål

≥40% andel av årets resultat

Utfall 2016

78%

Hälsa och säkerhet

En god arbetsmiljö och en säker arbetsplats är högt prioriterade områden och NCC arbetar systematiskt för att eliminera antalet olyckor för att nå den uppsatta nollvisionen.

Mål till 2020

50%

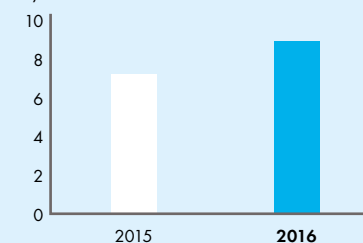
minskning av olyckor jämfört med 2015

Mål till 2016
Olycksfallfrekvens***≤5**

Utfall 2016

8,8

Olycksfallfrekvens

*Olycksfallfrekvens: Arbetsplatsolyckor som leder till frånvaro i en eller fler dagar från ordinarie arbete per 1 miljon arbetade timmar.

Vi har haft en nedåtgående trend av olyckor från 2011. För 2016 ser vi en ökning av olyckor. Arbetsmiljö och hälsa är ett av våra främsta fokusområden för 2017 och vårt långsiktiga mål att halvera olyckor från 2015 fram till 2020 kvarstår.

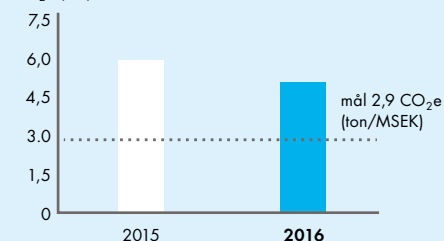
Klimat och energi

NCC har som mål att kontinuerligt minska bolagets klimatpåverkan genom att reducera utsläppen av växthusgaser i den egna verksamheten. Under strategiperioden 2015–2020 ska utsläppen från den egna verksamheten minska med 50 procent till 2,9 ton CO₂e/MSEK. Långsiktigt är siktet inställt på att bli klimatneutrala.

Mål

50%minskning av CO₂-utsläppen till 2020, jämfört med 2015

Utfall 2016

14% minskningCO₂e (ton)/MSEK

Övriga hållbarhetsmål

Material och avfall

I enlighet med EUs avfallsdirektiv har NCC som mål att minst 70% av bolagets bygg- och konstruktionsavfall återanvänds eller material återvinns år 2020, definitioner och undantag i enlighet med direktivet. Utöver detta mål finns även ett mål att kontinuerligt arbeta med att minska mängden bygg- och konstruktionsavfall från verksamheten. Till följd av att NCC tidigare år följt och redovisat andra avfallsfraktioner än de i direktivet är det för 2016 inte meningsfullt att redovisa och jämföra med föregående år.

Mål till 2016

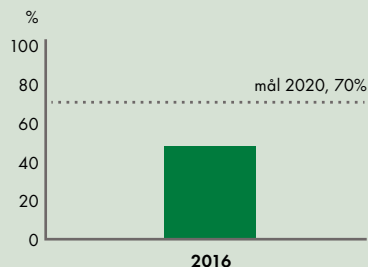
70% av NCC:s bygg- och konstruktionsavfall återanvänds eller material återvinns år 2020.

Ton bygg- och konstruktionsavfall per miljon omsatta kronor minskar.

Utfall 2016

48%

Material till återanvändning/materialåtervinning

Mängden bygg- och konstruktionsavfall per omsättning i miljoner kronor har ökat något under 2016, från 1,64 ton avfall/MSEK år 2015 till 1,67 ton avfall/MSEK år 2016. Ett flertal åtgärder planeras för att säkerställa att mängden avfall minskar till år 2020.

Etik och compliance

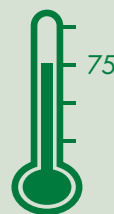
Mål:

KULTUR: Vårt mål är att ha en stark efterlevnadskultur i NCC, och ett mycket aktivt compliancearbete.

PERCEPTION: Vi följer upp våra medarbetares uppfattning av vår efterlevnadskultur i NCC Puls, i syfte att avsevärt öka indexvärdet under strategiperioden. Värdet var 75/100 2016.

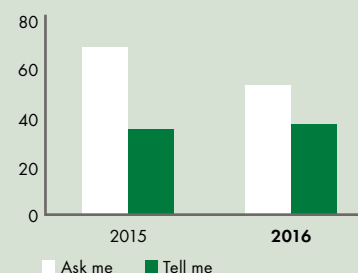
TRANSPARENS: Vi redovisar antal Tell Me-ärenden och Ask Me-frågor i vår årsredovisning.

Indexvärdet i NCC Pulse

Hög värdering 75–100
Medel värdering 60–74
Låg värdering 0–59

Antal Ask me-frågor och Tell me-ärenden

"Ask me"-funktionen fick in 53 frågor under året, något färre än föregående års 68. Många frågor handlade om representation och gåvor. De vanligaste frågorna finns samlade i NCC Compass. Under 2016 rapporterades 23 misstänkta fall till "Tell me"-funktionen, vilket är en ökning jämfört med tidigare år. Ett antal incidenter har också anmälts på andra sätt. Totalt resulterade detta i 37 ärenden som hade grund för utredning. Incidenterna

gällde exempelvis misstankar om bedrägeri och stöld, intressekonflikter eller andra avsteg från NCC:s Code of Conduct. Av de ärenden som avslutades ledde 4 till uppsägningar och 14 till andra åtgärder, som exempelvis att anställda valde att sluta sin anställning, att rutiner och processer förändrades eller att riktade kommunikationsinsatser genomfördes.

Social inkludering

En inkluderande arbetsplats med en fördelning som avspeglar samhällets mångfald med avseende på kön, ålder och bakgrund, bidrar till kreativitet, nytänkande och till att olika kompetenser tillvaratas. I förlängningen är NCC övertygade om att detta även bidrar till ökad lönsamhet och därför är mångfald ett prioriterat område för strategiperioden.

Mål, kön: Ett kön utgör högst 70% av ett team*.

Utfall

43%

Mål, ålder: En åldersgrupp (<34 år, 35–50 år, >50 år) utgör högst 70% av ett team.

Utfall

100%

Mål, mångfald: Teamet ska spegla samhället.

Utfall

44%

*Ledningsgrupp

Produktportfölj

Vår vision, "att förnya branschen och erbjuda de bästa hållbara lösningarna", kräver en transformering av den konventionella verksamheten i en mer hållbar riktning. NCC har därför beslutat att mäta hur företagets produktportfölj med hållbara produkter utvecklas.

De nyckeltal som NCC kommer att mäta och följa upp är:

- Nettoförsäljningen av hållbara produkter, tjänster och koncept
- Antal hållbara kunderbjudanden av produkter, tjänster eller koncept samt därav erhållna affärer/kontrakt

Under 2017 kommer NCC utveckla och fastställa en process för att följa dessa nyckeltal och ta fram en baslinje som kommer att användas som utgångspunkt i utformningen av målet.

DEN INKLUDERANDE STADEN

Personer som trafikerar
Mölnads Knutpunkt varje år

4,7 miljoner

Nya lokaler, kontor och bostäder

105 000 m²

INNERSTADEN, MÖLNAD

Förvandling av sömnig innerstad

Mölnads innerstad byter skepnad från sömntigt sjuttitotalscentrum till en modern, bubblande innerstad. Bakom framgången står ett nära samarbete mellan NCC, Mölnads stad, SCA, köpcentrumbolaget Citycon och fastighetsägaren Stena Fastigheter. Utvecklingen av innerstaden sker som en helhet och resultatet är en modern miljö med stadsmässiga kvarter, kompletterat med upprustade torg och nya mötesplatser.

Startpunkten för omvandlingen var det runda SCA-huset som utvecklats av NCC och stod klar 2016. En profilbyggnad som inrymmer SCA:s nya kontor med arbetsmiljöer i världsklass. 2018 står sedan Mölnads galleria färdig. Läget intill en stor knutpunkt för kollektivtrafik har bidragit till gallerians utformning som en stadsgata där människor strömmar till och från sina arbeten. Även nya bostäder och arbetsplatser växer fram i närområdet i takt med gallerian. Målet är att skapa en levande och attraktiv stadskärna för boende, pendlare och arbetande i närområdet.

NCC-aktien

» 2016 var ett spännande och ett bra år för NCC-aktien. I juni delades NCC:s bostadsutvecklingsverksamhet Bonava ut till aktieägarna och noterades på Nasdaq Stockholms Large Cap-lista. NCC-aktien utvecklades bättre än börsen som helhet 2016.

Stockholmsbörsen inledde året svagt men återhämtade sig under året och kunde vid årets slut notera en uppgång med 5,7 procent för 2016. NCC-aktien utvecklades betydligt starkare än börsen som helhet. NCC:s B-aktie (justerad för utdelningen av Bonava) steg med 30,9 procent under året och stängde på kursen 225,40 SEK. A-aktien stängde på 223,00 SEK. Kurserna på NCC:s aktier vid årets slut motsvarar ett börsvärde på 24,3 Mdr SEK.

Totalavkastningen för B-aktien (kursutveckling och återinvesterad utdelning) blev 32,7 procent 2016. För 2012–2016 har aktien gett en totalavkastning om 252 procent vilket medför en genomsnittlig årlig totalavkastning om 28,8 procent. För börsen som helhet (OMXS Benchmark GI) var totalavkastningen 13,0 procent 2016 och 95,1 procent för den senaste femårsperioden.

NCC noterades på Stockholmsbörsen 1988 under namnet Nordstjernan och är uppdelad i A- och B-aktier. Aktierna är noterade på Nasdaq Stockholms Large Cap-lista och ingår i sektorindexet Construction & Materials. Under året omsattes totalt cirka 154 (127) miljoner NCC-aktier. Handeln i NCC-aktier på Nasdaq Stockholm svarade för 62 procent av omsättningen och således skedde 38 procent av handeln på andra marknadsplatser såsom Chi-X och BATS. Omsätt-

ningshastigheten för A-aktien totalt på alla marknadsplatser var 15 (9) procent och 162 (151) procent för B-aktien.

Ägarstruktur

Nordstjernan AB är största enskilda ägare i NCC och hade vid årets slut 17,3 procent av kapitalet och 48,2 procent av rösterna i NCC. För att möjliggöra en för aktieägarna skattemässigt fördelaktig utdelning av Bonava enligt Lex Asea minskade Nordstjernan inför utdelningen sin ägarandel till under 50 procent av rösterna i NCC. Under 2016 har Carnegie Fonder, JP Morgan Asset Management, Vanguard och BlackRock tagit sig in på listan över de tio största aktieägarna. Andelen utländska ägare ökade och uppgick till 23 (18) procent av kapitalet vid årsskiftet. De största utländska ägarandelarna återfinns i USA, Storbritannien och Norge. Aktuell ägartabell finns på www.ncc.se.

Återköp och omvandling av aktier

NCC har under 2016 sålt 483 947 B-aktier och återköpt 362 222 B-aktier samt utskiftat 84 107 B-aktier till deltagarna i det långsiktiga prestationsbaserade incitamentsprogrammet från 2012. Bolaget innehar därefter 362 222 B-aktier i eget förvar. År 1996 infördes möjlighet för ägare av A-aktier att omvandla dessa till B-aktier. Sedan 1996 har totalt omkring 49,3 miljoner aktier omvandlats. Begäran om omvandling görs skriftligt till styrelsen.

NCC-AKTIE 2016

	A-aktien	B-aktien
Totalt antal aktier ¹⁾	25 523 097	82 344 671
Röstvärde	10 röster	1 röst
Omsatt antal totalt inkl. efteranmälda, miljoner	2,23	151,9
– varav på NASDAQ Stockholm	2,2	94,6
Omsatt värde totalt, MSEK	533	34 852
– varav på NASDAQ Stockholm	526	20 929
Omsättningshastighet, %		
– totalt samtliga handelsplatser	15,4	162
– på NASDAQ Stockholm	15,2	100
Kurs vid årets början, SEK	263	263
Kurs vid årets slut, SEK	223	225,4
Högst betalt, SEK	309,3	309,5
Lägst betalt, SEK	178	178
Betavärde	0,97	1,03
Utbetald utdelning, SEK	3,00	3,00
Total avkastning inklusive utdelning, % ²⁾	27,7	32,7

¹⁾ Exklusive återköpta aktier

²⁾ NCC:s aktiekurs har vid beräkningen justerats för värdet av Bonava vid utdelningstillfället

NCC-AKTIE UNDER 5 ÅR

	2012	2013	2014	2015	2016
Börskurs vid årets utgång, NCC B, SEK	136,2	209,9	246,8	263,0	172,1 ³⁾
Börsvärde, MSEK	14 706	22 748	26 720	28 518	24 325
Resultat per aktie, SEK ¹⁾	17,51	18,40	17,01	12,19	10,30
Ordinarie utdelning, SEK	10,00	12,00	12,00	3,00	8,00 ²⁾
Direktavkastning, %	7,3	5,7	4,9	1,1	3,5
Total avkastning, %	21	64	24	11	33 ³⁾
Antal utestående aktier vid årets utgång (miljoner)	108,0	107,8	107,8	107,8	108,1

Nyckeltal per aktie finns i Flerårsöversikten på s.104.

¹⁾ Efter skatt och full utspädning.

²⁾ Föreslagen utdelning.

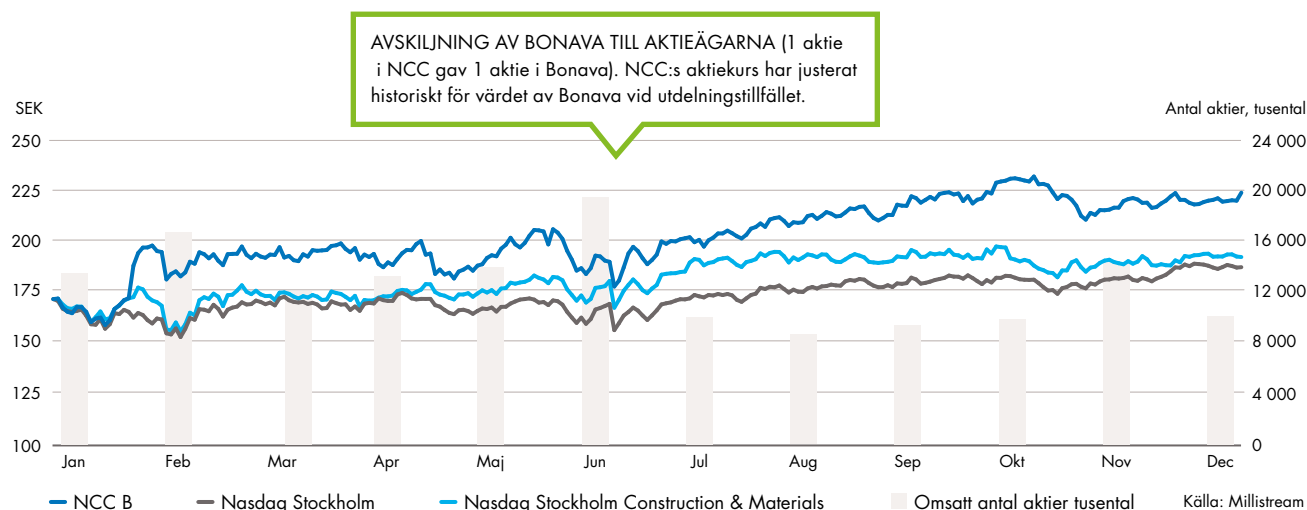
³⁾ NCC:s aktiekurs har justerats för värdet av Bonava vid utdelningstillfället.

Utdelning

NCC:s utdelningspolicy innebär att minst 40 procent av resultatet efter skatt ska delas ut. För 2016 föreslår styrelsen en kontant utdelning om 8,00 (3,00 + aktier i Bonava) SEK per aktie, uppdelat på två utbetalningstillfällen. För-

slag för den första utbetalningen om 3,00 SEK är den 7 april 2017 och för den andra utbetalningen om 5,00 SEK föreslås den 6 november. Föreslagen utdelning motsvarar 78 procent av resultatet efter skatt.

KURSVUTVECKLING OCH OMSÄTTNING 2016

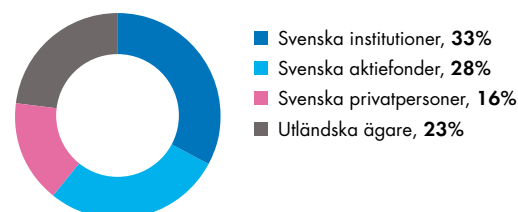

ÄGARSTRUKTUR PER DEN 31 DECEMBER 2016

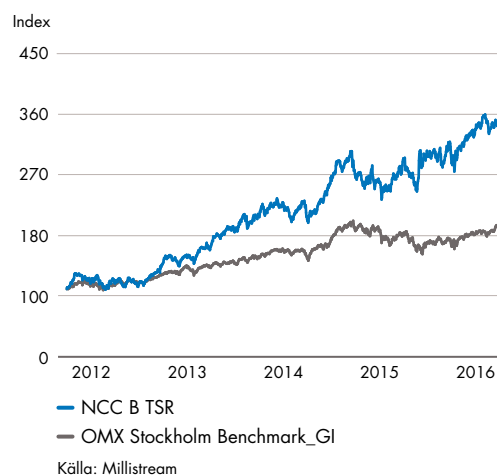
	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Totalt antal aktier	Procentandel	
				Kapital	Röster
Nordstjärnan	10 700 000	8 023 759	18 723 759	17,3	48,2
AMF Försäkring & Fonder		7 619 975	7 619 975	7,0	3,2
SEB Fonder		5 869 630	5 869 630	5,4	2,5
Carnegie Fonder		4 500 000	4 500 000	4,1	1,9
Norges bank	4 239	2 911 664	2 915 903	2,7	1,2
Lannebo Fonder		2 651 525	2 651 525	2,4	1,1
Swedbank Robur Fonder	97 432	2 230 998	2 328 430	2,1	1,
JP Morgan Asset Management		2 125 867	2 125 867	2,0	0,9
Vanguard	86 491	1 776 998	1 863 489	1,7	1,1
BlackRock	2 978	1 852 539	1 855 517	1,7	0,8
Summa 10 största ägare	10 891 140	39 562 955	50 454 095	46,4	62,2
Summa övriga	3 600 763	54 018 742	57 619 505	53,6	17,8
Totalt utestående aktier	14 491 903	93 581 697	108 073 600		
Återköp egna aktier		362 222	362 222	0,3	0,2
Totalt antal aktier	14 491 903	93 943 919	108 435 822	100,0	100,0

(Källa: Euroclear Sweden AB.)

ÄGARKATEGORIER, ANDEL AV KAPITAL

TOTALAVKASTNING 2012–2016

Hållbara lösningar för långsiktig tillväxt

NCC Industry fortsätter att dra nytta av de skalfördelar som en nordisk organisation ger. Genom att säkra tillgången på stenmaterial från egna täkter och produktion av asfalt nära tillväxtmarknader växer erbjudandet av innovativa lösningar som stärker kundvärdet och minskar miljöpåverkan.

Affärsområde NCC Industrys verksamhet omfattar produktion av stenmaterial och asfalt, asfaltbeläggning, betongpålar och armering. Verksamheten är uppdelad i tre divisioner – Hercules (pålning och armering), stenmaterial och asfalt. Stenmaterial, som i huvudsak utvinns i egna täkter, används både vid asfaltproduktion och som insatsmaterial i bygg- och anläggningsprojekt. Asfalten tillverkas i egna asfaltverk och används sedan i olika typer av vägbeläggningar.

Brett användningsområde

NCC levererar stenmaterial och asfalt till allt från garage-uppfarter och mindre vägar till komplexa infrastrukturprojekt. Leveranserna går även till övrig bygg- och anläggningsverksamhet. Stenmaterial används vid grundläggning av bostäder, kontor och industrier, men också inom betongindustrin. Kunderna finns såväl inom den privata sektorn som i de kommunala och offentliga förvaltningarna. Den privata marknaden utgör den största delen av kundbasen. För att möta de offentliga kundernas behov av långsiktiga lösningar erbjuder NCC helhetsåtaganden, så kallade funktionskontrakt. De omfattar långsiktig planläggning av resurser för produktion och service under ett antal år.

Ett nordiskt arbetssätt på plats

NCC Industry har en ledande position i Norden, med Sverige som den enskilt största marknaden, och drar nytta av de skalfördelar som en nordisk organisation ger. Verksamheten fokuserar på affärsutveckling och kundernas framtida behov, med ambitionen att bli kundernas första val. Under 2016 har det varit fortsatt fokus på effektivisering av inköp och produktion, där bland annat asfaltsproduktion även bidrar till lägre kostnader. Det utökade antalet helhetsåtaganden möjliggör en effektivare planering av resurser. Inom Stenmaterial sker ett arbete med att optimera och effektivisera verksamheten samt förbättra materialutnyttjandet och att säkerställa tillgången på råvara i områden som har goda tillväxtpotentialer. Att öppna en ny täkt kan ta 5–10 år, varför det krävs en långsiktig planering och analys av marknadspotentialen. För att öka effektiviteten och integrationen mot kunderna arbetar samtliga divisioner med gemensamma arbetssätt och IT-system. Under de senaste åren har det skett en snabb och omfattande teknisk utveckling. Flera arbetsområden har blivit digitaliserade och mobila lösningar används på alla marknader. Dessutom har ett gemensamt nordiskt verksamhetssystem börjat ta form. Systemet inkluderar kvalitet, säkerhet och miljö, och bidrar till att underlätta dokumentationen mot kunder, leverantörer och underleverantörer.

Tillväxt i nya segment

Marknaden för stenmaterial och asfalt har långsiktigt goda tillväxtpotentialer och genom att dra fördel av NCC:s sammanlagda affär ska denna potential kunna infrias. Det omfattar främst ett tätare samarbete med bygg- och anlägg-

ningsverksamheten, bland annat genom att växa tillsammans i satsningarna på större infrastrukturprojekt och i projekteringen av hållbara stadsdelar, områden där NCC Industrys erbjudande fyller en viktig funktion. Att växa på nya marknader och inom nya segment är också prioriterat. Offentligt finansierade projekt växer över hela Norden där behov finns av såväl stenmaterial som asfalt. För att stärka NCC:s position i de fyra nordiska huvudstäderna etableras nya verksamheter i dessa områden. Under 2016 har bland annat nya asfaltfabriker byggts i Oslo och Stockholm och dessa kommer att vara i full produktion under 2017. Etablering av anläggning planeras även i Helsingfors. Att vara nära de områden där flest projekt finns är viktigt då asfalten inte kan transporteras hur långa sträckor som helst då den måste vara varm vid beläggning. NCC förfogar även över mobila asfaltverk som vid behov kan flyttas och på så sätt minimera transporterna av asfalt. Inom affärsområdet läggs omfattande resurser inom forskning och utveckling för att ta fram nya högförädlade produkter. Under 2016 har innovationstakten varit fortsatt hög med bland annat utveckling av nya innovativa beläggningssmaterial som möter olika utmaningar och minskar miljöpåverkan. För att minska risken för översvämningar har NCC tagit fram NCC Dränstabil® – en stenmaterialprodukt som gör att vattnet snabbt och lätt tränger ner i marken, samtidigt som stenmaterialet fungerar som bärlager.

Finansiella mål för strategiperioden 2016–2020

Mål för rörelsemarginal

≥4%

Mål för genomsnittlig årlig avkastning på sysselsatt kapital

≥10%

Lösningar för minskad miljöpåverkan

Efterfrågan fortsätter öka på produkter och tjänster för minskad miljöpåverkan. Inom affärsområdet genomförs initiativ såsom energisnåla beläggningstekniker, återvinning av asfalt och alternativa bränslen. Produkter och produktionsmetoder som minskar den negativa påverkan på miljön har utvecklats och samlats under namnet NCC Green Concept®, där NCC Green Asphalt® är mest känt. Grön asfalt innebär att asfalten tillverkas i lägre temperatur än normalt. Dessutom är all typ av asfalt återvinningsbar och NCC har resurser att fräsa bort gammal asfalt och återvinna den. Ibland återvinns den på plats direkt på vägen, en teknik som kallas Repaving eller Remixing. De ofta långa kontraktstiderna gör dessutom att asfaltbeläggningar kan optimeras ur

ett livscykelkostnadsperspektiv, vilket gynnar både kunderna och NCC:s produktutveckling mot mer hållbara lösningar.

Fokus 2017

Tillväxt är i fokus under 2017. NCC kommer att fortsätta att digitalisera allt fler av sina processer, vilket bidrar till ökad effektivitet och försäljning. Gemensamma satsningar med NCC Infrastructure ska också bidra till en ökad försäljning. Uppföljning ska ske av nya säljprocesser och resurser utökas för att öka försäljningen. Dessutom ska effektiviseringarna och införandet av fler gemensamma arbetssätt fortsätta.

LOOPROCKS – PRISAD PLATTFORM FÖR SMARTARE HANTERING AV SEKUNDÄRA MATERIAL

World Economic Forum utsåg NCC:s plattform för smartare hantering av sekundära material, Loop Rocks, som finalist till priset årets Digital Disruptor inom cirkulär ekonomi. Dessutom lyfte amerikanska analysföretaget Gartner Group fram NCC och Loop Rocks som ett av tre internationella företag inom disruptiva förhållningssätt till traditionell masshantering och bidrag till cirkulär ekonomi på Gartner Symposium ITXPO 2016. I Sverige utsågs Loop Rocks till bästa hållbara projekt av CIO.

Loop Rocks är en öppen plattform och app för smartare och effektivare hantering av sten, jord och andra sekundära konstruktionsmaterial på byggarbetsplatser, mellan företag och privatpersoner. Med Loop Rocks matchar NCC utbud och efterfrågan av andrahandsmaterial på byggarbetsplatser genom att "loopa" materialet direkt mellan platserna.

– Vi ville skapa möjligheten att effektivt hantera sekundära material och fyllnadsmassor i byggbranschen. Med Loop Rocks utmanar vi spelare som tjänar pengar på dagens ineffektiva hantering och

öppnar samtidigt upp för andra att ansluta till ekosystemet, säger Anders Torell, chef för Business Transformation och Digitalisering på NCC Industry.

Loop Rocks lanserades i slutet av juni 2016 och vid årsskiftet hade NCC hanterat närmare en halv miljon ton sekundärmaterial och anslutit över 100 byggarbetsplatser runt om i Sverige till plattformen.

2016 I KORTHET

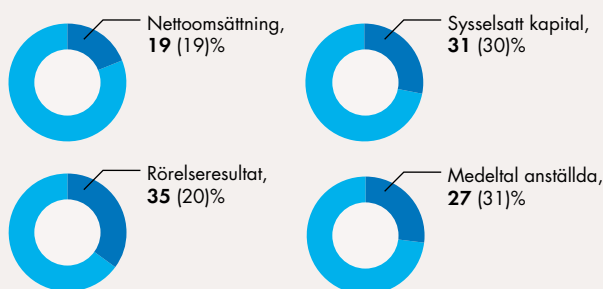
NCC Industry förbättrade sin nettoomsättning. Stenmaterial ökade på alla marknader, förutom Danmark. Sål原因 asphalt ökade på alla marknader, förutom Ryssland. Hercules (grundläggningverksamhet) omsättning var något högre drivet av den svenska marknaden. Rörelseresultatet förbättrades inom såväl asphalt som stenmaterial och inom Hercules på den svenska marknaden. NCC Industry uppfyllde sina finansiella mål 2016.

NYCKELTAL

MSEK	2016	2015	Förändring, %
Nettoomsättning	10 760	10 571	2%
Rörelseresultat	533	374	42%
Rörelsemarginal %	4,9	3,5	40%
Sysselsatt kapital	3 975	3 564	12%
Avkastning på sysselsatt kapital %	13,5	9,4	44%
Medelantal anställda	4 364	4 612	-5%
Tusentals ton stenmaterial ¹⁾	28 110	27 506	2%
Tusentals ton asphalt ¹⁾	6 350	6 139	3%

1) Sål原因 volym

ANDEL AV NCC TOTALT

GEOGRAFISKA MARKNADER, ANDEL AV NETTOOMSÄTTNINGEN

Fördelningen mellan marknaderna är relativt konstant och samvarierar med marknadsutvecklingen på byggmarknaden.

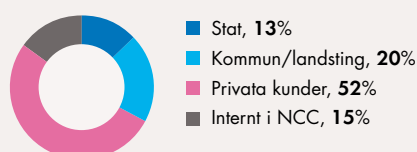
PRODUKTMIX, ANDEL AV NETTOOMSÄTTNINGEN

Asfalt och beläggning står för merparten av omsättningen inom industriverksamheten.

KUNDMIX, ANDEL AV NETTOOMSÄTTNINGEN

Privata kunder står för drygt 50 procent av omsättningen.

MARKNAD

STENMATERIAL

Stenmaterialmarknaden är fragmenterad och lokal. Att säkerställa tillgången på stenmaterial från egna täkter är ett strategiskt långsiktigt arbete och avgörande för en uthållig stenmaterialverksamhet. Den allmänna trenden är att det blir svårare att få täktstillstånd och med allt längre handläggningstider. Normalt tar det 5–10 år att öppna en ny verksamhet.

ASFALT OCH BELÄGGNING

Konkurrensen på marknaden för tillverkning av asfaltmassa består främst av andra landstäckande företag. Inom beläggningverksamheten förekommer däremot en mängd lokala mindre aktörer. Underhållsmarknaden för vägnäten växer i takt med den ökade vägtrafiken och är en potential för framtida asfaltverksamhet. Energibehovet i produktionen är avsevärd och svängningarna i energipriset är stora. Många åtgärder vidtas för att minska energiberoendet och få kontroll över energikostnaderna såväl som initiativ för att möta kundernas krav på minskade koldioxidutsläpp.

ASFALT OCH STENMATERIAL

Totalt väntas marknaden i Norden ha en stark tillväxt drivet av stora infrastrukturinvesteringar i främst Sverige och Norge. Sverige och Norge bedöms under 2017 ha en tillväxt på mellan 5–10 procent. Den finska marknaden har en svagare men positiv tillväxt som följd av urbanisering. I Danmark drar väntan på Fehmarn Bält förbindelsen, lägre volym från Köpenhamns metro city-ring samt offentliga investeringar, ner tillväxten.

Nytänkande och samverkan för en växande affär

NCC Building Genom att bli tidigt involverade i projekten och utveckla långsiktiga partnerskap kan NCC erbjuda kunderna ett högre totalvärde som även bidrar till en hållbar samhällsutveckling.

Affärsområde NCC Building är NCC:s största affärsområde med cirka 46 procent av koncernens omsättning. Verksamheten finns representerad i hela Norden även om affärsområdets viktigaste marknad är Sverige, där NCC har en stark position. NCC bygger framförallt bostäder och kontor men också offentliga lokaler som till exempel skolor, sjukhus och idrottshallar och kommersiella lokaler såsom butiker och lagerbyggnader. Renovering av bostäder och kontor ingår som en allt viktigare del av verksamheten. Många byggnader från 1960 och -70-talet är i stort behov av upprustning och NCC satsar på nya koncept för att bli en stor aktör på denna marknad. Genom att dra fördel av de styrkor som en nordisk specialistorganisation medför ska NCC stärka positionerna och lönsamheten inom samtliga marknader och segment. Med ett ökat fokus på inköpsfrågor och ett specialiserat inköpsarbete, stärker NCC sin konkurrenskraft och hela affären. Strategiska områden som partnering, plattformar, VDC och digitalisering bidrar till att ytterligare effektivisera verksamheten och öka nyttan för kunderna. Genom att skapa värden i varje enskild fas i projekten ska NCC kunna leverera ett högre totalt värde till kunderna och samtidigt bidra till en positiv samhällsutveckling.

God insikt i kundens behov

NCC skapar mervärde för kunderna genom välutvecklade planerings- och produktionsprocesser och samarbetsformer som grundar sig på dialog och gemensamma mål. Idéer förverkligas i samspel med kommuner, landsting, statliga verk och allmännyttiga bostadsbolag på den offentliga sidan och handels-, industri- och tjänsteföretag på den privata. Genom att förstå kundens verksamhet och affär i kombination med kunskap om vad som är möjligt att utveckla och bygga kan NCC tillsammans med kunden skapa viktiga värden som även bidrar till samhällets behov av utveckling. NCC bygger till exempel varje år många skolor, badhus, kontor och bostäder och skapar därmed förutsättningar för effektiva processer, utveckling av plattformar och kunskap om bästa praxis. Den samlade kunskapen är värdefull för de kunder som kanske bara bygger en skola vart tionde år.

Ledande inom partnering

Att bli en partner tidigt i projekten, redan i samband med inköp och planering, gör att NCC får en bättre bild över helheten och kan hålla nere kostnaderna för samtliga involverade. NCC har idag en ledande position inom samarbetsformen strategisk partnering, vilket bland annat ger fördelar när andelen offentliga nybyggnads- och renoveringsprojekt ökar. I strategisk partnering skapar parterna långsiktiga kundrelationer och längre ramavtal som sträcker sig över flera projekt. Parterna kan då arbeta mer strukturerat för att återföra erfarenhet samtidigt som återupprepning höjer kvaliteten och sänker kostnaderna. NCC:s erfarenhet inom området visar att samarbetet ger nöjdare kunder, snabbare projektgenomföranden, bättre ekonomi och färre tvister. I

samarbete med Telge Fastigheter och Södertälje kommun har NCC under en period av 10 år uppfört 26 olika anläggningar till ett värde om 1,3 miljarder kronor, såsom Brunnängsskolan och pågående Viksbergs skola, idrottshall och förskola. Under 2015 tecknades ett nytt avtal för strategisk partnering med Nacka kommun med ambitionen att bygga skolor och förskolor i kommunen till ett värde av sammanlagt två miljarder kronor under sex år, och 2016 tecknades avtal med Tyresö kommun där ett större bostadsprojekt redan inletts.

Plattformar för samlad kunskap

Ett stort byggföretag som NCC kan förhandla fram volymrabatter vid inköp men även utveckla effektiva projekterings- och planeringsverktyg och plattformar. Plattformarna har bestämda tekniska lösningar och styrande projekteringskrav liksom anvisningar för val av bra produktionsätt. Det innebär att produktionen blir mer repetitiv vilket skapar utrymme för ständiga förbättringar. Plattformstänkandet förenklar projektering, inköp och byggande vilket i förlängningen innebär en ökad kontroll över såväl kostnader som kvalitet och hållbarhetsprestanda. Ett exempel när plattformstänkande går hand i hand med teknikutveckling och hållbarhet är NCC:s bostadsprodukter Design Duo och Design Quattro. NCC kan bygga dessa Svanenmärkta, väl designade bostäder till lågt fast pris och med kort byggtid. Tack vare förprojektering och en styrd och standardiserad byggprocess får kunden en kvalitetssäkrad produkt med låg energiförbrukning och en förutsägbar byggtid. Förutom standardiserade plattformar som passar många utvecklar NCC plattformsbaserade bostäder för en specifik kunds behov, såsom Stockholmshuset åt Svenska Bostäder, en unik satsning för att möta bostadsbristen i

**Finansiella mål för
strategiperioden
2016–2020**

Mål för rörelsemarginal

≥ 3,5%

Sveriges huvudstad. Detta visar möjligheterna när plattformstänkandet utnyttjas fullt ut.

Hållbar renovering en växande affär

Marknaden för renovering är starkt fragmenterad men har stor potential. NCC är engagerat inom alla segment såsom bostäder, kommersiella och offentliga byggnader. Fokus ligger på ett koncept för hållbar renovering, där ekonomiska och sociala aspekter är en central del. Behovet av hållbara renoveringsprojekt är omfattande i samtliga nordiska länder, men synen på finansiering och tillvägagångssätt skiljer sig åt. I Danmark fonderas kapital löpande för varje fastighet att användas till renovering, något som medfört att antalet stora offentliga renoveringsprojekt av exempelvis slitna förorter ökat. I Sverige finns ingen liknande modell. För att kunna genomföra större renoveringar kan hyrorna behöva höjas, vilket inte alltid är möjligt. Istället kan renoveringsprojekten genomföras stegvis, en varsam hantering där det tas både ekonomisk och social hänsyn. För att kunna finansiera upprustningen sker ibland försäljningar av fastigheter och förtätningsprojekt. Det gäller framför allt miljöprogrammen där kommunen kan ingå i en samverkansmodell med aktörer som NCC och andra specialister inom området. NCC fokuserar främst på stora komplexa projekt, där den samlade kompetensen gör det möjligt att styra hela processen. Under 2016 har ett arbete genomförts med att identifiera den totala marknadspotentialen. Samtidigt har flera större renoveringsprojekt påbörjats i Danmark och två större ramavtal har tecknats för renovering av miljöprogramområden i Sverige.

VDC och digitalisering stärker processen

Att kunna genomföra kostnadseffektiva, högkvalitativa projekt som ger ett högre totalvärde för kunderna är ofta sammankopplat med digitaliseringslösningar och användningen av system som Virtual Design and Construction (VDC). Det blir allt vanligare med digitala hjälpmedel på byggarbetsplatserna och kommunikation och styrning sker ofta digitalt. VDC används i alla typer av byggprojekt och även vid större renoveringsprojekt. Med VDC kan NCC tidigt inleda

en dialog med kunden och tillsammans med alla inblandade i projektet skapa en översikt av projektlösningar, kvalitet, tid och kostnad. Då projektet skapas virtuellt kan kunden redan före byggstart börja planera sin egen verksamhet och förvaltning baserat på verklighetstroga datamodeller.

Nästa steg i utvecklingen av VDC är att integrera ännu fler dimensioner kring bland annat tid och kostnader för att kunna digitalisera hela styrningen. Digitalisering och samarbete går hand i hand. NCC har till exempel skapat NCC Projektstudio för att främja och utveckla samarbete och kvalitet. I projektstudion samlas projektdeltagare för att med hjälp av modeller visualisera, optimera och utvärdera projektlösningar. Resultatet är effektiva, kvalitetssäkrade och kontrollerade produkter som är optimerade genom hela processen, från planering till genomförande.

Lösningar för ett hållbart samhälle

Byggverksamheten verkar på bred front för ett mer hållbart samhälle. Från att hushålla med resurserna i byggskedet, ha kontroll över inköpen, erbjuda energisnåla byggnader med god inomhusmiljö och lösningar för ökad trygghet, till att kunna bedöma verksamheten ur ett livscykelperspektiv. Med den starka befolkningstillväxten och urbaniseringen följer utmaningar för att i ännu större grad involvera det sociala perspektivet vid byggandet av såväl enskilda fastigheter som hela stadsdelar. Det omfattar att redan vid byggstart ta hänsyn till alla de som på något sätt påverkas av projektet när det är klart så att det blir rätt redan från början. Det långsiktiga målet är alltid att skapa områden med värden som gör att fler människor vill bo och arbeta där.

Fokus 2017

NCC ska stärka marknadspositionen inom renoveringar av flerbostadshus, öka antalet strategiska partneringavtal med kommuner avseende offentliga byggnader såsom förskolor, skolor och idrottshallar. Även marknaden för nya sjukhus och badanläggningar förväntas vara stark. Den pågående urbaniseringen ger god efterfrågan på flerbostadshus i tillväxtorter. Vidare planerar NCC även att utveckla samarbetet med bostadsutvecklare i Norden.

HÄNGANDE BADRUM GER NÖJD PERSONAL

I Järvenpää norr om Helsingfors, har NCC uppfört en Y-formad byggnad med vårdavdelningar för rehabilitering, tandläkare och hjälpmedelscentral. Projektet är ett bra exempel på vad strategisk partnering kan innebära. I planeringen av projektet var även personer som ska jobba i den färdiga byggnaden med och påverkade, exempelvis tandläkare och vårdpersonal. Det innebär att så många som 350 personer har tyckt till om husets planlösning och utrustning, jämfört med de upp till 15–20 personer som vanligtvis brukar samarbeta under planeringen av ett partneringsprojekt.

NCC skapade först rum i VDC där vårdpersonalen kunde "gå in" för att se om de kändes funktionella. Därefter byggdes prototyper nära byggarbetsplatsen där sjuksköterskor och tandläkare kunde testjobba. De lämnade sedan sina synpunkter på planlösning och placering av utrustningen, vilket bland annat innebar att badrummen hängdes utanpå fasaden och mottagningsrummen gjordes mindre, allt för att spara tid för personalen och göra arbetet mer effektivt.

Antal som tyckt till om planlösningen

350

Antal invånare i Järvenpää

41 000

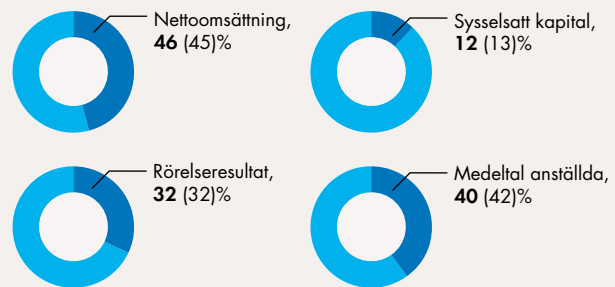
2016 | KORTHET

NCC Building ökade sin ordergång under året, vilket ökade orderstocken markant. Nettoomsättningen ökade under de tre sista kvartalen på året, med bostäder och renovering som de största produkterna. Den svenska marknaden står för mer än hälften av affärsområdets nettoomsättning. Rörelseresultatet blev lägre än föregående år främst på grund av projektnedskrivningar på den norska marknaden. Affärsområdet nådde inte sitt finansiella mål om en rörelsemarginal om 3,5 procent.

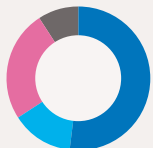
NYCKELTAL

MSEK	2016	2015	Förändring, %
Ordergång	28 738	26 066	10%
Nettoomsättning	25 681	25 001	3%
Rörelseresultat	489	602	-19%
Rörelsemarginal %	1,9	2,4	-21%
Medelantal anställda	6 490	6 190	5%
Kassaflöde före finansiering	493	673	-27%

ANDEL AV NCC TOTALT

GEOGRAFISKA MARKNADER,
ANDEL AV NETTOOMSÄTTNINGEN

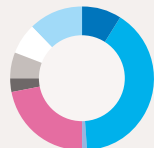
Sverige är den största marknaden för NCC Building och utgör 52 procent av omsättningen.

- Sverige, **52%**
- Danmark, **14%**
- Finland, **25%**
- Norge, **9%**

PRODUKTMIX,
ANDEL AV NETTOOMSÄTTNINGEN

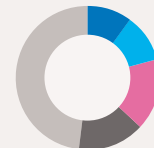
Bostäder utgör den största andelen av produktmixen följt av renovering. Andelen för sjukhus har ökat under året.

- Kontor, **9%**
- Bostäder, **40%**
- Industri, **1%**
- Renovering, **22%**
- Handel, **3%**
- Sjukhus, **6%**
- Skola, **7%**
- Övrigt, **12%**

KUNDMIX,
ANDEL AV NETTOOMSÄTTNINGEN

Privata kunder är den dominerande kundkategorin för byggverksamheten. Kommun/landsting minskade något medan Stat och Allmännyttiga bostadsföretag ökade jämfört med föregående år.

- Internt i NCC, **10%**
- Stat, **11%**
- Allmännyttiga bostadsföretag, **16%**
- Kommun/landsting, **15%**
- Privata kunder, **48%**

MARKNAD

Den nordiska byggmarknaden har haft en stark tillväxt under året, tydliga tecken finns dock på att kapacitetstaket börjat nås, främst gäller det tillgången på produktionspersonal.

Efterfrågan på den svenska byggmarknaden var under 2016 god inom alla områden. Den svenska bostadsproduktionen hade en tillväxt på 30 procent under året och den professionella renoveringsmarknaden växte med 5 procent. Den finländska bygg-

marknaden växte med 10 procent under året, koncentrerat till tillväxtorterna. I Danmark finns tillväxten inom byggmarknaden, främst i storstadsregionerna Köpenhamn och Århus i bostäder och övriga hus, både inom nybyggnation och renovering. Den norska byggmarknaden har främst drivits av bostadsbyggande, minskade privata investeringar har kompensats av statliga.

DEN INKLUDERANDE STADEN

Antalet pendlare/dag vid citystationen

250 000

Den nya citytunneln blir

6 km

CITYBANAN, STOCKHOLM

Samverkan för bättre pendlarmiljö

Förseningar och trängsel är vardag för Stockholms pendlare. En orsak är att järnvägsspåren i centrala Stockholm inte räcker till. All tågtrafik - pendeltåg, regionaltåg, fjärrtåg och godståg - samsas om två spår. Med den nya Citybanan, som öppnar 2017, blir det lite bättre för alla. Då får pendeltågen egna spår i en sex kilometer lång tunnel och två nya stationer öppnas vid Odenplan och T-Centralen. Med denna lösning fördubblas spårkapaciteten i Stockholm och alla tåg kan gå tätare och punktligare, och byten till buss och tunnelbana gå smidigare.

NCC har i samverkan med Trafikverket tagit fram lösningar för delar av det komplexa projektet som underlättar genomförandet. NCC bygger en del av Citybanan, Norrströmstunneln under Centralstationen i Stockholm. I arbetet ingår tre uppgångar från nya stationen Stockholm City, belägen 40 meter under marken och under T-centralen, och anslutning till tunnelbanelinjer. Den nya citystationen kommer varje dygn passeras av över 250 000, förhoppningsvis lite nöjdare, pendeltågsresenärer.

Stark position på marknaden med stor potential

NCC Infrastructure Den nordiska marknaden för infrastruktur har god tillväxtpotential. Genom ett helhetsåtagande med ansvar för produktionsmetoder och hållbara lösningar såväl som för effektiva och strukturerade samverkansmetoder, ska NCC kunna växa i takt med marknaden och öka lönsamheten.

Affärsområde NCC Infrastructure levererar hela infrastrukturprojekt, från design och planläggning till produktion och service. Verksamheten är indelad i två divisioner: Division Civil Engineering specialiserar sig på större infrastrukturprojekt som tunnlar, vägar och järnvägar, men även projekt med komplicerade betongkonstruktioner. Division Infra Services arbetar med mindre och medelstora uppdrag inom infrastrukturområdet. Det handlar framförallt om olika typer av koncept och service. Några exempel är mark- och rörarbeten samt helhetslösningar för säkra trafikmiljöer liksom drift- och service. Målet med NCC:s satsningar är att bli det ledande bolaget i Norden på större infrastrukturprojekt med starka och lönsamma lokala verksamheter.

Stor potential men ökad konkurrens

De senaste åren har präglats av en förändring i kundernas beteende och en tilltagande internationell konkurrens. NCC möter detta med en nordisk specialistorganisation med ledande kompetens inom bland annat vägar, järnvägar, broar, tunnlar, berggrum, markarbeten, tung industri, ledningsnät och energiproducerande anläggningar. De starkaste positionerna finns idag i Sverige och Norge, som även är de marknader med bäst tillväxtpotential. I övriga Norden har NCC lägre marknadsandelar men där det finns goda tillväxtmöjligheter genom att dela kunskap och kapacitet inom organisationen. Kunderna återfinns främst i den offentliga sektorn men även privata aktörer är viktiga kundgrupper. Lokal närvaro är ofta ett krav, inte minst för de små och medelstora uppdragen där den lokala konkurrensen kan vara omfattande. De större projekten, utsatta för en ökad konkurrens från såväl inhemska som stora och medelstora internationella aktörer, kräver ofta hög specialistkompetens.

Tidigt engagemang viktigt

Kundernas förändrade beteende omfattar nya krav vid upphandlingar och på leverantörernas kompetens. Bland annat efterfrågas mer stöd tidigt i processen, ett resultat av att projekten blivit både större och mer komplexa. Genom att delta i design- och planeringsfasen i projekten kan NCC öka kvaliteten och samtidigt bidra till lägre kostnader för samtliga involverade. NCC:s ambition är att bli en totalleverantör av olika infrastrukturprojekt, vilket inkluderar alla delar från design och planläggning till inköp, produktion och efterföljande service. NCC:s erfarenhet och storlek tillsammans med en ledande position inom olika samverkansmodeller stärker denna målsättning, och ger mervärden till såväl kunderna som slutanvändarna och bidrar till en hållbar samhällsutveckling.

Betydande konkurrensfördelar

Som ett av Nordens ledande bygg- och anläggningsföretag förfogar NCC över en rad olika styrkor som ger fördelar i den rådande konkurrensen. Med ett nordiskt sätt att göra affärer tillsammans med starkt förankrade lokala organisationer har NCC möjlighet att vinna de riktigt stora såväl som mindre lokala projekt. NCC är en helhetsleverantör med ett erbjudande som omfattar hela värdekedjan, från designfas till service av vägar, tunnlar och andra viktiga samhällstjänster. Precis som i andra delar av koncernen finns ett stort fokus på hållbara lösningar, med koncept för lägre resursförbrukning i produktionsfasen och för att inkludera olika sociala aspekter både under och efter ett projekts genomförande. Erfarenheten av långa och täta

kundsarbeten, i exempelvis olika samverkansmodeller, är en annan styrka som underlättar och främjar behovet av dialog genom hela värdekedjan.

Digitalisering stärker processen

För att kunna bli kundens första val vid anbud och för att kunna erbjuda hållbara, ledande lösningar som omfattar hela livscykelperspektivet krävs specialistkompetens inom design och planering. NCC:s ledande position inom Virtual Design and Construction (VDC), ger stöd till en effektiv planering och uppföljning. NCC använder VDC för att hantera information digitalt under hela projektets livscykel. Först simulerar, förutsäger och analyseras projektet för att därefter i produktionsfasen följa upp, dokumentera och visualisera projektets framskridande och den slutliga produkten. Detta medför lägre risker för fel och ger optimala ramar för genomförandet med fokus på hållbara lösningar, kvalitet och säkerhet. NCC erbjuder även projektportaler för bättre styrning, övervakning och analys via drönare. Innovationer som exempelvis sensorer i vägbanor som skickar signaler till vägservice vid snöfall för snabb och effektiv hantering. Precis som inom NCC:s övriga affärsområden sker löpande kommunikation och planering i produktionsfasen via olika digitala verktyg, där all information om projektet finns tillgängligt i databaser som uppdateras i realtid av alla involverade. NCC satsar stort på VDC och digitalisering och söker ständigt nya möjligheter och metoder. NCC är aktiva medlemmar i organisationer som buildingSMART och är branschledande när det gäller tillämpad forskning och utvecklingsprojekt i digitala byggmetoder.

Tillväxt inom stora projekt

För att kunna nå tillväxtmålen inom infrastruktur är det viktigt att kunna konkurrera om de stora och komplexa projekten på marknaden, det segment som bedöms växa snabbast framöver. Satsningarna på nya tunnlar, broar, dammar och komplexa trafikleder och stadslösningar för att kunna hantera såväl urbaniseringen som nya logistikmönster är något som präglar samtliga nordiska länder, där Norge och Sverige leder utvecklingen. Som en av Nordens största aktörer i branschen, har NCC ett ansvar att utveckla metodik, teknik, material och samverkansformer för att föra infrastrukturbyggandet in i framtiden. I Norge sker en kraftig

**Finansiella mål för
strategiperioden
2016–2020**

Mål för rörelsemarginal

≥3,5%

utbyggnad av infrastrukturen som omfattar vägar och järnvägar för att knyta samman olika regioner, samt satsningar på att bygga ut städerna genom upprustning och investeringar i helt nya projekt. I Sverige ska det under det närmaste decenniet genomföras en historisk satsning på att utveckla transportsystemet. Nya vägar och järnvägar ska byggas med fokus på framförallt storstäderna. NCC:s erfarenhet och storlek tillsammans med en ledande position inom samverkansentreprenader och de bästa hållbara lösningarna ger goda förutsättningar att öka deltagandet i stora komplexa projekt i såväl Norge som Sverige under kommande år. Från och med 1 januari 2017 har en ny nordisk enhet upprättats inom affärsområdet som enbart ska fokusera på att vinna de stora infrastrukturprojekten i Norden.

Service får större betydelse

Skötsel och underhåll av färdig infrastruktur är en viktig och växande del av verksamheten, och säkerställer att NCC tar ansvar för hela värdekedjan i ett projekt. NCC har sedan tidigare en stark position inom vägunderhåll i framför allt

Sverige och utifrån denna bas expanderar nu verksamheten in i andra områden såsom underhåll av broar och tunnlar.

Väguppdragen omfattar att med både förebyggande och akuta åtgärder se till att vägnätet är trafiksäkert för alla trafikanter året om. NCC ViaSafe är ett särskilt kompetenscenter inom affärsområdet som tillhandahåller tjänster som förbättrar trafiksäkerheten i samband med vägarbeten, projekt och vid större evenemang.

Fokus 2017

NCC ska ytterligare stärka sin marknadsandel inom stora infrastrukturprojekt, samtidigt som vi ska säkra fortsatt god orderingång och genomförande av mindre och mellanstora projekt. Vidare är det viktigt för NCC att bli involverad tidigt i projekten, det ger optimerade tekniska lösningar, effektiva arbetsprocesser och kunskapsöverföring. NCC ska ligga i framkant och erbjuda hållbara lösningar både i genomförandet av infrastrukturprojekt och i ett livscykelperspektiv. Hållbarhet innebär även säkra byggarbetsplatser och NCC strävar mot noll olyckor och har noll tolerans för arbetsmiljöbrister och riskfyllt beteende.

NORGES NÄST LÄNGSTA HÄNGBRO

Hålogalandsbron är en vägbro som byggs över Rombaksfjorden utanför Narvik i Nordnorge. När bron står färdig 2017 kommer den att bli Norges näst längsta hängbro. Den utgör en del av projektet att göra E6 mellan Narvik och Bjerkvik säkrare och mer framkomlig. Förutom en avsevärd tidsvinst kommer sträckan mellan städerna förkortas med 18 kilometer.

Bron har en total längd på 1 533 meter med ett längsta spann på 1 145 meter. NCC ansvarar för brons betongkonstruktioner, vilket omfattar två 180 meter höga torn och två viadukter som mäter

sammanlagt 400 meter. I arbetet ingår gjutning av 32 000 kubikmeter betong och att lägga 5 400 ton armering, samt sprängning och transport av cirka 10 000 fm³ berg och att upprätta förankringskammare i berget för att kunna fästa upphängningskablarna. Brotornen förankras under vattnet. För detta har NCC tagit fram och placerat fem stenistor på botten, vilka är cirka 30 meter och har en diameter på 10 meter. Viadukterna har bland annat byggts upp genom att använda en 120 meter lång och 800 ton tung specialbyggd gjutningsvagn.

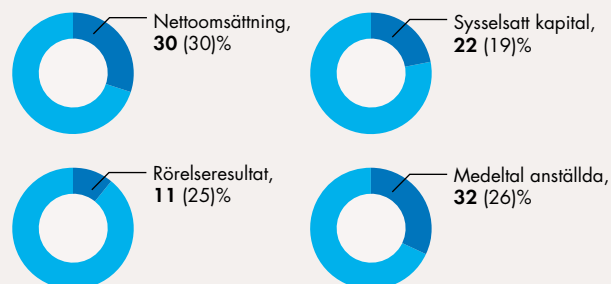
2016 I KORTHET

NCC Infrastructure ökade ordergången under de tre sista kvartalen, vilket medförde en högre orderstock vid årets utgång. Nettoomsättningen låg på samma nivå som under 2015, vilket främst förklaras av en lägre omsättning inom division Civil Engineering. Rörelseresultatet var lägre än föregående år, främst på grund av projektnedskrivningar, lägre nettoomsättning och slutreglering av projekt och tvister. Affärsområdet nådde inte sitt finansiella mål om en rörelsemarginal om 3,5 procent.

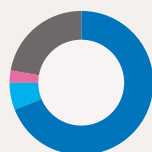
NYCKELTAL

MSEK	2016	2015	Förändring, %
Orderingång	18 664	15 621	19%
Nettoomsättning	17 007	17 105	-1%
Rörelseresultat	162	469	-66%
Rörelsemarginal %	1,0	2,7	-65%
Medelantal anställda	5 066	3 827	32%
Kassaflöde före finansiering	-405	338	-220%

ANDEL AV NCC TOTALT

GEOGRAFISKA MARKNADER,
ANDEL AV NETTOOMSÄTTNINGEN

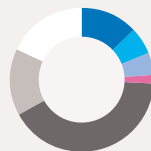
Sverige är den största marknaden för NCC Infrastructure och utgör 69 procent av omsättningen.

■ Sverige	69%
■ Danmark	6%
■ Finland	3%
■ Norge	22%

PRODUKTMIX,
ANDEL AV NETTOOMSÄTTNINGEN

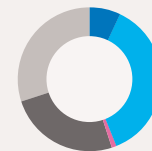
Markarbeten utgör den största delen av omsättningen.

■ Väg	13%
■ Järnväg	6%
■ Tunnel	5%
■ Bro	2%
■ Markarbeten	41%
■ Drift och underhåll	15%
■ Övrigt	18%

KUNDMIX,
ANDEL AV NETTOOMSÄTTNINGEN

Kunder inom offentlig verksamhet utgör den största delen.

■ Internt i NCC	7%
■ Stat	37%
■ Allmännyttiga bostadsföretag	1%
■ Kommun/landsting	25%
■ Privata kunder	30%

MARKNAD

Den nordiska anläggningsmarknaden har haft en stark tillväxt under året, tydliga tecken finns dock på att kapacitetstaket börjat nås, främst gäller det tillgången på produktionspersonal. Konkurrenssituationen på den nordiska marknaden har kännetecknats av ökad konkurrens från stora internationella bygg- och anläggningsföretag. Den svenska anläggningsmarknaden ökade med 2 pro-

cent under året. I Norge bidrog infrastruktursatsningar till en växande anläggningsmarknad med en tillväxt på 9 procent. Den finländska anläggningsmarknaden har stimulerats av extra statliga anslag. Anläggningsmarknaden i Danmark har minskat, vilket främst är ett resultat av lägre investeringar i statliga vägar i avvaktan på stora kommande infrastrukturprojekt.

DEN INKLUDERANDE STADEN

Så stor del av totalytan kan
användas som boarea

75%

Antal Folkboendelägenheter NCC
orderregistrerade 2016

1 040

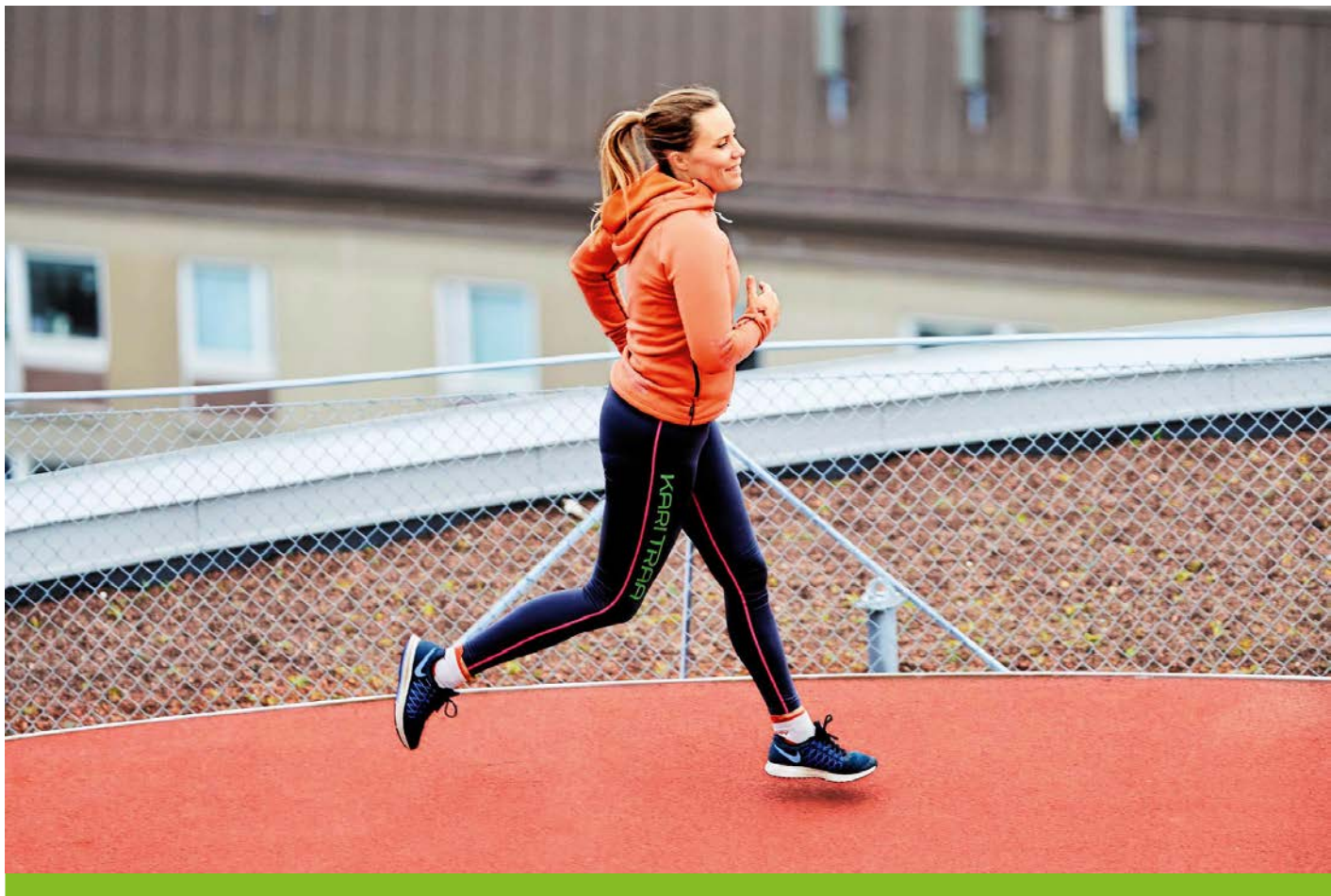
FOLKBOENDE

Bostäder som alla har råd med

Behovet av nya bostäder i Sverige är idag större än vad de flesta kommuner kan tillgodose. Det gäller inte minst efterfrågan på prisvärda bostäder. Med NCC Folkboende har NCC tagit fram ett koncept på lägenheter som alla har råd att bo i, och som möter kraven på hög boendekvalitet och god fastighetsekonomi. Noggrann planering, rejäla material och genuint hantverk innebär dessutom att husen kan byggas både snabbt och kostnadseffektivt, anpassat till den miljö och de behov som finns på varje plats.

Produkten lanserades redan 2009 och sedan dess har över cirka 3 000 lägenheter byggts runt om i Sverige, med en tilltagande efterfrågan under de senaste åren. I Norrköping har NCC under 2016 färdigställt 266 prisvärda lägenheter intill IFK Norrköpings fotbollsarena, ett område som har nära till kollektivtrafik och cykel- och gångavstånd till centrum. NCC har med produkten NCC Folkboende under flera år haft ramavtal med SABO för att bygga flerbostadshus med hög kvalitet och lägre pris. Efterfrågan från både kommunala och privata beställare är mycket hög. Av landets 290 kommuner bedömer 240 att det råder underskott på deras respektive bostadsmarknad.

Utveckling av hållbara stadsdelar

NCC Property Development Urbaniseringen leder till behov av stadsdelsutveckling där alla funktioner av staden planeras samtidigt och går hand i hand med satsningar på infrastruktur. NCC:s kompetens och lösningar inom fastighetsutveckling bidrar till en bra mix av butiker, arbetsplatser och bostäder vilket möjliggör omvandling av hela stadsdelar där människor vill leva, arbeta och bo.

Affärsområde NCC Property Development utvecklar och säljer kommersiella fastigheter i storstadsregionerna i Sverige, Norge, Danmark och Finland. Verksamheten fokuserar på kontors-, handels- och logistikfastigheter i attraktiva lägen. Arbetet omfattar hela värdekedjan, från projekttid och analys till markförvärv, konceptutveckling, produktion, uthyrning och slutligen försäljning där kapital frigörs till nya utvecklingsprojekt. Affärsidén är att förädla byggbar mark till nya hållbara arbetsmiljöer där byggnaden anpassas till såväl kundens önskemål och behov som områdets unika förutsättningar. Vid årsskiftet omfattade portföljen sammanlagt 19 projekt fördelade på samtliga fyra prioriterade marknader. Flera projekt består av flera etapper och utgör delar i utvecklingen av hela stadsdelar.

I linje med affärsområdets tillväxtambitioner inleddes i slutet av året en strategisk satsning för att tillvarata nya investeringsmöjligheter genom utökad geografisk närvaro och fler segment. Detta omfattar utveckling av fastigheter inom den publika sektorn i medelstora städer i Norden, och ett intensifierat samarbete med NCC Building för investeringar i fler kommersiella fastighetsutvecklingsprojekt i städer där Building redan finns representerade och har lokal kännedom.

Ett långsiktigt ansvar

Utvecklingsverksamheten är kapitalintensiv vilket gör att NCC:s kunskap om vilka områden på olika marknader som kan ge störst avkastning är central. Själva processen för utveckling av fastigheter och områden sker i nära samarbete med kunder, kommuner, markägare, arkitekter och andra intressenter. Att ta ett långsiktigt ansvar bidrar till en positiv utveckling av stadsdelar och fastighetsvärden. Det handlar om att utveckla nya kreativa lösningar med hållbarhetsfrågan högt på agendan. Ambitionen är att i dialog med olika intressenter utveckla inkluderande och trygga stadsdelar och dynamiska platser där affärer kan blomstra och där människor vill leva, arbeta och bo.

Känsla för kundens behov

Då processerna ofta är långa är det extra viktigt att samla kunskap om trender för att förutse vilka önskemål och krav morgondagens kunder har. Det gäller att veta vilket geografiskt läge och vilken sorts fastighet kunderna kommer att välja för sina arbetsplatser om 5–10 år. NCC arbetar därför systematiskt med att samla in kunskap genom framtidsstudier, kundintervjuer och trendspaningar. Megatrender som urbanisering och konkurrensen om talanger stärker NCC:s möjligheter till att utveckla stadsdelar med attraktiva kontor, handelsplatser och stötta behovet av en väl fungerande infrastruktur. NCC vägleder kommuner och företag till att utveckla och bygga behovsanpassade kommersiella ytor som bland annat tar hänsyn till värden som kontorets betydelse för företagets varumärke, tillgänglighet och kringsservice. Värden som bidrar till att öka attraktionskraften för stadsde-

len, kunder och framför allt ökar värdet för investerare. NCC arbetar även proaktivt för att minska riskerna med projekten genom att i god tid innan färdigställande se till att lokalerna har hyresgäster klara. Vid försäljningen i november 2015 av kontorsfastigheten Hyllie i Malmö, var 94% av den totala uthyrningsbara ytan om 7 300 kvadratmeter uthyrt. Vid tillträdet i april 2016 var fastigheten 98% uthyrd.

Framtidens arbetsplatser

I nära samarbete med kunden skapas unika arbetsplatser. NCC kombinerar expertis med en djup förståelse för kundernas verksamhet, processer och utmaningar. NCC strävar efter att inspirera, stötta och ge kunden råd på ett konsultativt sätt. Samarbetet präglas av en gemensam målsättning att skapa en flexibel arbetsplats som inte bara ger förutsättningar för kunden att öka effektiviteten i sin verksamhet, utan även förbättra arbetssituationen för medarbetarna avseende hälsa, arbetsmiljö och trivsel. Till varje enskilt projekt bidrar NCC med gedigen kunskap om hur goda arbetsplatser fungerar. Kunskapen baseras dels på lång erfarenhet av att arbeta nära kund, dels från relevanta forskningsresultat inom området. Ett exempel på hur NCC arbetar är processen Future Office by NCC som grundas i en omfattande studie kring framtidens arbetsplatser- och miljöer.

Finansiella mål för strategiperioden 2016–2020

Mål för rörelsemarginal

≥10%

Mål för genomsnittlig årlig avkastning på sysselsatt kapital

≥10%

Framtidens logistik- och handelslösningar

För en kund som arbetar med lager- och logistiklösningar är läget tillsammans med hög effektivitet i varuflödet de två enskilt viktigaste kriterierna när en ny fastighet ska byggas. NCC:s specialkompetens att optimera lagerlösningar tillsammans med standardiserade lösningar för lagerbyggnader ger goda förutsättningar att erbjuda den bästa lösningen för varje enskild kund. Vid utveckling av handelsfastigheter gör NCC noggranna analyser för att säkerställa ett utmärkt handelsläge som kan erbjuda stora flöden av kunder samt en lokal som är optimerad för att sälja hyresgästens produkter och tjänster. Future Retail by NCC och Future Logistics by NCC är NCC:s framgångsrika koncept för att skapa unika, kundanpassade handelsplatser och logistikanläggningar.

Utveckling av hållbara stadsdelar

NCC är ledande inom hållbar fastighetsutveckling med bland annat lösningar som bidrar till att omvandla hela stadsdelar, som exempelvis Valle Hovin i Oslo, Mölndal centrum, Frihamnen i Göteborg, Hyllie i Malmö och Fredriksberg i Helsingfors. Här växer helt nya stadsdelar fram där kreativa lösningar integreras med ny infrastruktur och attraktiv arkitektur. Det är lösningar som bidrar till att tidigare slumrande stadsdelar väcks till liv och får ny kommersiell inriktning och design där både boende och handel kan utvecklas sida vid sida. Under åren har NCC genomfört många lyckade projekt där god samverkan med kommuner, stadsplanerare och andra intressenter möjliggjort framgångsrik stadsutveckling och som adderar mervärden för alla parter. I takt med de utmaningar som den tilltagande urbaniseringen medför är en hållbar stadsdelsutveckling, där fokus främst ligger på sociala frågor för de som ska bo och verka i området efter att alla byggnader uppförts, en viktig prioritering för NCC. Skapandet av en stad för alla kräver att bostadsbyggandet går hand i hand med satsningar på infrastruktur, nya arbetsplatser och andra samhällsfunktioner.

Hållbar fastighetsutveckling

NCC arbetar målmedvetet med att minska både egen och kunders miljöpåverkan. Inom fastighetsutveckling finns en långsiktig ambition att ha en positiv nettoeffekt för samhället och miljön. Kortfattat menar NCC att de fastigheter som skapats och utvecklats ska bidra med fler positiva värden än negativa effekter inom hållbarhet. Målet om en positiv nettoeffekt är en ledstjärna och är nedbruten på tre olika fokusområden vilka omfattar flera delar av NCCs hållbarhetsramverk. NCC är bland annat ett av de nordiska fastighetsutvecklingsbolag som har certifierat flest fastigheter med det internationella miljöcertifieringssystemet BREEAM. Handel- och kontorsfastigheten Torsplan 2 i Stockholm är den första kontorsfastigheten i Sverige som uppnår BREEAM:s högsta nivå Outstanding. Fastigheten uppmärksammades dessutom 2016 vid Betonggalan i Stockholm då den fick Årets miljöpris samt vid det prestigefyllda BREEAM Awards i London som Bästa handelsbyggnad.

Fokus 2017

För att säkerställa lönsam tillväxt över tiden har NCC fokus på att kontinuerligt ha ett flöde av nya projektstarter med en balanserad riskprofil i storstadsregioner med tillväxt. För att möta den pågående urbaniseringen avser NCC att stärka sin marknadsposition inom hållbar stadsutveckling där NCC har en unik helhetskompetens. Vidare har NCC fortsatt stort fokus på att utveckla medarbetare och attrahera ny kompetens för att nå målet att vara talangernas första handsval. Under 2017 investerar NCC mer kapital i utvecklingsaffären för att utveckla kommersiella fastigheter på fler geografiska marknader i Norden och inom nya segment genom ett utökat samarbete mellan NCC Property Development och NCC Building.

NY NORSK STADSDEL MED EGEN STADION

I området Valle Hovin i stadsdelen Helsfyr i Oslo utvecklar NCC kommersiella fastigheter med totalt cirka 60 000 kvadratmeter kontorsyta. Valle Hovin-området har hittills varit relativt lågt utnyttjat, men i nära samarbete med Vålerenga Kultur og Idrettspark AS har NCC varit tidigt med i processen i planeringen av stadsdelen och aktiv pådrivare för att genomföra förändringar i området. Målet är att Valle Hovin med ny stadion, nya arbetsplatser, bostäder, förskola och skola ska bli en ny attraktiv och levande stadsdel i Oslo. Under våren 2017 byggstartar första etappen av totalt fem med kontorsprojektet Valle Wood som blir Norges största kommersiella fastighet i massivträ. Valle Wood ska uppvisa enkelhet och stil och samtidigt förmedla en känsla av tillgång till nordisk natur. Norge är ett land med mycket skog och därför är det viktigt att bana väg för byggprojekt i massivträ. Till fördelarna med massivträ hör bland annat att trä är återvinningsbart och hållbart, samtidigt som det öppnar nya möjligheter för skogsbruket.

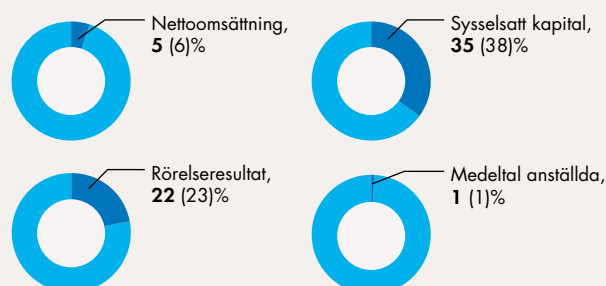
2016 I KORTHET

NCC Property Development hade en lägre nettoomsättning jämfört med föregående år. Under året resultatavräknades fem fastighetsprojekt, vilket var tre färre jämfört med föregående år. Rörelseresultatet sjönk jämfört med föregående år, främst på grund av färre resultatavräknade projekt. Under året har tio projekt startats, vilket innebär att totalt 19 projekt är pågående. Affärsområdet nådde sitt mål när det gäller rörelsemarginal men inte när det gäller avkastning på sysselsatt kapital.

NYCKELTAL

MSEK	2016	2015	Förändring, %
Nettoomsättning	2 823	3 427	-18%
Rörelseresultat	327	417	-22%
Sysselsatt kapital	4 450	4 527	-2%
Rörelsemarginal, %	11,6	12,2	-5%
Avkastning på sysselsatt kapital, %	7,0	8,3	-16%
Medelantal anställda	89	99	-10%

ANDEL AV NCC TOTALT

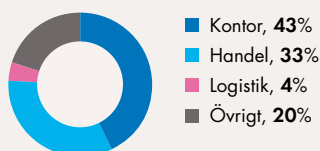
GEOGRAFISKA MARKNADER, ANDEL AV NETTOOMSÄTTNINGEN

Nettoomsättningen 2016 per geografisk marknad speglar den goda svenska marknaden som ökar relativt övriga. Projekt har resultatavräknats i Sverige och Finland. Nettoomsättningen i Danmark avser främst markförsäljning.

PRODUKTMIX, ANDEL AV NETTOOMSÄTTNINGEN

Segmentet kontor var det största segmentet för NCC Property Development under 2016. Under året har totalt fem projekt resultatavräknats. Övrigt består av hyresintäkter och övriga intäkter.

FASTIGHETSMARKNADEN

Fastigheter fortsätter att vara en attraktiv investering för såväl inhemska som internationella placerare. Norden har de senaste åren haft en förhållandevis stark ekonomisk tillväxt där efterfrågan på nya kontor och andra kommersiella lokaler ökat i de flesta regioner. Fokus har främst legat på välbelägna, hållbara och yteffektiva fastigheter som bidrar till att utveckla stadslivet där de byggs. Attraktiva och yteffektiva kontor är dessutom viktiga för att företag ska kunna attrahera kompetent personal. För placerarna innebär fastigheter en långsiktigt bra avkastning jämfört med alternativa investeringar med liknande risknivå. Fastigheter i växande och attraktiva städer i Norden ger både ett kontinuerligt kassaflöde och möjligheter till värdetillväxt. Behovet av att bygga och uppgadera stocken av kommersiella lokaler bedöms fortsätta i de nordiska storstäderna framöver och drivs bland annat av den tilltagande urbaniseringen. Under 2016 noterades nya transaktionsrekord på den nordiska fastighetsmarknaden. Totalt omsattes fastigheter till ett värde av 380 (342) Mdr SEK, en ökning med 11 procent jämfört med 2015. Den svenska marknaden stod för 150 (134) Mdr SEK. I både Danmark och Finland ökade volymerna kraftigt, med 82 respektive 47 procent. I Norge minskade transaktionsvolymen med 31 procent.

KONTORSMARKNADEN I NORDEN 2016 ¹⁾

	Vakans- grad %	Hyra, kvm/år	Direktavkast- ningskrav, %
Stockholm	4,0	3 400 SEK	4,1
Oslo	7,7	2 881 NOK	4,5
Köpenhamn	14,6	1 300 DKK	4,5
Helsingfors	12,9	264 EUR	6,7

¹⁾ Avser innerstad

Källa: Newsec

På väg mot ett mer hållbart samhälle

Hållbarhet Som en ledande aktör i branschen är NCC med och driver på utvecklingen mot ett mer hållbart samhälle. Hållbarhetsarbetet grundar sig i bolagets vision – att förnya branschen och erbjuda de bästa hållbara lösningarna.

Genom samarbeten med såväl kunder som leverantörer och ett aktivt engagemang i samhället, bidrar NCC till en hållbar framtid. Bolaget bidrar aktivt till minskat resursanvändande och till att utveckla nya tekniska lösningar, produkter och arbetsmetoder som ger ökade ekonomiska, miljömässiga och sociala värden.

För att omvandla byggsektorn till en långsiktigt hållbar bransch krävs ett proaktivt förhållningssätt till dagens utmaningar. Som ett av de ledande bygg- och fastighetsutvecklingsbolagen i Norden har NCC en viktig roll i denna

omställning. NCC arbetar aktivt för att bygga ett mer inkluderande samhälle för att möta den ökande befolkningens mängden, urbaniseringen och segregationen.

Genom att kontinuerligt arbeta med att utveckla fler energisnåla, klimatanpassade och resurseffektiva produkter och tjänster, såväl på egen hand som i partnerskap med kunderna, minimeras påverkan på miljön. Vidare arbetar NCC för att stärka branschens anseende genom att aktivt arbeta med verktyg som bidrar till att förebygga risker för mutor och korruption.

NCC:s hållbarhetsramverk

NCC:s hållbarhetsramverk

NCC:s hållbarhetsarbete utgår från ett ramverk som för-
enklat beskriver vad hållbarhet är för NCC. Syftet med
NCC:s hållbarhetsarbete är att öka värdet för såväl aktie-
ägare och kunder som för samhället i stort, samtidigt som
påverkan på miljön minimeras. Ramverket lanserades
under 2016 och åskådliggör de mest betydelsefulla områ-
dena för NCC:s hållbarhetsarbete – hälsa och säkerhet,
social inkludering, material och avfall, klimat och energi,
etik och compliance samt produktportfölj. NCC har satt

strategiska hållbarhetsmål för samtliga områden i ramver-
ket för strategiperioden 2016–2020. Målen samt årets utfall
rapporteras på sid 13–14.

Under hösten 2016 har ramverket och identifierade
väsentliga frågor förankrats hos intressenterna genom en
webbaserad enkät. Över 2 800 personer från Sverige, Dan-
mark, Finland och Norge deltog i enkäten och tillsammans
representerade de medarbetare, leverantörer, kunder, inves-
terare och studenter. Intressenterna bekräftade NCC:s bild
av de väsentliga frågorna.

 GLOBALA MÅLEN för hållbar utveckling						
FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling antogs vid FN:s toppmöte i New York, den 25 september 2015. Fram till år 2030 ska de globala målen leda världen mot en fredlig och hållbar utveckling genom initiativ på både global och nationell nivå.						
Mer värde för kunder, aktieägare, NCC och samhället	Hälsa och säkerhet	Social inkludering	Material och avfall	Klimat och energi	Etik och compliance	Produktportfölj
						

En långsiktig spelare

Under året har NCC även tagit fram långsiktiga hållbarhetsmålsättningar för ramverksområdena. De knyter an till de långsiktiga förändrade förutsättningarna på marknaden, visar vägen framåt och ger riktning till koncernens långsiktiga hållbarhetsarbete, bortom strategiperioden. De långsiktiga målsättningarna har kompletterats med ett urval av FN:s globala mål för hållbar utveckling. De globala målen bidrar till att säkerställa att NCC:s affärsstrategier långsiktigt skapar värde för bolaget såväl som för de samhällen där bolaget är verksamt genom att skapa förändring där den behövs som mest. Arbetet med att implementera målen i verksamheten pågår.

NCC:s värderingar

NCC:s värderingar: ärlighet, respekt, tillit och framåtanda genomsyrar koncernens hållbarhetsarbete. De fyra värderingarna utgör en förutsättning för att uppfylla NCC:s vision – att förnya branschen och erbjuda de bästa hållbara lösningarna.

NCC:s uppförandekod

NCC:s uppförandekod grundar sig i bolagets värderingar samt frivilliga initiativ som NCC anslutit sig till, som till exempel World Economic Forum Partnering Against Corruption (PACI) och FN:s Global Compact. I december 2016 antog NCC en reviderad uppförandekod. Uppförandekoden har bland annat kompletterats med handfasta råd inom respektive område för att underlätta för NCC:s medarbetare.

Alla medarbetare utbildas regelbundet i uppförandekodens grunder, och förväntas följa dess principer i sitt dagliga arbete. NCC:s koncernledning ansvarar för att uppförandekoden efterlevs, vilket följs upp kontinuerligt inom ramen för den löpande verksamheten. Medvetenheten om uppförandekoden på NCC är mycket god. Enligt NCC:s medarbetarundersökning, NCC Pulse, upplever medarbetarna i hög grad att NCC:s värderingar och uppförandekod är vägledande för deras arbete.

Styrning och organisation

Verkställande direktören är ytterst ansvarig för NCC:s hållbarhetsarbete. För genomförandet ansvarar hållbarhetschefen, som till sin hjälp har en stab som dagligen arbetar med hållbarhetsfrågor. Samarbete sker också med andra funktioner i organisationen, exempelvis företrädare för bolagets affärsområden, inköpsfunktioner och HR-funktioner.

Hållbarhetsarbetet styrs av koncernens hållbarhetschef i samverkan med hållbarhetscheferna för respektive affärsområde. Gruppen träffas regelbundet och sätter gemensamma mål samt följer upp utvecklingen av hållbarhetsarbetet. NCC:s arbete med Compliance sker via NCC Group Compliance Officer och utvalda representanter inom varje affärsområde och koncernstab. I denna organisation finns bland annat "Ask me"- och "Tell me"-funktionerna.

OM DEN HÄR RAPPORTEN

För sjunde året i följd presenterar NCC en hållbarhetsredovisning enligt det internationella ramverket Global Reporting Initiative (GRI). Hållbarhetsredovisningen har inte granskats av tredje part, men NCC bedömer att den samlade informationen i års- och hållbarhetsredovisningen 2016 samt information på NCC:s hemsida uppfyller GRI:s krav för G4 Core. I de fall inget annat anges avser informationen hela NCC-koncernen under 2016. Ett GRI-appendix med GRI-index och fördjupad information om NCC:s intressentdialog och väsentlighetsanalys återfinns på NCC:s hemsida, www.ncc.se/griappendix. Kontaktperson: Hållbarhetschef Christina Lindbäck.

Hälsa och säkerhet

Hälsa och säkerhet innefattar både trygga och säkra arbetsplatser för koncernens medarbetare såväl som en bättre hälsa för alla i värdekedjan. NCC arbetar för en god arbetsmiljö för bolagets leverantörer och en hälsosam inomhusmiljö för de personer som vistas i byggnader och konstruktioner som NCC tillhandahåller.

Trygga och säkra arbetsplatser

Minst 80 procent av arbetsplatsolyckorna i byggbranschen är idag kopplade till felaktigt beteende och många arbetsplatsolyckor skulle kunna undvikas genom att medarbetarna identifierade osäkra situationer och säkrade dessa redan innan en olycka inträffade. För sjätte året i rad genomfördes i september 2016 Awareness Day, en av koncernens viktigaste gemensamma aktiviteter, med syfte att öka medvetenheten om hälsa och säkerhet. För andra året i rad var årets tema Time Out. Time Out handlar om att agera på osäkra situationer, genom att stoppa arbetet och säkra upp innan arbetet återupptas igen, och är en viktig del i NCC:s arbete att stärka säkerhetskulturen.

I maj 2016 anordnades NCC:s första hälso- och säkerhetsvecka, ett initiativ för att främja koncernens gemensamma säkerhetskultur och ett komplement till Awareness Day. Varje arbetsplats genomförde minst två aktiviteter som utgick från arbetsplatsens särart och behov. Exempelvis genomfördes en övning för att visa på vikten av att planera in utrymningsvägar ur husbyggen som kan nås av räddningspersonal på bostadsprojektet Valtimotie i Vanda, Finland. Hälso- och säkerhetsveckan kommer att anordnas varje år med syfte att lyfta fram inspirerande aktiviteter som ökar medvetandet om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen.

Under året har NCC lanserat ett nytt digitalt system – Synergi – inom hela koncernen för att rapportera arbetsmiljöincidenter. I Norge har rapporteringssystemet använts

med framgång i nio år. I Synergi kan medarbetarna rapportera olycksfall och tillbud såväl som negativa och positiva observationer. Synergi ger NCC en samlad bild och bättre möjligheter till informationsinsamling på nordisk nivå. Denna information ger möjlighet att förbättra säkerhetsarbetet ytterligare och därmed förebygga arbetsplatsolyckor. Synergi finns både som webbsystem och app.

En trygg och säker arbetsplats omfattar också goda arbetsvillkor och en bra balans mellan arbete och fritid. NCC följer därför kollektivavtal, genomför medarbetarundersökningar och främjar kompetensutveckling. På samtliga marknader, med undantag för Ryssland, har NCC kollektivavtal som reglerar minimilöner, arbetstider och medarbetarnas rättigheter gentemot arbetsgivaren. I Ryssland är det i stället statliga myndigheter och kontrollanter som bevakar de anställdas intressen.

Bättre hälsa hos alla intressenter i värdekedjan

I Norden spenderar vi uppemot 90 procent av vår tid inomhus och inomhusklimatet i de lokaler och bostäder vi arbetar, handlar och bor i har stor påverkan på hur vi mår. NCC har höga ambitioner när det gäller att bygga bostäder, kontor och lokaler där människor mår bra, har god hälsa och ett stimulerande inomhusklimat vilket kan bidra till stora samhällsekonomiska vinster och minskade sjuktal. Exempelvis så fokuserar NCC på ventilation, fuktskydd och byggmaterial utan miljö- eller hälsoskadliga ämnen för att skapa bästa möjliga inomhusklimat.

NCC arbetar även för att förbättra trafiksäkerheten för både trafikanter och vägarbetare, bland annat genom säkerhetskonceptet NCC ViaSafe. Konceptet användes bland annat vid cykelloppet Velothon i Stockholm där NCC ansvarade för avspärrningarna längst med loppet.

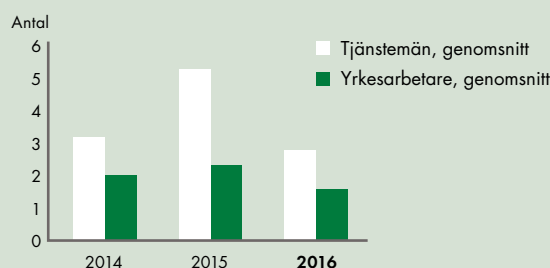
Arbetsrelaterade skador, olyckor och tillbud, Koncern

		Totalt NCC
Skador	Antal skador med en dags sjukfrånvaro eller mer	246 (202)
Skadefrekvens	Antal skador per miljon arbetade timmar	8,8 (7,2)
Arbetsrelaterade dödsolyckor	Antal, egen personal samt underentreprenörer	3 (2)
Tillbud och observationer	Antal	33 815 (23 500)

Siffror för 2015 exkl Bonava inom parantes

NCC har en stark säkerhetskultur men den nedåtgående trenden vad gäller arbetsplatsolyckor bröts tyvärr 2016. Dessvärre har även tre medarbetare förolyckats på arbetsplatsen under 2016. Arbetet med att fortsatt stärka säkerhetskulturen och nå nollvisionen fortgår med förminskad styrka.

Utbildningstimmar, Sverige

Inom NCC är utbildning viktigt och medarbetare erbjuds många olika typer av utbildningar, såväl praktiska som teoretiska, lärarledda som digitala. Statistiken intill omfattar inte lokala utbildningar eller tidsåtgången vid interaktiva utbildningar. På grund av omorganisationen har inte alla utbildningstimmar under 2016 kunnat inkluderas.

Social inkludering

NCC är en stor aktör i branschen och strävar efter att bli en drivande partner i ett inkluderande samhälle. Även inom koncernen arbetar NCC för att skapa en inkluderande arbetsmiljö som präglas av mångfald och jämställdhet.

En inkluderande stad

Sex av tio storstadsbor i Norden tycker att det är ett problem att klyftorna växer, att rika områden blir rikare och fattigare blir fattigare, enligt en studie gjord av analysföretaget United Minds på uppdrag av NCC. Bristen på infrastruktur som knyter ihop staden är ytterligare ett hinder för mer inkluderande städer. En stor majoritet önskar också att de hade större möjligheter att påverka sitt närområde.

Därför strävar NCC mot att genom samarbeten med andra samhällsaktörer, och en ökad medborgardialog, möjliggöra byggnation av hälsosamma, trygga och inkluderande miljöer. Inom ramen för NCC:s helhetskoncept Hållbar Renovering, hittas lönsamma synergieffekter mellan renovering, energieffektivisering och underhåll. Det skapar utrymme för hållbara investeringar där livskvalitet och ekonomi går hand i hand, exempelvis genom att skapa mötesplatser i butiker, utegym och lekplatser som ger en levande utomhusmiljö.

Hållbara hyresavtal

För att bygga ett hållbart samhälle räcker det inte att bygga hållbara byggnader och hållbar infrastruktur. Hur man nyttjar byggnaderna och samspelet i stadsdelen är minst lika viktigt. Genom att erbjuda kunder som hyr kommersiella lokaler "NCC Hållbart hyresavtal" bidrar NCC proaktivt med sin expertis inom hållbarhetsområdet. NCC Hållbart hyresavtal är en bilaga till det ordinarie hyresavtalet som innefattar åtaganden inom bland annat energianvändning samt hälsa och trivsel hos hyresgästens medarbetare. Avtalet följs upp i återkommande uppföljningsmöten och följer med fastigheten till den nya ägaren när NCC säljer byggnaden.

En inkluderande arbetsplats

En viktig fråga i branschen handlar om rekrytering, och att säkerställa att rätt kompetens finns tillgänglig i framtiden. Under de närmaste åren står byggbranschen inför ett generationsskifte och NCC arbetar på olika sätt för att bidra till kompetensutveckling i branschen. Medarbetarna erbjuds löpande kompetensutveckling, både i form av traditionell undervisning, e-learning och som mentorskap, anpassat till individens önskemål och behov.

Mångfald är viktigt för NCC. En inkluderande arbetsplats med en fördelning som avspeglar samhällets mångfald med avseende på kön, ålder och bakgrund, bidrar till kreativitet, nytänkande och till att olika kompetenser tillvaratas. I förlängningen är NCC övertygade om att detta även bidrar till ökad lönsamhet och därför är detta ett prioriterat område för strategiperioden.

Tillsammans med Arbetsförmedlingen och Kunskapsskolan har NCC initierat en arbetsmarknadsutbildning för utrikesfödda vuxna med ingenjörsutbildning – NCC Nystart. I utbildningen som pågår i 46 veckor varvas praktik med teori om exempelvis hälsa och säkerhet samt arbetsmiljö. I den första utbildningsomgången ingår 18 personer, varav fyra kvinnor, från nio länder. Utbildningen erbjuder en snabb väg in på arbetsmarknaden och är också en viktig del i ambitionen att öka mångfalden på NCC:s arbetsplatser.

Kvinnor utgör bara 8,6 procent av de anställda inom byggbranschen i Sverige idag. Inom NCC är 12 procent av medarbetarna kvinnor och NCC strävar efter att ytterligare öka andelen kvinnor, både i företaget i stort och i ledande positioner. Initiativ som det kvinnliga nätverket Stella, ett platschefsprogram för kvinnor och en nyinrättad mångfaldskommitté i NCC Industry, bidrar till att skapa en mer jämställd arbetsplats. Under 2016 lanserade NCC i samarbete med en bodtillverkare, som första byggbolag i Norden, jämställda byggbodar. Den nya typen av bod har omklädningsrum med individuella bås med låsbar dörr vilket gör att alla medarbetare kan byta om i samma byggbod oavsett kön, religion etc.

HÅLLBAR RENOVERING

Inom ramen för Hållbar renovering, NCC:s helhetskoncept för att renovera miljonprogrammen, läggs stor vikt vid att utveckla och förbättra utemiljön för att de boende ska trivas. Målsättningen är att skapa trygga och trivsamma miljöer vilket också bidrar till att höja både områdets status och attraktivitet. Genom att skapa mötesplatser och möjligheter till rekreation skapas ett levande centrum. Nya grönytor, odlingslotter och dammar kan också bidra till förbättrade ekosystem och ökad biodiversitet i området.

Material och avfall

Byggprocessen är materialintensiv och det krävs stora mängder resurser för att färdigställa en byggnad eller konstruktion. Det är därför av stor vikt att resurserna används så effektivt som möjligt. NCC:s långsiktiga målsättning är att sluta materialflöden genom att prioritera hållbara material och produkter, minimera och hantera det avfall som skapas i byggprocessen samt projektera och konstruera för att möjliggöra återvinning och återanvändning.

Hållbara material

NCC:s ambition är att kunna producera byggnader och anläggningar som är varudeklarerade och endast innehåller hållbara produkter som är miljö- och hälsomässigt sunda. På sikt kommer det även leda till att byggnader i högre grad kan utformas så att allt ingående material kan återanvändas när byggnadens livslängd uppnåtts.

Förutom att tillämpa de regelverk som EU satt upp, bland annat REACH, använder sig NCC av olika verktyg och databaser som ger vägledning för hur man kan fasa ut de mest skadliga ämnena. Ett viktigt led i övergången till sunda och återvinningsbara produkter är att ställa rätt leverantörskrav och arbeta med spårbarhet genom hela produktionskedjan.

Ökad spårbarhet

NCC arbetar kontinuerligt med att skapa förutsättningar för ökad spårbarhet och vill erbjuda kunderna insyn och transparens i materialvalen. Det är viktigt att den information som finns tillgänglig idag om innehållet i en byggnad finns tillgänglig för framtiden. Därför har NCC arbetat med att utveckla väl fungerande processer för innehållsdeklarering av sina byggnader, så kallad loggbok eller material passport. Under 2015 och 2016 har NCC genomfört två pilotprojekt där loggböckerna kopplades till den digitala byggnadsinformationsmodellen som används inom "Virtual Design and Construction". På så sätt ges möjligheter att effektivt spåra material och produkter i byggnaderna även efter att de är färdigställda, vilket underlättar både återvin-

ning och återanvändning av de material som finns i huset vid en framtida ombyggnad, renovering eller när byggnaden ska rivras.

Återvinning en central del av affären

I NCC:s verksamhet NCC Recycling är återvinning av bygg- och anläggningsmaterial en central del av affären. Återvinning av asfalt och annat material är mer energi- och kostnadseffektivt än att nyproducera. Återvinningsterminaler där redan använt material som kross, grus, sand och jordprodukter förädlas och säljs vidare som nya produkter etableras i allt större utsträckning på de olika marknaderna.

NCC Recycling vidareutvecklas ständigt och återvinningsterminalerna kan idag ta emot allt fler typer av byggavfall. Idag är totalt fem anläggningar i drift i Sverige, Danmark och Finland.

NCC förbättrar också kontinuerligt kapaciteten för återvinning i allt fler asfaltfabriker, vilket ger en mer kretsloppsanpassad verksamhet. Under 2016 bestod den totala mängden av den producerade varmasfalt av 19,0 (18,8) procent återvunnet asfaltgranulat.

Minskat byggspill

Det finns stor potential i det byggspill som genereras på byggarbetsplatserna eftersom det kan användas i andra projekt. Genom att både samarbeta tvärfunktionellt inom NCC och med leverantörer utvecklas nya sätt att minska byggspillet och återinföra det i produktionen. NCC har bland annat initierat ett arbete för att skapa en plattform som möjliggör för projekt att dela med sig av överblivet material till andra projekt inom koncernen. Andra exempel på bidrag till ett cirkulärt flöde är NCC Recycling som använder sig av överblivet byggmaterial, genom att mala ner det till pellets, som bränsle i koncernens asfaltsverk samt den prisade plattformen Loop Rocks som bidrar till smartare hantering av överblivet konstruktionsmaterial, se sid 20.

SAMARBETE FÖR AVFALLSHANTERING

Från och med sommaren 2016 hanterar NCC Recycling och ett externt partnerföretag all avfallshantering för NCC i Sverige. Genom att arbeta konsekvent med två leverantörer av avfall får NCC sänkta kostnader, minskade koldioxidutsläpp, effektivare arbetssätt och bättre arbetsmiljö.

Klimat och energi

Byggbranschens miljöpåverkan är stor och NCC arbetar därför aktivt med att påverka samhällsutvecklingen i en hållbar riktning. Med hjälp av bland annat ny teknik minskar utsläppen från såväl produktion som färdiga produkter.

NCC:s långsiktiga målsättning är en klimatneutral verksamhet. För att nå dit arbetar bolaget ständigt med att minska sina koldioxidutsläpp. Målet för strategiperioden är en 50 procentig minskning av koldioxidutsläppen från den egna verksamheten till 2020, jämfört med 2015 års nivåer. En effektivare energianvändning, mer resurseffektiva produkter och en övergång från fossila bränslen till mer miljöanpassade energislag står högt på agendan för att minska verksamhetens klimatpåverkan. Dessa åtgärder bidrar även till minskade kostnader för kunderna.

Nya lösningar för ett förändrat klimat

Frekvensen på extrema väderförhållanden, som kraftiga regn och extrema temperaturer, kommer att öka i framtiden. NCC strävar efter att skapa förutsättningar för samhället att anpassa sig till klimatförändringarna genom att erbjuda kunderna lösningar som hanterar dessa utmaningar, exempelvis hållbar dagvattenhantering. Genom omsorgsfull planering och smarta lösningar för ett lokalt omhändertagande av dagvatten minimeras risken för översvämningar. Dagvattenlösningar som öppna dammar kan också skapa rekreationsytor som bidrar till ökad livskvalitet för de boende i området.

Minskad biologisk mångfald är ytterligare en konsekvens av klimatförändringarna. NCC har verktyg för att säkerställa att påverkan på den biologiska mångfalden, och i förlängningen de ekosystemtjänster som samhället är beroende av, minimeras samtidigt som nyttan maximeras vid konstruktion av byggnader och anläggningar och förvärv av mark. Till exempel kan vegetation på byggnader i tätbefolkade områden utnyttjas till att dämpa effekten av häftiga regn samtidigt som det skapar trivsel för människorna i närområdet och absorberar koldioxid från luften.

Ett lyckat exempel där NCC använt sig av ekosystemtjänster är kvarteret Stora Sjöfallet i Norra Djurgårdsstaden i Stockholm, där NCC bygger nya klimatsmarta lägenheter åt Bonava. Där har NCC byggt tak med varierad växtlighet med inslag av mikromiljöer som bland annat består av sten, grus och död ved från omgivande parkområdet Kungliga Djurgården. På ett av taken finns dessutom ett par fladdermusholkar.

Minskad miljöpåverkan i asfaltsproduktionen

NCC Asphalt står för cirka 60 procent av koncernens egna koldioxidutsläpp och en stor del av koldioxidutsläppen kommer från förbränning av fossila bränslen i asfaltsproduktionen. Genom att övergå till förnyelsebara bränslen som träpellets samt minska andelen fukt i stenmaterial och asfaltsgranulat, har klimatpåverkan minskat de senaste åren. NCC strävar också efter att utveckla mer miljöanpassade produkter, bland annat genom att öka andelen återvunnen asfalt i produktionen. Ett annat exempel är NCC Green Asphalt®, en varmasfalt som framställs i en produktionsmetod med väsentligt lägre koldioxidutsläpp jämfört med traditionell varmasfalt. NCC har idag ett femtiotal verk som kan producera NCC Green Asphalt®.

Under 2016 har NCC även initierat ett projekt för att med hjälp av GPS kartlägga maskinutnyttjandet för asfaltsläggare och vältar i beläggingsverksamheten för att säkerställa att maskinerna används på ett så effektivt sätt som möjligt. Ambitionen är att under kommande år övergå till en ökad andel biobränslen som drivmedel för beläggningsmaskinerna och på så sätt minska miljöpåverkan ytterligare.

Hercules energipålar

För att minska utsläppen av växthusgaser krävs nya metoder för uppvärmning av byggnader och konstruktioner. Hercules energipålar är en sådan metod. Genom att i grundläggningsarbetet använda sig av speciella betongpålar med plats för en energislang, kan värme tas från jorden för att

Växthusgas utsläpp från NCC:s verksamhet

	2016	2015*	2014*
Växthusgasutsläpp CO ₂ e (tusen ton)	266	311	269
– varav scope 1 ¹⁾	222	254	245
– varav scope 2 ²⁾	44	57	25
Nettoomsättning, MSEK	52 934	53 116	46 643
CO ₂ e (ton)/MSEK	5,0	5,9	5,8

¹⁾Avser direkta utsläpp från NCC:s verksamhet

²⁾Avser indirekta utsläpp från el och uppvärmning

*Exklusive Bonava

NCC har som mål att kontinuerligt minska bolagets klimatpåverkan genom att reducera utsläppen av växthusgaser i den egna verksamheten. Under strategiperioden 2015–2020 ska utsläppen från den egna verksamheten minska med 50%. Långsiktigt är siktet inställt på att bli klimatneutrala. Från och med år 2015, basåret för 2020-målet, används beräkningsmetodiken "market-based" för att beräkna växthusgasutsläppen från el och uppvärmning.

värma upp byggnader, broar eller andra konstruktioner. Energipålarna kan också användas för att ta värme från byggnaden, förvara den i jorden och sedan återföra den till byggnaden när värmebehov föreligger.

NCC No Dig för minskad miljöpåverkan

Efterfrågan på hållbara lösningar inom infrastrukturområdet ökar. Ledningsnäten för exempelvis vatten och avlopp är några av våra viktigaste försörjningssystem. Merparten av dessa system byggdes under 1900-talet och kommer att

behöva bytas ut och utvecklas under detta århundrade och det samtidigt som våra samhällen förändras och byggs ut i snabb takt. Genom att välja schaktfria metoder för denna förnyelse av ledningsnäten, så kallad No Dig, blir koldioxidutsläppen nära 70 procent lägre än genom att schakta på traditionellt vis. Klimatvinsten skapas genom exempelvis färre maskintimmar, färre transporter, minimerad asfaltering och ett uteblivet behov av krossat bergmaterial. Metoden innebär också minskad trafikstörning för lokalsamhället.

NCC Green Asphalt, en varmasfalt som kan framställas med väsentligt lägre koldioxidutsläpp än traditionell varmasfalt.

Energianvändning inom organisationen

MWh	2016	2015	2014
Elektricitet från förnybara källor	108 927	102 360	0 ¹⁾
Övrig elektricitet	102 861	131 120	219 311
Fjärrkyla	1 286	209	85
Fjärrvärme	48 933	49 239	39 794
Förnybara bränslen	87 893	105 667	76 251
Fossila bränslen	904 822	1 051 852	1 007 044

1) Inte separat redovisat innan 2015

En viktig del i arbetet med att halvera växthusgasutsläppen fram till år 2020 är energieffektivisering. En annan del är att ersätta fossilbaserad energi med energi från förnybara källor. Den ökade mängden fjärrkyla under 2016 beror på att fjärrkyla använts i ett antal utvecklingsprojekt i Finland. Vad gäller övergången till förnybara bränslen från fossila har användningen av eldningsolja och fossilbaserad diesel minskat till förmån för träpellets och biobaserad diesel. Trots detta minskade den totala volymen förnybara bränslen under 2016, vilket främst beror på ekonomiska styrmedel i form av skattelättnader för fossila bränslen på en av NCC:s marknader.

Etik och compliance

NCC arbetar kontinuerligt för att säkerställa att uppförandekoden följs i alla samarbeten som koncernen har, och att inga överträdelser sker exempelvis när det gäller konkurrenssituationer och affärsetik. NCC:s långsiktiga målsättning är att vara en pålitlig partner som agerar med höga etiska normer och transparens. I december 2016 antogs en reviderad uppförandekod, med bland annat ett utökat avsnitt om antikorrupktion, antipenningtvätt, personuppgifter och ett nytt avsnitt om agerande i sociala medier. Uppförandekoden har också kompletterats med handfasta råd inom respektive område.

NCC samarbetar även med branschkollegor för att främja sunda affärer. Tillsammans med flertalet aktörer i branschen har en gemensam policy – ”Överenskommelse för att motverka mutor och korrupktion” tagits fram.

NCC Compass

Som ett stöd till medarbetarna i det dagliga arbetet, och för att göra det enklare att ta rätt beslut, finns NCC Compass lättillgänglig på bolagets intranät. Förutom riktlinjer och allmänna råd innehåller verktyget en ”Ask me”- och en ”Tell me”-funktion.

”Ask me”-funktionen har inrättats för att hjälpa medarbetarna att fatta rätt beslut. Funktionen hanteras av 55 specialutbildade medarbetare, så kallade ”navigatörer”, som finns tillgängliga i hela företaget och svarar på frågor på det lokala språket. Alla frågor dokumenteras och följs upp så att rutiner och riktlinjer kan förtydligas och utvecklas där det råder oklarhet.

”Tell me”-funktionen är en whistleblower-funktion där medarbetare och andra intressenter, anonymt om så önskas, kan anmäla misstankar om beteenden eller ageranden som bryter mot NCC:s värderingar och uppförandekod. Alla anmälningar utreds på ett sakligt och noggrant sätt av särskilt utbildade interna resurser tillsammans med extern expertis, för att garantera en rättsäker hantering. De senaste åren har en omfattande utbildningsinsats genomförts för att

säkerställa förankring och förståelse för de frågor som behandlas i NCC Compass. I december 2016 lanserades en vidareutbildning inom området i form av en kortare, webbaserad utbildning och till i januari 2017 hade 5 300 medarbetare genomfört utbildningen.

Hållbara inköp

Tre fjärdedelar av koncernens kostnader är kopplade till inköp av material och tjänster. Att utveckla hållbara och konkurrenskraftiga inköp är därför en nyckelfråga för NCC. Bolaget lägger stor vikt vid att etablera goda leverantörskontakter och långsiktiga relationer för att säkerställa att uppsatta krav inom miljömässig och social hållbarhet följs. NCC arbetar kontinuerligt med att förbättra sina processer och arbetssätt för leverantörsutvärderingar och leverantörsutveckling i samtliga nordiska länder.

För att följa upp och utveckla de internationella leverantörerna arbetar NCC med revisioner för socialt ansvar, kvalitet, miljö och arbetsmiljö. För att säkerställa efterlevnad och utveckling inom dessa områden har NCC en ettårig revisionscykel avseende leverantörsbedömningar och leverantörsutveckling för alla internationella leverantörer som levererar till Norden. Avvikelser som noteras under leverantörsbedömningen, och som inte justerats enligt handlingsplan, kan leda till uppsägning av samarbetet med leverantören. För leverantörer i riskländer (enligt BSCI:s definition) kombineras revisioner utförda av egen personal, med tredje partsrevisioner, utförda med hjälp av konsulter.

Uppförandekoden är en viktig del av inköpsarbetet, både som intern kompass för att beskriva hur NCC ska agera och som extern kommunikation för att tydliggöra NCC:s förväntningar på sina leverantörer och affärspartners.

Genom att arbeta samordnat, effektivt och ansvarsfullt med inköpsfrågorna skapar NCC värde för sina kunder samtidigt som de bidrar till ett mer hållbart samhälle.

NCC MONTAGE

Det egna bemanningsbolaget NCC Montage är ett exempel på hur NCC stärkt sitt sociala ansvarstagande inom bemanning. NCC Montage är NCC:s interna bolag för tillfällig bemanning för att hantera arbetstoppar och behov av särskild kompetens. Det är ett komplement till NCC:s fast anställda yrkesarbetare och har idag 120 polska medarbetare. Bolaget garanterar att de anställda får rätt lön, utbildning och villkor enligt NCC:s värderingar.

Produktportfölj

NCC:s vision är att leverera de bästa hållbara lösningarna till samhället. I koncernens produktportfölj samlas NCC:s initiativ inom hållbarhetsområdet vilket möjliggör ett brett utbud av hållbara produkter, koncept och tjänster som skapar värde för NCC:s intressenter men också bidrar till att koncernen når sina långsiktiga hållbarhetsmålsättningar.

Ökat fokus på hållbar affärsutveckling

NCC:s produktportfölj innehåller en bred variation av hållbara produkter, koncept och tjänster. För att på ett mer effektivt sätt kunna identifiera gemensamma drivkrafter och skapa mervärde både för koncernen och dess intressenter, så har en affärsutvecklingsgrupp med representanter från alla affärsområden startats upp under 2016. Gruppens främsta uppgift är att genom ökad samverkan skapa bättre förutsättningar för en mer hållbar tillväxt.

Marknadsledande på digitalt byggande

Idag använder NCC Virtual Design & Construction (VDC) i alla stora byggprojekt. Med VDC digitaliseras byggandet och alla arkitekturritningar och övrig information om ett byggprojekt samlas i en databas som nås genom en dator, surfplatta eller smartphone. Konstruktionsfel kan identifieras redan innan huset är byggt och på så sätt kan både tid och pengar sparas. Leverantörer får uppgifter om exakt vilket material som ska levereras samt när och var. Det blir också mindre spill eftersom exakt mängd material kan beräknas. Byggbranschens övergång till digitala hjälpmedel ökar säkerheten och förebygger olyckor. Exempelvis kan VDC användas för att planera farliga arbetsmoment och förutsäga risker. Under året har NCC certifierat sin femtonde specialist på VDC, få andra företag i världen har så många VDC-specialister.

Miljöcertifierade lösningar

NCC erbjuder kunderna alla tillgängliga typer av miljöcertifieringar av både byggnader och anläggningar. I de projekt NCC själva utvecklar används BREEAM för kommersiella byggnader och stadsdelar (i Danmark använder NCC tyska

DGNB) och för bostadsprojekt den nordiska miljömärkningen Svanen samt certifiering enligt det svenska systemet Miljöbyggnad.

NCC är den aktör i Norden som har BREEAM-certifierat flest fastigheter. På Torsplan i Stockholm, har NCC utvecklat ett kontors- och handelshus som uppnår kraven för BREEAM Outstanding vilket gör det till en av de ledande fastigheterna i världen när det kommer till miljöprestanda och arbetsmiljö. Under 2016 tilldelades Torsplan 2 priset för bästa nya handelsbyggnad på internationella BREEAM Awards.

Gladsaxe Company House är den första kontorsbyggnaden i Danmark som uppfyller kraven på DGNB Platinum tack vare helhetsgreppet om hållbarhet och ett tydligt livscykelperspektiv. Exempelvis användes skruvar och bultar istället för lim och svetsning vilket gör att material lättare kan återvinnas när byggnaden inte längre används.

I Esbo i Finland har NCC förlängt shoppingcentret Iso Omena med 25 000 kvadratmeter för fler butiker. Tillbyggnaden är en av de första i Norden som når högsta nivån Platinum i det internationella miljöcertifieringssystemet LEED. Systemet har störst spridning i världen och används ofta för att bedöma kommersiella fastigheter.

Vid infrastruktursatsningar ökar fokus på hållbarhet. NCC var först i Sverige med att tillämpa CEEQUAL för svenska förhållanden vid byggandet av två nya vägbroar över Ostkustbanan vid E4 Rotebro. Certifieringssystemet CEEQUAL har utvecklats för att främja hållbarheten i mark- och anläggningsprojekt och används både för att bedöma hur ett projekt lyckats hantera främst miljöfrågor men även sociala aspekter.

I Danmark har NCC också utvecklat det interna systemet The Sustainable Building Site för att säkerställa byggarbetsplatser med bästa möjliga hållbarhetsprestanda. Systemet tar avstamp i sju områden från DGNB:s standard men inkluderar även socialt ansvar, arbetsmiljö och värdering av risker och möjligheter. I samma anda utvecklar NCC nu ett koncerngemensamt initiativ för hållbara byggarbetsplatser kopplat till NCC:s hållbarhetsramverk. Initiativet förväntas implementeras i samtliga affärsområden under 2017.

Hållbarhetscertifierade byggnader

Certifieringssystem	SVANEN		BREEAM		LEED		DGNB		MILJÖBYGGNAD	
	Antal		Betyg	Antal	Betyg	Antal	Betyg	Antal	Betyg	Antal
NCC	193		Pass	1	Bronze		Bronze		Bronze	1
			Good	4	Silver		Silver		Silver	14
			Very Good	4	Gold		Gold	4	Gold	2
			Excellent	4	Platinum	1	Platinum	1		
			Outstanding							
Totalt 2016 (2015)	193 (66)			13 (11)		1 (4)		5 (2)		17 (14)

NCC ser en fortsatt ökad efterfrågan på miljöcertifierade byggnader. NCC har certifierat 229 byggnader och bostäder under 2016, en ökning jämfört med 2015. Ökningen beror dels på fler färdigställda interna NCC-projekt och dels på en ökad efterfrågan från externa kunder.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för NCC AB (publ.), organisationsnummer 556034-5174, med säte i Solna, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för verksamhetsåret 2016.

KONCERNFÖRHÅLLANDE

NCC AB var från den 22 januari 2003 fram till den 20 maj 2016, då 9 miljoner av Nordstjernans serie A-aktier i NCC konverterades till serie B-aktier, ett dotterföretag till Nordstjernan AB, organisationsnummer 556000-1421. Nordstjernan hade vid utgången av 2016 ett innehav om 48 procent av rösterna i kvarvarande NCC AB.

VERKSAMHET

NCC är ett av de ledande bygg- och fastighetsutvecklingsföretagen i norra Europa. NCC utvecklar och bygger bostäder, kommersiella fastigheter, industrilokaler och offentliga byggnader, vägar och anläggningar samt övrig infrastruktur. NCC erbjuder även insatssvar för byggproduktion, såsom stenmaterial och asfalt, samt svarar för beläggning och vägservice. NCC:s huvudsakliga verksamhet bedrivs i Norden. I St Petersburg har NCC en verksamhet inom produktion av asfalt och beläggning. NCC:s Bostadsutvecklingsverksamhet Housing delades ut till NCC:s aktieägare och det fristående bolaget Bonava noterades på NASDAQ OMX Stockholm den 9 juni.

VERKSAMHETEN UNDER ÅRET

Marknaden

Den nordiska bygg- och anläggningsmarknaden har haft en stark tillväxt under året, tydliga tecken finns dock på att kapacitetstaket börjat nås, främst gäller det tillgången på produktionspersonal. Konkurrenssituationen på den nordiska marknaden har kännetecknats av ökad konkurrens från stora internationella bygg- och anläggningsföretag.

Efterfrågan på den svenska byggmarknaden var under 2016 god inom alla områden. Den svenska bostadsproduktionen hade en tillväxt på 30 procent under året och den professionella renoveringsmarknaden växte med 5 procent. Den finländska byggmarknaden växte med 10 procent under året, koncentrerat till tillväxtorterna. I

Danmark finns tillväxten inom byggmarknaden, främst i storstadsregionerna Köpenhamn och Århus i bostäder och övriga hus, både inom nybyggnation och renovering. Den norska byggmarknaden har främst drivits av bostadsbyggande, minskade privata investeringar har kompenseras av statliga.

Den svenska anläggningsmarknaden ökade med 2 procent under året. I Norge bidrog infrastruktursatsningar till en växande anläggningsmarknad med en tillväxt på 9 procent. Den finländska anläggningsmarknaden har stimulerats av extra statliga anslag. Anläggningsmarknaden i Danmark har minskat, vilket främst är ett resultat av lägre investeringar i statliga vägar i avvaktan på stora kommande infrastrukturprojekt.

På NCC Industry:s marknader har efterfrågan på stenmaterial och asfalt varit god. Stenmaterialmarknaden gynnas av en hög aktivitet i byggverksamheten. Efterfrågan inom vägservice var stabil, marknaden präglades dock av hård konkurrens.

För kommersiella fastigheter i Sverige var efterfrågan på hyresmarknaden god, vakanserna minskade och intresset från investerare var högt. I Köpenhamn har vakanserna minskat något, men uthyrningen tar längre tid jämfört med föregående år. Vakanserna ökade i Oslo, vilket satte press på hyresnivåerna. I Helsingfors var efterfrågan på hyresmarknaden svag, framförallt i det äldre kontorsbeståndet.

Källa till ovan angivna tillväxttal är: NCC Market Outlook baserade på analyser från NCC analys, Newsec, EuroConstruct, nationella prognosinstitut, banker och branschorganisationer samt Global Construction.

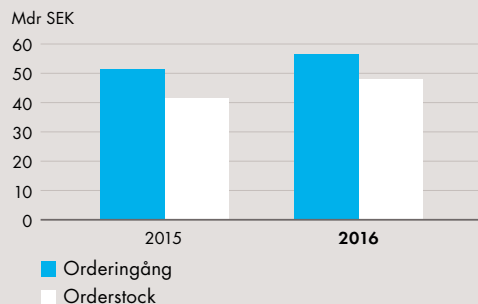
Utdelning av NCC Housing till aktieägarna

Enligt beslut på NCC:s årsstämma den 12 april 2016 delades NCC:s verksamhet för bostadsutveckling, Housing, ut till NCC:s aktieägare och tog namnet Bonava.

Målet med utdelningen var att ta tillvara de tillväxtpotentialer som finns i kvarvarande NCC verksamhet, liksom för en fristående verksamhet inom bostadsutveckling. I samband med beslutet om utdelningen renodlades affärsmodellen i kvarvarande verksamhet, genom

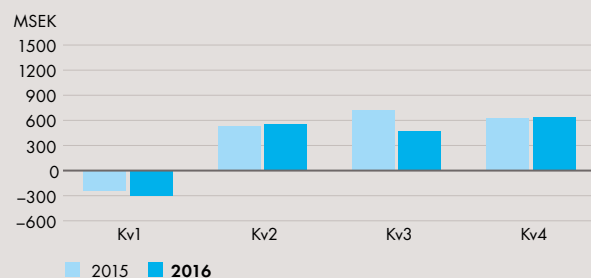
ORDERINGÅNG OCH ORDERSTOCK

Orderingången ökade under 2016 jämfört med föregående år. Den största ökningen låg inom NCC Infrastructure som erhöll flera stora order inom väg och tunnel. NCC Building hade en bra orderingång inom bostäder, framförallt i Sverige och Finland. NCC Industry ökade orderingången inom framförallt stenmaterial.

RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER

Resultatet under årets sista kvartal ökade framförallt tack vare stenmaterialverksamheten inom NCC Industry som också levererade ett mycket bra helårsresultat. Inledningen på året var säsongsmässigt svagt och något sämre än föregående år främst på grund av lägre omsättning och marginal i de norska byggprojekten, forceringskostnader och högre anbuds-kostnader. Under andra kvartalet stärktes resultatet främst tack vare stenmaterialverksamheten inom NCC Industry. I tredje kvartalet minskade resultatet något på grund av nedskrivningar i byggverksamheten och lägre resultat i fastighetsutvecklingsaffären.

att etablera en kommersiellt tydligare organisation som stödjer ett brett erbjudande till marknaden med den produktmix som NCC kan erbjuda. Den nya affärsmodellen innebar att gå från en geografisk organisation till segmentsspecialisering med lokal geografisk närvaro. De geografiska Constructionverksamheterna delades upp i affärsområdet NCC Building och NCC Infrastructure.

HR, kommunikation och hållbarhet har samordnats i en gemensam enhet, Corporate Relations, som ingår i koncernledningen. Inköp är en annan central del av NCC:s verksamhet som lyfts upp i koncernledningen från 1 januari 2016 och som från 1 januari 2017 slagits samman med IT, ledningssystem samt forskning och utveckling i funktionen Operational Support.

Förändringar bland ledande befattningshavare

Förändringar i koncernledningen från och med 1 januari 2016 innebär att koncernledningen under året utgjorts av vd, Peter Wågström, CFO Mattias Lundgren, affärsområdeschefen för NCC Building Klaus Kaae, affärsområdeschefen för NCC Infrastructure Svante Hagman, affärsområdeschefen för NCC Industry Jyri Salonen, affärsområdeschefen för NCC Property Development Carola Lavén, chefsjuristen Håkan Broman, chefen för Corporate Relations Ann Lindell Saeby samt inköpschef Peter Gjörup.

Ny i koncernledningen från den 1 januari 2017 är Harri Savolainen chef för Operational Support, vilket inkluderar IT, ledningssystem, forskning och utveckling samt inköp. Harri Savolainen började på NCC 2001 och var fram till den 31 december chef för NCC Building Finland. Före omorganisationen 2016 var Harri Savolainen affärsområdeschef för NCC Construction Finland och ingick i NCC:s koncernledning under tre år. Harri har en civilingenjörsexamen från Helsingfors tekniska högskola.

Peter Gjörup stannar kvar på sin nuvarande tjänst som inköpschef och rapporterar till Harri Savolainen, men kommer att lämna koncernledningen till följd av den nya organisationsstrukturen.

Orderingång

NCC-koncernens orderingång exklusive Bonava uppgick till 56 506 (51 492) MSEK. Orderingången var väsentligt högre för NCC Building, NCC Infrastructure och något högre i NCC Industry.

Orderingången under det fjärde kvartalet 2016 var 16 267 (15 690) MSEK. Några exempel är: Center för bioteknikforskning och affärsutveckling i Köpenhamn; Bostäder, parkeringshus och grönområde på Tegelholmen i Köpenhamn; Fyra flerfamiljshus med cirka 200 lägenheter samt ett parkeringshus i Åbo; Bygga om väg 26/47 mellan Mänseryd och Mullsjö nordväst om Jönköping till en mötesfri motortrafikled med mitträcke; Den nya Humanistiska fakulteten vid Göteborgs universitet; Två vägtunnlar på Färöarna samt idrottsarenan Nye Jordal Amfi i Oslo.

Nettoomsättning

NCC-koncernens nettoomsättning exklusive Bonava uppgick till 52 934 (53 116) MSEK. Den marginellt lägre omsättningen beror främst på att färre fastighetsprojekt resultatavräknats i NCC Property Development under året.

NCC Building ökade sin nettoomsättning främst i den svenska byggverksamheten. NCC Infrastructures nettoomsättning var något lägre än under föregående år. NCC Industry ökade sin omsättning inom samtliga produktområden asfalt, stenmaterial och Hercules (grundläggning).

Rörelseresultat

NCC-koncernens rörelseresultat exklusive Bonava uppgick till 1 453 (1 661) MSEK. NCC Industry nådde sitt bästa rörelseresultat någonsin, medan övriga affärsområden hade en lägre rörelseresultatutveckling, jämfört med föregående år.

NCC Buildnings lägre utveckling återfinns främst i NCC Building Norge som utvecklats svagare under året jämfört med föregående år på grund av projektnedskrivningar. NCC Building Sverige utvecklades marginellt lägre än föregående år. NCC Building Danmark utvecklades marginellt positivt och NCC Building Finland var på samma nivå som föregående år.

NCC Infrastructures rörelseresultat var lägre under året jämfört med föregående år, främst inom produktområdet Civil Engineering i Norge på grund av projektnedskrivningar och slutreglering av tvister.

NCC Industrys rörelseresultat var det bästa någonsin. Den positiva utvecklingen återfinns främst inom produktområdet stenmaterial, men även i produktområdet asfalt.

NCC Property Developments rörelseresultat var lägre än föregående år. Under året har fem (8) projekt resultatavräknats, dock till en lägre marginal jämfört med föregående år.

Övrigt och elimineringar uppgick till -57 (-201) MSEK, varav elimineringar av internvinster uppgick till 109 (29) MSEK. Resultatet efter finansiella poster uppgick till 1 341 (1 623) MSEK.

Finansnettot uppgick till -112 (-39) MSEK. Försämringen av finansnettot har främst påverkats av ett kapitaltillskott till Bonava som utbetalades i april 2016. Nettolåneskulden har under perioden i snitt varit 2,2 Mdr SEK högre jämfört med föregående år.

Periodens resultat efter skatt uppgick till 1 116 (1 321) MSEK. Den effektiva skattesatsen för NCC var 17 (19) procent.

FINANSIELL STÄLLNING

Avkastning

Avkastning på eget kapital efter skatt uppgick till 19 (26) procent.

Totala tillgångar

De totala tillgångarna uppgick till 25 315 (39 402) MSEK.

Nettolåneskulden

Nettolåneskulden uppgick till 222 (4 552) MSEK, varav nettolåneskuld i pågående projekt i svenska bostadsrättsföreningar och finländska bostadsaktiebolag uppgick till 0 (3 056) MSEK. Förändringen av nettolåneskulden förklaras främst av utdelningen av Bonava.

Kassaflöde

Kassaflödet före finansiering uppgick till -11 (3 331) MSEK. Kassaflödet från förändringar i rörelsekapital uppgick till -336 (624) MSEK. Kassaflödet från den löpande verksamheten försämrades jämfört med föregående år på grund av att det positiva resultatet efter finansiella poster från Bonava ingår i föregående års tal, lägre justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet samt negativ förändring i rörelsekapitalet jämfört med föregående år då Bonava ingick. Utdelning av tillgångarna i Bonava medförde ett utflöde av likvida medel, vilket påverkade kassaflödet från investeringsverksamheten negativt 2016.

Soliditet och skuldsättningsgrad

Soliditeten per den 31 december uppgick till 22 (25) procent. Skuldsättningsgraden uppgick till 0,0 (0,5).

Säsongseffekter

NCC Industrys verksamhet och viss verksamhet inom NCC Building påverkas av säsongsmässiga svängningar till följd av kall väderlek. Normalt är därför första och sista kvartalet svagare jämfört med resten av året.

AFFÄRSOMRÅDEN**NCC Building**

Orderingången för NCC Building uppgick till 28 738 (26 066) MSEK. Ökningen beror främst på ökad orderingång inom bostäder och skolor. Rörelseresultatet försämrades på grund av projektnedskrivningar på den norska marknaden och uppgick till 489 (602) MSEK.

NCC Infrastructure

NCC Infrastructures orderingång uppgick till 18 664 (15 621) MSEK. Ökningen förklaras av god orderingång under de tre senaste kvartalen. Rörelseresultatet försämrades dock och uppgick till 162 (469) MSEK. Nedgången förklaras främst av projektnedskrivningar inom Civil Engineering i Norge, lägre nettoomsättning, och negativ påverkan av slutreglering av projekt och tvister.

NCC Industry

NCC Industrys nettoomsättning uppgick till 10 760 (10 571) MSEK. Sålida volymer stenmaterial var marginellt högre i alla marknader förutom i Danmark som hade lägre volymer till följd av avveckling av täkter i västra Danmark under 2015. Söld volym asfalt ökade 2016 i alla länder förutom St. Petersburg där volymen var något lägre än föregående år. Hercules (grundläggning) omsättning var något högre 2016 än föregående år beroende på hög aktivitet på den svenska marknaden.

Rörelseresultatet i NCC Industry var 533 (374). Rörelseresultatet förbättrades i asfalt- och stenmaterial divisionerna. Stenmaterial-verksamheten förbättrades till följd av bättre projektresultat i Sverige och effekter av omstruktureringsåtgärder i Danmark under 2015. Asfaltverksamheten förbättrade resultatet i Sverige, Danmark och Norge. I Hercules förbättrades resultatet i den svenska verksamheten.

NCC Property Development

Omsättningen för NCC Property Development uppgick till 2 823 (3 427) MSEK. Rörelseresultatet sjönk jämfört med föregående år och uppgick till 327 (417) MSEK. Fem (8) projekt har resultatavräk-nats, varav fyra i Sverige och ett i Finland. Markförsäljning i Danmark och Finland genomfördes under året. Driftnettet för perio-den uppgick till 79 (85) MSEK.

Vid utgången av 2016 var 19 (14) projekt pågående eller färdig-ställda med en total projektkostnad på 2,8 (2,6) Mdr SEK. vilket mot-

svarar en färdigställandegrad om 59 (55) procent medan uthyrnings-graden uppgick till 59 (73) procent. Under året träffades hyresavtal om 71 900 (73 100) kvadratmeter.

FILIALER I UTLANDET

Från 1 januari 2016 ingår filialer i Finland och i Norge i NCC Infrastructure. NCC har även en filial i Danmark, men i den bedrivs ingen verksamhet. Filialen i Singapore stängdes under 2015.

MILJÖPÅVERKAN

Koncernen bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken i det svenska moderbolaget och i dotterföretagen. Koncernens till-stånds- och anmälningspliktiga verksamhet påverkar den yttre mil-jön huvudsakligen inom NCC Industry, som bland annat bedriver asfalt- och täktverksamhet, men även genom bygg- och anläggnings-verksamhet inom NCC Building och NCC Infrastructure. Inom NCC Industry är täkter och hamnar tillståndspliktig verksamhet, medan asfaltproduktion som huvudregel är anmälningspliktig. Tillstånd för täkter förnyas löpande. NCC Industry driver även tillståndspliktiga återvinningsanläggningar. Några av dessa inrymmer även deponier, vilka också är tillståndspliktiga. Den yttre miljön påverkas i huvud-sak genom utsläpp till luft, genom avfallsgenerering och genom bul-ler. Inga väsentliga förelägganden enligt miljöbalken förekommer.

Identifierade hållbarhetsrisker kopplade till verksamhet finns beskrivna i riskavsnittet.

KONKURRENSFRÅGOR

I kölvattnet av den finländska asfaltkartellen, vilken pågick 1994–2002, som slutligen avgjordes i domstol och reglerades 2009 vad gäl-ler konkurrensskadeavgifter, har NCC och andra byggbolag mottagit skadeståndskrav från ett antal kommuner och vägverket i Finland. För NCC Industrys finländska bolag innebär det sammantaget att krav om cirka 71 MEUR riktas mot bolaget solidariskt med övriga involverade byggbolag. Dessa krav handläggs i allmän domstol. Hel-singfors tingsrätt har i november 2013 meddelat dom i ett antal av de skadeståndsmål som pågår vid domstolen.

NCC Industrys finländska bolag ålades att erlägga cirka 1 MEUR inklusive ränta och processkostnader. Domen har överklagats till hovrätten. Hovrätten i Helsingfors har under 2016 ändrat tingsrät-tens dom i de fem målen, innebärande att NCC inte skall utge något skadestånd.

ORDERINGÅNG, NETTOOMSÄTTNING OCH RESULTAT PER AFFÄRSOMRÅDE

	ORDERINGÅNG		NETTOOMSÄTTNING		RÖRELSERESULTAT	
MSEK	2016	2015	2016	2015	2016	2015
NCC Building	28 738	26 066	25 681	25 001	489	602
NCC Infrastructure	18 664	15 621	17 007	17 105	162	469
NCC Industry	11 252	10 986	10 760	10 571	533	374
NCC Property Development	0	0	2 823	3 427	327	417
Summa	58 654	52 673	56 271	56 104	1 510	1 862
Övrigt och elimineringar	-2 148	-1 181	-3 337	-2 988	-57	-201
Koncernen	56 506	51 492	52 934	53 116	1 453	1 661

PERSONAL

Medeltalet anställda i NCC-koncernen var under året 16 793 (17 872). En minskning jämfört med föregående år, vilken i huvudsak förklaras av utdelningen av Bonava som i medeltal hade 1 331 anställda. Kvarvarande enheter har en marginell ökning av medeltal anställda.

NCC-AKTIE

Per den 31 december 2016 omfattade det registrerade aktiekapitalet 14 491 903 aktier av serie A och 93 943 919 aktier av serie B, varav 362 222 i eget förvar. Aktierna har ett kvotvärde på 8,00 SEK.

Vid årsstämman den 12 april 2016 bemyndigade årsstämman styrelsen, för att täcka åtaganden enligt LTI 2016, att intill nästa årsstämma, få återköpa högst 867 486 B-aktier samt överlåta högst 300 000 B-aktier till deltagarna i LTI 2016. Överlåtelse ska även kunna ske av högst 500 000 B-aktier på Nasdaq Stockholm, för att täcka kostnader, i huvudsak för utdelningskompensation, sociala avgifter och betalningar enligt de syntetiska aktierna, med anledning av utestående långsiktiga prestationsbaserade incitamentsprogram (LTI 2014, LTI 2015) samt LTI 2016.

NCC har under 2016 sålt 483 947 B-aktier och återköpt 362 222 B-aktier samt utskiftat 84 107 B-aktier till deltagarna i det långsiktiga prestationsbaserade incitamentsprogrammet från 2012. Bolaget innehar därefter 362 222 B-aktier i eget förvar.

A-aktierna berättigar till tio röster och B-aktierna till en röst vardera. Alla aktier ger samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst och berättigar till lika stor utdelning. Aktier av serie A kan på begäran omvandlas till aktier av serie B. Begäran om sådan omvandling ska göras skriftligen till styrelsen och beslut sker löpande. Efter beslut om omvandling anmäls detta till Euroclear Sweden AB för registrering. Omvandlingen är verkställd när registrering skett. Under året har 11 031 194 A-aktier omvandlats till B-aktier.

Antalet aktieägare i NCC var vid årsskiftet 45 822 (46 757) med Nordstjernan AB som största enskilda ägare med 17 (20) procent av kapitalet och 48 (64) procent av rösterna. Ingen annan enskild aktieägare äger mer än 10 procent av rösterna. De tio största ägarna svarade tillsammans för 46 (48) procent av kapitalet och 62 (75) procent av rösterna.

Den 10 december 2016 utnyttjade NCC optionen, att på fem år förlänga den revolverande kreditfacilitet som tecknades i december 2014 om 400 MEUR, volymen uppgår nu till 325 MEUR.

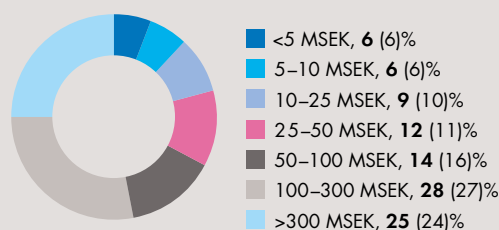
I de fall större förändringar sker av ägarstrukturen i NCC AB, det vill säga att mer än 30 procent av rösträtten i NCC AB övergår till

STÖRRE PÅGÅENDE PROJEKT

Projekt >300 MSEK	NCC:s andel av ordervärde	Färdigställandegrad per 31 dec 2016, %	Beräknat färdigställande
Campus, bostäder, kontor och butiker, Köpenhamn	DK	2 039	96% 2017
Riksväg 4, Hadeland	NO	1 704	99% 2017
Universitetssjukhus, Örebro	SE	1 517	2% 2021
Tunnelbyggnation, Färöarna	NO	1 511	0% 2024
Tunnelbyggnation, Sandvika-Wøyen	NO	1 304	71% 2019
Tillbyggnad sjukhus, Stockholm	SE	1 294	28% 2019
Tillbyggnad barnsjukhus, Göteborg	SE	1 198	18% 2020
Svealandssbanan, Strängnäs-Härad	SE	1 135	76% 2018
Tunnelbyggnation, Gvammen-Århus	NO	1 108	55% 2019
E18, väg, Knapstad-Retvet	NO	1 058	98% 2017
Hängbro, Narvik	NO	942	99% 2017
Hotell, Stockholm	SE	927	89% 2017
Campus bioteknikforskning, Köpenhamn	DK	911	2% 2019
Galleria, Mölndal	SE	849	47% 2018
Bostadsprojekt, Århus	DK	848	95% 2017
Kontor, Solna	SE	846	23% 2018
Trafikplats, Häggvik	SE	743	3% 2021
Trafikplats, Göteborg	SE	657	34% 2020
Sjukhus, Jönköping	SE	638	13% 2019
Bostadsrenovering, Köpenhamn	DK	613	6% 2019
Bostäder, förskola & butiker, Stockholm	SE	611	4% 2019
Trafikplats, Hjulsta	SE	608	2% 2020
Skol-, forsknings-, och sjukhusbyggnad, Åbo	FI	556	29% 2018
Renovering av bostäder, Köpenhamn	DK	548	62% 2019
Administrationsbyggnad, Uppsala	SE	543	82% 2017
Sjukhus, Köpenhamn	DK	533	90% 2017
Om- och tillbyggnad universitet, Göteborg	SE	470	5% 2019
Kontor, Arlanda	SE	445	7% 2018
Flerbostadshus, Uppsala	SE	443	9% 2019
Bostäder, Tyresö	SE	422	1% 2019
Kontor, Helsingborg	SE	410	98% 2017
Bostadsutvecklingsprojekt, Malmö	SE	402	54% 2018
Bostäder, Köpenhamn	DK	381	75% 2017
Bostäder, Köpenhamn	DK	373	0% 2018
Renovering av äldreboende, Köpenhamn	DK	369	46% 2018
Sjukhus, Köpenhamn	DK	351	84% 2017
Energirenovering av bostäder, Köpenhamn	DK	350	78% 2017
Bostäder, Uppsala	SE	340	24% 2019
Tingsrätt, Lund	SE	335	38% 2018
Kontor, Trondheim	NO	334	85% 2017
Skola och idrottshall, Trelleborg	SE	309	4% 2019
Bostäder, Haninge	SE	303	4% 2018

PROJEKTSTORLEK I ORDERINGÅNG 2016, NCC BUILDING OCH NCC INFRASTRUCTURE

Projekt 100–300 MSEK har procentuellt ökat mest under året och projekt över 100 MSEK stod för över hälften av årets ordergång. Diagrammet avser 47 Mdr SEK av den totala ordergången på 57 Mdr SEK. I koncernens totala ordergång ingår även NCC Industry.

annan ägare, förutom Nordstjärnan AB, eller NCC AB avnoteras från Nasdaq Stockholm, kan kreditfaciliteten sägas upp av långivarna.

NOMINERINGSARBETE

Inför Årstämma 2017 består NCC:s valberedning av Viveca Ax:son Johnson (styrelseordförande Nordstjärnan AB) och Johan Strandberg (analytiker SEB Fonder) samt Anders Oscarsson (aktiechef AMF/AMF Fonder), med Viveca Ax:son Johnson som ordförande. Styrelsens ordförande Tomas Billing är adjungerad ledamot i valberedningen, dock utan rösträtt.

ERSÄTTNINGAR

Styrelsens förslag till riktlinjer för bestämmande av fast och rörlig ersättning till VD och andra personer i bolagets ledning (Koncernledningen):

Styrelsen har utvärderat tillämpningen av riktlinjerna för bestämmande av lön och annan ersättning till VD och andra personer i bolagets ledning (Koncernledningen) som beslutades av årsstämman 2016 och de gällande ersättningsstrukturerna och ersättningsnivåerna i bolaget.

Som ett resultat av utvärderingen av det totala ersättningspaketet för bolagets koncernledning föreslår styrelsen till årsstämman att det långsiktiga prestationsbaserade incitamentsprogrammet upprepas för 2017 och som en följd härav att den kortsiktiga rörliga ersättningen justeras ned med 10 procentenheter, från grundnivån. Dessa riktlinjer omfattar Koncernledningen inklusive VD, sammanlagt för närvarande 9 (9) personer.

Målsättningen med riktlinjerna för fast och rörlig ersättning till Koncernledningen är att NCC ska erbjuda en marknadsmässig ersättning som möjliggör att personer med högsta möjliga kompetens kan såväl rekryteras som behållas inom NCC-koncernen. Det totala ersättningspaketet ska stödja NCC:s långsiktiga strategi. Den totala ersättningen till Koncernledningen består av fast och rörlig ersättning, långsiktigt prestationsbaserat incitamentsprogram, pension och övriga förmåner.

Fast ersättning. Vid fastställande av den fasta ersättningen ska den enskilda befattningshavarens ansvarsområden, erfarenhet och uppnådda resultat beaktas. Den fasta lönen revideras antingen varje år eller vartannat år.

Kortsiktig rörlig ersättning. Den kortsiktiga rörliga ersättningen ska vara maximerad och relaterad till den fasta lönen samt baserad på utfallet i förhållande till uppsatta mål, varav den absoluta huvuddelen motsvarar ekonomiska mål. Syftet med rörliga ersättningar är att motivera och belöna värdeskapande aktiviteter som stödjer NCC:s långsiktiga operationella och finansiella mål.

Under förutsättningen att ett långsiktigt prestationsbaserat incitamentsprogram antas av årsstämman 2017, är den kortsiktiga rörliga ersättningen för VD maximerad till 50 procent av den fasta lönen och för övriga i Koncernledningen är den maximerad till 30 eller 40 procent av den fasta lönen. Den kortsiktiga rörliga ersättningen revideras årligen. Bolagets åtaganden gentemot berörda personer kan vid fullt utfall beräknas kosta bolaget högst 17,1 MSEK inklusive sociala avgifter.

Beslutar bolagsstämman inte om ett långsiktigt prestationsbaserat incitamentsprogram är den rörliga ersättningen för VD maximerad till 60 procent av den fasta lönen och för övriga i Koncernledningen maximerad till 40 eller 50 procent av den fasta lönen, vilket innebär en kostnad vid fullt utfall om maximalt 21,4 MSEK inklusive sociala avgifter.

Pension och övriga förmåner. NCC eftersträvar en successiv övergång till premiebaserade lösningar, vilket innebär att NCC betalar premier som utgör en viss procent av den anställdes ersättning. Medlem i Koncernledningen, som är verksam i Sverige, har utöver grundpension, som i normalfallet är ITP, rätt till en premiebestämd tilläggspension för lönedelar överstigande 30 inkomstbasbelopp. Inkomstbasbeloppet för 2017 är 61 500 SEK. Medlem i Koncernledningen, som är verksam i annat land, har pensionslösning i överensstämmelse med lokal praxis.

NCC eftersträvar en harmonisering av pensionsåldern för medlemmar i Koncernledningen till 65 år.

Övriga förmåner. NCC tillhandahåller övriga förmåner till medlem i Koncernledningen i enlighet med lokal praxis. Det samlade värdet av dessa förmåner ska i förhållande till den totala ersättningen utgöra ett begränsat värde och motsvara vad som i princip är sedvanligt på marknaden.

Uppsägningstider och avgångsvederlag. Medlem av Koncernledningen som avslutar sin anställning på NCC:s initiativ äger i normalfallet rätt till 12 månaders uppsägningstid med avgångsvederlag motsvarande 12 månaders fast lön. Avgångsvederlaget ska avräknas mot ersättning som under nämnda 12 månader utbetalas från ny arbetsgivare. Uppsägningstiden uppgår i normalfallet till 6 månader vid uppsägning på initiativ av den anställde.

Dessa riktlinjer får frångås av styrelsen om det i det enskilda fallet finns särskilda skäl härför.

Långsiktigt prestationsbaserat incitamentsprogram

Styrelsen föreslår att årsstämman beslutar inrätta ett långsiktigt prestationsbaserat incitamentsprogram för ledande befattningshavare och nyckelpersoner inom NCC-koncernen (LTI 2017). Förslaget överensstämmer i allt väsentligt med det långsiktiga prestationsbaserade incitamentsprogram som årsstämman antog i april 2016. Totalt omfattas 156 befattningshavare av LTI 2016. Det är styrelsens uppfattning att incitamentsprogram av denna form gynnar bolagets långsiktiga utveckling. Syftet med LTI-programmen är att skapa fokus på bolagets långsiktiga kapitalavkastning och att minimera antalet arbetsplatsolyckor. LTI 2017 föreslås omfatta sammanlagt cirka 180 deltagare inom NCC-koncernen. Närmare information om förslaget och tidigare långsiktiga incitamentsprogram finns tillgängligt på www.ncc.se. Se även not 5, Antal anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar.

MODERBOLAGET

Kommissionärsförhållanden

Moderbolaget består 2016 av verksamheterna i NCC AB och NCC Sverige AB som driver sin verksamhet i kommission för NCC AB:s räkning. Under 2015 ingick även NCC Boende AB i 11 månader då denna verksamhet drevs i kommission för NCC AB:s räkning.

Den 1 januari 2017 bröts kommissionärsförhållandet mellan NCC AB och NCC Sverige AB. Därmed kommer även anställda att byta arbetsgivare från NCC AB till NCC Sverige AB.

Nettoomsättning och resultat

Faktureringen för moderbolaget uppgick till 20 873 (20 340) MSEK. Resultat efter finansiella poster var 1 129 (1 511) MSEK. I moderbolaget vinstavräknas projekt när de är avslutade. Medeltalet anställda uppgår till 6 569 (6 675).

Under det fjärde kvartalet har utdelning till aktieägarna skett med 324 MSEK, amortering gjorts av återlånet hos NCC Pensionsstiftelse med 500 MSEK samt aktieägartillskott lämnats till NCC Norge AS med 150 MNOK. Utdelningen av Bonava skedde under andra kvartalet och påverkade eget kapital. Utbetalningen av aktieägartillskott till Bonava skedde under andra kvartalet. I försäljnings- och administrationskostnader ingår kostnader för omorganisationen.

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

Bolagsstyrningsrapporten finns som en separat del i NCC årsredovisning 2016 och utgör inte en del av de formella årsredovisningshandlingarna, se avsnittet Bolagsstyrning s. 106–109.

FRAMTIDSUTSIKTER

NCC förväntar sig att den nordiska byggmarknaden kommer att växa något under 2017. Den starkaste utvecklingen väntas på den svenska och den norska marknaden. I Sverige är efterfrågan god inom samtliga verksamhetsområden. I Norge är det främst infrastruktursatsningar som väntas driva tillväxten under 2017. Den finländska byggmarknaden förväntas generellt vara svag. NCC har inom entreprenörsverksamheten ett bra utgångsläge vid ingången av 2017, med en orderstock som är 6 Mdr SEK högre jämfört med 2015.

För 2017 förväntas ökat byggande, särskilt bostäder, innebära en högre efterfrågan på stenmaterial. Asfaltmarknaden har också förutsättningar för tillväxt 2017. Efterfrågan inom vägservice är stabil, men marknaden präglas av hård konkurrens.

NCC kommer fortsätta att utveckla fastighetsaffären, dels genom samarbete med bostadsutvecklare, men med begränsad försäljningsrisk och utan att bygga upp en markportfölj, dels genom utökad räckvidd för kommersiell utveckling. NCC:s ambition inom denna del är att investera upp till 1 Mdr SEK på fastighetsprojekt under 2017.

Under 2016 har tecken på att resurstaket börjat nås blivit tydligare, främst avseende produktionspersonal, som är en central nyckel till lönsam tillväxt. På kort till medellång sikt krävs ett nytänkande i hur NCC får in människor i produktionen, från såväl andra branscher som från andra geografier.

FÖRSLAG TILL UTDELNING

Styrelsen föreslår en utdelning på 8,00 (3,00+aktierna i Bonava) SEK per aktie. Förslag till avstämningsdag för utdelningen om 8,00 SEK är uppdelad på två utbetalningstillfällen. Förslag till avstämningsdag för den första utbetalningen om 3,00 SEK är den 7 april och för den andra utbetalningen om 5,00 SEK föreslås den 6 november 2017. Om årsstämman beslutar enligt förslaget, beräknas den första utdelningen utbetalas via Euroclear Sweden AB den 12 april och den andra den 10 november 2016. Styrelsens yttrande till utdelningsförslag och förvärv av egna aktier kommer att återfinnas på bolagets webbplats och delas ut på årsstämman.

BELOPP OCH DATUM

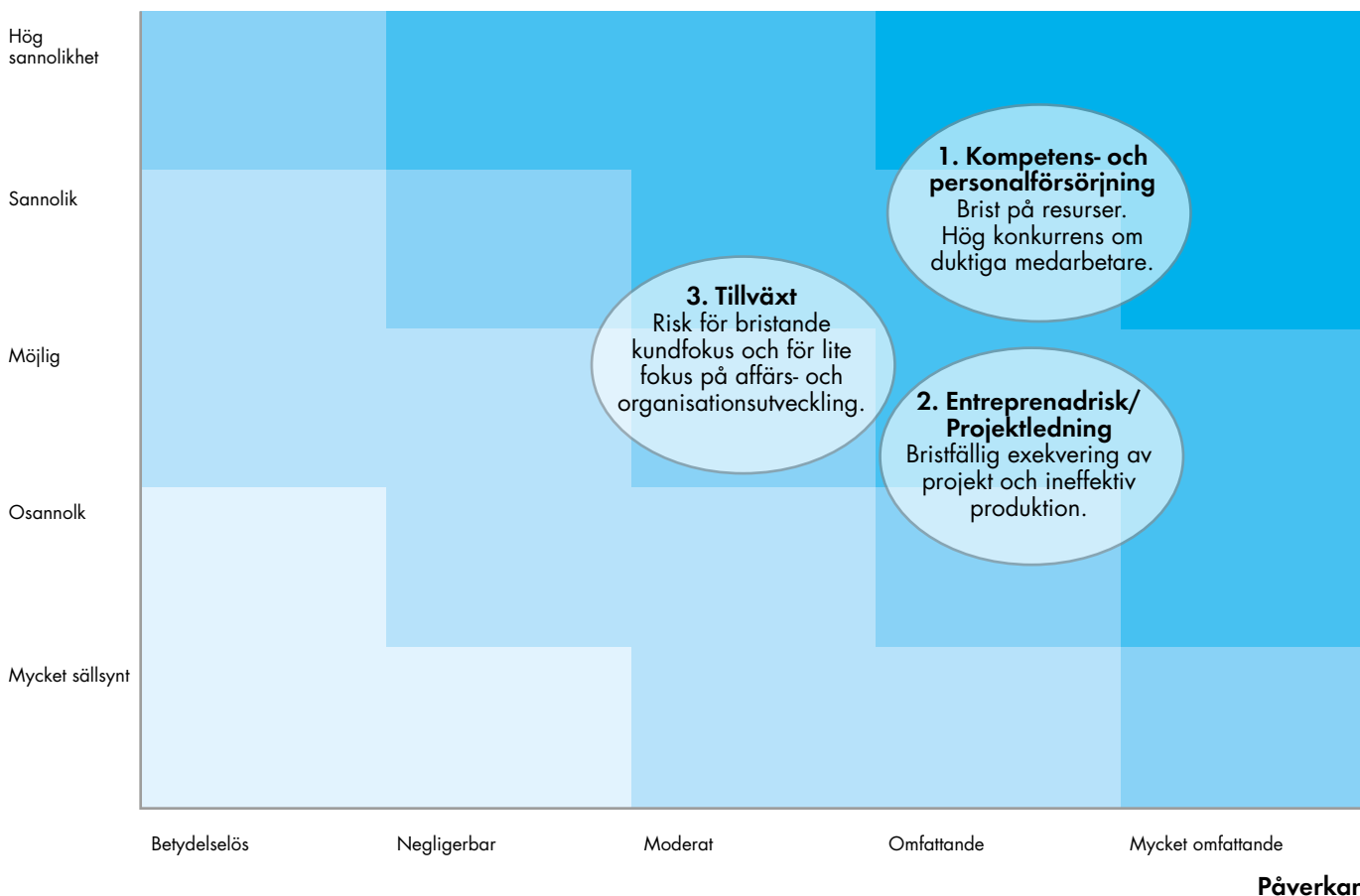
Om inget annat sägs anges belopp i miljoner svenska kronor (MSEK). Den period som avses är 1 januari–31 december för resultaträkningsrelaterade poster respektive den 31 december för balansräkningsrelaterade poster. Avrundningsdifferenser kan förekomma.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Inom NCC är hantering av omvärldsrisker samt finansiella och operationella risker en väsentlig del av verksamheten och en förutsättning för ett stabilt och lönsamt företag. Riskhanteringen inom NCC syftar till att snabbt identifiera risker för att kunna agera och åtgärda dessa.

Nedan visas de tre risker som identifierats ha störst påverkan på NCC:s möjligheter att uppnå målsättningarna. En bedömning har gjorts av sannolikheten att de inträffar och den påverkan de har om de inträffar

Sannolikhet

RISK	BESKRIVNING	SANNOLIKHET	PÅVERKAN	AKTIVITET
OPERATIVA RISKER		1–5	1–5	
KOMPETENS- OCH PERSONAL- FÖRSÖRJNING.	Byggverksamhet är till en hög grad en serviceverksamhet med personalen som framgångsfaktor. Konkurrensen om personal är hög och för att uppnå tillväxt och lönsamhet krävs god personalförsörjning. Ur ett strategiskt perspektiv bedöms tillgången på personal vara en riskfaktor för att uppnå finansiella mål.	4	4	Affärsområdena har identifierat nyckelkompetenser och arbetar kontinuerligt med att behålla, rekrytera och utveckla anställda inom dessa områden. NCC arbetar koncernövergripande med strategisk resursplanering och att vara en attraktiv arbetsgivare och ser möjligheter att bredda rekryteringsbasen.
ENTREPRENAD OCH PROJEKT- LEDNINGSRISK	Inom entreprenadverksamheten är de huvudsakliga operativa riskerna projektselektering och projektledning/produktions effektivitet. I en växande marknad finns risken att kraftigt ökad ordergång leder till brist på projektledningskapacitet.	4	3	NCC prioriterar att lämna anbud med identifierade risker som är hanterbara och kalkylerbara. Olika kontraktsformer och samarbeten med kunder medför att olika risker kan hanteras. Genom NCC:s projektselektering, anbudsprövning och verksamhetsstyrningssystem motverkas dessa operativa risker.
TILLVÄXT OCH ORGANISATORISKA RISKER	I en decentraliserad projektverksamhet som genomgått en organisatorisk förändring finns det risk att kundfokus och effektivitet tappas.	3	2	Genom ett decentraliserat resultatansvar och ledarskap skapas en kundfokuserad organisation.
HÅLLBARHET, CSR				
ÖVERTRÄDELSE AV UPPFÖRANDE- KOD	NCC är en samhällsaktör med en bred kund- och leverantörsbas. Anställda inom NCC har historiskt vid ett fåtal tillfällen brutit mot interna regler och konkurrensbegränsning.	2	4	NCC arbetar sedan flera år tillbaka kontinuerligt och aktivt med våra värderingar och utbildning i vår uppförandekod, NCC Compass, och inom berörda verksamheter konkurrensrätt.
LEVERANTÖRS- OCH MATERIAL- ANSVAR	Leverantörskedjorna inom byggsektorn medför risk för bristande kontroll av exempelvis arbetsförhållanden hos underentreprenörer och leverantörer.	3	3	NCC arbetar systematiskt med att utvärdera och utöka kontrollen av leverantörskedjan. Samtidigt arbetar NCC med att öka antalet projekt där vi använder loggböcker och miljöcertifieringssystem.
HÅLLBARA AFFÄRSMODELLER	Omvärlden och NCC:s kunder kräver eller kommer att kräva förnyelsebara material, klimatanpassade infrastruktur och byggnadslösningar.	2	3	Genom att systematiskt utveckla erbjudanden som möter kunder och myndigheters nuvarande och framtida krav avseende hållbarhet arbetar NCC med att säkerställa ett långsiktigt ansvarstagande och lönsamhet.
FINANSIELLA RISKER & RAPPORTERING				
RÄNTE, VALUTA, LIKVIDITETS OCH KUND- KREDITRISK		1	3	NCC:s finanspolicy är beslutad av NCC AB:s styrelse och bildar ett ramverk för riskmandat och limiter inom NCC-koncernen. Koncernens finansverksamhet är centralt organiserad vilket ger god överblick över finansiella positioner och risker.
SUCCESSIV VINST- AVRÄKNING	I projekt med entreprenadavtal tillämpar NCC successiv vinstavräkning, vilket innebär att resultatet avräknas i takt med färdigställandet och innan dess att projektet är färdigställt.	3	3	Genom projektstyrning och löpande uppföljning av produktionskalkyler, avstämning av utfört arbete och slutlägesprognoser säkerställs att informationen är rättvisande.

KÄNSLIGHETS- OCH RISKANALYS

Siffrorna är baserade på utfall 2016 exklusive Bonava.

	Förändring	Resultateffekt efter finansnetto, MSEK (årsbasis)	Påverkan räntabilitet på eget kapital, (%-enheter)	Påverkan räntabilitet på sysselsatt kapital, (%-enheter)	Kommentarer
NCC Building					
Volym	+/-5%	86	1,4	0,9	För NCC Building har en marginalhöjning på 1 procentenhet en väsentligt större resultateffekt än en volymökning på 5-10 procent. Det speglar vikten av en selektiv anbudspolicy och riskhantering i tidiga skeden.
Rörelsemarginal	+/-1%-enhet	257	4,0	2,5	
NCC Infrastructure					
Volym	+/-5%	53	0,8	0,5	För NCC Infrastructure har en marginalhöjning på 1 procentenhet en väsentligt större resultateffekt än en volymökning på 5-10 procent. Det speglar vikten av en selektiv anbudspolicy och riskhantering i tidiga skeden.
Rörelsemarginal	+/-1%-enhet	170	2,7	1,7	
NCC Industry					
Volym	+/- 5%	52	0,8	0,5	NCC Industrys verksamhet påverkas av bland annat prisnivåer samt producerad och utlagd asfaltvolym. En längre säsong till följd av gynnsam väderlek ger ökad volym och då andelen fasta kostnader är stor är marginaleffekten betydande.
Rörelsemarginal	+/- 1%-enhet	108	1,7	1,1	
Kapitalrationalisering	+/- 10%	10	0,2	0,6	
NCC Property Development					
Försäljningsvolym, projekt	+/-10%	44	0,7	0,4	NCC Property Developments resultat styrs till allra största delen av försäljningar. Huruvida ett fastighetsprojekt kan säljas beror till stor del på de hyresavtal som träffats med hyresgästerna. Ökad uthyrningstakt möjliggör en ökad försäljningsvolym. Värdet på en fastighet styrs dessutom av skillnaden mellan driftskostnader och hyresnivåer, vilket innebär att ändrade hyresnivåer eller driftsekonomi i pågående projekt kan ge en värdeförändring.
Försäljningsmarginal, projekt	+/-1%-enhet	27	0,4	0,3	
Koncernen					
Ränteförändring nettolåneskuld*	+/-1%-enhet	2	0,0	1,7	NCC-koncernen hade under 2016 en god finansiell ställning. Nettolåneskulden uppgick 31 december 2016 till 222 (4 552) MSEK, vilket var lägre än för helåret 2015. Förändringen förklaras av utdelning av Bonava samt förändring i pensionsskuld.
Volymförändring nettolåneskuld	1 000 MSEK	26	0,4		
Ändrad soliditet	-5%-enheter		7,3		

* Exklusive pensionsskuld enl. IAS 19.

Koncernens resultaträkning

med kommentarer

MSEK	Not	2016	2015
Nettoomsättning	1, 2, 3, 19, 36	52 934	53 116
Kostnader för produktion	5, 6, 8, 15, 25	-48 484	-48 683
Bruttoresultat		4 450	4 432
Försäljnings- och administrationskostnader	5, 6, 7, 15	-2 912	-2 765
Resultat från försäljning av rörelsefastigheter		-10	7
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar av anläggningstillgångar	8, 15, 16	-97	-39
Resultat från försäljning av koncernföretag	9	2	
Resultat från andelar i intresseföretag och joint ventures		20	26
Rörelseresultat	3, 10	1 453	1 661
Finansiella intäkter		26	39
Finansiella kostnader	8	-138	-78
Finansnetto	12	-112	-39
Resultat efter finansiella poster		1 341	1 623
Skatt på årets resultat	24	-225	-302
Årets resultat från kvarvarande verksamhet	13	1 116	1 321
AVVECKLAD VERKSAMHET¹⁾			
Avvecklad verksamhet, netto efter skatt	4	6 867	798
Årets resultat från avvecklad verksamhet		6 867	798
KVARVARANDE OCH AVVECKLAD VERKSAMHET			
Årets resultat från kvarvarande och avvecklad verksamhet		7 983	2 120
Hänförs till:			
NCC:s aktieägare		7 980	2 113
Innehav utan bestämmande inflytande		3	6
Årets resultat		7 983	2 120
Resultat per aktie			
Före och efter utspädning			
Resultat efter skatt, SEK		73,81	19,59
Resultat per aktie			
Före och efter utspädning kvarvarande verksamhet			
Resultat efter skatt, SEK		10,30	12,19
Antal aktier, miljoner			
Totalt antal utgivna aktier		108,4	108,4
Genomsnittligt antal utestående aktier före och efter utspädning under året		108,1	107,9
Antal utestående aktier före utspädning vid årets slut		108,1	107,9

¹⁾ Den 7 juni 2016 delades Bonava ut och har redovisats enligt reglerna kring avvecklade verksamheter (IFRS 5) enligt ovan. Bonavas resultat fram till utdelningstillfället och realisationsresultatet som utdelningen av Bonava har genererat har redovisats på en rad "Avvecklad verksamhet efter skatt". Bonava har exkluderats i jämförelseåret till noter hänförliga till resultaträkningen.

NETTOOMSÄTTNINGEN

Nettoomsättningen uppgick till 52 934 (53 116) MSEK. En något högre omsättning i de tre senaste kvartalen kompenserade inte fullt ut för en lägre omsättning i det första kvartalet. NCC Building och NCC Industry redovisade en högre omsättning för helåret. NCC Building ökade främst i Sverige. NCC Industry ökade inom samtliga verksamhetsområden, främst stenmaterialverksamheten. Omsättningen i NCC Infrastructure var något lägre, men ökade inom Division Infra-services kopplat till samtliga verksamheter, främst i Sverige. Omsättningen i NCC Property Development var lägre då färre fastighetsprojekt resultatavräknades 2016.

BRUTTORESULTATET

I bruttoresultatet ingår nedskrivningar och återförda nedskrivningar av bostads- och fastighetsprojekt med sammanlagt 0 (6) MSEK. Se även not 8, Nedskrivningar och återförda nedskrivningar.

RÖRELSERESULTATET

Rörelseresultatet uppgick till 1 453 (1 661) MSEK. Helårsresultatet påverkades av omkostnader av engångskaraktär, som nedskrivning av ett gemensamt HR-system samt kostnader relaterade till omorganisationen. NCC Buildings rörelseresultat försämrades främst till följd av negativt resultat i Norge och högre omkostnader. NCC Building Sverige utvecklades marginellt lägre än föregående år. NCC Building Danmark utvecklades marginellt positivt och NCC Building Finland var på samma nivå som föregående år.

NCC Infrastructures rörelseresultat försämrades främst av negativ påverkan av slutreglering av projekt och tvister samt högre anbuds-kostnader. NCC Industry:s rörelseresultat förbättrades främst till följd av bättre lönsamhet i den svenska och danska stenmaterialverksamheten, men rörelseresultatet förbättrades även i den svenska asfaltverksamheten. NCC Industry utvecklades positivt och har överträffat sina mål avseende bland annat rörelsemarginal. NCC Property Developments resultat var lägre beroende på att färre affärer resultatavräknades med något lägre marginaler jämfört med föregående år.

Koncernens rapport över totalresultat

med kommentarer

MSEK	Not	2016	2015
Årets resultat		7 983	2 120
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat ¹⁾			
Årets omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter		165	-222
Säkring av valutarisk i utlandsverksamhet		-34	76
Skatt hänförlig till säkring av valutarisk i utlandsverksamhet	24	7	-17
Årets förändringar i verkligt värde på kassaflödessäkringar		95	26
Förändringar i verkligt värde på kassaflödessäkringar överfört till årets resultat		8	-25
Skatt hänförlig till kassaflödessäkringar	24	-22	
		219	-162
Poster som inte kan omföras till årets resultat			
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		-590	267
Skatt hänförlig till poster som inte kan omföras till årets resultat		130	-59
		-460	208
Årets övrigt totalresultat		-242	46
Årets totalresultat		7 742	2 166
Hänförs till:			
NCC:s aktieägare		7 738	2 159
Innehav utan bestämmande inflytande		3	6
Årets summa totalresultat		7 742	2 166

¹⁾ Se även specifikation av posten reserver i eget kapital s. 61.

FINANSNETTO

Finansnettot försämrades jämfört med föregående år beroende på det kapitaltillskott om 5 Mdr SEK som gavs till Bonava inför börsintroduktionen. Nettolåneskulden har under perioden i snitt varit 2,2 Mdr SEK högre jämfört föregående år.

SKATT

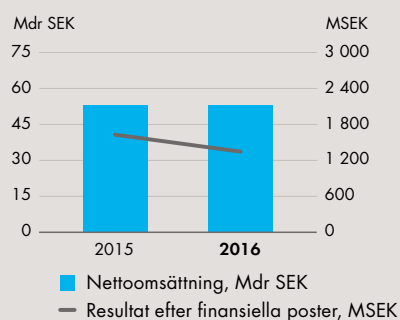
NCC:s effektiva skattesats var 17 (19) procent. Se även not 24, Skatt på årets resultat, uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder.

ÅRETS TOTALRESULTAT

Förändringen av övrigt totalresultat består i huvudsak av årets nettoresultat samt omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner där en sänkning av diskonteringsräntan har medfört en ökning av pensionsskulden under 2016. Skatteeffekter av ovanstående transaktioner redovisas separat, se även not 24, Skatt på årets resultat, uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder.

NETTOOMSÄTTNING OCH RESULTAT

Nettoomsättningen låg i stort sett oförändrad medan resultatet belastades bland annat av projektnedskrivningar på den norska marknaden. Därutöver hade även NCC Infrastructure ett lägre resultat medan NCC Industry förbättrade sitt resultat. Sammantaget blev dock resultat lägre än föregående år.

Koncernens balansräkning

med kommentarer

MSEK	Not	2016	2015	2015 exklusive Bonava ¹⁾
TILLGÅNGAR	1, 19, 36			
Anläggningstillgångar				
Goodwill	15	1 851	1 792	1 770
Övriga immateriella tillgångar	15	275	439	377
Rörelsefastigheter	16	814	826	776
Maskiner och inventarier	16	2 569	2 417	2 356
Långfristiga värdepappersinnehav	18, 21	125	97	
Långfristiga räntebärande fordringar	23	361	354	566
Övriga långfristiga fordringar		62	307	
Uppskjutna skattefordringar	24	97	204	
Summa anläggningstillgångar	39	6 154	6 435	5 845
Omsättningstillgångar				
Exploateringsfastigheter	25	1 780	2 050	4 430
Pågående fastighetsprojekt	25	1 440	2 013	
Färdigställda fastighetsprojekt	25	808	367	
Exploateringsfastigheter bostäder	25	16	3 749	
Aktiverade projektutvecklingskostnader	25		969	
Pågående bostadsprojekt i egen regi	25		6 987	
Färdigställda bostäder	25		583	
Material- och varulager	26	713	696	691
Skattefordringar		42	33	13
Kundfordringar	39	7 682	7 083	6 619
Upparbetade ej fakturerade intäkter	27	1 737	1 400	1 394
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 061	1 262	936
Kortfristiga räntebärande fordringar		152	106	
Övriga fordringar	23	446	1 301	2 653
Kortfristiga placeringar	21	190	190	190
Likvida medel	38	3 093	4 177	3 592
Summa omsättningstillgångar	39	19 161	32 967	20 518
SUMMA TILLGÅNGAR		25 315	39 402	26 363

¹⁾ Inte upprättad enligt IFRS och har inte reviderats eller granskats av bolagets revisorer. För att upprätta koncernens balansräkning exklusive Bonava har samtliga mellanhavanden mellan Bonava och NCC omklassificerats till externa. Bonava har därefter subtraherats från det totala NCC och resultatet blir kvarvarande NCC. Utöver detta har några få omklassificeringar gjorts gällande uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder samt skattefordringar och skatteskulder, för att inte negativa belopp ska uppstå på tillgångssidan.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Kommentarerna nedan bygger på en jämförelse mellan 2016 och 2015 exklusive Bonava.

Goodwill

NCC genomför nedskrivningsprövningar av goodwill årligen eller när indikation till värdeförändringar finns. Inga nedskrivningar har skett under 2016. Förändringen från föregående år avser valutakursdifferenser. Se även not 15, Immateriella tillgångar.

Maskiner och inventarier

Maskiner och inventarier ökade marginellt under året. Maskininvesteringar har främst skett inom NCC Industry.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Fastighetsprojekt

Värdet av fastighetsprojekt minskade jämfört med föregående år genom resultatavräknade projekt, såld mark och lägre upparbetning i pågående projekt, på grund av senare projektstarter jämfört med föregående år. Se även not 25, Omsättningsfastigheter.

Kundfordringar

Kundfordringarna ökade främst i NCC Building och NCC Infrastructure.

Likvida medel

Likvida medel minskade jämfört med föregående år på grund av ett lägre kassaflöde från den löpande verksamheten.

LÅNGFRISTIGA SKULDER

Långfristiga räntebärande skulder

Långfristiga räntebärande skulder har minskat då lån lösts under året.

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Avsättningar för pensioner har ökat under året. Vid beräkning av pensionsskulden har diskonteringsräntan sänkts, vilket ger en negativ förändring av skulden.

KORTFRISTIGA SKULDER

Kortfristiga räntebärande skulder

Kortfristiga räntebärande skulder har minskat på grund av att obligationer under året förfallit till betalning.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder har ökat marginellt.

Övriga kortfristiga skulder

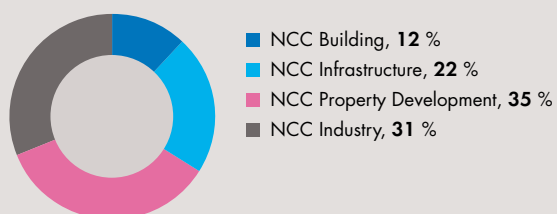
Övriga kortfristiga skulder har ökat marginellt.

MSEK	Not	2016	2015	2015 exklusive Bonava ¹⁾
EGET KAPITAL				
Aktiekapital	28	867	867	867
Övrigt tillskjutet kapital		1 844	1 844	1 844
Reserver		-125	-344	-344
Balanserat resultat inklusive årets resultat		2 967	7 324	2 595
Aktieägarnas kapital		5 553	9 691	4 962
Innehav utan bestämmande inflytande		13	23	20
Summa eget kapital		5 566	9 714	4 982
SKULDER				
Långfristiga skulder				
Långfristiga räntebärande skulder	29, 35	2 288	5 887	3 865
Övriga långfristiga skulder	32	54	609	158
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	30, 31	1 008	338	338
Uppskjutna skatteskulder	24, 30	407	322	456
Övriga avsättningar	30	1 686	1 970	1 612
Summa långfristiga skulder	39	5 443	9 126	6 429
Kortfristiga skulder				
Kortfristiga räntebärande skulder	29, 35	723	3 154	1 900
Leverantörsskulder		4 427	4 694	4 176
Skatteskulder		115	287	135
Fakturerade ej upparbetade intäkter	27	4 355	4 244	4 239
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	34	3 205	4 012	3 172
Avsättningar	30	21	59	59
Övriga kortfristiga skulder	32	1 460	4 112	1 270
Summa kortfristiga skulder	39	14 306	20 562	14 951
Summa skulder		19 749	29 688	21 380
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		25 315	39 402	26 363

¹⁾ Inte upprättad enligt IFRS och har inte reviderats eller granskats av bolagets revisorer.

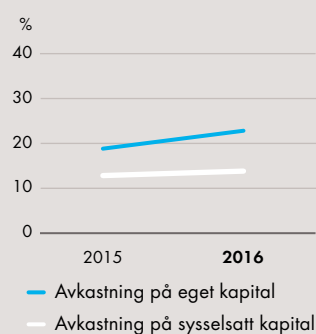
SYSSELSATT KAPITAL, ANDEL PER AFFÄRSOMRÅDE

I NCC-koncernen är det främst NCC Industry och NCC Property Development som binder kapital.

AVKASTNING

För att få jämförbarhet är avkastningen både för 2016 och 2015 beräknad på NCC:s resultat exklusive Bonava.

Moderbolagets resultaträkning

med kommentarer

MSEK	Not	2016	2015
Nettoomsättning	1 2, 33	20 873	20 340
Kostnader för produktion	5, 6, 8	-19 167	-18 227
Bruttoresultat		1 706	2 113
Försäljnings- och administrationskostnader	5, 6, 7	-1 244	-1 426
Nedskrivningar	8	-88	
Rörelseresultat		374	688
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från andelar i koncernföretag	8, 9	823	901
Resultat från andelar i intresseföretag		30	
Resultat från övriga finansiella anläggningstillgångar		1	1
Resultat från finansiella omsättningstillgångar		9	30
Räntekostnader och liknande resultatposter	11	-109	-107
Resultat efter finansiella poster		1 129	1 511
Bokslutsdispositioner	14	287	144
Skatt på årets resultat	24	-110	-244
ÅRETS RESULTAT		1 306	1 411

Moderbolagets rapport över totalresultat

MSEK	2016	2015
Årets resultat	1 306	1 411
Årets summa totalresultat	1 306	1 411

KOMMISSIONÄRSFÖRHÅLLANDEN

Moderbolaget består 2016 av verksamheterna i NCC AB och NCC Sverige AB som driver sin verksamhet i kommission för NCC AB:s räkning. Under 2015 ingick även NCC Boende AB i 11 månader då denna verksamhet drevs i kommission för NCC AB:s räkning.

Den 1 januari 2017 bröts kommissionärsförhållandet mellan NCC AB och NCC Sverige AB. Därmed kommer även anställda att byta arbetsgivare från NCC AB till NCC Sverige AB.

Moderbolagets och koncernens resultaträkning skiljer sig bland annat åt i sin uppställningsform och benämningen av vissa poster, då moderbolagets resultaträkning är upprättad enligt Årsredovisningslagen medan koncernen följer IFRS.

NETTOOMSÄTTNING OCH RESULTAT

Faktureringen för moderbolaget uppgick till 20 873 (20 340) MSEK. Resultat efter finansiella poster var 1 129 (1 511) MSEK. I moderbolaget vinstavräknas projekt när de är avslutade. Medelantalet anställda uppgick till 6 569 (6 675).

Moderbolagets balansräkning

med kommentarer

MSEK	Not	2016	2015	MSEK	Not	2016	2015
TILLGÅNGAR	1, 36			EGET KAPITAL OCH SKULDER	1		
Anläggningstillgångar				Eget kapital			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>				<i>Bundet eget kapital</i>			
Goodwill		1	2	Aktiekapital	28	867	867
Utvecklingsutgifter		107	182	Reservfond		174	174
Summa immateriella anläggningstillgångar	15	108	184	Summa bundet eget kapital		1 041	1 041
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				<i>Fritt eget kapital</i>			
Rörelsefastigheter och pågående nyanläggningar		11	17	Balanserat resultat		1 330	5 585
Maskiner och inventarier		75	88	Årets resultat		1 306	1 411
Summa materiella anläggningstillgångar	16	86	105	Summa fritt eget kapital		2 636	6 996
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				Summa eget kapital		3 677	8 037
Andelar i koncernföretag	17	4 407	9 644	Obeskattade reserver	14	527	441
Andelar i intresseföretag	20	7	14	<i>Avsättningar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		46	5	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	31	1	2
Uppskjutna skattefordringar	24	124	66	Övriga avsättningar	30	568	543
Andra långfristiga fordringar		12	16	Summa avsättningar		569	545
Summa finansiella anläggningstillgångar	22, 39	4 595	9 745	<i>Långfristiga skulder</i>			
Summa anläggningstillgångar		4 789	10 034	Skulder till kreditinstitut		1 000	1 500
Omsättningstillgångar				Skulder till koncernföretag		1 054	1 054
Material- och varulager	26	57	45	Övriga skulder		18	19
Summa varulager m.m.		57	45	Summa långfristiga skulder	29, 39	2 072	2 573
<i>Kortfristiga fordringar</i>				<i>Kortfristiga skulder</i>			
Kundfordringar		3 133	2 631	Förskott från kunder		154	190
Fordringar hos koncernföretag		771	2 344	Pågående arbeten för annans räkning	33	3 972	3 634
Fordringar hos intresseföretag		2	3	Leverantörsskulder		1 871	1 784
Övriga kortfristiga fordringar		104	97	Skulder till koncernföretag		591	5 591
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		328	331	Skulder till intresseföretag		3	2
Summa kortfristiga fordringar		4 338	5 407	Skatteskulder		101	108
Kortfristiga placeringar	38			Övriga skulder		416	308
Kassa och bank	38	2	3	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	34	1 067	1 091
Tillgodohavanden i NCC Treasury AB		5 833	8 814	Summa kortfristiga skulder	29, 39	8 175	12 707
Summa omsättningstillgångar	39	10 231	14 269	SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	36	15 020	24 303
SUMMA TILLGÅNGAR	36	15 020	24 303				

Moderbolagets och koncernens balansräkning skiljer sig åt, både vad gäller uppställningsform och vissa benämningar av poster, då moderbolagets balansräkning är upprättad enligt Årsredovisningslagen medan koncernen följer IFRS.

Under det fjärde kvartalet har utdelning till aktieägarna skett med 324 MSEK, amortering gjorts av återlånet hos NCC Pensionsstiftelse med 500 MSEK samt aktieägartillskott lämnats till NCC Norge AS med 150 MNOK. Utdelningen av Bonava skedde under andra kvartalet och påverkade eget kapital och finansiella anläggningstillgångar i form av utbetalt aktieägartillskott. Utbetalningen av aktieägartillskott skedde under andra kvartalet.

Förändringar i eget kapital

med kommentarer

KONCERNEN

MSEK	EGET KAPITAL HÄNFÖRLIGT TILL MODERBOLAGETS AKTIEÄGARE						Summa eget kapital
	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserat resultat	Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	
Ingående eget kapital 2015-01-01	867	1 844	-182	6 318	8 847	20	8 867
Årets resultat				2 120	2 120		2 120
Övrigt totalresultat			-162	202	40	6	46
Summa totalresultat			-162	2 321	2 159	6	2 166
Förvärv av innehav utan bestämmande inflytande				-9	-9	-2	-11
Förvärv av egna aktier				-18	-18		-18
Prestationsbaserat incitamentsprogram				7	7		7
Utdelning				-1 294	-1 294	-1	-1 295
Summa transaktioner med koncernens ägare				-1 314	-1 314	-3	-1 317
Utgående eget kapital 2015-12-31	867	1 844	-344	7 324	9 691	23	9 714
Årets resultat				7 980	7 980	3	7 983
Övrigt totalresultat			219	-460	-241		-241
Summa totalresultat			219	7 520	7 739	3	7 742
Förvärv av innehav utan bestämmande inflytande				3	3		3
Utdelningskostnader				-63	-63		-63
Försäljning /Förvärv av egna aktier				60	60		60
Prestationsbaserat incitamentsprogram				8	8		8
Utdelning kontant				-324	-324	-13	-337
Utdelning Bonava				-11 563	-11 563		-11 563
Summa transaktioner med koncernens ägare				-11 878	-11 878	-13	-11 891
Utgående eget kapital 2016-12-31	867	1 844	-125	2 967	5 553	13	5 566

Om tidigare principer för redovisning av pensioner enligt IAS 19 hade tillämpats, skulle eget kapital ha varit 2 280 MSEK högre och nettolåneskulden 1 008 MSEK lägre per 31 december 2016.

REDOVISNING AV EGET KAPITAL ENLIGT IFRS OCH AKTIEBOLAGSLAGEN

Eget kapital fördelas på kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare samt till innehav utan bestämmande inflytande. Värdeöverföringar i form av bland annat utdelningar från moderbolaget och koncernen ska grunda sig på av styrelsen upprättat yttrande över utdelningsförslaget. Detta yttrande har att ta hänsyn till den försiktighetsregel som finns i lagen för att undvika att större utdelning sker än vad det finns täckning för.

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

Förändringen av eget kapital består i huvudsak av årets totalresultat, transaktioner hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande och utdelning till aktieägarna.

I moderbolaget är förändringarna i allt väsentligt hänförliga till årets resultat samt utdelning till aktieägare.

AKTIEKAPITAL

Per den 31 december 2016 omfattade det registrerade aktiekapitalet 14 491 903 A-aktier och 93 943 919 B-aktier, varav 362 222 i eget förvar. Aktierna har ett kvotvärde på 8,00 SEK. A-aktien berättigar till 10 röster och B-aktien 1 röst.

ÖVRIGT TILLSKJUTET KAPITAL

Avser eget kapital som är tillskjutet från ägarna.

OMRÄKNINGSRESERV

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i en annan valuta

än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras, i NCC:s fall SEK. Vidare består omräkningsreserven av valutakursdifferenser som uppstår vid omvärdering av skulder och valutaterminer som upptagits som säkringsinstrument för en nettoinvestering i en utländsk verksamhet.

VERKLIGT VÄRDERESERV

Verkligt värdereserven inkluderar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas fram till dess att tillgången säljs eller skrivs ned.

SÄKRINGSRESERV

Säkringsreserven innefattar den effektiva andelen av den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på ett kassaflödessäkringsinstrument hänförligt till säkringstransaktioner som ännu inte har inträffat.

OMVÄRDERINGSRESERV

Omvärderingsreserven uppkommer i samband med successiva förvärv, förvärv i flera steg, det vill säga ökning av verkligt värde på redan tidigare ägd andel av nettotillgångar i samband med successivt förvärv.

BALANSERADE VINSTMEDEL INKLUSIVE ÅRETS RESULTAT

I denna post ingår intjänade vinstmedel i moderbolaget och dess dotterföretag, intresseföretag, joint ventures och joint operations.

MODERBOLAGET

MSEK	BUNDET EGET KAPITAL		FRITT EGET KAPITAL		Summa eget kapital
	Aktie-kapital	Reserv-fond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2015-01-01	867	174	5 113	1 777	7 931
Vinstdisposition			1 777	-1 777	
Årets summa totalresultat				1 412	1 412
Förvärv av egna aktier			-18		-18
Utdelning			-1 294		-1 294
Prestationsbaserat incitamentsprogram			8		8
Utgående eget kapital 2015-12-31	867	174	5 585	1 411	8 038
Vinstdisposition			1 411	-1 411	
Årets summa totalresultat				1 306	1 306
Utdelningskostnader			-63		-63
Försäljning / Förvärv av egna aktier			60		60
Utdelning kontant			-324		-324
Utdelning Bonava			-5 352		-5 352
Prestationsbaserat incitamentsprogram			10		10
Utgående eget kapital 2016-12-31	867	174	1 330	1 306	3 677

SPECIFIKATION AV POSTEN RESERVER I EGET KAPITAL

KONCERNEN	2016	2015
Omräkningsreserv		
Ingående omräkningsreserv	-267	-104
Årets omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter	165	-222
Vinst/förlust på säkring av valutarisk i utlandsverksamhet	-34	76
Skatt hänförlig till säkring av valutarisk i utlandsverksamhet	7	-17
Utgående omräkningsreserv	-128	-267
Verkligt värdereserv		
Ingående verkligt värdereserv	5	5
Utgående verkligt värdereserv	5	5
Säkringsreserv		
Ingående säkringsreserv	-84	-85
Årets förändringar i verkligt värde på kassaflödessäkringar	95	26
Förändringar i verkligt värde på kassaflödessäkringar överfört till årets resultat	8	-25
Skatt hänförlig till kassaflödessäkringar	-23	
Utgående säkringsreserv	-4	-84
Omvärderingsreserv		
Ingående omvärderingsreserv	2	2
Utgående omvärderingsreserv	2	2
Summa reserver		
Ingående reserver	-344	-182
Årets förändring av reserver:		
– Omräkningsreserv	138	-163
– Säkringsreserv	81	1
Utgående reserver	-125	-344

KAPITALHANTERING

NCC-koncernens strategi syftar till att skapa en god avkastning till aktieägarna under finansiell stabilitet. Strategin avspeglas i de finansiella målen, som under 2016 var:

- En avkastning på eget kapital efter skatt på 20 procent. År 2016 var avkastningen på eget kapital 19 procent.
- En skuldsättningsgrad understigande 1,5. Per den 31 december 2016 var skuldsättningsgraden 0.

NCC:s dotterbolag NCC Försäkring AB måste, i egenskap av försäkringsbolag, ha placeringstillgångar som täcker försäkringstekniska skulder för egen räkning. Under 2016 och 2015 har dessa krav uppfyllts. I övrigt har inga bolag inom koncernen några externa kapitalkrav.

För ytterligare information om NCC-koncernens finansiella mål och utdelningspolicy, se s. 12.

Kassaflödesanalyser

med kommentarer

MSEK	Not	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
		2016	2015	2016	2015
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Resultat efter finansiella poster, kvarvarande verksamheter		1 341	1 623	1 129	1 511
Resultat efter finansiella poster, avvecklade verksamheter		6 902	1 033		
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet:					
– Avskrivningar	6	637	666	69	76
– Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	8	100	46	99	92
– Kursdifferenser		–319	471		
– Realisationsresultat utdelning Bonava samt resultat från sålda anläggningstillgångar		–6 814	–56		
– Förändringar avsättningar		53	9	45	–92
– Koncernbidrag	14			–373	–238
– Övrigt		7	25	–1	–1
Summa poster som inte ingår i kassaflödet		–6 336	1 160	–161	–163
Betald skatt		–401	–379	–177	–157
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapital		1 506	3 436	791	1 192
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Försäljningar i fastighetsprojekt		2 118	2 529		
Investeringar i fastighetsprojekt		–1 612	–1 858		
Försäljningar i bostadsprojekt		2 548	9 900		18
Investeringar i bostadsprojekt		–3 154	–9 725		123
Övriga förändringar i rörelsekapital		–237	–222	1 156	1 806
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		–336	624	1 156	1 947
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		1 170	4 061	1 947	3 139
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Förvärv av dotterföretag och innehav utan bestämmande inflytande		38	–11	–5 511	
Försäljning av dotterföretag		38	–653	302	
Förvärv av byggnader och mark		16	–100	–1	
Försäljning av byggnader och mark			89	10	1
Förvärv av övriga finansiella anläggningstillgångar			–52	–41	
Försäljning av övriga finansiella anläggningstillgångar			210	7	
Förvärv av övriga anläggningstillgångar			–977	–230	–149
Försäljning av övriga anläggningstillgångar			302	2	67
Kassaflöde från investeringsverksamheten		–1 181	–730	–5 461	–82
Kassaflöde före finansiering		–11	3 331	–3 514	3 057
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Utbetald utdelning			–324	–324	–1 294
Förvärv/Försäljning av egna aktier			60	60	–18
Noteringskostnader betalda			–74	–74	
Koncernbidrag erhållit	14			238	639
Upptagna lån			549	381	
Amortering av lån			–1 235	–520	–1 418
Ökning(–)/Minskning(+) av långfristiga räntebärande fordringar			–7	4	173
Ökning(–)/Minskning(+) av kortfristiga räntebärande fordringar			–45	769	–659
Ökning(+) av innehav utan bestämmande inflytande m.m.			–11	1	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		–1 087	–1 713	534	–2 577
Årets kassaflöde		–1 099	1 618	–2 981	479
Likvida medel vid årets början	38	4 177	2 592	8 817	8 337
Kursdifferens i likvida medel			15	–32	
Likvida medel vid årets slut	38	3 093	4 177	5 835	8 817
Kortfristiga placeringar med en löptid längre än tre månader			190	190	
Totalt likvida tillgångar vid årets slut		3 283	4 367	5 835	8 817

KASSAFLÖDET FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

Kassaflödet från kvarvarande verksamhet före finansiering uppgick till 1 050 (2 117) MSEK. Försämringen i kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapitalet beror främst på valutakursdifferenser. Kassaflödet från förändringar i rörelsekapitalet uppgick till 91 (357) MSEK. Försämringen förklaras främst av förändringar i Property Developments projektportfölj.

KASSAFLÖDE EXKLUSIVE BONAVAL¹⁾

MSEK	2016 31 dec	2015 31 dec
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapitalet	1 401	2 477
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapitalet	91	357
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-442	-717
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 560	-637
Periodens kassaflöde	-510	1 481

1) Inte upprättade enligt IFRS och har inte reviderats eller granskats av bolagets revisorer.

KASSAFLÖDET FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN

Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -442 (-717) MSEK. Den lägre nivån beror främst på försäljning av finansiella tillgångar.

KASSAFLÖDET FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN

Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -1 560 (-637) MSEK. Försämringen jämfört med föregående år beror främst på lösen av lån samt utdelningen av Bonava. Den utbetalda utdelningen till aktieägarna påverkade kassaflödet med -324 (-1 294) MSEK.

Totala likvida tillgångar inklusive kortfristiga placeringar med en löptid längre än tre månader uppgick till 3 283 (4 367) MSEK. Minskningen beror främst på det negativa kassaflödet.

NETTOLÅNESKULDEN

Nettolåneskulden i kvarvarande verksamhet (räntebärande skulder – likvida tillgångar – räntebärande fordringar) uppgick per den 31 december till -222 (-4 552) MSEK. Nettolåneskulden var lägre, främst till följd av utdelningen av Bonava. De räntebärande skuldernas genomsnittliga löptid, exklusive lån i finländska bostadsaktiebolag och svenska bostadsrättsföreningar samt pensionsskuld enligt IAS 19 uppgick till 33 (31) månader vid kvartalets utgång. NCC:s utnyttjade bindande kreditlöften uppgick vid kvartalets utgång till 3,4 (4,7) Mdr SEK med en återstående genomsnittlig löptid på 55 (49) månader.

Den 10 december 2016 utnyttjade NCC optionen att på fem år förlänga den revolverande kreditfacilitet som tecknades i december 2014 om 400 MEUR, volymen uppgår nu till 325 MEUR.

NETTOLÅNESKULDENS UTVECKLING

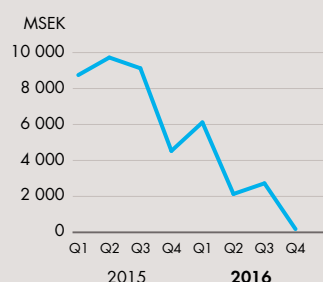
KONCERNEN, MSEK	2016 Jan-dec	2015 Jan-dec
Nettolåneskuld ingående balans	-4 552	-6 836
Kassaflöde före finansiering	-11	3 331
Förvärv/försäljning av egna aktier	60	
Förändring av pensionsskuld	-670	247
Utdelningskostnader	-76	
Valutadifferenser i likvida medel	15	
Betald utdelning	-324	-1 294
Utdelning Bonava	5 336	
Nettolåneskuld utgående balans	-222	-4 552

MODERBOLAGET

Årets kassaflöde före finansiering i moderbolaget var lägre än föregående -3 514 (3 057) MSEK. Försämringen förklaras av att Boende Sverige AB ingick i moderbolaget under 2015, vilket påverkade såväl kassaflödet från den löpande verksamhet som förändringar i rörelsekapitalet. Under 2016 erhöll Bonava ett kapitaltillskott av moderbolaget, vilket i och med utdelningen av Bonava påverkade moderbolagets kassaflöde från investeringsverksamheten negativt.

NETTOLÅNESKULDENS UTVECKLING, PER KVARTAL

Nettolåneskulden påverkas normalt av säsongsmässiga variationer. Under andra och tredje kvartalet binds mer kapital på grund av hög aktivitet i asfalt- och anläggningsverksamheten, men även i delar av NCC Building. Nettolåneskulden följde inte den säsongsmässiga kurvan i andra kvartalet 2016. Utdelning av Bonava sänkte skulden i kvarvarande verksamhet. Nettolåneskulden uppgick den 31 december till -222 (-4 552) MSEK, vilket främst förklaras av utdelningen av Bonava samt lägre utbetalda utdelning till aktieägare.

Noter

INNEHÅLLSFÖRTECKNING NOTER

Not	1	Redovisningsprinciper	64
Not	2	Fördelning av extern nettoomsättning	70
Not	3	Rapportering av rörelsesegment	70
Not	4	Avvecklad verksamhet	72
Not	5	Antal anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	72
Not	6	Avskrivningar	75
Not	7	Arvoden och kostnadsersättningar till revisionsföretag	75
Not	8	Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	75
Not	9	Resultat från andelar i koncernföretag	76
Not	10	Rörelsens kostnader fördelade på kostnadsslag	76
Not	11	Räntekostnader och liknande resultatposter	76
Not	12	Finansnetto	76
Not	13	Effekter av valutaförändring i resultaträkningen	76
Not	14	Bokslutsdispositioner och obeskattade reserver	76
Not	15	Immateriella tillgångar	77
Not	16	Materiella anläggningstillgångar	79
Not	17	Andelar i koncernföretag	80
Not	18	Andelar i intresseföretag och joint ventures	81
Not	19	Andelar i gemensamma verksamheter	81
Not	20	Andelar i intresseföretag och joint ventures	82
Not	21	Finansiella placeringar	82
Not	22	Finansiella anläggningstillgångar	82
Not	23	Långfristiga fordringar och övriga fordringar	83
Not	24	Skatt på årets resultat samt uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder	83
Not	25	Omsättningsfastigheter	84
Not	26	Material- och varulager	85
Not	27	Entreprenadavtal	85
Not	28	Aktiekapital	86
Not	29	Räntebärande skulder	86
Not	30	Övriga avsättningar	87
Not	31	Pensioner	87
Not	32	Övriga skulder	89
Not	33	Pågående arbeten för annans räkning och nettoomsättning	89
Not	34	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	89
Not	35	Leasing	89
Not	36	Transaktioner med närstående	90
Not	37	Ställda säkerheter, borgens- och garantiförpliktelser	90
Not	38	Kassaflödesanalys	91
Not	39	Finansiella instrument och finansiell riskhantering	91
Not	40	Uppgifter om moderbolaget	97
Not	41	Händelser efter balansdagen	97
Not	42	Disposition av företagets vinst	97

År 2015 inkluderar moderbolaget NCC AB 11 månaders kommissionärsverksamhet i NCC Boende AB för NCC:s räkning.

NOT 1 Redovisningsprinciper

NCC-koncernen tillämpar de av EU fastställda International Financial Reporting Standards (IFRS) samt tolkningar utgivna av IFRS Interpretations Committee (IFRIC). Koncernen tillämpar dessutom Årsredovisningslagen (1995:1554), rekommendationen RFR 1 Kompletterande redovisningsnormer för koncerner och uttalanden från Rådet för finansiell rapportering. Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 10 mars 2017. Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 5 april 2017.

NYA IFRS SAMT ÄNDRINGAR I IFRS SOM TILLÄMPAS FRÅN 2016

Inga ändringar i IFRS som träder i kraft i och med räkenskapsåret 2016 har haft någon väsentlig påverkan på NCC:s finansiella rapportering.

NYA IFRS SAMT ÄNDRINGAR I IFRS SOM ÄNNU INTE BÖRJAT TILLÄMPAS

Nedanstående ändringar av IFRS träder i kraft först från och med räkenskapsåret 2017 och framåt och har inte tillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter.

IFRS 15 *Intäkter från avtal med kunder*, ersätter från och med 2018 existerande standarder relaterade till intäktsredovisning, såsom IAS 18 *Intäkter*, IAS 11 *Entreprenadavtal* och IFRIC 15 *Avtal om uppförande av fastigheter*. NCC planerar inte att förtidstillämpa IFRS 15. IFRS 15 baseras på att intäkt redovisas när kontroll över vara eller tjänst överförs till kunden, vilket skiljer sig från existerande bas i överföring av risker och förmåner. IFRS 15 inför nya sätt att fastställa hur och när intäkter ska redovisas, vilket innebär nya tankesätt jämfört med hur intäkter redovisas idag.

NCC genomför analys av eventuella effekter av IFRS 15 för väsentliga intäktsströmmar per affärsområde och land. Ännu har inga väsentliga effekter identifierats men analysen måste färdigställas innan slutgiltiga slutsatser kan dras. I samband med det kan kvantifiering av eventuella effekter att ske. Val avseende övergångsmetoder har inte skett än.

Slutligen noteras att IFRS 15 innehåller utökade upplysningskrav avseende intäkter, vilket kommer att expandera innehållet i notupplysningarna.

IFRS 16 *Leases* kommer, under förutsättning av EU:s godkännande, att tillämpas från 2019 och kommer att ersätta IAS 17 *Leasingavtal* och tillhörande tolkningar. Den kräver att leasetagaren redovisar tillgångar och skulder hänförliga till alla leasingavtal med undantag för avtal som är kortare än tolv månader och/eller avser små belopp. Redovisningen för leasegivare kommer i allt väsentligt att vara oförändrad. NCC har ännu inte gjort en bedömning på standardens effekt på bolagets redovisning.

IFRS 9 *Finansiella Instrument* kommer att ersätta IAS 39 från och med 1 januari 2018.

Avseende klassificering och värdering kräver IFRS 9 att samtliga finansiella instrument, utom eget kapitalinstrument och derivat, utvärderas baserat på en kombination av företagets affärsmässiga syfte med innehavet samt karaktären på instrumentets kassaflöden. Klassificerings- och värderingskategorierna i IAS 39 kommer att ersättas med kategorierna Verkligt värde via resultatet, Verkligt värde via övrigt totalresultat samt Upplupet anskaffningsvärde.

NCC bedömer att de nya kategorierna i IFRS 9 inte kommer att ha någon väsentlig påverkan på värderingen av koncernens finansiella instrument. NCC bedömer t.ex. att portföljen med innehav i bostadsobligationer, statsobligationer och statsskuldväxlar fortsatt ska redovisas till verkligt värde via resultatet, att NCC Försäkrings fordringar och övriga finansiella tillgångar fortsatt redovisas till upplupet anskaffningsvärde och att NCCs innehav i eget kapitalinstrument ska redovisas till verkligt värde över övrigt totalresultat.

NCCs bedömning är att reglerna i IFRS 9 gällande säkringsredovisning innebär förenklingar jämfört med nuvarande regelverk främst avseende arbete med uppföljning av effektivitet. I dagsläget finns inga planer på att utöka eller minska antalet säkrade relationer på vilka säkringsredovisning tillämpas till följd av implementering av IFRS 9 och standarden förväntas inte innebära några väsentliga förändringar de finansiella rapporterna.

Enligt IFRS 9 ska en förlustreserv för förväntade kreditförluster redovisas redan vid första redovisningstillfället för finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde. Detta är relevant för NCCs finansiella tillgångar som är hänförliga till verksamheten som bedrivs i dotterbolaget NCC Försäkring AB. Med hänsyn till innehav med hög kreditvärdighet bedöms inte påverkan vara väsentlig. Vidare är detta relevant för NCCs övriga fordringar där effekten inte bedöms få en väsentlig påverkan på grund av historiskt låga kreditförluster.

Övriga förändrade standarder som ska börja tillämpas 2017 och framåt, förväntas i ingen eller liten utsträckning ha påverkan på NCC:s finansiella rapportering.

MODERBOLAGETS REDOVISNING JÄMFÖRD MED KONCERNREDOVISNINGEN
Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt Årsredovisningslagen (1995:1554) och rekommendationen RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt uttalanden från Rådet för finansiell rapportering. Moderbolaget redovisar erhållna och lämnade koncernbidrag som bokslutsdispositioner vilket är i enlighet med alternativregeln i RFR 2. Rådet för finansiell rapportering har, på grund av skatteskäl, medgivit undantag från kravet att noterade moderbolag måste redovisa vissa finansiella instrument till verkligt värde. NCC tillämpar undantagsreglerna och har därmed avstått från att redovisa vissa finansiella instrument till verkligt värde.

Nedanstående redovisningsprinciper i moderbolaget skiljer sig från koncernredovisningen:

- Dotterföretag
- Intresseföretag
- Samarbetsarrangemang
- Entreprenader och liknande uppdrag
- Leasing
- Inkomstskatter
- Finansiella instrument
- Pensioner
- Lånekostnader

Skillnaderna framgår av respektive rubrik nedan.

KONCERNREDOVISNING

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget samt de företag och verksamheter i vilka moderbolaget, direkt eller indirekt, har ett bestämmande inflytande samt samarbetsarrangemang och intresseföretag.

Förvärvsmetod

Rörelseförvärv redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande.

Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt innehav utan bestämmande inflytande och verkligt värde av tidigare ägd andel (vid stegvisa förvärv) överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas separat, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, s.k. förvärv till lågt pris, redovisas denna direkt i årets resultat.

Förvärvade och avyttrade företag ingår i koncernens resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys under innehavstiden.

Dotterföretag

Företag i vilka moderbolaget har ett bestämmande inflytande, i praktiken ett direkt eller indirekt innehav av mer än 50 procent av rösterna, konsolideras i sin helhet. Med bestämmande inflytande menas ett inflytande över företaget, exponering för eller rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang i företaget samt möjlighet att använda sitt inflytande över företaget för att påverka avkastningen. Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget till anskaffningsvärde. Nedskrivning av aktier i dotterföretag sker om återvinningsvärdet är lägre än det verkliga värdet. Som intäkt redovisas erhållen utdelning. För dotterföretag inom NCC, se not 17, Andelar i koncernföretag.

Innehav utan bestämmande inflytande

I ej helägda dotterföretag redovisas innehav utan bestämmande inflytande som utomstående aktieägares andel av dotterföretagets eget kapital. Denna post ingår som en del i koncernens eget kapital. I resultaträkningen ingår andelen hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande. Upplysning om andelen av resultatet hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande redovisas i anslutning till koncernens resultaträkning.

Effekterna av transaktioner med innehavare utan bestämmande inflytande redovisas i eget kapital om de inte medför någon ändring i det bestämmande inflytandet.

Intresseföretag

Med intresseföretag avses företag där koncernen kontrollerar 20–50 procent av rösterna. Som intresseföretag räknas även samtliga företag där koncernen har

ett betydande inflytande även om innehavet är lägre än 20 procent av rösterna. För andelar i intresseföretag i koncernen se not 18, för andelar i intresseföretag i moderbolaget se not 20.

Vid konsolidering av andelar i intresseföretag tillämpas kapitalandelsmetoden.

NCC:s innehav i intresseföretag är av rörelsekaraktär, och andelen av intresseföretagens resultat redovisas i resultaträkningen som resultat från andelar i intresseföretag, vilken är en del av rörelseresultatet. Beloppen redovisas netto efter skatt.

I moderbolaget redovisas intresseföretag till anskaffningsvärde minus eventuella nedskrivningar. Som intäkt redovisas erhållen utdelning.

Samarbetsarrangemang

Samarbetsarrangemang definieras inom NCC som ett projekt i en konsortieliknande form, där det finns ett gemensamt bestämmande inflytande. Detta kan till exempel ske via samägda bolag med gemensam styrning. Samarbetsarrangemang delas upp i joint ventures, vilka konsolideras enligt kapitalandelsmetoden, eller i gemensamma verksamheter, vilka konsolideras enligt klyvningsmetoden. För vidare information se not 18, Andelar i intresseföretag och joint ventures samt not 19, Andelar i gemensamma verksamheter.

I moderbolaget redovisas samarbetsarrangemang till anskaffningsvärde minus eventuella nedskrivningar. Som intäkt redovisas erhållen utdelning.

Eliminering av transaktioner inom koncernen

Fordringar, skulder, intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster som uppstår när ett koncernföretag säljer en vara eller tjänst till ett annat koncernföretag elimineras i sin helhet. Realiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov. Detsamma gäller för samarbetsarrangemang och intresseföretag till den del som motsvaras av koncernens ägarandel. Se not 36, Transaktioner med närstående.

Intern prissättning

Marknadsbaserad prissättning tillämpas vid transaktioner mellan enheter inom koncernen.

Utländska dotterföretag, intresseföretag och samarbetsarrangemang

Utländska dotterföretag, intresseföretag och samarbetsarrangemang tas in med funktionell valuta och räknas om till rapporteringsvaluta. Med funktionell valuta avses, för NCC:s del, den lokala valutan för den rapporterade enhetens redovisning. Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor. Med rapporteringsvaluta förstås den valuta i vilken koncernens sammanlagda redovisning offentliggörs, i NCC:s fall svenska kronor.

INTÄKTER

Koncernen tillämpar, med undantag för entreprenaduppdrag, redovisning av intäkter i resultaträkningen när bland annat väsentliga risker och förmåner som är förknippade med ägande har överförts till köparen.

Entreprenader och liknande uppdrag

Successiv vinstavräkning av entreprenadprojekt

Vid tillämpning av successiv vinstavräkning framkommer resultatet i takt med projektets färdigställande. För bestämning av det resultat som vid en given tidpunkt har upparbetats krävs uppgifter om följande komponenter:

- Projektintäkt: intäkter hänförliga till entreprenaduppdraget. Intäkterna ska vara av sådan karaktär att mottagaren kan tillgodogöra sig dem i form av faktiska inbetalningar eller annat vederlag.
- Projektkostnad: kostnader hänförliga till entreprenaduppdraget som svarar mot projektintäkten.
- Färdigställandegrad (upparbetningsgrad): bokförda kostnader i förhållande till beräknade totala uppdragskostnader.

Som grundläggande villkor för successiv vinstavräkning gäller att projektintäkt och -kostnad ska kunna kvantifieras på ett tillförlitligt sätt.

Effekten av successiv vinstavräkning är att redovisningen direkt avspeglar resultatutvecklingen i pågående projekt. Successiv vinstavräkning innehåller en komponent av osäkerhet. Det inträffar ibland oförutsedda händelser som gör att det slutliga resultatet i projekten kan bli både högre och lägre än förväntat. Svårigheterna att bedöma resultat är särskilt stora i början av projekt och för projekt som är tekniskt komplicerade samt löper över lång tid.

För projekt som är svåra att prognosticera redovisas intäkten till motsvarande belopp som den upparbetade kostnaden, det vill säga resultatet tas upp till noll kronor i avvaktan på att resultatbestämning kan göras. Så snart det är möjligt sker övergång till successiv vinstavräkning.

Reservationer har gjorts för befarade förluster, och dessa belopp har belastat resultatet respektive år. Reservation för förluster görs så snart dessa är kända.

Balansräkningsposterna, upparbetade ej fakturerade intäkter och fakturerade ej upparbetade intäkter, bruttoredovisas projekt för projekt. De projekt som har mer upparbetade intäkter än fakturerade redovisas som omsättningstillgång, medan de projekt som har fakturerat mer än de upparbetade intäkterna klassificeras som en icke räntebärande kortfristig skuld. Se not 27, Entreprenadavtal.

Följande exempel illustrerar hur successiv vinstavräkning tillämpas: NCC tecknar den 1/1 år 1 ett kontrakt om uppförande av en byggnad. Projektet beräknas ta två år att färdigställa. Kontraktsbeloppet är 100 och den beräknade vinsten från projektet 5. Den 31/12 år 1 är NCC:s kostnader för projektet 47,5, vilket motsvarar förväntningarna. Eftersom NCC utfört hälften av arbetet och projektet följer den uppställda planen tar NCC upp hälften av den beräknade vinsten på 5 det vill säga 2,5, i redovisningen för år 1. Vinstavräkning vid färdigställandet redovisas först i slutet av år 2 eller början av år 3, beroende på när slutlig ekonomisk uppgörelse skett med beställaren.

Resultat	År 1	År 2
Vinstavräkning vid färdigställande	0	5
Enligt successiv vinstavräkning	2,5	2,5

Entreprenader kopplade till drifts- och underhållsavtal till stat, landsting eller kommun

Avtal som innehåller både en entreprenad och en drifts- och underhållstjänst ska fördela intäkten på respektive del. Beroende på hur betalning sker kan NCC antingen erhålla en finansiell tillgång vid en i förväg bestämd betalplan, eller en immateriell tillgång vid rätten till en möjlig betalning. Betalningarna ska diskonteras.

Den del som avser entreprenadtjänsten avräknas successivt. Drifts- och underhållsdelen resultatavräknas beroende på ovanstående klassificering jämnt över löptiden eller när förmånerna överförs till NCC.

Pågående arbeten i moderbolaget

NCC tillämpar inte successiv vinstavräkning i moderbolaget. Oavslutade projekt på balansdagen redovisas i moderbolaget som pågående arbeten. Faktureringssumman består av verkställd fakturerings inklusive belopp som enligt kontrakt hålls inne av beställaren. Förskott som inte motsvaras av nedlagt arbete minskar faktureringssumman. Nedlagda kostnader, för respektive arbetsplats, utgörs av:

- Kostnader för inbyggnads-, förbruknings- och hjälpmaterial.
- Löner och ersättningar, inklusive sociala avgifter, för arbetsledare och annan personal.
- Kostnader för underentreprenader samt andra externa och interna tjänster.
- Externa och interna maskinhyror samt transportkostnader.

Pågående arbeten för annans räkning utgörs av skillnaden mellan fakturering och nedlagda kostnader. Vinstavräkning sker efter att projektet har avslutats. En följd av denna redovisningsmetod är att det kan finnas ej resultatförda vinster i posten. När ett projekt befaras gå med förlust, görs en reservering av denna förlust. För detaljer se not 33, Pågående arbeten för annans räkning och nettoomsättning.

Resultat från försäljning av utvecklingsfastigheter

I NCC:s nettoomsättning ingår intäkter från försäljning av fastigheter som redovisas som omsättningstillgång. I nettoomsättningen ingår även hyresintäkter från omsättningsfastigheter.

Fastighetsförsäljningar redovisas per den tidpunkt då väsentliga risker och förmåner överförs till köparen, vilket normalt sammanfaller med äganderätts övergång. Fastighetsprojekt som säljs innan byggnationen är färdigställd kan om vissa förutsättningar är uppfylla resultatavräknas i två separata transaktioner när fastigheten (mark eller mark med pågående byggnation) säljs och det samtidigt träffas ett separat avtal med köparen om att uppföra en byggnad eller färdigställa den pågående byggnationen. Den första transaktionen som redovisas inom NCC Property Development avseende försäljning av ett fastighetsprojekt är ett realiserande av ett fastighetsvärde. Värdet är uppbyggt i flera led genom markanskaffning, utarbetande av detaljplan, framtagande av ett fastighetsprojekt, bygglov och uthyrning till hyresgäster. Denna värdeuppyggnad bekräftas slutligen genom försäljningen. Den andra transaktionen är en entreprenad, det vill säga genomförande av byggnadsarbeten på den sålda fastigheten. Den första transaktionen resultatavräknas, givet att väsentliga risker och förmåner bedöms ha överförts, enligt ovanstående och den andra resultatavräknas successivt inom NCC:s Building-enheter i takt med färdigställandet. Det förekommer att fastighetsprojekt säljs med garantier om viss uthyrning

eller med en klausul om att tilläggsköpeskilling faller ut vid viss uthyrningsgrad. Vid försäljningstidpunkten redovisas eventuella hyresgarantier som en förutbetalad intäkt som sedan intäktsförs i takt med att uthyrning sker. Tilläggsköpeskilling intäktsredovisas när avtalad uthyrningsgrad uppnåtts.

Resultat av rörelsefastighetsförsäljning

I dessa poster ingår realiserat resultat för försäljning av rörelsefastigheter. Bland försäljnings- och administrationskostnader redovisas kostnader för det egna försäljningsarbetet. Resultatet belastas med omkostnader både för genomförda och ej genomförda affärer. Se resultaträkningen.

AVSKRIVNINGAR

Avskrivningar enligt plan sker linjärt efter beräknad nyttjandeperiod med beaktande av eventuellt restvärde vid periodens slut eller efter konstaterad substansvärde minskning i de fall tillgången inte har en obestämbar livslängd. Goodwill och andra tillgångar som har en obestämbar livslängd skrivs inte av utan prövas systematiskt för eventuellt nedskrivningsbehov. NCC tillämpar så kallad komponentavskrivning där varje tillgång med större värde fördelas på ett antal komponenter och dessa skrivs av utifrån respektive nyttjandeperiod.

Avskrivningssatserna varierar enligt tabellen nedan:

Immateriella anläggnings-tillgångar	
Nyttjanderätter	I takt med konstaterad substansvärde minskning
Programvaror	12,5–33 procent
Andra immateriella tillgångar	10–33 procent
Materiella anläggningstillgångar	
Rörelsefastigheter	1,4–10 procent
Markanläggningar	3,7–5 procent
Materialtäckter	I takt med konstaterad substansvärde minskning
Inredning i förhyrda lokaler	14–20 procent
Maskiner och inventarier	5–33 procent

Fördelningen av avskrivningar i resultat- och balansräkning finns i kommentarer till resultaträkningen, not 6, Avskrivningar, not 15, Immateriella tillgångar och not 16, Materiella anläggningstillgångar.

NEDSKRIVNINGAR

Detta avsnitt är inte tillämpligt på nedskrivningar av varulager, tillgångar som uppkommer då entreprenaduppdrag utförs, uppskjutna skattefordringar, finansiella instrument, tillgångar som har koppling till pensioner eller tillgångar som klassificeras som att de innehas för försäljning, eftersom befintliga standarder för dessa typer av tillgångar innehåller specifika krav avseende redovisning och värdering.

NCC prövar vid behov, dock minst en gång årligen, tillgångarnas redovisade värde.

Nedskrivningsbehov föreligger när återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde. Fördelning av nedskrivning i resultat- och balansräkningarna finns i kommentarer till resultaträkningen, not 8, Nedskrivningar och återförda nedskrivningar, not 15, Immateriella tillgångar samt not 16, Materiella anläggningstillgångar.

Termen nedskrivning används även i samband med omvärdering av omsättningsfastigheter. Värdering av dessa fastigheter sker enligt lägsta värdets princip och följer IAS 2, Varulager.

LEASING

Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger när de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överfört till leasetagaren. Om så ej är fallet föreligger operationell leasing.

Finansiell leasing

Tillgångar som hyrs enligt finansiella leasingavtal aktiveras i koncernens balansräkning från och med att avtal ingåtts och tillgången har levererats. Motsvarande förpliktelse redovisas som en lång- och kortfristig skuld.

Operationell leasing

Operationell leasing redovisas i resultaträkningen. Leasingavgiften fördelas med utgångspunkt från utnyttjandet, vilket kan skilja sig från erlagd leasingavgift under innevarande år. För uppgifter om leasing, se not 35. I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing.

SKATTER

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen förutom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas för det aktuella året. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt redovisas för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. För skatt på årets resultat och uppskjutna skattefordringar och -skulder, se not 24.

Uppskjuten skattefordran och skuld beräknas med utgångspunkt från den beslutade skattesatsen för närmast påföljande år i respektive land. Vid ändring av skattesatser redovisas förändringen över årets resultat i koncernen.

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver vilket är en skattepliktig temporär skillnad på grund av det samband som finns mellan redovisning och beskattning i juridisk person. Obeskattade reserver redovisas brutto i balansräkningen och förändringen brutto i resultaträkningen, som bokslutsdisposition. Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i moderbolagets resultaträkning som bokslutsdisposition.

RAPPORTERING FÖR RÖRELSESEGMENT

Ett rörelsesegment är en del av koncernen som bedriver verksamhet från vilken den genererar intäkter och ådrar sig kostnader och för vilka det finns fristående finansiell information tillgänglig. Ett rörelsesegments resultat följs upp av den högste verkställande beslutsfattaren, i NCC:s fall verkställande direktören, för att utvärdera resultatet samt för att kunna allokera resurser till rörelsesegmentet. Rapporteringen av rörelsesegment överensstämmer med den rapportering som lämnas till verkställande direktören. Se vidare not 3, Rapportering av rörelsesegment.

RESULTAT PER AKTIE

Beräkning av resultat per aktie baseras på årets resultat i koncernen hänförligt till moderbolagets aktieägare och på det vägda genomsnittliga antalet aktier utestående under året. Beräkningen av resultat per aktie påverkas ej av preferensaktier eller konvertibla skuldebrev, då sådana saknas. Aktierätter inom det långsiktiga incitamentsprogrammet LTI kan orsaka utspädning.

IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Immateriella tillgångar redovisas till anskaffningskostnader minus ackumulerade av- och nedskrivningar.

Goodwill uppkommer som en del vid förvärv av företag och verksamheter. Avskrivning på goodwill sker inte. Goodwill i utländska verksamheter värderas i respektive funktionell valuta och räknas om från den funktionella valutan till koncernens rapporteringsvaluta med balansdagens valutakurs.

Nyttjanderätter består främst av rätten att utnyttja berg- och grustäkter. Dessa skrivs av i takt med konstaterad substansvärdeinsänkning, baserat på volym uttaget berg och grus. För fördelning av värden se även not 15, Immateriella tillgångar.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

NCC:s fastighetsinnehav redovisas med uppdelning på:

- Rörelsefastigheter
- Omsättningsfastigheter

Omsättningsfastigheter innehas för utveckling och försäljning i rörelsen. Principer för rubricering, värdering och resultatredovisning av omsättningsfastigheter framgår av avsnittet Omsättningstillgångar nedan.

Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheter innehas för att användas i den egna verksamheten såsom produktion, tillhandahållande av tjänster eller administration. Se även not 16, Materiella anläggningstillgångar.

Maskiner och inventarier

Maskiner och inventarier redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Finansiella anläggningstillgångar upptas till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Nedskrivning sker om verkligt värde understiger anskaffningskostnaden. Se vidare avsnittet Finansiella instrument s. 68. För uppgifter om värde och typ av tillgång se not 22, Finansiella anläggningstillgångar. Hos moderbolaget är andelar i dotterföretag upptagna till anskaffningskostnad, i förekommande fall med hänsyn tagen till upp- och nedskrivningar.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Omsättningsfastigheter

Koncernens fastighetsinnehav som rubriceras som fastighetsprojekt värderas som varulager då avsikten är att sälja fastigheterna efter färdigställandet. Fastighetsinnehaven värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde. Anskaffningsvärdet inkluderar skälig andel av indirekta kostnader. Fastighetsprojekt avser innehav av fastigheter för utveckling och försäljning inom NCC Property Development.

Fastighetsprojekt

Fastighetsprojekt inom NCC Property Development redovisas med uppdelning på:

- Exploateringsfastigheter
- Pågående fastighetsprojekt
- Färdigställda fastighetsprojekt

För fördelning av värden se not 25, Omsättningsfastigheter.

Exploateringsfastigheter, fastighetsutveckling

Exploateringsfastigheter är NCC:s innehav av mark- och byggrätter för framtida fastighetsutveckling och försäljning. En fastighet med uthyrda byggnader rubriceras som exploateringsfastighet om avsikten är att byggnaden ska rivas eller byggas om.

Pågående fastighetsprojekt

Exploateringsfastighet omrubriceras till pågående fastighetsprojekt när ett definitivt beslut om byggstart fattats samt när aktiviteter för att färdigställa fastighetsprojektet har påbörjats. Faktisk byggstart behöver inte ha skett.

Pågående fastighetsprojekt omfattar fastigheter som är föremål för ny-, till- eller ombyggnation.

Pågående fastighetsprojekt omrubriceras till färdigställda fastighetsprojekt när fastigheten är klar för inflyttning, exklusive hyresgäst Anpassningar i de fall lokalerna inte är fullt uthyrda. Omrubricering sker senast vid godkänd slutbesiktning. I de fall ett projekt är indelat i etapper ska omrubricering ske etappvis. Minsta enhet som kan omrubriceras är en hel byggnad, vilken kan säljas separat.

Färdigställda fastighetsprojekt

Färdigställda fastighetsprojekt kan endast tas bort ur balansräkningen vid en försäljning eller i de fall de förblir osålda, genom en omklassificering till förvaltningsfastigheter.

Värdering av fastighetsprojekt

I anskaffningsvärdet för fastighetsprojekt ingår utgifter för markanskaffning och projektering/fastighetsutveckling samt utgifter för ny-, till- eller ombyggnation. Utgifter för lånekostnader aktiveras för pågående projekt. Övriga lånekostnader kostnadsförs löpande. Fastighetsutveckling innebär att utveckla NCC Property Developments, insatser är koncentrerade till de aktiviteter som inte avser själva byggnationen. Dessa aktiviteter avser utvärdering av projektidéer, markanskaffning, detaljplanearbete, projektutveckling, uthyrning och försäljning. Aktiviteterna genomförs av egna anställda och utomstående arkitekter och andra tekniska konsulter. Utvecklingskostnader aktiveras när de avser mark eller fastigheter som NCC äger eller har kontroll över.

Fastighetsprojekt redovisas fortlöpande i balansräkningen till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet, det vill säga försäljningsvärdet (marknadsvärdet) efter avdrag för beräknade kostnader för färdigställande och direkta försäljningskostnader.

Marknadsvärdet för färdigställda fastighetsprojekt beräknas enligt direktavkastningsmetoden, vilket innebär att fastighetens löpande avkastning (driftsnetto) vid full uthyrning divideras med projektets bedömda direktavkastningskrav. Outhyrd area utöver normalvakans beaktas i form av ett avdrag på värdet beräknat utifrån en antagen uthyrningstakt.

Marknadsvärdet för pågående fastighetsprojekt beräknas som värdet i färdigställt skick, enligt ovan, med avdrag för beräknade återstående kostnader för att färdigställa projektet.

Exploateringsfastigheter som ingår i projektförloppet, det vill säga innehas för utveckling och försäljning, värderas normalt på samma sätt som ett pågående projekt enligt ovan. Exploateringsfastigheter i övrigt värderas med utgångspunkt från ett värde per kvadratmeter byggrätt eller till ett värde per kvadratmeter mark.

Omsättningsfastigheter överförda från dotterföretag

Till följd av kommissionärsförhållandet mellan NCC AB och NCC Sverige AB redovisas vissa fastigheter som ingår i bostadsprojekt hos NCC AB. Det gäller även om äganderätten kvarstår i NCC Sverige AB fram till dess fastigheten avyttras till kund.

VARULAGER

Varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. För fördelning av lagervärde se not 26, Material- och varulager.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Förvärv och avyttringar av finansiella instrument redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan likvida medel, lånefordringar, kundfordringar, finansiella placeringar samt derivat. På skuldsidan återfinns leverantörsskulder, låneskulder samt derivat. Som finansiellt instrument räknas även finansiella garantier som borgensförbindelser med mera.

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Leverantörsskulder tas upp när faktura har mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats eller förfallit. Detsamma gäller för del av finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgjorts eller på annat sätt utsläckt. Detsamma gäller för del av finansiell skuld.

Finansiella instrument klassificeras i följande kategorier för värdering: Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, Investeringar som hålls till förfall, Lånefordringar och kundfordringar, Finansiella tillgångar som kan säljas, Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen samt Övriga finansiella skulder. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga placeringar med en löptid understigande tre månader vid anskaffningstidpunkten, vilka är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuation.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

I denna grupp ingår koncernens derivat med positivt verkligt värde samt kortfristiga placeringar. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningens finansnetto. Samtliga finansiella instrument som ingår i denna kategori är avsedda för handel. Ett derivat som är ett identifierat och effektivt säkringsinstrument ingår inte i denna grupp. För redovisning av säkringsinstrument se Säkringsredovisning nedan.

Investeringar som hålles till förfall

Investeringar med syfte att innehas till förfall omfattar räntebärande värdepapper med fasta eller uppskattningsbara betalningar och fastställd löptid som anskaffats med avsikt samt möjlighet att innehas till förfall. Investeringar med syfte att innehas till förfall värderas till upplupet anskaffningsvärde. Tillgångar med en återstående löptid överstigande tolv månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar. Övriga tillgångar redovisas som omsättningstillgångar.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde, det vill säga till det belopp som förväntas inflyta efter avdrag för osäkra fordringar som bedöms individuellt. Kundfordringens förväntade löptid är kort, varför värdet redovisas till nominellt belopp utan diskontering.

Kundfordringar värderas löpande. Så snart det är osäkert om en faktura kommer att betalas reserveras beloppet. Varje faktura värderas individuellt, men fakturor som varit förfallna mer än 60 dagar reserveras om inte särskilda omständigheter föreligger.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som kan säljas är tillgångar som inte kan klassificeras i någon annan kategori eller är klassificerade i denna kategori. Innehav i aktier och andelar som inte redovisas som dotterföretag, intresseföretag eller samarbetsarrangemang redovisas här. Tillgångarna värderas till verkligt värde. Nedskrivning görs då prövning visar att nedskrivningsbehov föreligger.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

I denna grupp ingår koncernens derivat med negativt verkligt värde med undantag för derivat som är ett identifierat och effektivt säkringsinstrument. Förändringar i verkligt värde redovisas i finansnettot.

Övriga finansiella skulder

Lån samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Säkringsredovisning

NCC tillämpar säkringsredovisning inom följande kategorier: Säkring av valutarisk i transaktionsflöden, säkring av nettoinvesteringar, säkring av koncernens räntebindning samt säkring för prisrisker i bitumen och el.

Säkring av valutarisk i transaktionsflöden

Valutaexponering avseende framtida flöden säkras genom valutaterminskontrakt. Valutaterminen som skyddar detta kassaflöde redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Förändringen i verkligt värde hänförlig till valutakursförändringar på valutaterminen redovisas, efter beaktande av skatteeffekt, i övrigt totalresultat då säkringsredovisning tillämpas. Eventuell ineffektivitet redovisas i resultaträkningen. När det säkrade flödet redovisas i resultaträkningen flyttas värdeförändringen på terminskontraktet från övrigt totalresultat

till rörelseresultatet i resultaträkningen där det möter valutaeffekten för det säkrade flödet. De säkrade flödena kan vara både kontrakterade och prognostiserade transaktioner.

Säkring av nettoinvesteringar

Koncernföretag har valutasäkrat nettoinvesteringar i utländska dotterföretag inom NCC Property Development. I koncernredovisningen förs valutakursdifferenserna på dessa säkringspositioner, efter beaktande av skatteeffekt, direkt till övrigt totalresultat till den del de motsvaras av årets omräkningsdifferenser i övrigt totalresultat. Eventuell överskjutande del, så kallad ineffektivitet, redovisas i finansnettot. NCC använder valutalån samt valutaterminer för säkring av nettoinvesteringar.

Säkring av koncernens räntebindning

För hantering av ränterisk används räntederivat. Säkringsredovisning sker där effektiva säkringssamband kan bevisas. Värdeförändringar redovisas, efter beaktande av skatteeffekt, i övrigt totalresultat. Eventuell ineffektivitet redovisas i finansnettot. Med säkringen av ränta uppnår NCC att rörlig ränta på delar av NCC:s finansiering blir fast ränta.

Säkring för prisrisker i bitumen och el

NCC Industry säkrar prisrisken för bitumen vid större kontrakt som ska utföras senare än två månader efter order genom upptagande av oljeterminer. Dessa oljeterminer klassificeras som kassaflödessäkringar och uppfyller kraven för effektivitet varvid samtliga förändringar på grund av ändrade priser redovisas i övrigt totalresultat.

För att jämföra ut variationerna på den svenska elmarknaden har NCC valt att genom elderivat successivt över en treårsperiod bygga upp volymen elkontrakt till respektive leveranstidpunkt. Förändringar i effektiva säkringar redovisas i övrigt totalresultat och vid ineffektivitet redovisas förändringarna i rörelseresultatet.

Inbäddade derivat

Ett inbäddat derivat är en del av antingen ett finansiellt avtal eller ett kommersiellt sälj- och köpavtal som är jämförbart med ett finansiellt derivatinstrument. Ett inbäddat derivat ska separatredovisas endast om:

- det inbäddade derivatets ekonomiska egenskaper och risk inte är kopplat till egenskap och risk i värdkontraktets kassaflöde, och
- ett separat "stand alone"-derivat med samma egenskaper som det inbyggda har uppfyllt kriterierna för att vara ett derivat, och
- det kombinerade avtalet inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen, utan där förändringar i detta värde redovisas i resultaträkningen.

I de fall som avtalsvillkor uppfyller kriterierna för inbäddade derivat värderas detta i likhet med övriga finansiella derivat till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta omvärderas till balansdagens kurs. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av fordringar och skulder gällande den operativa verksamheten redovisas i rörelseresultatet medan valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella tillgångar och skulder redovisas i finansnettot.

Finansiella instrument i moderbolaget

För samtliga finansiella instrument i moderbolaget sker redovisning till upplupet anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med hänsyn tagen till upplupna resultateffekter vid bokslutstillfället. Då koncernen tillämpar gemensam riskhantering hänvisas, vad beträffar kvalitativ och kvantitativ riskinformation, till de upplysningar som lämnas för koncernen ovan.

LIKVIDA MEDEL

Likvida medel består av kassa, bank och kortfristiga placeringar med en löptid understigande tre månader vid förvärvstillfället.

EGET KAPITAL

Redovisning av koncernbidrag och aktieägartillskott
Redovisning av koncernbidrag och aktieägartillskott i moderbolaget sker efter sin ekonomiska innebörd. Mottagna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner. Lämnade aktieägartillskott redovisas som en del i investeringen i dotterföretaget och är föremål för sedvanlig nedskrivningsprövning.

Återköpta aktier

Återköp av aktier har förts direkt mot balanserade vinstmedel, inklusive de kostnader som återköpet medfört. Avyttring av dessa aktier har på motsvarande sätt medfört en ökning av balanserade vinstmedel. För återköpta aktier se även not 28, Aktiekapital.

AVVECKLADE VERKSAMHETER

En avvecklad verksamhet är en del av ett företags verksamhet som representerar en självständig rörelsegren eller en väsentlig verksamhet inom ett geografiskt område eller är ett dotterföretag som förvärvats uteslutande i syfte att vidareförsäljas. Klassificering som en avvecklad verksamhet sker vid avyttring eller vid en tidigare tidpunkt då verksamheten uppfyller kriterierna för att klassificeras som innehav för försäljning.

Resultat efter skatt från avvecklad verksamhet redovisas på en egen rad i resultaträkningen och övrigt totalresultat. När en verksamhet klassificeras som avvecklad ändras utformningen av jämförelseårets resultaträkning och övrigt totalresultat så att den redovisas som om den avvecklade verksamheten hade avvecklats vid ingången av jämförelseåret. Utformningen av balansräkningen för innevarande och föregående år ändras inte på motsvarande sätt.

Den 7 juni 2016 delades Bonava ut och har redovisats enligt reglerna kring avvecklade verksamheter (IFRS 5) enligt ovan. Bonavas resultat fram till utdelningstillfället och realisationsresultatet som utdelningen av Bonava har genererat har redovisats på en rad – Avvecklad verksamhet efter skatt. Bonava har exkluderats i jämförelseåren till noter hänförliga till resultaträkningen.

ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

Aktierelaterad ersättning

Instrument som utfärdas under NCC-koncernens aktierelaterade ersättningsprogram utgörs av aktierätter och syntetiska (kontantreglerade) aktier.

Det verkliga värdet på tilldelade aktierätter redovisas som en personalkostnad med en motsvarande ökning av eget kapital. Det verkliga värdet beräknas vid tilldelningstidpunkten med justering för diskonterat värde av framtida utdelningar som deltagarna i programmet inte kommer att få del av.

Syntetiska aktier ger upphov till ett åtagande gentemot den anställde vilket värderas till verkligt värde och redovisas som en kostnad med motsvarande ökning av skulder. De syntetiska aktiernas verkliga värde utgörs av marknadspriset på NCC:s B-aktie vid respektive rapporttillfälle med justering för diskonterat värde av framtida utdelningar som deltagarna inte kommer att få del av.

Moderbolaget gör vid varje rapporttillfälle en bedömning av sannolikheten för att prestationsmålen kommer att uppnås. Kostnader beräknas med utgångspunkt från det antal aktier och syntetiska aktier som beräknas regleras vid intjäningsperiodens slut.

När reglering av aktierätter och syntetiska aktier sker ska sociala avgifter betalas för värdet av de anställdas förmån. Dessa är olika i de länder som NCC verkar i. Under perioden då tjänsterna utförs görs avsättningar för dessa beräknade sociala avgifter baserat på aktierätternas respektive de syntetiska aktiernas verkliga värde vid rapporttillfället.

För att fullgöra NCC AB:s åtagande i enlighet med optionsprogrammen har NCC AB återköpt B-aktier. Dessa aktier redovisas i eget förvar som en minskning av eget kapital.

För beskrivning av NCC-koncernens aktierelaterade ersättningsprogram, se not 5 s. 72.

Ersättning efter avslutad anställning

NCC gör åtskillnad mellan avgiftsbestämda pensionsplaner och förmånsbestämda pensionsplaner. Avgiftsbestämda pensionsplaner definieras som planer där företag betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon förpliktelse att betala ytterligare avgifter även om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala de ersättningar till anställda som hänför sig till tjänstgöring fram till balansdagen. Andra pensionsplaner är förmånsbestämda.

Land	Förmånsbestämda pensionsåtaganden	Avgiftsbestämda pensionsåtaganden
Sverige	●	●
Danmark		●
Finland		●
Norge	●	●
Övriga länder		●

Inom koncernen finns ett flertal såväl avgifts- som förmånsbestämda pensionsplaner, varav vissa med tillgångar i särskilda stiftelser eller motsvarande. Pensionsplanerna finansieras genom inbetalningar från respektive koncernföretag. Beräkningen av förmånsbaserade pensionsplaner sker enligt den så kallade Projected Unit Credit Method. Metoden innebär att varje tjänstgöringsperiod anses ge upphov till en tillkommande enhet av den totala slutliga förpliktelsen. Varje enhet beräknas separat och tillsammans utgör de den totala förpliktelsen på balansdagen. Avsikten med principen är att kostnadsföra pensionsbetalningarna linjärt under anställningstiden. Beräkningen görs årligen av oberoende aktuarier. När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncernen redovisas för svenska pensionsplaner en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt baserat på denna skillnad. Den

förmånsbestämda skulden värderas därvid till nuvärdet av förväntade framtida utbetalningar med användande av en diskonteringsränta, som motsvarar räntan vilken anges i not 31, Pensioner. För svenska pensionsplaner ligger räntan på förstklassiga bostadsobligationer till grund för diskonteringsräntan. Svenska förmånsbaserade pensionsåtaganden är fonderade i NCC-koncernens Pensionsstiftelse. För fonderade planer minskas det framräknade åtagandet med det verkliga värdet på förvaltningstillgångarna. Förändringar i förvaltningstillgångar och åtaganden som härrör sig från erfarenhetsbaserade justeringar och/eller förändringar i aktuariella antaganden, så kallade aktuariella vinster och förluster, redovisas i övrigt totalresultat direkt i den period de uppkommer.

Redovisningen tillämpas beträffande alla identifierade förmånsbestämda pensionsplaner i koncernen. Koncernens utbetalningar avseende avgiftsbestämda pensionsplaner redovisas som en kostnad under den period de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

Moderbolaget omfattas av ITP-planen som inte förutsätter några inbetalningar från de anställda. Skillnaden jämfört med koncernens principer för redovisning av pensionsskuld är främst hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar samt att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen när de uppstår.

Ersättningar vid uppsägning

En avsättning redovisas i samband med uppsägningar av personal endast om företaget bevisligen är förpliktigt att avsluta en anställning före den normala tidpunkten eller när ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång. I det fall företaget säger upp personal upprättas en detaljerad plan som minst innehåller arbetsplats, befattningar och ungefärligt antal berörda personer samt ersättningar för varje personalkategori eller befattning och tiden för planens genomförande. Förfaller ersättningar vid uppsägningar längre än tolv månader efter räkenskapsårets utgång diskonteras dessa.

AVSÄTTNINGAR

Avsättningar skiljer sig från andra skulder genom att det råder osäkerhet om när betalning sker eller beloppets storlek för att reglera avsättningen. En avsättning redovisas i balansräkningen när det finns en legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt att en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Garantiåtaganden

Avsättning för framtida kostnader på grund av garantiåtaganden redovisas till det uppskattade belopp som krävs för att reglera åtagandet på balansdagen. Uppskattningen baseras på kalkyler, företagsledningens bedömning samt erfarenheter av liknande transaktioner.

Övriga avsättningar

Avsättningar för återställandekostnader görs där sådan förpliktelse finns. Avsättning görs dels för den del som berör återställandet för uppstart av en täkt och uppförande av anläggning vid materialtäckter och dels löpande när det är kopplat till ytterligare utvinning av materialtäckter.

En avsättning för omstrukturering redovisas när det finns en fastställd utförlig och formell omstruktureringsplan, och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

LÅNEKOSTNADER

Lånekostnader som är hänförliga till s.k. kvalificerade tillgångar aktiveras som en del av den aktiverade tillgångens anskaffningsvärde när den totala lånekostnaden uppgår till väsentliga belopp. En kvalificerad tillgång är en tillgång som med nödvändighet tar en betydande tid, i NCC:s fall över ett år, i anspråk att färdigställas. Inom NCC är aktivering av lånekostnader främst aktuell vid uppförande av fastighets- och bostadsprojekt. Övriga lånekostnader kostnadsförs löpande i den period de uppstår. I moderbolaget kostnadsförs lånekostnader i sin helhet i den period som de uppkommer.

STÄLLDA SÄKERHETER

Som ställd säkerhet redovisas vad NCC ställt som säkerhet för bolagets eller gruppens skulder och/eller förpliktelser. Dessa kan vara skulder, avsättningar som finns i balansräkningen eller förpliktelser som inte redovisas i balansräkningen. Säkerheterna kan vara knutna till tillgångar i balansräkningen eller in-teckningar. Tillgångar tas upp till sitt redovisade värde och in-teckningar till nominellt värde. Aktier i koncernföretag tas upp till dess värde i koncernen.

För typ av säkerhet, se not 37, Ställda säkerheter, borgens- och garantiförpliktelser.

KASSAFLÖDESANALYS

Indirekt metod tillämpas vid upprättande av kassaflödesanalys i enlighet med IAS 7, Kassaflödesanalys. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. För effekter på kassaflödet av förvärvade och sålda dotterföretag se not 38, Kassaflödesanalys.

KRITISKA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Uppskattningar och bedömningar som påverkar koncernens räkenskaper har gjorts utifrån vad som är känt vid årsredovisningens avgivande. Uppskattningar och bedömningar kan vid senare tidpunkt komma att ändras bland annat på grund av ändrade omvärldsfaktorer. Detta måste speciellt beaktas i en konjunktur med stor osäkerhet både när det gäller byggmarknaden och den globala finansmarknaden vilket har varit rådande under senare år. De för NCC mest väsentliga bedömningarna redovisas nedan.

Successiv vinstavräkning av projekt

Ett grundläggande villkor för att kunna bedöma den successiva vinstavräkningen är att projektintäkter och projektkostnader kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Tillförlitligheten bygger bland annat på att NCC:s system för projektstyrning följs och att projektledningen har nödvändiga kunskaper.

Bedömningen av projektintäkter och projektkostnader baseras på ett antal uppskattningar och bedömningar som är beroende av projektledningens erfarenheter och kunskaper om projektstyrning, utbildning, och tidigare ledning av projekt. Risk kan finnas att det slutliga resultatet kan komma att avvika från det successivt upparbetade resultatet. Redovisade intäkter per bokslutsdagen uppgår till 58,9 (49,7) Mdr SEK, se not 27, Entreprenadavtal.

Resultatavräkning av fastighetsutvecklingsprojekt

Fastighetsförsäljningar redovisas per den tidpunkt då väsentliga risker och förmåner överförts till köparen. Tidpunkten för resultatavräkning är avhängigt avtalet med köparen och kan vara vid avtalstecknande, viss uthyrningsgrad, färdigställande, övergång av äganderätt eller en kombination av dessa variabler. Detta avgörs från avtal till avtal och innehåller inslag av uppskattningar och bedömningar samt gäller både vid direktförsäljning av fastighet och vid indirekt försäljning via försäljning av bolag.

Värdering av omsättningsfastigheter

NCC:s omsättningsfastigheter redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. År 2016 har omsättningsfastigheter skrivits ned med 0 (4) MSEK och bokfört värde vid årets utgång motsvarar 4,0 (16,7) Mdr SEK.

Bedömningen av nettoförsäljningsvärdet baseras på en rad antaganden som till exempel försäljningspriser, produktionskostnader, markpriser, hyresnivåer, avkastningskrav samt möjliga tidpunkter för produktionsstart och/eller försäljning. NCC följer löpande marknadsutvecklingen och prövar kontinuerligt gjorda antaganden.

Skillnaden mellan bokfört värde och bedömt nettoförsäljningsvärde är i vissa fall av mindre värde. En förändring i gjorda antagande kan leda till ytterligare nedskrivningsbehov.

Värderingen av goodwill

Goodwill värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och återvinningsvärdet. Goodwill värderas i koncernen till 1,9 (1,8) Mdr SEK.

Flera antaganden och uppskattningar görs om framtida förhållanden vilka beaktas vid beräkning av det diskonterade kassaflöde som ligger till grund för bedömt återvinningsvärde. Viktiga antaganden är förväntad tillväxt, marginaler och diskonteringsränta. Om dessa antaganden ändras kan värdet på kvarvarande goodwill påverkas, se not 15, Immateriella tillgångar, för antaganden och uppskattningar.

Värdering av fordringar

NCC:s kundfordringar inklusive fordringar för sålda fastighetsprojekt uppgår till 8,0 (7,5) Mdr SEK, se not 39, Finansiella instrument och finansiell riskhantering.

Fordringarna värderas till upplupet anskaffningsvärde, det vill säga till det belopp som förväntas inflyta efter avdrag för osäkra fordringar som bedöms individuellt. Värdet påverkas av flera bedömningar varav den för NCC enskilt viktigaste är kreditrisk och därmed eventuellt behov av reservering för osäkra fordran. Varje fordran ska värderas individuellt, men som regel krävs särskilda omständigheter för att fordringar som varit förfallna mer än 60 dagar inte ska reserveras, helt eller delvis.

Garantiåtagande

Vid årets utgång uppgick garantiavsättningarna till 1,2 (1,4) Mdr SEK, se not 30, Avsättningar. Avsättning för framtida kostnader på grund av garantiåtaganden redovisas till det uppskattade belopp som krävs för att reglera åtagandet på balansdagen. Uppskattningen baseras på kalkyler, företagsledningens bedömning samt erfarenheter från tidigare transaktioner.

Pensionsförpliktelser

NCC:s pensionsförpliktelse netto är 1,0 (0,3) Mdr SEK.

Redovisade värden påverkas av förändringar i de aktuariella antaganden som ligger till grund för beräkningarna av förvaltningstillgångarna och pensionsförpliktelserna. I not 31, Pensioner, anges de aktuariella antagandena liksom en känslighetsanalys.

Borgens- och garantiförpliktelser, rättstvister med mera

Inom ramen för NCC:s ordinarie affärsverksamhet är NCC från tid till annan part i rättstvister. I dessa fall görs en bedömning av NCC:s åtaganden och sannolikheten för ett för NCC negativt utfall. NCC:s bedömning görs utifrån den information och kunskap NCC har i dagsläget. Bedömningar är i något fall svåra och slutligt utfall kan bli annat än bedömt.

NOT 2 Fördelning av extern nettoomsättning

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Bygg- och anläggning	40 948	40 451	20 873	16 465
Industriverksamheten	9 230	9 305		
Bostadsutvecklingsprojekt				3 875
Fastighetsutvecklingsprojekt	2 756	3 360		
Övrigt				
Summa	52 934	53 116	20 873	20 340
Omsättningen fördelad per rörelsesegment¹⁾				
NCC Building			12 606	16 465
NCC Infrastructure			8 267	
NCC Housing				3 875
Summa			20 873	20 340

1) För koncernens fördelning, se not 3.

NOT 3 Rapportering av rörelsesegment

NCC:s verksamhet delas upp i fyra rörelsesegment baserat på vilka delar av verksamheten som vd och koncernchefen, den högste verkställande beslutstakaren, följer upp. Varje rörelsesegment har en chef som är ansvarig för den dagliga verksamheten och som regelbundet rapporterar utfallet av rörelsesegmentets prestationer till koncernledningen. Segmentsindelningen har ändrats jämfört med föregående år och jämförelsetalen har omräknats. Det är utifrån denna interna rapportering som följande segment har identifierats:

NCC Building bygger framförallt bostäder och kontor men också offentliga lokaler som till exempel skolor, sjukhus och kommersiella lokaler såsom butiker och lagerbyggnader.

NCC Infrastructure levererar hela infrastrukturprojekt (bl a tunnlar, vägar och järnvägar) från design och konstruktion till produktion och service.

NCC Industry, vars verksamhet är uppbyggd kring produktion av stenmaterial och asfalt samt pålning och asfaltbeläggning.

NCC Property Development utvecklar och säljer kommersiella fastigheter i storstadsregionerna i Sverige, Norge, Danmark och Finland.

Samtliga transaktioner mellan de olika segmenten sker på marknadsmässiga villkor.

I segmentrapporteringen redovisas de svenska pensionskostnaderna med tillämpning av svensk redovisningssed och justering till IFRS sker i "Övrigt och eliminerings". Från tid till annan kan bland "Övrigt och eliminerings" också redovisa vissa poster, främst nedskrivningar och avsättningar, hänförliga till den i segmenten bedrivna verksamheten.

Not 3 Rapportering av rörelsesegment, forts.

KONCERNEN, 2016	NCC Building	NCC Infrastructure	NCC Industry	NCC Property Development	Summa segment	Övrigt och eliminerings	Koncernen
Extern nettoomsättning	24 467	16 481	9 230	2 756	52 934		52 934
Intern nettoomsättning	1 214	526	1 530	67	3 337	-3 337	
Total nettoomsättning	25 681	17 007	10 760	2 823	56 271	-3 337	52 934
Avskrivningar	-48	-218	-398	-3	-667	-59	-726
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar		1	-10		-9	-88	-97 ¹⁾
Resultat från andelar i intresseföretag och joint ventures	1	-6	10	-1	5	15	20
Rörelseresultat	489	162	533	327	1 510	-57	1 453
Finansnetto							-112
Resultat efter finansiella poster							1 341
Sysselsatt kapital			3 975	4 450			

1) För 2016 ingår nedskrivningar av gemensamt HR-system med 88 MSEK.

KONCERNEN, 2015	NCC Building	NCC Infrastructure	NCC Industry	NCC Property Development	Summa segment	Övrigt och eliminerings	Koncernen
Extern nettoomsättning	23 659	16 688	9 305	3 360	53 013	104	53 116
Intern nettoomsättning	1 342	417	1 266	68	3 092	-3 092	
Total nettoomsättning	25 001	17 105	10 571	3 427	56 105	-2 988	53 116
Avskrivningar	-52	-233	-385	-4	-673	-44	-717
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar		-1	-38	-4	-43		-43 ¹⁾
Resultat från andelar i intresseföretag och joint ventures	1	6	20	0	26		26
Rörelseresultat	602	469	374	417	1 863	-201	1 661
Finansnetto							-39
Resultat efter finansiella poster							1 623
Sysselsatt kapital			3 564	4 527			

1) För 2015 ingår nedskrivningar av bostadsprojekt med 2 MSEK och nedskrivningar av fastighetsprojekt med 4 MSEK.

ÖVRIGT OCH ELIMINERINGAR

	RÖRELSERESULTAT	
	2016	2015
NCC:s huvudkontor, resultat från mindre dotter- och intresseföretag samt resterande del av NCC International ¹⁾	-280	-264
Elimineringar av internvinster	109	29
Övriga koncernjusteringar (i allt väsentligt bestående av skillnad i redovisningsprincip mellan segment och koncern, bl.a. avseende pensioner)	114	34
Summa	-57	-201

1) 2015 ingår en konkurrensskadeavgift i Norge om -82 MSEK.

GEOGRAFISKA OMRÅDEN

	ORDERINGÅNG		ORDERSTOCK		NETTOOMSÄTTNING		ANLÄGGNINGS- TILLGÅNGAR ¹⁾	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Sverige	35 324	29 614	29 397	22 717	29 177	28 478	2 173	2 253
Danmark	6 550	6 514	5 968	5 935	7 179	8 075	1 472	1 401
Finland	7 164	8 089	5 620	6 188	8 793	7 200	336	324
Norge	7 369	7 152	6 955	6 698	7 688	9 233	1 476	1 352
Ryssland	99	123			97	130	52	55
Tyskland								87
Estland/Lettland								1

1) Avser anläggningstillgångar som inte är finansiella instrument, uppskjutna skattefordringar, tillgångar avseende ersättningar efter avslutad anställning och rättigheter som uppkommer enligt försäkringsavtal.

NOT 4 Avvecklad verksamhet

NCC delade ut aktierna i Bonava till aktieägarna i juni 2016. Första handelsdag var den 9 juni 2016, och slutkursen blev 106,50 kronor för B-aktien och 107,50 för A-aktien vilket innebär ett börsvärde om cirka 11,5 Mdr. Reavinsten för utdelningen av Bonava uppgick till 6 724 MSEK.

RESULTATRÄKNING

MSEK	2016 Jan–7 juni	2015 Jan–dec
Nettoomsättning	3 243	13 070
Kostnader för produktion	–2 710	–11 017
Försäljnings- och administrationskostnader	–231	–640
Övriga rörelsekostnader		–35
Rörelseresultat ¹⁾	303	1 377
Finansnetto ²⁾	–124	–345
Resultat före skatt	179	1 033
Skatt på årets resultat	–36	–235
Resultat från avvecklad verksamhet, netto efter skatt	143	798
Realisationsresultat vid utdelning av den avvecklade verksamheten	6 724	
Resultat från avyttring efter skatt	6 867	798
Övrigt totalresultat för avvecklad verksamhet	4	–8
Resultat per aktie	1,32	7,08

¹⁾ Inkluderar avskrivningar / nedskrivningar för perioden jan–dec 2016 om 10 (45) MSEK.

²⁾ Varav räntekostnader för perioden jan–dec 2016 om 108 (323) MSEK.

BALANSRÄKNING

MSEK	2016 31 dec	2015 31 dec
Tillgångar		
Immateriella tillgångar		84
Materiella anläggningstillgångar		111
Finansiella anläggningstillgångar		241
Uppskjutna skattefordringar		338
Bostadsprojekt		12 378
Kundfordringar		623
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		326
Övriga fordringar		819
Kortfristiga placeringar		41
Likvida medel		544
Tillgångar avvecklad verksamhet	0	15 506
Skulder		
Långfristiga räntebärande skulder		2 033
Övriga långfristiga skulder		487
Övriga avsättningar		357
Kortfristiga räntebärande skulder		3 046
Leverantörsskulder		676
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		845
Övriga kortfristiga skulder		3 329
Skulder avvecklad verksamhet	0	10 773
Nettotillgångar avvecklad verksamhet	0	4 732

KASSAFLÖDE

MSEK	2016 Jan–dec	2015 Jan–dec
Kassaflödet påverkas av avvecklad verksamhet i enlighet med nedan:		
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapital	105	959
Rörelsekapital	–708	491
Investeringsverksamheten	–81	–13
Finansieringsverksamheten	754	–1 300
Årets kassaflöde från avvecklad verksamhet	70	136

NOT 5 Antal anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

	2016		2015	
	Antal anställda	varav män	Antal anställda	varav män
Moderbolaget				
Sverige	6 569	5 834	6 675	5 827
Dotterföretag				
Sverige	3 065	2 827	2 889	2 775
Norge	2 530	2 311	2 458	2 256
Finland	2 093	1 726	2 115	1 748
Danmark	2 336	2 036	2 212	1 918
Ryssland	75	47	142	107
Polen	125	122	50	48
Totalt i dotterföretag	10 224	9 069	9 866	8 852
Koncernen totalt	16 793	14 903	16 541	14 679

Andel kvinnor, %	2016	2015
Könsfördelning i företagsledning		
<i>Koncernen totalt inklusive dotterföretag</i>		
– Styrelser	41,1	30,9
– Övriga ledande befattningshavare	12,5	17,6

Med ledande befattningshavare i koncernen avses moderbolagets ledande befattningshavare tillsammans med verkställande direktörer i dotterbolag där det finns anställd personal.

Moderbolaget		
– Styrelse	33,3	30,0
– Styrelse av årsstämman valda ledamöter	50,0	42,9
– Övriga ledande befattningshavare	25,0	28,6

Not 5 Antal anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar, forts.

LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR FÖRDELADE MELLAN STYRELSE OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE¹⁾ SAMT ÖVRIGA ANSTÄLLDA

	2016			2015		
	Styrelse och ledande befattningshavare (varav tantiem o.d.)	Övriga anställda	Totalt	Styrelse och ledande befattningshavare (varav tantiem o.d.)	Övriga anställda	Totalt
Moderbolaget						
Sverige	34	3 067	3 101	43	3 257	3 300
	(2,3)			(7,0)		
Sociala kostnader			1 344			1 409
– varav pensionskostnad	8	273	281	9	285	294
Pensionsåtagande	10			19		
Koncernen	75	8 575	8 650	85	8 393	8 478
	(8,0)			(14,1)		
Sociala kostnader			2 695			2 679
– varav pensionskostnad			934			687
Pensionsåtagande	17			45		

¹⁾ Gruppen ledande befattningshavare avser 6 (9) personer i moderbolaget och 26 (25) personer i dotterföretag.

LEDANDE BEFATTNINGSHAVARES VILLKOR OCH ERSÄTTNINGAR

Till styrelsens ordförande och övriga årsstämmovalda ledamöter utgår arvode endast enligt årsstämman beslut. Inga pensioner utgår till styrelsen. Något arvode för valberedningen eller styrelseutskott utgår ej.

Verkställande direktörens ersättningar föreslås av ordföranden och fastställs av styrelsen. Ersättningar till övriga befattningshavare i koncernledningen föreslås av verkställande direktören och godkänns av styrelsens ordförande.

Ersättning till verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare utgörs av fast och rörlig ersättning, övriga förmåner samt pension. Med övriga ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör koncernledningen.

RÖRLIG ERSÄTTNING

För verkställande direktören Peter Wågström var den rörliga ersättningen för 2016 maximerad till 50 procent av den fasta lönen. Den rörliga ersättningen baserades på ekonomiska mål uppsatta av styrelsen. Kostnadsfört belopp avseende verksamhetsåret 2016 motsvarande 15 procent av den fasta ersättningen, det vill säga 1 125 000 SEK. Föregående år kostnadsfördes 2 802 985 SEK. För andra ledande befattningshavare baserades den rörliga ersättningen för 2016 till maximalt 30–40 procent av fast ersättning och baseras på utfallet i förhållande till uppsatta, framför allt, ekonomiska mål. De maximala procentsatserna ovan för verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare är justerade nedåt med tio procentenheter för deltagande i LTI 2016. Avsatt belopp under 2016 för andra ledande befattningshavare motsvarade 8–24 (16–46) procent av den fasta ersättningen.

PENSIONS- VILLKOR FÖR VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Verkställande direktören Peter Wågström har ett premiebestämt pensionsavtal där premien uppgår till 35 procent av den fasta ersättningen. Peter Wågströms pensionsålder är 62 år.

PENSIONS- VILLKOR FÖR ÖVRIGA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Övriga ledande befattningshavare som är anställda i Sverige omfattas av för-månsbestämd ITP med 65 års pensionsålder samt, i enlighet med gällande policy, av ett kompletterande premiebestämt pensionsåtagande på 30 procent av pensionsmedförande ersättning överstigande 30 inkomstbasbelopp. För övriga ledande befattningshavare med anställning i andra länder gäller olika pensionsvillkor beroende på anställningsland.

AVGÅNGSVEDERLAG

NCC och Peter Wågström har sex månaders ömsesidig uppsägningstid. Avgångsvederlag utgår under 18 månader. Övriga ledande befattningshavare har normalt tolv månaders uppsägningstid från NCC, alternativt sex månaders uppsägningstid vid uppsägning på befattningshavarens egen begäran.

Avgångsvederlag utgår efter uppsägning från NCC med i normalfallet tolv månader. Avgångsvederlaget ska reduceras med eventuell ersättning från ny arbetsgivare eller inkomst från egen verksamhet. Ledande befattningshavare får ej tillträda en befattning hos annan arbetsgivare eller bedriva egen verksamhet utan skriftligt tillstånd från NCC under uppsägningsperioden.

AKTIERELATERADE ERSÄTTNINGAR

Förutsättning och villkor för tilldelningen framgår nedan.

LÅNGSIKTIGT INCITAMENTS-PROGRAM

Årsstämman beslöt i april 2016 i enlighet med styrelsens förslag att inrätta ett långsiktigt prestationsbaserat incitamentsprogram för ledande befattningshavare och nyckelpersoner inom NCC-koncernen (LTI 2016). Syftet med LTI 2016 är att skapa fokus på bolagets långsiktiga lönsamhet, minimera antalet arbetsplatsolyckor och att skapa förutsättningar för att behålla och rekrytera nyckelpersoner.

ERSÄTTNINGAR, AVSÄTTNINGAR OCH ÖVRIGA FÖRMÅNER UNDER 2016

TSEK	Summa ersättningar och förmåner ²⁾	varav förmåner	varav rörlig ersättning ³⁾	varav avsatt för aktierelaterad ersättning ⁴⁾	Pensionskostnad	Pensionsåtagande
Styrelsens ordförande Tomas Billing	1 100					
Styrelseledamot Viveca Ax:son Johnson	500					
Styrelseledamot Carina Edblad	500					
Styrelseledamot Olof Johansson ¹⁾	183					
Styrelseledamot Sven-Olof Johansson	500					
Styrelseledamot Ulla Litzén	500					
Styrelseledamot Christoph Vitzthum	500					
Verkställande direktören Peter Wågström	11 366	65	1 125	2 605	2 625	660
Övriga ledande befattningshavare (fem personer)	19 309	191	1 199	3 185	5 021	9 577
Summa moderbolaget	34 458	256	2 324	5 790	7 646	10 237
Övriga ledande befattningshavare anställda i dotterföretag (tre personer)	15 000	231	1 939	2 212	2 474	429
Totalt ledande befattningshavare	49 458	487	4 263	8 002	10 120	10 666

Not 5 Antal anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar, forts.

ERSÄTTNINGAR, AVSÄTTNINGAR OCH ÖVRIGA FÖRMÅNER UNDER 2015

TSEK	Summa ersättningar och förmåner ²⁾	varav förmåner	varav rörlig ersättning ³⁾	varav avsatt för aktierelaterad ersättning ⁴⁾	Pensionskostnad	Pensionsåtagande
Styrelsens ordförande Tomas Billing	1 066					
Styrelseledamot Viveca Ax:son Johnson	494					
Styrelseledamot Carina Edblad	494					
Styrelseledamot Olof Johansson	494					
Styrelseledamot Sven-Olof Johansson	494					
Styrelseledamot Ulla Litzén	494					
Styrelseledamot Christoph Vitzthum	494					
Verkställande direktören Peter Wågström	11 948	69	2 803	1 755	2 450	635
Övriga ledande befattningshavare (åtta personer)	27 182	681	4 619	3 420	6 705	18 446
Summa moderbolaget	43 160	750	7 422	5 175	9 155	19 081
Övriga ledande befattningshavare anställda i dotterföretag (sex personer)	25 099	753	4 057	2 908	3 881	12 475
Totalt ledande befattningshavare	68 259	1 503	11 479	8 083	13 036	31 556

¹⁾ Olof Johansson avgick vid årsstämman den 12 april 2016.

²⁾ Ersättningar och förmåner avser semesterersättning, arbetstidsförkortning, tjänstebilar och i förekommande fall avgångsvederlag. Styrelsens arvode höjdes efter beslut på årsstämman 2015. Beloppen i tabellen är periodiserade.

³⁾ Rörlig ersättning avser för respektive verksamhetsår kostnadsfört belopp.

⁴⁾ Belopp avsatt under året för pågående LTI-program 2013, 2014, 2015 resp. 2016.

LTI 2016 är ett treårigt prestationsbaserat program som innebär att deltagarna vederlagsfritt erhållit prestationsbaserade aktierätter, vilka ger rätt till B-aktier, samt prestationsbaserade syntetiska aktier som ger rätt till kontant ersättning. Med anledning av införandet av LTI 2016 har den maximala kortsiktiga rörliga ersättningen för deltagarna justerats ned med fem eller tio procentenheter av grundlönen. LTI 2016 löper parallellt med och är i alla väsentliga avseenden likt det LTI-program som godkändes på årsstämman 2015.

Prestationsmål

Det antal aktier och det kontantbelopp som slutligen kommer att tilldelas/utbetalas är beroende av i vilken utsträckning vissa förutbestämda mål uppnås under prestationsperioden (1 januari 2016 till och med 31 december 2018). De mål som fastställts för LTI 2016 utgörs av lönsamhet under intjänandeperioden, samt minskning av antalet arbetsplatsolyckor vid utgången av 2018. För det första målet tilldelas/utbetalas 100 procent om ackumulerat rörelseresultat (EBIT) för treårsperioden uppgår till eller överstiger målnivån för maximal avkastning, medan 0 procent tilldelas/utbetalas om utfallet är under målnivån för minimal avkastning. Inom intervallet sker linjär tilldelning/utbetalning. För det andra målet används ett för branschen etablerat jämförelsetal baserat på antalet arbetsplatsolyckor med en dags frånvaro eller mer från ordinarie arbete per en miljon arbetstimmar. Vid utgången av 2015 var NCC:s jämförelsetal 7,1. Tilldelning/utbetalning sker med 100 procent om talet för 2018 understiger 5,0 och 0 procent tilldelas/utbetalas om det överstiger 7,0. Mellan 5,0 och 7,0 sker linjär tilldelning/utbetalning. Vidare krävs för utfall från LTI 2016 att NCC-koncernen uppvisar ett positivt resultat före skatt.

Fördelning

Deltagarna är indelade i tre kategorier; VD, koncernledning samt affärsområdesledning och andra nyckelpersoner. Tilldelningsvärdet för VD uppgår till 50 procent av årslönen, för koncernledningen 30 procent och för övriga nyckelpersoner till 15 procent eller 30 procent av årslönen.

Den aktiekurs som ligger till grund för beräkningen av antalet aktierätter och syntetiska aktier motsvarar den genomsnittliga betalkursen under en period av de första tio handelsdagarna efter att NCC aktien handlas exklusive rätt till utdelning av Bonava aktier (195,23 kr).

Programmets omfattning och kostnader

Vid ett antagande om en aktiekurs om 195 kronor och maximalt utfall enligt LTI 2016, det vill säga fullt uppfyllande av prestationsmålen, av både aktier och kontanta belopp, beräknas kostnaden för LTI 2016, inklusive kostnader för sociala avgifter, uppgå till cirka 50,6 miljoner kronor, vilket motsvarar värdet av cirka 0,24 procent av totala antalet aktier i bolaget vid en kurs om 195 kronor.

Värdet som en deltagare kan erhålla vid maximal tilldelning av B-aktier och utbetalning är begränsat till ett belopp per aktie som motsvarar 400 procent av aktiekursen beräknad som genomsnittlig betalkurs under en period av de första tio handelsdagarna efter att NCC aktien handlas exklusive rätt till utdelning av Bonava aktier.

Återköp av egna aktier

I syfte att täcka åtagandena enligt LTI 2016, det vill säga säkerställa kostnader för leverans av B-aktier, inklusive kostnader för sociala avgifter och betalningar enligt de syntetiska aktierna, beslutade årsstämman att bemyndiga styrelsen att under tiden fram till nästa årsstämma, vid ett eller flera tillfällen, fatta beslut om att återköpa sammanlagt högst 867 486 B-aktier. Förvärv av aktier ska ske på NASDAQ Stockholm och får då endast ske till ett pris inom det vid var tid registrerade kursintervallet, varmed avses intervallet mellan högsta köpkurs och lägsta säljkurs. Betalning för aktierna ska erläggas kontant. Styrelsen beslutade att återköpa B-aktier för att täcka åtaganden enligt bolagets långsiktiga incitamentsprogram, därmed återköptes 362 222 B-aktier under det tredje kvartalet 2016.

Överlåtelse av egna aktier

I syfte att säkerställa leverans av B-aktier enligt LTI 2016 beslutade årsstämman att överlåtelse av högst 300 000 B-aktier ska kunna ske till deltagarna av LTI 2016. Förutsättning och villkor för tilldelning framgår nedan, enligt vilka samtliga aktierätter regleras genom fysisk leverans av aktier.

LTI 2013

Prestationsperioden avseende LTI 2013 löpte ut den 31 december 2015. Aktier och syntetiska aktier levererades planenligt under maj 2016 till kvarvarande deltagare i programmet. Totalt 80 115 stycken aktier, 80 115 stycken syntetiska aktier samt 560 805 kronor i ersättning för utdelning levererades till 93 deltagare.

LTI 2014

Prestationsperioden avseende LTI 2014 löper mellan den 1 januari 2014 till och med den 31 december 2016. För anställda i Bonava som deltog i LTI 2014 levererades aktier och syntetiska aktier för den förkortade perioden 1 januari 2014 till 31 december 2015, detta för att de anställda i Bonava skulle utträda ur NCC:s långsiktiga incitamentsprogram. Tilldelningen och utbetalningen gjordes i förhållande till den förkortade intjänandeperiodens längd. Totalt 3 992 stycken aktier, 3 992 stycken syntetiska aktier samt 27 994 kronor i ersättning för utdelning levererades till 13 deltagare.

LTI 2015

Prestationsperioden avseende LTI 2015 löper mellan den 1 januari 2015 till och med den 31 december 2017. Prestationen avseende de förutbestämda målen kommer utvärderas och redovisas i samband med årsstämman 2017. För anställda i Bonava som deltog i LTI 2015 återgick deltagandet.

LTI 2016

Ett nytt LTI-program lanserades under 2016 i enlighet med årsstämmans beslut. Programmet är i dess väsentliga delar likt tidigare års LTI-program. För det finansiella prestationsmålet används ackumulerat rörelseresultat (EBIT) för perioden, istället för avkastning på eget kapital (ROE) som använts i tidigare års LTI-program. Prestationsperioden avseende LTI 2016 löper mellan den 1 januari 2016 till och med den 31 december 2018.

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	Aktierätter	Syntetiska optioner	Aktierätter	Syntetiska optioner
Utestående vid periodens början	266 452	266 452	121 303	121 303
Tilldelade under perioden	103 755	103 755	53 028	53 028
Inlösen under perioden	-80 115	-80 115	-48 865	-48 865
Överfört till koncernbolag			-208	-208
Förverkade under perioden	-50 885	-50 885	-1 752	-1 752
Utestående vid periodens utgång	239 207	239 207	123 506	123 506
Inlösningsbara vid periodens slut	0	0	0	0

Samtliga aktierätter och syntetiska optioner har lösenpris noll kronor.

Utestående aktierätter och syntetiska optioner har en kvarvarande återstående avtalsenlig löptid på två och ett halvt år till ett halvt år.

VERKLIGT VÄRDE OCH ANTAGANDEN AKTIERÄTTER LTI 2014

	2016		2015	
	Koncernen	Moderbolaget	Koncernen	Moderbolaget
Verkligt värde vid värderingstidpunkten, TSEK	6 921	3 707	5 184	2 391
Aktiepris, SEK	225,66	225,66	225,66	225,66
Lösenpris, SEK	0	0	0	0
Optionernas löptid, år	0,5	0,5	1,5	1,5
Riskfri ränta, %	1,70	1,70	1,70	1,70

AKTIERÄTTER LTI 2015

	2016		2015	
	Koncernen	Moderbolaget	Koncernen	Moderbolaget
Verkligt värde vid värderingstidpunkten, TSEK	4 358	2 196	1 684	706
Aktiepris, SEK	286,40	286,40	286,40	286,40
Lösenpris, SEK	0	0	0	0
Optionernas löptid, år	1,5	1,5	2,5	2,5
Riskfri ränta, %	1,70	1,70	1,70	1,70

AKTIERÄTTER LTI 2016

	2016	
	Koncernen	Moderbolaget
Verkligt värde vid värderingstidpunkten, TSEK	2 575	1 316
Aktiepris, SEK	195,23	195,23
Lösenpris, SEK	0	0
Optionernas löptid, år	2,5	2,5
Riskfri ränta, %	1,70	1,70

Utdelning har beräknats som ett treårssnitt av NCC AB:s utdelningar.

Samtliga verkliga värden och antaganden är lika för alla deltagare i programmet.

PERSONALKOSTNADER FÖR AKTIERELATERADE ERSÄTTNINGAR

	2016		2015	
	Koncernen	Moderbolaget	Koncernen	Moderbolaget
Aktierätter	10	5	7	5
Syntetiska aktier	17	9	14	9
Sociala kostnader	9	6	9	8
Total personalkostnad för aktierelaterad ersättning	35	19	30	22
Totalt redovisat värde avseende skuld för syntetiska aktier	40	20	48	23

NOT 6 Avskrivningar

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Immateriella tillgångar	-82	-62	-33	-44
Rörelsefastigheter	-24	-24	-1	-1
Maskiner och inventarier ¹⁾	-620	-631	-35	-31
Summa avskrivningar	-726	-717	-69	-76

1) varav avskrivning för leasad utrustning i koncernen 98 (90).

NOT 7 Arvoden och kostnadsersättningar till revisionsföretag

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Revisionsföretag				
EY				
Revisionsuppdrag	13	11	4	6
Revision utöver revisionsuppdraget	6	0	4	0
Andra uppdrag	0	2	0	0
Övriga revisorer				
Revisionsuppdrag	0	0	0	0
Andra uppdrag	0	1	0	0
Summa arvoden och kostnadsersättningar till revisorer och revisionsföretag	19	14	8	6

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föränsas av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

NOT 8 Nedskrivningar och återförda nedskrivningar

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Kostnader för produktion				
Exploateringsfastigheter inom NCC Property Development		-4		
Finansiella kostnader				
Övriga värdepapper	-2			
Resultat från andelar i dotterföretag				
Aktier i dotterföretag			-12	-92
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar av anläggningstillgångar				
Rörelsefastigheter	25			
Maskiner och inventarier	-31	-31		
Övriga immateriella tillgångar	-91	-8	-88	
Summa	-99	-43	-100	-92

NOT 9 Resultat från andelar i koncernföretag

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Utdelning			834	992
Realisationsresultat vid försäljning	2			
Nedskrivningar			-12	-92
Återföring av nedskrivningar				
Summa	2		823	901

NOT 10 Rörelsens kostnader fördelade på kostnadsslag

KONCERNEN	2016	2015
Produktionsrelaterade varor och tjänster samt råvaror och förnödenheter	39 209	39 581
Lagerförändringar	17	-50
Personalkostnader	11 345	11 157
Avskrivningar	726	717
Nedskrivningar	130	43
Återföring av nedskrivningar	-31	
Summa kostnader för produktion samt försäljnings- och administrationskostnader	51 396	51 448

NOT 11 Räntekostnader och liknande resultatposter

MODERBOLAGET	2016	2015
Räntekostnader koncernföretag	-2	-64
Räntekostnader till kreditinstitut	-33	-41
Finansiell del av pensionskostnad	-95	-76
Räntekostnader övriga	-2	-3
Kursdifferenser	3	22
Andra finansiella poster	21	54
Summa	-109	-107

NOT 12 Finansnetto

KONCERNEN	2016	2015
Ränteintäkter på finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål	2	6
Ränteintäkter på investeringar som hålles till förfall	5	4
Ränteintäkter på låne- och kundfordringar	11	15
Ränteintäkter på banktillgodohavanden	1	3
Nettovinst på finansiella tillgångar som kan säljas	1	1
Nettovinst på finansiella tillgångar/skulder som innehas för handelsändamål	6	3
Netto valutakursförändringar		6
Övriga finansiella intäkter	1	1
Finansiella intäkter	26	39

KONCERNEN	2016	2015
Räntekostnader på finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	-88	-15
Räntekostnader på finansiella skulder som innehas för handelsändamål	-33	-36
Nettoförlust på finansiella tillgångar/skulder som innehas för handelsändamål	-1	-5
Nedskrivningar på finansiella placeringar	-3	
Övriga finansiella kostnader	-14	-22
Finansiella kostnader¹⁾	-138	-78
Finansnetto	-112	-39
Varav värdeförändringar uppskattade med hjälp av värderingsteknik	5	4

¹⁾ Räntor om 33 (42) MSEK har kapitaliserats**NOT 13 Effekter av valutaförändring i resultaträkningen**

KONCERNEN	2016 valutakurser 2015 ¹⁾	2016	Valuta- effekt
Nettoomsättning	52 963	52 934	-29
Rörelseresultat	1 438	1 453	15
Resultat efter finansiella poster	1 324	1 341	17
Årets resultat	1 097	1 116	19

¹⁾ 2016 års siffror omräknade till 2015 års kurser

Land	SEK	Valuta	GENOMSNIITTSKURS JAN-DEC		BALANSKURS 31 DEC	
			2016	2015	2016	2015
Danmark	100	DKK	127,14	125,44	128,73	122,95
Euroland	1	EUR	9,47	9,36	9,57	9,17
Norge	100	NOK	101,91	104,73	105,35	96,06
Ryssland	1	RUR	0,13	0,14	0,15	0,11

NOT 14 Bokslutsdispositioner och obeskattade reserver

MODERBOLAGET	BOKSLUTS- DISPOSITIONER		OBESKATTADE RESERVER	
	2016	2015	2016	2015
Ackumulerade avskrivningar utöver plan				
- maskiner och inventarier	-50		50	1
Reserv i pågående arbeten	-36	-93	477	441
Erhållna koncernbidrag	373	238		
Summa	287	144	527	441

NOT 15 Immateriella tillgångar

2016	KONCERNEN				MODERBOLAGET	
	FÖRVÄRVADE IMMATERIELLA TILLGÅNGAR				Goodwill	Utvecklingsutgifter
Redovisat anskaffningsvärde vid årets början	2 049	265	489	754	2	231
Investeringar		8	100	108		44
Avyttringar och utrangeringar	-21	-6	-14	-20		
Avvecklade verksamheter	-71		-127	-127		
Omklassificeringar		11	-5	6		
Årets omräkningsdifferens	86	9	5	14		
Redovisat anskaffningsvärde vid årets slut	2 043	287	448	735	2	275
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-2	-136	-167	-303	-1	-48
Avyttringar och utrangeringar	2	2	14	15		0
Avvecklade verksamheter			26	26		
Omklassificeringar			-3	-3		
Årets omräkningsdifferens	-1	-5	-4	-9		
Årets avskrivning enligt plan		-18	-67	-85		-33
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-1	-157	-201	-358	-1	-81
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-255	-11	0	-11		
Avyttringar och utrangeringar	19					
Avvecklade verksamheter	49					
Omklassificeringar		-2	1	-1		
Årets omräkningsdifferens	-3					
Årets nedskrivningar			-91	-91		-88
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-191	-13	-90	-103		-88
Restvärde vid årets början	1 792	118	321	439	2	182
Restvärde vid årets slut	1 851	117	158	275	1	107

2015	KONCERNEN				MODERBOLAGET	
	FÖRVÄRVADE IMMATERIELLA TILLGÅNGAR				Goodwill	Utvecklingsutgifter
Redovisat anskaffningsvärde vid årets början	2 128	251	403	654	2	196
Investeringar	1	4	114	117		94
Avyttringar och utrangeringar	-1	-1	-2	-3		-79
Omklassificeringar		17	-20	-3		20
Årets omräkningsdifferens	-79	-7	-5	-12		
Redovisat anskaffningsvärde vid årets slut	2 049	265	489	754	2	231
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-1	-127	-136	-263		-23
Investeringar						
Avyttringar och utrangeringar	-1		2	2		18
Omklassificeringar			32	32		
Årets omräkningsdifferens	1	4	3	7		
Årets avskrivning enligt plan		-14	-69	-83	-1	-43
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-2	-136	-167	-303	-1	-48
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-261	-2	0	-2		
Omklassificeringar		-8	8			
Årets omräkningsdifferens	6					
Årets nedskrivningar			-8	-8		
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-255	-11	0	-11		0
Restvärde vid årets början	1 865	123	266	389	2	173
Restvärde vid årets slut	1 792	118	321	439	2	182

Not 15 Immateriella tillgångar, forts.

NEDSKRIVNINGSPRÖVNING FÖR GOODWILL I KASSAGENERERANDE ENHETER
I NCC:s balansräkning ingår goodwill med totalt 1 851 MSEK. Posten fördelar sig på NCC:s affärsområden enligt följande:

Enhet	2016	2015
NCC Building	564	540
NCC Infrastructure	288	280
NCC Industry	999	950
NCC Housing		22
NCC-koncernen	1 851	1 792

Varje år genomförs en prövning av nedskrivningsbehov för goodwill. Nedskrivningsprövningen sker utifrån enheternas framtida kassaflöde med hänsyn till marknadens avkastningskrav och deras riskprofil.

Kassaflödet har baserats på fastställda prognoser av företagsledningen. När det bedömts nödvändigt har prognosen fastställts med högre detaljgrad i närtid (fem år). Följande viktiga antaganden har använts:

Långsiktig tillväxt: I samtliga värderingar har antagits en långsiktig uthållig tillväxttakt bortom prognosperioden på 2,0 (2,0) procent, vilken bedöms spegla marknadens långsiktiga tillväxt. Med nedanstående angivna undantag antas samma tillväxttakt gälla även för omsättningen under prognosperioden.

Rörelsemarginal: Prognostiserad rörelsemarginal har antagits vara de tre senaste årens genomsnitt.

Rörelsekapital- och återinvesteringsbehov: Behovet har antagits ligga i linje med 2016, med en tillväxttakt lika med den långsiktiga uthålliga tillväxttakten.

Diskonteringsränta: Den vägda kapitalkostnaden, WACC, beräknas för respektive enhet utifrån betavärde samt lokala förutsättningar avseende marknadsräntor och skatt samt för respektive verksamhet en marknadsmässig kapitalstruktur. Den sistnämnda baseras på rörelserisken och möjligheten att skuldsätta verksamheten. Diskonteringsräntorna varierar mellan de olika kassagenererande enheterna men uppgår i NCC:s scenario som helhet till 8,3 (8,2) procent före skatt och 6,4 (6,4) procent efter skatt.

NCC:s prövning påvisar inga nedskrivningsbehov för goodwill.

Riskanalys: Skillnaden mellan nyttjandevärde och bokfört värde är lägst för NCC Infrastructure. Känslighetsanalys av använda antaganden i nedskrivningsprövningen visar att rimliga förändringar i omsättningstillväxt, rörelsemarginal och diskonteringsränta inte föranleder någon nedskrivning. Tabellen illustrerar känsligheten i nyttjandevärdet vid förändringar i vissa viktiga variabler.

NYTTJANDEVÄRDETS PÅVERKAN

	Building	Infra- structure	Industry
Nyttjandevärde - bokfört värde (MSEK)	11 218	4 885	7 193
Diskonteringsränta, WACC (%)	7,9	8,1	4,6
Nyttjandevärdets påverkan (negativa värden)			
0,5 procentenheter lägre rörelsemarginal under prognosperioden	-2 232	-1 403	-2 060
1 procentenhet lägre omsättningstillväxt	-1 770	-798	-2 429
0,5 procentenheter högre diskonteringsränta (WACC)	-694	-391	-1 724

ÖVRIGA IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

I nyttjanderätter ingår rätten att utnyttja grus- och bergtäkter under en bestämd period. Perioderna kan variera, men rätterna avser oftast längre perioder.

Avskrivning av täkter sker i takt med konstaterad substansvärdeminskning, baserat på volym uttaget grus och berg. Posten Övrigt består till största delen av programvaror och licenser.

Nyttjandeperioden för dessa är mellan tre och fem år och avskrivning sker linjärt.

AVSKRIVNINGAR INGÅR I FÖLJANDE RADER I RESULTATRÄKNING

	KONCERNEN	
	2016	2015
Kostnader för produktion	-51	-39
Försäljnings- och administrationskostnader	-33	-44
Summa	-85	-83

NOT 16 Materiella anläggningstillgångar

2016	KONCERNEN			MODERBOLAGET		
	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Summa	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Summa
Redovisat anskaffningsvärde vid årets början	1 386	7 602	8 988	27	524	551
Investeringar	49	882	931	1	28	29
Avyttringar och utrangeringar	-43	-565	-608	-9	-25	-34
Avvecklade verksamheter	-71	-228	-299			
Omklassificeringar	3	24	27			
Årets omräkningsdifferens	55	279	334			
Redovisat anskaffningsvärde vid årets slut	1 379	7 994	9 373	19	527	547
Akkumulerade ned- och avskrivningar vid årets början	-560	-5 186	-5 746	-10	-437	-447
Avyttringar och utrangeringar	19	447	466	2	20	22
Avvecklade verksamheter	20	129	149			
Omklassificeringar	-24	-6	-30			
Årets omräkningsdifferens	-19	-174	-193			
Återförd nedskrivning	31		31			
Årets nedskrivningar ¹⁾	-6	-31	-37			
Årets avskrivningar	-25	-625	-650	-1	-35	-36
Akkumulerade ned- och avskrivningar vid årets slut¹⁾	-564	-5 446	-6 010	-9	-452	-461
Akkumulerade uppskrivningar vid årets början		1	1			
Avyttringar och utrangeringar		20	20			
Akkumulerade uppskrivningar vid årets slut		21	21			
Restvärde vid årets början	826	2 417	3 243	17	88	105
Restvärde vid årets slut	814	2 569	3 383	11	75	86
Redovisat värde för finansiell leasing		362	362			
¹⁾ Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	-15	-44	-60			

2015	KONCERNEN			MODERBOLAGET		
	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Summa	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Summa
Redovisat anskaffningsvärde vid årets början	1 338	7 903	9 241	27	511	537
Investeringar	100	870	969		56	56
Avyttringar och utrangeringar	-15	-668	-683		-19	-20
Omklassificeringar	8	-253	-246		-24	-20
Årets omräkningsdifferens	-44	-249	-292			
Redovisat anskaffningsvärde vid årets slut	1 386	7 602	8 988	27	524	551
Akkumulerade ned- och avskrivningar vid årets början	-564	-5 416	-5 980	-9	-426	-435
Avyttringar och utrangeringar	14	540	553		18	18
Omklassificeringar	1	216	217		2	
Årets omräkningsdifferens	18	154	172			
Årets nedskrivningar	-1	-31	-32			
Årets avskrivningar	-28	-649	-677	-1	-31	-32
Akkumulerade ned- och avskrivningar vid årets slut¹⁾	-560	-5 186	-5 746	-10	-437	-447
Akkumulerade uppskrivningar vid årets början		1	1			
Akkumulerade uppskrivningar vid årets slut		1	1			
Restvärde vid årets början	774	2 487	3 262	18	84	103
Restvärde vid årets slut	826	2 417	3 243	17	88	105
Redovisat värde för finansiell leasing		333	333			
¹⁾ Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	-10	-81	-91			

NOT 17 Andelar i koncernföretag

MODERBOLAGET			REDOVISAT VÄRDE	
Namn, Organisationsnummer, Säte	Kapitalandel, % ¹⁾	Antal andelar ²⁾	2016	2015
Fastighetsföretag:				
NCC Property Development Nordic AB, 556743-6232, Solna	100	1	962	961
Summa andelar fastighetsföretag			962	961
Övriga företag:				
Anjo Bygg AB, 556317-8515, Halmstad	100	9	1	13
Bergnäsets Ställningsmontage i Luleå AB, 556393-2838, Luleå	100	1		
Byggs Sprutbetong AB, 556378-5269, Malung	100	1	15	
Däldehög AB, 556268-5700, Göteborg	100	9	1	1
Eeg-Henriksen AB, 556399-2642, Stockholm	100	5	1	1
Ekängens Handelsträdgård AB, 556188-6903, Solna	100	1	4	4
Elpolerna i Malmö AB, 556720-5934, Malmö	80	1		
Hercules Grundläggning AB, 556129-9800, Stockholm				59
HoldCo Residential 1 AB, 556928-0380, Solna				5 007
Jaktbacken AB, 556908-8932, Solna	100	1		
JCC Johnson Construction Company AB, 556113-5251, Solna	100	1		
Kungsplattan AB, 556713-0850, Solna				1
Luzern AB, 556336-4727, Lund	100	1	3	3
NCC Beckomberga nr 1 AB, 556617-6243, Stockholm	100	1	1	1
NCC Danmark A/S, 69 89 40 11, Danmark	100	400	116	116
NCC Norge AS, 911 274 426, Norge	100	17 500	321	161
NCC Sverige AB, 556613-4929, Solna	100	500	61	56
NCC Deutschland GmbH, HRB 8906 FF, Tyskland				41
NCC Försäkrings AB, 516401-8151, Solna	100	500	78	78

MODERBOLAGET			REDOVISAT VÄRDE	
Namn, Organisationsnummer, Säte	Kapitalandel, % ¹⁾	Antal andelar ²⁾	2016	2015
NCC Hällevik AB, 556749-6251, Solna				
NCC Industries AB, 556001-8276, Stockholm	100	15	22	22
NCC International AB, 556033-5100, Solna	100	1 000	41	41
NCC Komponent AB, 556627-4360, Solna	100	1		
NCC Nordic Construction Company AB, 556065-8949, Solna	100	3 809	1 018	1 018
NCC Purchasing Group AB, 556104-9932, Stockholm	100	2	1	1
NCC Soumi Oy, 1765514-2, Finland	100	4	94	393
NCC Industry Nordic AB, 556144-6732, Solna	100	275	1 640	1 638
NCC Skakt Aps, 36 95 64 88, Danmark	5 ³⁾	3		
NCC Treasury AB, 556030-7091, Solna	100	120	16	16
Norrströmstunneln AB, 556733-7034, Solna	100	1		
Nybergs Entreprenad AB, 556222-1845, Gotland	100	10	11	11
Ställningsmontage och Industritjänst i Södra Norrland AB, 556195-2226, Solna	100	2		
Svelali AB, 556622-7517, Halmstad	100	1		
Tipton Ylva AB, 556617-6326, Stockholm	100	1	1	1
Summa andelar övriga företag			3 445	8 683
Summa andelar i koncernföretag			4 407	9 644

1) Ägarandel överensstämmer med kapitalandel.

2) Antal aktier i 1 000-tal.

3) Resterande kapitalandelar ägs av dotterbolag i NCC-koncernen.

NCC äger i allt väsentligt samtliga dotterföretag till 100 procent varvid dessa konsolideras i sin helhet enligt förvärvsmetoden. NCC:s bedömning är inget bestämmande inflytande finns i innehav där ägarandelen uppgår till 50 procent eller mindre.

Endast direkt ägda dotterbolag specificeras. Antalet indirekt ägda dotterbolag uppgår till 114 (218) stycken. Bolag där kapitalandel och antal andelar inte anges har avyttrats, fusionerats eller likviderats under året, alternativt blivit indirekt ägda dotterbolag i NCC:s nuvarande struktur.

NOT 18 Andelar i intresseföretag och joint ventures

KONCERNEN			REDOVISAT VÄRDE	
Namn, Organisationsnummer, Säte	Kapitalandel % ¹⁾	Antal andelar ²⁾	2016	2015
Aggder Bygg-Gjennvinning AS, 880 704 532, Norge				1
Asfalt & Maskin, 960 585 593, Norge	50		7	3
Hercules-Trevi Foundation AB, 556185-3788, Stockholm	50	1	6	4
PULS Planerad Underhållsservice AB, 556379-1259, Malmö				29
Oraser AB, 556293-2722, Stockholm	50	1	5	6
Sjællands Emulsionsfabrik I/S, 18004968, Roskilde	50		4	5
SHH Hyresproduktion AB, 556889-3746, Stockholm	50	1	5	4
Östhammarkrossen KB, 916673-1365, Uppsala	50		2	2
Övriga NCC-ägda intressebolag 18 (23) st			1	1
Summa			30	54

1) Ägarandelen överensstämmer med andel av rösterna för totalt antal aktier.

2) Antal aktier i 1 000-tal.

NOT 19 Andelar i gemensamma verksamheter

I koncernens finansiella rapporter ingår nedanstående poster som utgör koncernens ägarandel i gemensamma verksamheters nettoomsättning, kostnader, tillgångar och skulder.

KONCERNEN	2016	2015
Intäkter	79	64
Kostnader	-86	-63
Resultat	-7	1
Anläggningstillgångar	1	30
Omsättningstillgångar	165	876
Summa tillgångar	166	906
Långfristiga skulder		204
Kortfristiga skulder	38	483
Summa skulder	38	687
Nettotillgångar	128	219

Till gemensamma verksamheter räknas även så kallade delägda entreprenader där NCC har ett, i avtal, reglerat gemensamt inflytande med övriga delägare.

FÖRTECKNING ÖVER GEMENSAMMA VERKSAMHETER

KONCERNEN	Ägd andel, %
Arandur OY	33
ARC konsortiet	50
Entreprise 23 konsortiet	50
Entreprise 26 konsortiet	50
Fløng-2 Konsortiet	50
Fortis DPR, konsortie	50
GR2012 Konsortiet I/S	50
Holding Big Apple Housing Oy	50
Kiinteistö Oy Polaristonntti 2	50
Kiinteistö Oy Polaristonntti 3	50
Langebros 2	50
M11-Entreprenør	50
Milman Miljømuddring	50
NCC-LHR Gentofte Konsortiet	65
NCC-MJEkonsortie I/S	50
NCC-SMET konsortiet	50
NCC-SMET konsortiet Østerbro Tunnel Konsortiet	50
NFO konsortiet I/S	50
Norvikudde, konsortie	50
Polaris Business Park Oy	50
Ørestad Down Town P/S	60

NOT 20 Andelar i intresseföretag och joint ventures

ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG INGÅENDE I FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

MODERBOLAGET	Namn, Organisationsnummer, Säte	Kapitalandel % ¹⁾³⁾	Antal andelar ²⁾	REDOVISAT VÄRDE	
				2016	2015
	Oraser AB, 556293-2722, Stockholm	50	1	6	6
	PULS Planerad Underhålls Service AB, 556379-1259, Malmö				8
	Övriga 1 (6) st			1	1
	Summa			7	14

1) Ägarandelen överensstämmer med andel av rösterna för totalt antal aktier.

2) Antal aktier i 1 000-tal.

3) För beskrivning av bestämmande inflytande, se not 17.

Bolag där kapitalandel och antal andelar inte anges har avyttrats under året.

NOT 21 Finansiella placeringar

KONCERNEN	2016	2015
Finansiella placeringar som är anläggningstillgångar		
<i>Finansiella tillgångar som kan säljas</i>		
Ej börsnoterade värdepapper	95	43
Summa	95	43
Kortfristiga placeringar som är omsättningstillgångar		
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen</i>		
Räntebärande värdepapper	99	119
<i>Investeringar som hålls till förfall</i>		
Räntebärande värdepapper	91	71
Summa	190	190

Investeringar som hålls till förfall har en fastställd ränta mellan -0,7 (-0,6) procent och 1,7 (4,0) procent samt har en förfallotidpunkt mellan 6 månader (6 månader) och 4 (2) år.

Under året har finansiella anläggningstillgångar skrivits ned med 0 (0) MSEK.

NOT 22 Finansiella anläggningstillgångar

MODERBOLAGET, 2016	Andelar koncernföretag	Fordringar koncernföretag	Andelar intresseföretag och joint ventures	Fordringar intresseföretag och joint ventures	Andra långfristiga värdepapper	Andra långfristiga fordringar	Summa
Redovisat anskaffningsvärde vid årets början	17 359		26		11	84	17 480
Tillkommande tillgångar	513					55	568
Överfört inom koncernen	-365						-365
Omklassificeringar	332				41		373
Avgående tillgångar	-5 526		-7				-5 533
Redovisat anskaffningsvärde vid årets slut	12 313		19		52	139	12 523
Ackumulerade uppskrivningar vid årets början	268						268
Omklassificeringar	-268						-268
Ackumulerade uppskrivningar vid årets slut							
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-7 983		-12		-6	-2	-8 003
Överfört inom koncernen	65						65
Avgående tillgångar	173						173
Omklassificeringar	-149						-149
Årets nedskrivningar	-12						-12
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-7 906		-12		-6	-2	-7 926
Restvärde vid årets slut	4 407		7		46	136	4 595
MODERBOLAGET, 2015							
Redovisat anskaffningsvärde vid årets början	14 363	10	217	185	11	131	14 918
Tillkommande tillgångar	5 007						5 007
Överfört inom koncernen	-1 269		-171				-1 440
Omklassificeringar	-636		-20				-656
Avgående tillgångar	-106	-10		-185		-47	-348
Redovisat anskaffningsvärde vid årets slut	17 359		26		11	84	17 480
Ackumulerade uppskrivningar vid årets början	268						268
Ackumulerade uppskrivningar vid årets slut	268						268
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-8 723		-33	-1	-6	-2	-8 764
Överfört inom koncernen	173						173
Omklassificeringar	636		20				656
Avgående tillgångar	22			1			23
Årets nedskrivningar	-92						-92
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-7 983		-12		-6	-2	-8 003
Restvärde vid årets slut	9 644		14		5	82	9 745

NOT 23 Långfristiga fordringar och
övriga fordringar

KONCERNEN	2016	2015
Långfristiga fordringar som är anläggningstillgångar		
Forordningar på intresseföretag och joint ventures	278	218
Räntebärande värdepapper	63	104
Övriga långfristiga fordringar	20	32
Långfristiga fordringar som är anläggningstillgångar	361	354
Övriga fordringar som är omsättningstillgångar		
Forordningar på intresseföretag och joint ventures	10	13
Forordningar från sålda fastighets- och bostadsprojekt	85	161
Förskott till leverantörer	5	6
Derivat som innehas för säkring	106	278
Övriga kortfristiga fordringar	240	843
Övriga fordringar som är omsättningstillgångar	446	1 301

NOT 24 Skatt på årets resultat och uppskjutna
skattefordringar och uppskjutna skatteskulder

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Skatt på årets resultat				
Aktuell skattekostnad	-265	-355	-169	-219
Uppskjuten skatteintäkt/kostnad	40	53	59	-25
Totalt redovisad skatt på årets resultat	-225	-302	-110	-244

	KONCERNEN				MODERBOLAGET			
	2016		2015		2016		2015	
Effektiv skatt	Skatt, %	Resultat	Skatt, %	Resultat	Skatt, %	Resultat	Skatt, %	Resultat
Resultat före skatt		1 341		1 623		1 416		1 656
Skatt enligt gällande skattesats för bolaget	-22%	-295	-22%	-357	-22%	-311	-22%	-364
Effekt av andra skattesatser för utländska bolag	1%	19	-1%	-9				-1
Ändrad skattesats i Norge 2016 och Danmark samt Norge 2015		-4		7				2
Andra icke avdragsgilla kostnader	-1%	-11	-3%	-46		-4	-3%	-41
Ej skattepliktiga intäkter	6%	78	8%	132	13%	189	12%	196
Skatteeffekt till följd av utnyttjande av ej aktiverade underskottsavdrag				1				
Skatteeffekt till följd av ej aktiverade underskottsavdrag				-5				
Skatt hänförlig till tidigare år	-1%	-14	-1%	-25	1%	17	-1%	-24
Övrigt		2				-1	-1%	-13
Redovisad skatt	-17%	-225	-19%	-302	-8%	-110	-15%	-244

Aktuell skatt har beräknas utifrån den nominella skatt som råder i respektive land. I det fall som skattesatsen ändrats för kommande år används den för uppskjuten skatt. Den effektiva skattesatsen har beräknats exklusive den reavinst som uppstod i samband med utdelningen av Bonava samt Bonavas resultat före skatt.

SKATTEPOSTER SOM REDOVISAS DIREKT I ÖVRIGT TOTALRESULTAT

	KONCERNEN	
	2016	2015
Aktuell skatt på säkringsinstrument	7	-17
Uppskjuten skatt på kassaflödessäkringar	-22	
Uppskjuten skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	130	-59
Summa	115	-76

FÖRÄNDRING AV UPPSKJUTEN SKATT I TEMPORÄRA
SKILLNADER OCH UNDERSKOTTSAVDRAG

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Ingående bokfört värde	-117	-31	66	86
Uppskjuten skatt i avvecklad verksamhet	-338	-46		
Förvärv dotterföretag		-23		
Redovisad skatt på årets resultat	44	46	59	-27
Ändrad skattesats i Norge 2016 och Danmark samt Norge 2015	-4	7		2
Skatteposter som redovisas i övrigt totalresultat	-22			
Skattepost hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner som visas i övrigt totalresultat	130	-59		
Omräkningsdifferenser	2	-8	-1	2
Övrigt	-5	-3		3
Utgående bokfört värde	-310	-117	124	66

Not 24 Skatt på årets resultat, uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder, forts.

KONCERNEN	TILLGÅNGAR		SKULDER		NETTO	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Materiella anläggningstillgångar			-28	-34	-28	-34
Finansiella anläggningstillgångar		-4				-4
Ej avslutade projekt			-750	-552	-750	-552
Exploateringsfastigheter			-23	-30	-23	-30
Obeskattade reserver			-201	-202	-201	-202
Avsättningar	254	188			254	188
Personalförmåner/Pensionsavsättningar	203	90			203	90
Underskottsavdrag	224	382			224	382
Övrigt	62	86	-51	-41	11	45
Uppskjuten skattefordran/uppskjuten skatteskuld	743	742	-1 053	-859	-310	-117
Kvittning	-646	-538	646	538		
Netto uppskjuten skattefordran/skatteskuld	97	204	-407	-322	-310	-117

MODERBOLAGET	TILLGÅNGAR		SKULDER		NETTO	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Avsättningar	105	82			105	82
Personalförmåner/Pensionsavsättningar	5	4			5	4
Övrigt	14				14	
Underskottsavdrag		-20				-20
Netto uppskjuten skattefordran/skatteskuld	124	66			124	66

Temporär skillnad mellan redovisat och skattemässigt värde på direktägda andelar uppkommer normalt ej för näringsbetingade ägda andelar av svenska bolag. Detta är ej heller aktuellt för andra andelar som ägs av NCC-bolag i andra länder.

NOT 25 Omsättningsfastigheter

KONCERNEN, 2016	Exploateringsfastigheter	Pågående fastighetsprojekt	Färdigställda fastighetsprojekt	Summa fastighetsprojekt ¹⁾	Exploateringsfastigheter bostäder	Bostäder i produktion	Färdigställda bostäder	Summa bostadsprojekt ²⁾	Summa
Redovisat anskaffningsvärde vid årets början	2 047	2 013	410	4 470	4 914	7 004	736	12 654	17 124
Investeringar	114	1 442	1	1 557	1 006	2 192	10	3 208	4 765
Avyttringar och utrangeringar	-283	-1 801	-7	-2 091	-75	-2 158	-377	-2 610	-4 701
Minskning genom försäljning	-8			-8					-8
Avvecklad verksamhet					-6 185	-7 350	-286	-13 821	-13 821
Omklassificeringar	-160	-247	413	6	-6			-6	
Årets omräkningsdifferens	67	33	36	136	362	312	65	739	875
Redovisat anskaffningsvärde vid årets slut	1 777	1 440	853	4 070	16		148	164	4 234
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	3		-43	-40	-196	-17	-152	-366	-406
Avvecklad verksamhet					199	18	8	226	226
Årets omräkningsdifferens			-2	-2	-3	-1	-4	-8	-10
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	3	0	-45	-42	0	0	-148	-148	-190
Restvärde vid årets början	2 050	2 013	367	4 430	4 718	6 987	583	12 288	16 718
Restvärde vid årets slut	1 780	1 440	808	4 028	16	0	0	16	4 044

1) Avser främst omsättningsfastigheter redovisade i NCC Property Development.

2) Avser främst omsättningsfastigheter redovisade i NCC Housing.

Not 25 Omsättningsfastigheter, forts.

KONCERNEN, 2015	Exploa- terings- fastigheter	Pågående fastighets- projekt	Färdig- ställda fastighets- projekt	Summa fastighets- projekt ²⁾	Exploa- terings- fastigheter bostäder	Bostäder i produktion	Färdig- ställda bostäder	Summa bostads- projekt ³⁾	Summa
Redovisat anskaffningsvärde vid årets början	2 108	2 256	781	5 145	6 304	6 246	1 119	13 669	18 814
Investeringar	287	1 391	13	1 691	1 200	8 590	-19	9 772	11 462
Ökning genom förvärv	129			129					129
Avyttringar och utrangeringar	-278	-1 226	-839	-2 343	-713	-7 662	-1 486	-9 861	-12 204
Minskning genom försäljning					-427		21	-406	-406
Omklassificeringar	-136	-379	489	-26	-1 214	44	1 151	-20	-46
Årets omräkningsdifferens	-62	-29	-33	-125	-235	-214	-50	-500	-624
Redovisat anskaffningsvärde vid årets slut	2 047	2 013	410	4 470	4 914	7 004	736	12 654	17 124
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-44		-41	-85	-255	-12	-155	-422	-507
Avyttringar och utrangeringar					23	10		33	33
Omklassificeringar	46			46	14	-14			46
Årets omräkningsdifferens	1		1	2	3		3	5	7
Årets nedskrivningar ¹⁾			-4	-4	18			18	14
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	3	0	-43	-40	-196	-17	-152	-366	-406
Restvärde vid årets början	2 064	2 256	740	5 059	6 049	6 234	963	13 246	18 305
Restvärde vid årets slut	2 050	2 013	367	4 430	4 718	6 987	583	12 288	16 718

1) Nedskrivningar ingår i raden "Kostnader för produktion" i resultaträkningen.

2) Avser omsättningsfastigheter redovisade i NCC Property Development.

3) Avser främst omsättningsfastigheter redovisade i NCC Housing.

	2016				2015			
MODERBOLAGET	Exploa- terings- fastigheter	Färdig- ställda bostäder	Andelar i bostads- rätts- föreningar	Summa bostads- projekt	Exploa- terings- fastigheter	Färdig- ställda bostäder	Andelar i bostads- rätts- föreningar	Summa bostads- projekt
Redovisat anskaffningsvärde vid årets början					118	42	79	239
Investeringar								
Avyttringar och utrangeringar					-22		-79	-101
Omklassificeringar					-96	-42		-138
Redovisat anskaffningsvärde vid årets slut	0	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början					-9	-6		-15
Överfört inom koncernen						6		6
Omklassificeringar					9			9
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut					0	0	0	0
Restvärde vid årets början					109	36	79	225
Restvärde vid årets slut	0	0	0	0	0	0	0	0

1) Nedskrivningar ingår i raden "Kostnader för produktion" i resultaträkningen.

NOT 26 Material- och varulager

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Stenmaterial	419	416		
Byggmaterial	149	142	57	45
Övrigt	145	138		
Summa	713	696	57	45

NOT 27 Entreprenadavtal

UPPARBETADE EJ FAKTURERADE INTÄKTER

KONCERNEN	2016	2015
Upparbetade intäkter pågående entreprenader	23 595	19 729
Fakturerad pågående entreprenader	-21 858	-18 329
Summa	1 737	1 400

FAKTURERADE EJ UPPARBETADE INTÄKTER

KONCERNEN	2016	2015
Fakturerad pågående entreprenader	39 678	34 210
Upparbetade intäkter pågående entreprenader	-35 323	-29 966
Summa	4 355	4 244

Upparbetade intäkter i pågående projekt med avdrag för redovisade förlustreservationer uppgår till 58 918 (49 695) MSEK. Erhållna förskott uppgick till 466 (2 490) MSEK. Av beställaren innehållna belopp uppgick till 276 (651) MSEK.

NOT 28 Aktiekapital

Förändringar i aktiekapitalet	Antal aktier	Aktiekapital, MSEK
1988 Årets början	6 720 000	672
Split 1:4	20 160 000	
Riktad nyemission vid förvärv av ABV	16 259 454	407
1991 Konverteringar av förlagslån	1 449 111	36
1993 Konverteringar av förlagslån	468 928	11
Riktad nyemission vid förvärv av minoritetspost i NK	1 838 437	46
1994 Nyemission	19 841 991	496
Konverteringar av förlagslån	13 394 804	335
1997 Riktad nyemission vid förvärv av Siab	28 303 097	708
2004 Nedsättning av aktiekapitalet ¹⁾		-1 844
2016 Vid årets slut	108 435 822	867

1) Kvotvärdet ändrades från 25,00 SEK till 8,00 SEK.

B-aktier i eget förvar	Antal aktier
2000 Återköp	2 775 289
2001 Återköp	699 300
2002 Återköp	2 560 800
2003 Återköp	3
2005 Försäljning	-4 840 998
2006 Försäljning	-843 005
2007 Försäljning	-330 251
2011 Försäljning	-21 138
2012 Återköp	415 500
2013 Återköp	177 000
2015 Återköp	68 000
2015 Utskiftning av aktier till deltagare i incitamentsprogram	-92 446
2016 Försäljning	-483 947
2016 Utskiftning av aktier till deltagare i incitamentsprogram	-84 107
2016 Återköp	362 222
2016 Vid årets slut	362 222

Aktiekapitalet är fördelat på 108 435 822 aktier med ett kvotvärde av 8 SEK per aktie. Under året har 11 031 194 (500 000) A-aktier omvandlats till B-aktier.

Uppdelningen på de olika aktieslagen är följande:

	A-aktier	B-aktier	Summa
Antal	14 491 903	93 943 919	108 435 822

A-aktierna berättigar till 10 röster och B-aktierna till 1 röst vardera. En specifikation av förändringen i eget kapital finns på s. 60.

A- OCH B-AKTIER	A-aktier	B-aktier	Totalt A- och B-aktier
Antal aktier per 31/12 1999	63 111 682	45 324 140	108 435 822
Omvandling av A-aktier till B-aktier 2000–2014	-37 088 585	37 088 585	
Återköpta aktier 2000–2014		-6 627 892	-6 627 892
Försäljning av återköpta aktier 2005–2014		6 035 392	6 035 392
Antal aktier per 31/12 2014	26 023 097	81 820 225	107 843 322
Omvandling av A-aktier till B-aktier 2015	-500 000	500 000	
Återköpta aktier 2015		-68 000	-68 000
Utskiftning av aktier till deltagare i incitamentsprogram, 2015		92 446	92 446

A- OCH B-AKTIER	A-aktier	B-aktier	Totalt A- och B-aktier
Antal aktier per 31/12 2015	25 523 097	82 344 671	107 867 768
Omvandling av A-aktier till B-aktier 2016	-11 031 194	11 031 194	
Försäljning av återköpta aktier		483 947	483 947
Utskiftning av aktier till deltagare i incitamentsprogram, 2016		84 107	84 107
Återköpta aktier 2016		-362 222	-362 222
Antal aktier per 31/12 2016	14 491 903	93 581 697	108 073 600
Antal röster	144 919 030	93 581 697	238 500 727
Procent av röster	61	39	100
Procent av kapital	13	87	100
Slutkurs 31/12 2016	223,00	225,40	
Börsvärde, MSEK	3 232	21 093	24 325

NOT 29 Räntebärande skulder

KONCERNEN	2016	2015
Långfristiga skulder		
Skulder till kreditinstitut och investerare ¹⁾	1 976	3 481
Finansiella leasingskulder	228	216
Skulder avseende svenska bostadsrättsföreningar och finländska bostadsaktiebolag		1 905
Skulder till intressebolag		89
Övriga långfristiga lån	84	196
Summa	2 288	5 887
Kortfristiga skulder		
Kortfristig del av skulder till kreditinstitut och investerare	457	1 649
Skulder avseende svenska bostadsrättsföreningar och finländska bostadsaktiebolag		1 363
Skulder till intressebolag	14	22
Finansiell leasing, kortfristig del	134	116
Övriga kortfristiga skulder	118	4
Summa	723	3 154
Totalt räntebärande skulder	3 011	9 041

1) Återlån från NCC-koncernens Pensionsstiftelse ingår med 1 000 (1 500) MSEK.

För återbetalningstider och villkor se not 39, Finansiella instrument och finansiell riskhantering.

Räntebärande långfristiga skulder avseende pensioner redovisas i balansräkningen under Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

FINANSIELL LEASING

För information om hur finansiella leasingskulder förfaller till betalning se vidare not 35, Leasing.

MODERBOLAG	2016	2015
Långfristiga skulder		
Återlån från NCC-koncernens Pensionsstiftelse	1 000	1 500
Summa	1 000	1 500
Kortfristiga skulder		
Koncernföretag	349	5 452
Övriga kortfristiga skulder	57	25
Summa	406	5 477
Totalt räntebärande skulder	1 406	6 977

För återbetalningstider och villkor se not 39, Finansiella instrument och finansiell riskhantering.

NOT 30 Övriga avsättningar

KONCERNEN, 2016	Garantier	Övrigt	Totalt
Ingående balans	1 377	651	2 028
Årets avsättning	356	177	533
Årets utnyttjande	-223	-211	-434
Återförd, ej utnyttjad avsättning	-91	-4	-95
Avvecklade verksamheter	-254	-119	-373
Omräkningsdifferenser	34	15	49
Utgående balans	1 199	509	1 709

KONCERNEN, 2015	Garantier	Övrigt	Totalt
Ingående balans	1 366	651	2 017
Årets avsättning	442	304	746
Omrubriceringar	2	2	5
Årets utnyttjande	-341	-285	-626
Återförd, ej utnyttjad avsättning	-59	-17	-76
Omklassificering	-7	7	0
Omräkningsdifferenser	-26	-11	-37
Utgående balans	1 377	651	2 028

MODERBOLAGET, 2016	Garantier	Övrigt	Totalt
Ingående balans	504	38	542
Årets avsättning	161	27	188
Årets utnyttjande	-124	-36	-160
Via förvärvade företag		-1	-1
Ändrat kommissionärsförhållande		0	0
Utgående balans	540	28	568

MODERBOLAGET, 2015	Garantier	Övrigt	Totalt
Ingående balans	549	66	616
Årets avsättning	153	30	183
Årets utnyttjande	-163	18	-146
Omklassificering	-35	-75	-111
Utgående balans	504	38	543

SPECIFIKATION ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR OCH GARANTIER

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Återställningsreserv	161	154		
Omstruktureringskostnader	21	59		18
Övrigt	327	438	28	20
Övriga avsättningar	509	651	28	38
Garantiåtaganden	1 199	1 377	540	504
Summa	1 709	2 028	568	543

GARANTIÅTAGANDEN

Garantiavsättningarna avser förmodade utgifter i framtiden. För att beräkna en framtida garantikostnad görs en individuell bedömning från projekt till projekt. Schablonmässiga procentsatser används för beräkningen av den framtida kostnadens storlek, där schablonen är varierande beroende på projektets karaktär. För att eliminera risker görs avsättning för garantianspråk i den takt de beräknas uppkomma efter att de identifierats. Garantikostnaden avsätts initialt för varje projekt. Detta innebär att kostnaden avräknas och redovisas successivt för varje projekt. Den längsta löptiden på garantiavsättning är tio år medan majoriteten löper cirka två till tre år.

ÅTERSTÄLLNINGRESERV

Återställningsreserven är hänförlig till NCC Industry. Avsättningarna är ämnade för framtida kostnader gällande återställning av vägar inom sten- och bergmaterial. Avsättningarna görs kontinuerligt efter det att framtida kostnader har identifierats. Således upplöses reserven i samma takt som iordningställandet sker.

ÖVRIGT

Avsättningarna består av tillkommande kostnader samt avser osäkerheter i projekt liksom utestående tvister och rättsärenden. En del av avsättningarna är för förluster i verksamheten och löses upp efter hand som projektet upparbetas.

NOT 31 Pensioner

NCC-koncernen har förmånsbestämda pensionsplaner i Sverige och Norge.

I Sverige består NCC:s pensionsåtagande till större delen av ITP-planen som omfattar anställda födda före 1979. Planen ger en slutlönebaserad ålderspension och är fonderad i NCC-koncernens Pensionsstiftelse. Antalet fribrevshavare och pensionärer utgör cirka 70 procent av det totala beståndet. Utöver detta finns fem mindre förmånsbestämda planer av vilka samtliga är stängda för nyintjäning. Fyra av dessa planer är fonderade i NCC-koncernens Pensionsstiftelse och den femte är försäkrad i ett livförsäkringsbolag.

NCC-koncernens Pensionsstiftelses styrelse består av lika antal företrädare för NCC-koncernen som för de anställda vilka omfattas av ITP-planen. Styrelsen sammanträder fyra gånger per år och avhandlar bland annat Stiftelsens kvartalsbokslut, investeringsstrategi, referensportfölj samt känslighetsanalyser. NCC-koncernen kan under vissa förutsättningar begära gottgörelse från Stiftelsen för pensionsutbetalningar.

De risker som är förknippade med de svenska pensionsplanerna är:

- Ränterisk; med lägre räntenivå och därmed sänkt diskonteringsränta ökar skulden.
- Löneökningrisk; med högre löneökningar ökar skulden.
- Tillgångars volatilitet; portföljen innehåller till stor del aktiefonder vilka på kort sikt både kan stiga och sjunka kraftigt, men på lång sikt är avsikten att portföljen ska ge bästa möjliga avkastning.
- Livslängdsantagande; ju längre de personer som omfattas av planen lever, desto högre blir åtagandet.

I Norge består åtagandet av två mindre pensionsordningar avseende tilläggs-pensioner vilka inte är fonderade och där ingen nyintjäning sker. Eftersom planerna är små och ingen nyintjäning sker så är riskerna i dessa planer betydligt mindre än vad som beskrivits ovan.

PENSIONSOSTNAD

KONCERNEN	2016	2015
<i>Förmånsbestämda planer:</i>		
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande period	184	135
Räntekostnad	157	150
Beräknad avkastning på förvaltningstillgångar	-147	-135
Summa kostnad förmånsbestämda planer	194	150
Summa kostnad avgiftsbestämda planer	740	537
Löneskatt och avkastningsskatt	-126	76
Total kostnad för ersättningar efter avslutad anställning	808	763

Årets kostnad avseende tjänstgöring under innevarande period redovisas i rörelseresultatet och räntekostnad samt beräknad avkastning på förvaltningstillgångar redovisas i finansnettot.

Åtaganden för sjukpension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggs hos NCC genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10, Redovisning av pensionsplanen ITP2 som finansieras genom försäkring i Alecta, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2016 har NCC inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportionella andel av planens förpliktelser, förvaltningstillgångar och kostnader, vilket inte gör det möjligt att redovisa dessa planer som förmånsbestämda. Pensionsplanen enligt ITP som tryggs genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. NCC-koncernens andel av totala sparpremier för ITP2 i Alecta är 0,19 (0,62) procent.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155 procent. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125 procent eller överstiger 155 procent ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid låg

Not 31 Pensioner, forts.

konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premiereduktioner. Vid utgången av 2016 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 148 (153) procent.

FÖRMÅNSBESTÄMDA FÖRPLIKTELSE OCH VÄRDET AV FÖRVALTNINGSTILLGÅNGAR

KONCERNEN	2016	2015
Helt eller delvis fonderade förpliktelser:		
Nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser	5 856	5 176
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	5 043	4 902
Netto helt eller delvis fonderade förpliktelser	813	274
Särskild löneskatt/Arbetsgivaravgifter	195	64
Nettobelopp i balansräkningen (förpliktelse +, tillgång -)	1 008	338
Nettobeloppet redovisas i följande poster i balansräkningen:		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	1 008	338
Nettobelopp i balansräkningen (förpliktelse +, tillgång -)	1 008	338
Nettobeloppet fördelar sig på planer i följande länder:		
Sverige	996	327
Norge	12	11
Nettobelopp i balansräkningen (förpliktelse +, tillgång -)	1 008	338

FÖRÄNDRING AV FÖRPLIKTELSE FÖR FÖRMÅNSBESTÄMDA PLANER

KONCERNEN	2016	2015
Förpliktelse för förmånsbestämda planer den 1 januari	5 176	5 220
Utbetalda ersättningar	-173	-168
Kostnad för tjänstgöring innevarande år samt räntekostnad	341	334
Regleringar		-114
Aktuariella vinster och förluster på ändrade demografiska antaganden	29	37
Aktuariella vinster och förluster på ändrade finansiella antaganden	481	-131
Valutakursdifferenser	1	-2
Förpliktelse för förmånsbestämda planer den 31 december	5 855	5 176

Planernas vägda genomsnittliga löptider är 26 (27) år.

FÖRÄNDRING AV FÖRVALTNINGSTILLGÅNGAR

KONCERNEN	2016	2015
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde den 1 januari	4 902	4 748
Avgifter från arbetsgivaren	12	3
Gottgörelse	-54	-102
Beräknad avkastning	147	135
Aktuariella vinster och förluster	35	118
Valutakursdifferenser	1	
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde den 31 december	5 043	4 902
Förvaltningstillgångarna består av:		
Svensk aktiemarknad, noterade	785	730
Utländsk aktiemarknad, noterade	1 187	1 153
Hedgefonder, noterade	688	684
Räntebärande värdepapper, noterade	1 033	835
Räntebärande värdepapper, onoterade	1 350	1 500
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde den 31 december	5 043	4 902

Någon effekt av lägsta fonderingskrav eller tillgångstak finns inte.

AKTUARIELLA ANTAGANDEN, VÄGDA SNITTVÄRDEN, %

KONCERNEN	2016	2015
Diskonteringsränta, %	2,50	3,00
Framtida löneökningar, %	3,0	3,0
Förväntad inflation, %	1,5	1,5
Livslängdsantagande vid 65 års ålder, år	22,4	22,4

KÄNSLIGHETSANALYS; PROCENTUELL PÅVERKAN PÅ ÅTAGANDETS STORLEK PER 31 DECEMBER 2016

KONCERNEN	Ökning, %	Minskning, %
Diskonteringsränta, 0,5 procentenheters förändring	-8,2	9,4
Framtida löneökningar, 0,5 procentenheters förändring	3,7	-3,3
Förväntad inflation, 0,5 procentenheters förändring	6,8	-6,2
Livslängdsantagande vid 65 år, 1 års förändring	3,7	-3,7

Ovanstående känslighetsanalys utgör inte en prognos från företaget utan är endast en matematisk beräkning.

Känslighetsanalysen baseras på en förändring i ett antagande medan alla andra antaganden hålls konstanta. I praktiken är det osannolikt att detta inträffar och några förändringar i antagandena kan vara korrelerade. Vid beräkningen av känslighetsanalysen har samma metod använts som vid beräkningen av pensionsskulden i balansräkningen.

Koncernen uppskattar att 25 MSEK blir betalda under 2017 till fonderade och ofonderade förmånsbestämda planer.

KOSTNAD AVSEENDE PENSIONER

MODERBOLAGET	2016	2015
Pensioner i egen regi		
Kostnader exklusive räntekostnad i egen regi	156	162
Räntekostnad	94	74
Kostnader för pensionering i egen regi	250	236
Pensioner genom försäkring		
Försäkringspremier	165	162
Delsumma	415	398
Särskild löneskatt på pensionskostnader	66	65
Årets pensionskostnad	481	463

KAPITALVÄRDE AV PENSIONS FÖRPLIKTELSE

MODERBOLAGET	2016	2015
Kapitalvärde av pensionsförpliktelser som avser pensioner i företagets egen regi vid ingången av året	3 274	3 176
Kostnad exklusive räntekostnad som belastar resultatet	156	162
Räntekostnad	94	74
Utbetalning av pensioner	-146	-138
Kapitalvärde av pensionsförpliktelser som avser pensioner i företagets egen regi vid utgången av året	3 378	3 274

VERKLIGT VÄRDE AVSEENDE SÄRSKILT AVSKILDA TILLGÅNGAR

MODERBOLAGET	2016	2015
Verkligt värde vid ingången av året avseende särskilt avskilda tillgångar	4 320	4 147
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar	168	213
Betalning från pensionsstiftelse	-45	-40
Verkligt värde vid utgången av året avseende särskilt avskilda tillgångar	4 443	4 320
<i>Verkligt värde avseende särskilt avskilda tillgångar fördelar sig på:</i>		
Aktier	1 727	1 561
Fonder	603	567
Räntebärande fordringar	2 113	2 192
Verkligt värde vid utgången av året avseende särskilt avskilda tillgångar	4 443	4 320

Not 31 Pensioner, forts.

NCC-koncernens Pensionsstiftelse har en räntebärande fordran på NCC AB om 1 000 (1 500) MSEK.

I övrigt innehar stiftelserna inga finansiella instrument utgivna av företaget eller tillgångar som används av företaget.

NETTO PENSIONS FÖRPLIKTELSE

MODERBOLAGET	2016	2015
Kapitalvärde av pensionsförpliktelser som avser pensioner i företagets egen regi vid utgången av året	3 378	3 274
Verkligt värde vid utgången av året avseende särskilt avskilda tillgångar	4 443	4 320
Överskott i särskilt avskilda tillgångar	1 067	1 048
Netto redovisat avseende pensionsförpliktelser	1	2

ANTAGANDEN FÖR FÖRMÅNSBESTÄMDA FÖRPLIKTELSE

MODERBOLAGET	2016	2015
Diskonteringsränta per 31 december	4,00	3,84

Pensionsberäkningarna bygger i övrigt på löne- och pensionsnivån på balansdagen.

NOT 32 Övriga skulder

KONCERNEN	2016	2015
Övriga långfristiga skulder		
Skulder till intresseföretag		5
Derivat som innehas för säkring	22	43
Skulder fastighetsförvärv		90
Övriga långfristiga skulder	32	471
Summa	54	609
Övriga kortfristiga skulder		
Förskott från kunder	466	2 490
Skulder till intresseföretag	3	1
Derivat som innehas för säkring	27	114
Skulder fastighetsförvärv	67	320
Övriga kortfristiga skulder	896	1 188
Summa	1 460	4 112

NOT 33 Pågående arbeten för annans räkning och nettoomsättning

MODERBOLAGET	2016	2015
Fakturerings exklusive innehållna belopp	23 013	21 178
Innehållna belopp	41	222
Summa fakturerings	23 054	21 400
Nedlagda kostnader exklusive förlustreservering	-19 142	-17 860
Förlustreservering	60	94
Summa nedlagda kostnader	-19 082	-17 766
Summa pågående arbeten för annans räkning	3 972	3 634
Resultatavräknad fakturerings		
Årets fakturerings	22 527	21 816
Fakturerat men ej resultatavräknat per 1/1	21 400	19 924
Avgår: Fakturerat men ej resultatavräknat per 31/12	-23 054	-21 400
Summa intäkter	20 873	20 340

NOT 34 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Lönerelaterade kostnader	2 153	2 175	920	918
Finansiella kostnader	1	15		
Förutbetalda hyresintäkter	15	8		1
Förutbetalda intäkter hyresgarantier	31	67		
Projekterelaterade kostnader	738	1 352	121	159
Administrationskostnader	25	134	12	
Drifts- och försäljningskostnader	287	262	2	
Övriga kostnader	-46	-2	11	13
Summa	3 205	4 012	1 067	1 091

NOT 35 Leasing

I Sverige finns ramavtal för finansiell leasing av personbilar och lastbilar, i viss mån med tillhörande administrativa tjänster. Avtalen baseras på rörlig ränta. NCC anvisar köpare eller har möjlighet att förlänga leasingavtal.

I Finland, Norge och Danmark finns ramavtal för operationell leasing av personbilar och lastbilar med tillhörande administrativa tjänster. Avtalen baseras på rörlig ränta. Förvärv av objekt eller förlängning av leasingavtal kräver separat överenskommelse.

Inom Industry, Building respektive Infrastructure finns ramavtal för operationell leasing av produktionsutrustning. Avtalen baseras på rörlig ränta och avser Sverige, Norge, Danmark och Finland.

KONCERNEN	2016	2015
Finansiell leasetagare		
<i>Leasingkontrakt som löper ut:</i>		
Inom 1 år	56	38
Inom mer än 1 men mindre än 5 år	306	294
<i>Framtida minimileaseavgifter:</i>		
Inom 1 år	133	83
Inom mer än 1 men mindre än 5 år	230	252
<i>Nuvärde av framtida minimileaseavgifter:</i>		
Inom 1 år	133	82
Inom mer än 1 men mindre än 5 år	229	251
<i>Avstämning framtida leaseavgifter och deras nuvärden:</i>		
Framtida minimileaseavgifter	363	335
Avgår räntebelastning	-1	-2
Nuvärde av framtida minimileaseavgifter	362	333
<i>Variabla utgifter som ingår i periodens resultat:</i>		
Ränta leasade maskiner och inventarier	3	3
Totalt	3	3

Not 35 Leasing, forts.

OPERATIONELL LEASING

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Operationell leasegivare				
Framtida minimileaseavgifter – leasegivare (uthyrda lokaler)				
<i>Fördelade på förfalloperioder:</i>				
Inom 1 år	8	23	54	12
Inom mer än 1 men mindre än 5 år	15	40	175	30
Senare än 5 år	7	10		
Operationell leasetagare				
Framtida minimileaseavgifter – leasetagare				
<i>Leasingkontrakt som löper ut:</i>				
Inom 1 år	374	310	109	123
Inom mer än 1 men mindre än 5 år	847	813	253	260
Senare än 5 år	219	115	40	
Årets kostnad för operationell leasing uppgår till	723	745	49	115

NOT 36 Transaktioner med närstående

Som närstående till NCC-koncernen rubriceras i första hand Nordstjernangruppen, bolag ingående i Axel Johnsongruppen, FastPartner-gruppen samt intresseföretag och samarbetsarrangemang.

Moderbolaget har en närståenderelation med sina dotterföretag, se not 17, Andelar i koncernföretag. För NCC:s ledande befattningshavare, se not 5, Antal anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar. För mellanhavanden med NCC-koncernens Pensionsstiftelse, se not 31 och 39.

Transaktioner som genomförts med NCC:s intressebolag och gemensamma verksamheter har varit av produktionskaraktär.

KONCERNEN	2016	2015
Transaktioner med intresseföretag och samarbetsarrangemang		
Försäljning till intresseföretag och samarbetsarrangemang	261	446
Inköp från intresseföretag och samarbetsarrangemang	19	39
Utdelning från intresseföretag	15	1
Långfristiga fordringar hos intresseföretag och samarbetsarrangemang	278	223
Kortfristiga fordringar hos intresseföretag och samarbetsarrangemang	40	34
Räntebärande skulder till intresseföretag och samarbetsarrangemang	14	110
Rörelseskulder till intresseföretag och samarbetsarrangemang	8	9
Garantiförpliktelser för intresseföretag och samarbetsarrangemang		11
Transaktioner med Nordstjernangruppen		
Försäljning till Nordstjernangruppen	1 634	52
Inköp från Nordstjernangruppen	647	800
Kortfristiga fordringar hos Nordstjernangruppen	275	3
Rörelseskulder till Nordstjernangruppen		64
Transaktioner med Axel Johnsongruppen		
Försäljning till Axel Johnsongruppen	7	
Inköp från Axel Johnsongruppen	2	6
Transaktioner med FastPartner-gruppen		
Inköp från FastPartner-gruppen		2
Rörelseskulder till FastPartner-gruppen		1

Not 36 Transaktioner med närstående, forts.

MODERBOLAGET	2016	2015
Transaktioner med koncernföretag		
Försäljning till koncernföretag	2 061	1 910
Inköp från koncernföretag	1 308	1 044
Räntintäkter från koncernföretag	4	20
Räntekostnader till koncernföretag	2	64
Utdelning från koncernföretag	834	992
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	6 604	11 158
Räntebärande skulder till koncernföretag	349	5 452
Rörelseskulder till koncernföretag	1 293	1 191
Borgens- och garantiförpliktelser för koncernföretag	11 120	23 932
Transaktioner med intresseföretag och samarbetsarrangemang		
Försäljning till intresseföretag och samarbetsarrangemang		10
Inköp från intresseföretag och samarbetsarrangemang	19	20
Kortfristiga fordringar hos intresseföretag och samarbetsarrangemang	2	3
Rörelseskulder till intresseföretag och samarbetsarrangemang	3	2
Eventuelförpliktelser för intresseföretag och samarbetsarrangemang	8	60
Transaktioner med Nordstjernangruppen		
Försäljning till Nordstjernangruppen	1 632	51
Inköp från Nordstjernangruppen	469	475
Kortfristiga fordringar hos Nordstjernangruppen	275	3
Rörelseskulder till Nordstjernangruppen		43
Transaktioner med Axel Johnsongruppen		
Försäljning från Axel Johnsongruppen	7	
Inköp från Axel Johnsongruppen	2	2
Transaktioner med FastPartner-gruppen		
Inköp från FastPartner-gruppen		2

NOT 37 Ställda säkerheter, borgens- och garantiförpliktelser

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Ställda säkerheter				
<i>För egna skulder:</i>				
Fastighetsinteckningar		859		
Tillgångar belastade med äganderättsförbehåll m.m.	362	333		
Spärrade bankmedel	6	10		
Summa	368	1 201		0
Övriga ställda säkerheter				
Övrigt	9	55		
Summa	9	55		0
Totalt ställda säkerheter	377	1 257		0
Borgens- och garantiförpliktelser				
<i>Egna förbindelser:</i>				
Borgensförbindelser för koncernbolags räkning			11 128	23 992
Insatser och upplåtelseavgifter		718		718
Övriga borgens- och ansvarsförbindelser	753	71	753	71
<i>Solidariskt med andra företag:</i>				
Skulder i konsortier, handels- och kommanditibolag	15	42	0	2
Summa borgens- och garantiförpliktelser¹⁾	768	831	11 882	24 784

¹⁾ På grund av att borgensåtaganden för av NCC AB tidigare helägda dotterbolag inom Bonavakoncernen inte elimineras, redovisas de borgensåtaganden som NCC AB fortfarande har utestående för Bonavabolags räkning i denna post (för koncern 688 (718) och för moderbolag 688 (12 956)). Kvarstående volym avser bl.a. säkerhet avseende exploateringsavtal och har förmånstagare i form av kommuner och privata företag och kommer vidare hanteras under 2017. Genom avtal, NCC AB och Bonava AB emellan, hålls NCC AB skadeslös av Bonava AB för alla åtaganden. Dessutom har NCC AB erhållit säkerhet från kreditförsäkringsbolag för de åtaganden som fortfarande är utestående för räkning, numer, helägda Bonavablag.

Not 37 Ställda säkerheter, borgens- och garantiförpliktelser, forts.

TILLGÅNGAR BELASTADE MED ÄGANDERÄTTSFÖRBEHÅLL
Avser leasad utrustning i form av personbilar och lastbilar.

BORGENSFÖRBINDELSER FÖR KONCERNBOLAGS RÄKNING
Borgensförbindelser för koncernbolags räkning har i huvudsak utfärdats som säkerhet för:

- utnyttjade garantilimit hos banker och försäkringsbolag,
- NCC Treasury AB:s upplåning,
- byggtidsfinansiering för av NCC bildade bostadsrättsföreningar och
- fullgörande av entreprenadavtal.

INSATSER OCH UPPLÅTELSEAVGIFTER

Insatsgaranti utgör säkerhet för insatser och upplåtelseavgifter inbetalda till av NCC bildade bostadsrättsföreningar. Sådan garanti ska återställas sedan ett år förflutit efter det att den slutliga anskaffningskostnaden för bostadsrättsföreningens hus fastställs.

NOT 38 Kassaflödesanalys

LIKVIDA MEDEL

KONCERNEN	2016	2015
Kassa och bank	3 093	2 771
Kortfristiga placeringar med en löptid kortare än tre månader		1 406
Summa likvida medel	3 093	4 177
Kortfristiga placeringar med en löptid längre än tre månader	190	190

MODERBOLAGET	2016	2015
Kassa och bank	2	3
Tillgodohavanden i NCC Treasury AB	5 833	8 814
Summa enligt kassaflödesanalys	5 835	8 817

Kortfristiga placeringar har klassificerats som likvida medel med följande utgångspunkt:

- De har obetydlig risk för värdefluktuationer.
- De kan lätt omvandlas till kassamedel.
- De har en löptid om högst tre månader vid anskaffningstidpunkten.

FÖRVARV AV DOTTERFÖRETAG OCH INNEHAV UTAN BESTÄMMANDE
INFLYTANDE

Inga förvärv av dotterföretag har skett under året.

FÖRVARV / FÖRSÄLJNING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR
Koncernen

Under året förvärvades immateriella och materiella anläggningstillgångar för 858 (919) MSEK varav 0 (0) MSEK har lånefinansierats.

Förvärv av innehav utan bestämmande inflytande om 11 (0) MSEK har gjorts, varav 0 (0) MSEK ej medfört kassaflöde. Försäljning av dotterföretag och innehav utan bestämmande inflytande har skett med 5 (0) MSEK varav 0 (0) MSEK ej medfört kassaflöde. Utdelning av tillgångarna i Bonava medförde ett utflöde av likvida medel om 658 MSEK motsvarande Bonavas kassa.

Moderbolaget

Under året förvärvades immateriella och materiella anläggningstillgångar för 74 (151) MSEK, varav 0 (0) lånefinansierats.

Moderbolaget har endast obetydliga likvida medel i utländsk valuta, varför några kursdifferenser i likvida medel ej uppkommer.

UPPLYSNINGAR OM BETALDA RÄNTOR

Koncernen

Under perioden erhållen ränta uppgick till 24 (35) MSEK. Under perioden betald ränta uppgick till 270 (414) MSEK.

Not 38 Kassaflödesanalys, forts.

Moderbolaget

Under perioden erhållen ränta uppgick till 9 (24) MSEK. Under perioden betald ränta uppgick till 130 (181) MSEK.

KASSAFLÖDE HÄNFÖRLIGT FRÅN ANDELAR I GEMENSAMMA VERKSAMHETER

KONCERNEN	2016	2015
Löpande verksamhet	75	83
Förändring av rörelsekapital	120	-42
Investeringsverksamhet	16	-1
Finansieringsverksamhet	-226	-72
Summa kassaflöde	-15	-32

LIKVIDA MEDEL SOM INTE ÄR TILLGÄNGLIGA FÖR ANVÄNDNING

KONCERNEN	2016	2015
Spärrade bankmedel	6	8
Likvida medel i gemensamma verksamheter	14	57
Summa likvida medel som inte är tillgängliga för användning	20	65

TRANSAKTIONER SOM INTE MEDFÖR BETALNINGAR

KONCERNEN	2016	2015
Förvärv av en tillgång genom finansiell leasing	181	165

NOT 39 Finansiella instrument och finansiell riskhantering

FINANSPOLICY (PRINCIPER FÖR RISKHANTERING)

Koncernen är genom sin verksamhet utsatt för finansiella risker. Med finansiella risker avses refinansieringsrisker, likviditetsrisker, ränterisker, valutarisker, kreditrisker, motpartsrisker och garantikapacitetsrisker. NCC:s finanspolicy för hantering av finansiella risker har beslutats av NCC AB:s styrelse och bildar ett ramverk av riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten.

Inom NCC-koncernens decentraliserade organisation är finansverksamheten centraliserad till NCC-koncernens Finansavdelning, dels för att kunna bevaka koncernens sammanlagda finansiella riskpositioner, dels för att kunna uppnå kostnadseffektivitet, stordriftsfördelar, kompetensutveckling och tillvarata koncerngemensamma intressen. I NCC hanteras koncernens ränte-, valuta-, kredit-, refinansierings-, motparts- och likviditetsrisk genom koncernens internbank, NCC Treasury AB. Prisrisker i el- och oljeprodukter samt kundkreditrisker hanteras i respektive affärsområde.

AVTALSVIKKOR

NCC har en finansiell nyckeltalsrestriktion i form av skuldsättningsgrad knuten till den syndikerade kreditfaciliteten som tecknats med en grupp banker om 325 (400) MEUR med en kvarvarande löptid på fem år. NCC utnyttjade under slutet av 2016 den andra av de två ettåriga förlämningsoptionerna. NCC uppfyller kraven för den finansiella nyckeltalsrestriktionen.

REFINANSIERINGSRISK

Refinansieringsrisk definieras som risken att NCC inte ska kunna erhålla finansiering vid en given tidpunkt eller att kreditgivarna ska få svårigheter att infria sina utfästelser. NCC eftersträvar en riskspridning mellan olika finansieringskällor (marknadsfinansieringsprogram, banklån och andra låneformer) för att trygga koncernens långsiktiga försörjning av lånat kapital.

NCC:s policy för refinansieringsrisk är att företagets skuldportfölj¹⁾ ska ha en förfallostruktur som minimerar koncernens exponering ur perspektivet refinansieringsrisk. Skuldportföljens förfall ska vara spridd över tiden. Fördelningsnormen innebär att den vägda genomsnittliga återstående löptiden ska vara minst 18 månader. Per 31 december uppgick kapitalbindningen till 33 (31) månader för företagets skuldportfölj¹⁾. I finansieringen avseende byggnation av bostäder i finländska bostadsaktiebolag och svenska bostadsrättsföreningar om 0 (3 268) MSEK var kapitalbindningen knuten till varje enskilt bostadsutvecklingsprojekt och uppgick till - (18) månader. Kapitalbindningen för totala räntebärande skulder exklusive pensionsskuld enligt IAS 19, 3 011 (9 041) MSEK, uppgick till 33 (26) månader.

1) Företagets skuldportfölj: Räntebärande skulder exklusive de finländska bostadsaktiebolagen och de svenska bostadsrättsföreningarna samt exklusive pensionsskuld enligt IAS 19.

Not 39 Finansiella instrument och finansiell riskhantering, forts.

FÖRFALLOSTRUKTUR KAPITALBINDNING 2016¹⁾

Förfallotid	2016		2015	
	RÄNTEBÄRANDE SKULDER			
	Belopp	Andel %	Belopp	Andel %
2016			3 154	35
2017	723	24	2 604	29
2018	761	25	1 001	11
2019	460	15	633	7
2020	38	1	1 524	17
2021 ²⁾	1 029	34	6	0
2022–			119	1
Totalt	3 011	100	9 041	100

1) Exklusive pensionsskuld enligt IAS 19.

2) Varav återlån från NCC-koncernens Pensionsstiftelse 1 000 (1 500) MSEK ingår 2021 (2020).

NCC har upprättat följande investorerrelaterade marknadsfinansieringsprogram:

MARKNADSFINANIERINGSPROGRAM

	Ram	Utnyttjat Nom MSEK
Commercial paper (CP) program i Finland	300 MEUR	
Commercial paper (CP) program i Sverige	4 000 MSEK	
Medium Term Note (MTN) i Sverige ¹⁾	5 000 MSEK	986
Totalt		986

¹⁾ varav noterade på Nasdaq Stockholm nominellt 786 MSEK.

Av NCC:s totala räntebärande skuld exklusive pensionsskuld enligt IAS 19 utgjordes 33 (35) procent av investorerrelaterade lån.

LIKVIDITETSRISKER

För att erhålla god flexibilitet och kostnadseffektivitet samt säkerställa tillgången på framtida finansieringsbehov anger NCC:s finanspolicy att koncernens betalningsberedskap ska uppgå till minst 7 procent av koncernens årsomsättning, varav minst 5 procent ska bestå av utnyttjade bindande kreditlöften. Betalningsberedskapen definieras som koncernens likvida medel, kortfristiga placeringar och utnyttjade bindande kreditfaciliteter minskat med förfallande marknadsfinansieringsprogram som har en kvarvarande löptid kortare än tre månader. Volymen utnyttjade bindande kreditlöften uppgick vid årsskiftet till 3 399 (4 670) MSEK med en återstående genomsnittlig löptid på 4,5 (4,1) år. Tillgängliga likvida medel placeras i bank eller räntebärande instrument med god kreditvärdighet och likvid andrahandsmarknad. Koncernens likvida medel samt kortfristiga placeringar per den 31 december uppgick till 3 283 (4 367) MSEK. Betalningsberedskapen uppgick per den 31 december till 12 (14) procent av omsättningen.

Nedanstående tabell visar koncernens finansiella skulder (inklusive räntebetalningar) samt nettoreglerade derivat som utgör finansiella skulder. Finansiella instrument med rörlig ränta har beräknats med den ränta som förelåg på balansdagen. Belopp i utländsk valuta har omräknats till SEK med balansdagens kurs. Beloppen i tabellen är de avtalsenliga odiskonterade kassaflödena.

LÖPTIDSANALYS (BELOPP INKLUSIVE RÄNTA)¹⁾

	2016						2015					
	Totalt	<3 mån	3 mån– 1 år	1–3 år	3–5 år	>5 år	Totalt	<3 mån	3 mån– 1 år	1–3 år	3–5 år	>5 år
Återlån från NCC-koncernens Pensionsstiftelse	1 087		17	35	1 035		1 669		30	71	1 568	
Räntebärande skulder	1 695	385	230	1 066	14		4 068	15	1 732	1 688	628	5
Räntebärande skulder i finländska bostads- aktiebolag samt svenska bostadsrättsföreningar ²⁾							3 329	10	1 027	2 159	4	129
Finansiella leasingsskulder	368	1	135	178	54		339	1	118	186	34	
Ränteswappar	34	6	13	15			71	6	33	30	2	
Oljederivat							54		32	21	1	
Elderivat							10	1	6	3		
Leverantörsskulder	4 427	4 427					4 694	4 694				
Totalt	7 611	4 819	395	1 294	1 103		14 234	4 727	2 978	4 158	2 237	134

1) Exklusive pensionsskuld enligt IAS 19.

2) Förfallotidpunkten för räntebärande skulder i osålda färdigställda bostäder i finländska bostadsaktiebolag är definierad som förfallotidpunkten för de långfristiga låneavtalen. Lånen övergår till de finländska bostadsaktiebolagen i samband med försäljningen av bostäderna.

Nedanstående tabell visar koncernens bruttoreglerade derivat. Beloppen i tabellen är de avtalsenliga, odiskonterade kassaflödena.

LÖPTIDSANALYS (BELOPP INKLUSIVE RÄNTA)

	2016						2015					
	Totalt	<3 mån	3 mån– 1 år	1–3 år	3–5 år	>5 år	Totalt	<3 mån	3 mån– 1 år	1–3 år	3–5 år	>5 år
Valutaterminer och cross-currency swappar												
– utflöde	–5 153	–4 210	–522	–371	–50		–9 366	–8 564	–491	–311		
– inflöde	5 233	4 278	523	380	52		9 715	8 725	533	457		
Nettoflöde från bruttoreglerade derivat	80	68	1	9	2		349	161	42	146		

RÄNTERISKER

Ränterisk utgör risken för att förändringar i marknadsräntor påverkar NCC:s kassaflöden eller det verkliga värdet på finansiella tillgångar och skulder negativt. NCC:s finansieringskällor utgörs i huvudsak av eget kapital, kassaflöde från den operativa verksamheten samt upplåning. Upplåningen som är räntebärande medför att koncernen exponeras för ränterisk. NCC:s policy för ränterisk är att den vägda genomsnittliga återstående räntebindningen för företags

skuldportfölj¹⁾ när exponeringen reducerats med räntebindningen för likvida medel²⁾ i normalfallet ska vara 12 månader med ett avvikelsemandat på +/- 6 månader samt att skuldportföljens ränteomsättningsstruktur ska vara spridd över tiden. I de fall tillgänglig upplåningsform räntemässigt inte motsvarar önskvärd struktur på låneportföljen används i huvudsak ränteswappar för att anpassa strukturen. I redovisningen tillämpas säkringsredovisning när en effektiv koppling finns mellan säkrat lån och ränteswappen.

Not 39 Finansiella instrument och finansiell riskhantering, forts.

Den genomsnittliga räntebindningstiden på företagets skuldportfölj¹⁾ reducerad med räntexponeringen i likvida medel²⁾ var 9 (10) månader inklusive ränteswappar knutna till skuldportföljen. Likvida medel²⁾ uppgick till 3 283 (4 367) MSEK och den genomsnittliga räntebindningstiden på dessa tillgångar var 1 (1) månad.

Per årsskiftet uppgick NCC:s räntebärande bruttoskuld exklusive pensions-skuld enligt IAS 19 till 3 011 (9 041) MSEK och den genomsnittliga räntebindningstiden var 10 (7) månader. Exklusive lån i finländska bostadsaktiebolag och svenska bostadsrättsföreningar samt exklusive pensionsskuld enligt IAS 19 uppgick bruttoskulden till 3 011 (5 773) MSEK och den genomsnittliga räntebindningstiden var 10 (11) månader inklusive ränteswappar knutna till skuldportföljen.

Per den 31 december 2016 hade NCC ränteswappar knutna till skuldportföljen med ett nominellt värde på 1 050 (1 770) MSEK. Ränteswapparnas verkliga värde uppgick per den 31 december 2016 netto till –32 (–63) MSEK bestående av tillgångar om 0 (0) MSEK och skulder om 32 (63) MSEK. Ränteswapparna har en förfallotidpunkt på mellan 0,1 (0,4) och 2,2 (4,0) år. En höjning av räntenivån med en procentenhet skulle medföra en förändring av årets resultat med 15 (–5) MSEK givet de räntebärande tillgångar och skulder som finns per balansdagen, exklusive pensionsskuld enligt IAS 19. En höjning av räntenivån med en procentenhet skulle medföra en förändring av årets resultat med 1 (4) MSEK samt övrigt totalresultat med 6 (14) MSEK avseende förändring av verkligt värde på koncernens ränteswappar.

1) Företagets skuldportfölj: Räntebärande skulder exklusive de finländska bostadsaktiebolagen och de svenska bostadsrättsföreningarna samt exklusive pensionsskuld enligt IAS 19, inklusive ränteswappar knutna till skuldportföljen.

2) Likvida medel och kortfristiga placeringar exklusive likvida medel i svenska bostadsrättsföreningar.

FÖRFALLOSTRUKTUR RÄNTEBINDNING 2016¹⁾

Förfallotid	2016		2015	
	RÄNTEBÄRANDE SKULDER INKL. RÄNTESWAPPAR			
	Belopp	Andel %	Belopp	Andel %
2016			7 772	86
2017	2 366	79	550	6
2018	505	17	551	6
2019	100	3	120	1
2020				
2021	40	1	48	1
Totalt	3 011	100	9 041	100

1) Exklusive pensionsskuld enligt IAS 19.

Nedanstående tabell visar de prognostiserade valutautflödena under 2017 (2016) till och med Q1 2018 (Q1 2017), utestående säkringsposition vid årsskiftet samt säkrad andel.

MOTVÄRDE I MSEK (2016)

Valuta	Q1 2017			Q2 2017			Q3 2017			Q4 2017			Q1 2018			TOTALT		
	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %
EUR	165	148	90	206	145	70	217	109	50	150	45	30	116	12	10	855	458	54
Riktvärde %			90			70			50			30			10			

MOTVÄRDE I MSEK (2015)

Valuta	Q1 2016			Q2 2016			Q3 2016			Q4 2016			Q1 2017–			TOTALT		
	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %	Netto- utflöde	Säk- rings- position	Säkrad andel %
EUR	181	163	90	182	128	70	190	95	50	163	49	30	141	14	10	858	449	52
Riktvärde %			90			70			50			30			10			

VALUTARISKER

Valutarisker utgör risken att förändringar i valutakursen negativt påverkar koncernens resultaträkning, balansräkning och kassaflöden.

Transaktionsexponering

I enlighet med finanspolicyn ska transaktionsexponeringen elimineras så snart den är känd. Säkring sker av kontrakterade samt sannolika prognostiserade flöden. Detta sker huvudsakligen via valutaterminskontrakt. Kontrakterad brutto-exponering i respektive valuta kurssäkras till 100 procent. Prognostiserad exponering säkras successivt över tiden, vilket innebär att de kvartal som ligger närmast i tiden säkras i högre grad än efterföljande kvartal. Varje kvartal säkras därmed vid flera tillfällen och omfattas av flera säkringsavtal som har ingåtts vid olika tidpunkter. Riktvärdet är att säkra 90 procent av prognos för innevarande kvartal, 70 procent av prognos för nästkommande kvartal, följt av 50 procent, 30 procent samt 10 procent. I redovisningen tillämpas säkringsredovisning när kraven för säkringsredovisning är uppfyllda.

Följande tabell visar summan av koncernens bruttointlöden och bruttoutflöden i olika valutor samt säkrad andel under året.

MOTVÄRDE I MSEK	2016			2015		
	Brutto in- och utflöde	Varav förfallna säkringar	Säkrad andel %	Brutto in- och utflöde	Varav förfallna säkringar	Säkrad andel %
Valuta						
EUR	1 363	965	71	1 126	793	70
DKK	222	134	60	145	70	48
NOK	137	109	80	151	55	37
Övriga	136	83	61	136	103	76
Totalt	1 858	1 290	69	1 559	1 022	66

Termiskontrakten som används för säkring av kontrakterade samt prognostiserade transaktioner är klassificerade som kassaflödessäkringar. Under 2016 var det inga kassaflödessäkringar som avslutades på grund av att det förväntade kassaflödet ej längre var sannolikt att inträffa.

Not 39 Finansiella instrument och finansiell riskhantering, forts.

Den utestående säkringspositionen (nominell volym) vid årsskiftet avseende summan av kontrakterade bruttointflöden och bruttoutflöden i valuta uppgick till 603 (131) MSEK, varav 164 (104) MSEK förfaller inom 3 månader, 30 (23) MSEK om 3–6 månader, 0 (4) MSEK om 6–12 månader, 359 (0) MSEK om 1–3 år samt 50 (0) MSEK om 3–5 år. Säkringarna uppfyller kraven för effektivitet vilket innebär att samtliga förändringar på grund av ändrad valutakurs redovisas i övrigt totalresultat. Det verkliga värdet på valutaterminer som använts för säkring av transaktionsexponering uppgick till netto –2 (–4) MSEK. Härav är i balansräkningen redovisat som tillgångar 5 (3) MSEK och som skulder 7 (7) MSEK. Om den svenska kronan försvagas med fem procent i förhållande till euron, givet samma volym samt säkringsandel som utfallet för året, skulle det medföra en förändring av årets resultat med –15 (–9) MSEK som en följd av förluster vid omräkning av leverantörsskulder i EUR.

Enligt NCC:s finanspolicy ska koncernens tillgångar finansieras i lokal valuta. Extern och intern upplåning i NCC-koncernen sker främst genom den centrala treasurienheten och överförs sedan till affärsområden och dotterbolag i form av interna lån. Utlåningen sker i lokal valuta, medan den externa finansieringen till stor del sker i SEK och EUR. Via valutaderivat omvandlas delar av koncernens lån och likviditet till de valutor som koncernens tillgångar är upptagna till.

Följande tabeller visar NCC:s finansiering samt finansieringsvalutaswappar. Angivna värden inkluderar underliggande kapitalbelopp.

RÄNTEBÄRANDE SKULDER 2016¹⁾

Motvärde i MSEK	2016		2015	
	Belopp	Andel %	Belopp	Andel %
EUR	146	5	1 172	13
NOK	448	15	408	5
SEK	2 418	80	7 460	82
Totalt	3 011	100	9 041	100

1) Exklusive pensionsskuld enligt IAS 19.

Nedanstående tabell visar koncernens nettoinvesteringar i NCC Property Development (inklusive Bonava 2015) och säkringspositioner per valuta samt säkrad andel utan, respektive med, hänsyn tagen till skatteeffekt.

MOTVÄRDE I MSEK

Valuta	2016					2015				
	Nettoinvestering	Säkringsposition före skatt	Säkrad andel före skatt %	Säkringsposition efter skatt	Säkrad andel efter skatt %	Nettoinvestering	Säkringsposition före skatt	Säkrad andel före skatt %	Säkringsposition efter skatt	Säkrad andel efter skatt %
DKK	297	245	82	191	64	658	526	80	410	62
EUR	388	402	103	314	81	1 469	1 193	81	930	63
NOK	165	147	89	115	70	261	263	101	205	79
RUB						118	49	41	38	32
Totalt	850	794	93	619	73	2 506	2 031	81	1 584	63

PRISRISKER

Priskrisker i bitumen

En stor del av försäljningen av beläggningsentreprenader i NCC Industry sker till indexreglerat pris vilket innebär att Industry inte löper någon risk vid förändring av bitumenpriset. Det förekommer dock kontrakt med fast pris utan index där NCC Industry löper risk vid förändring av bitumenpriset. Policy är att hedga bitumen i större kontrakt om arbetet ska utföras senare än två månader från order.

Nedanstående tabell visar koncernens inköp av bitumen samt säkrad andel under året.

Ton	2016			2015		
	Totalt inköpt	Varav säkrat	Säkrad andel %	Totalt inköpt	Varav säkrat	Säkrad andel %
Bitumen	320 617	47 509	15%	319 498	43 673	14%

Den utestående säkringspositionen vid årsskiftet avseende kontrakterad volym bitumen uppgick till 134 (124) MSEK, varav 0 (0) MSEK förfaller inom 3 månader, 34 (20) MSEK förfaller om 3–6 månader, 49 (31) MSEK förfaller om 6–9 månader, 4 (5) MSEK förfaller om 9–12 månader samt 47 (68) MSEK förfaller efter 1 år.

Säkringarna uppfyller kraven för effektivitet vilket innebär att samtliga förändringar på grund av ändrat pris redovisas i övrigt totalresultat. Termiskontrakten som används för säkring av kontrakterade inköp av bitumen är klassificerade som kassaflödessäkringar.

Det verkliga värdet på oljeterminter som använts för säkring av priskrisen i bitumen uppgick till netto 14 (–54) MSEK. Härav är i balansräkningen redovisat som tillgångar 14 (0) MSEK och som skulder 0 (54) MSEK.

FINANSIERING VIA VALUTADERIVAT¹⁾ 2016

Motvärde i MSEK	2016	2015
Sälj DKK		–55
Sälj EUR	–331	–2 364
Sälj NOK	–2 509	–2 568
Sälj RUB	–65	–772
Netto	–2 905	–5 759

1) Valutaswappar och cross-currency swappar.

Omräkningsexponering

Huvudregeln i NCC:s finanspolicy är att koncernens omräkningsexponering inte ska valutakurssäkras. Undantag görs för utvecklingsverksamheter som NCC Property Development (inklusive Bonava 2015). I de fall säkring sker ska maximalt 90 procent av de utländska nettotillgångarna säkras utan hänsyn tagen till skatteeffekt. Koncernens vd kan besluta om säkring av utländska nettotillgångar i utvalda bolag utöver ovan angivna riktlinjer.

Säkring av nettotillgångarna sker både genom upptagande av lån samt genom valutaterminer. Det redovisade värdet på lån samt valutaterminer (inklusive underliggande kapitalbelopp) som använts som säkringsinstrument per 31 december var 794 (2 031) MSEK, varav lån 0 (550) MSEK och valutaterminer 794 (1 481) MSEK. Säkringsredovisning tillämpas då kriterierna för säkringsredovisning är uppfyllda. En valutakursdifferens på –34 (76) MSEK före skatt har redovisats i övrigt totalresultat. Avseende säkringsredovisning, se vidare not 1 Redovisningsprinciper, Säkring av nettoinvesteringar. Säkringarna uppfyller kraven för effektivitet vilket innebär att samtliga förändringar på grund av ändrad valutakurs redovisas i övrigt totalresultat. Per den 31 december 2016 skulle ej säkrad omräkningsexponering vid en försvagning av den svenska kronan gentemot andra valutor med fem procent medföra en förändring av eget kapital med 83 (95) MSEK och en förändring av årets resultat med 0 (0) MSEK.

En ökning av bitumenpriset med 10 procent per 31 december 2016 skulle innebära en förändring av eget kapital med 14 (7) MSEK och av resultatet med 0 (0) MSEK. Känslighetsanalysen grundar sig på att alla andra faktorer förblir oförändrade.

Priskrisker i el

I ett led att säkerställa kalkylerbara kostnader för el har NCC valt att genom elderivat jämna ut prisvariationer som förekommer på elmarknaden. NCC säkrar successivt upp till tre år och bygger upp volymen elkontrakt till respektive leveranstidpunkt.

Säkringarna uppfyller kraven för effektivitet vilket innebär att samtliga förändringar på grund av ändrat pris redovisas i övrigt totalresultat. Termiskontrakten som används för säkring av kontrakterade inköp av el är klassificerade som kassaflödessäkringar.

Den utestående volymen elderivat uppgick vid årsskiftet till 30 (38) MSEK, varav 2 (3) MSEK förfaller inom 3 månader, 16 (18) MSEK förfaller om 3–12 månader samt 12 (17) MSEK förfaller efter 1 år.

Det verkliga värdet på elterminter som använts för säkring av priskrisen på el uppgick till netto 5 (–10) MSEK. Härav är i balansräkningen redovisat som tillgångar 5 (0) MSEK och som skulder 0 (10) MSEK.

KREDITRISKER

Kreditrisk och motpartsrisk i finansiell verksamhet

NCC:s placeringsreglemente för finansiella kreditrisker revideras kontinuerligt och karaktäriseras av försiktighet. Transaktioner sker endast med kreditvärddiga motparter med lägst rating A- (Standard & Poor's) eller motsvarande inter-

Not 39 Finansiella instrument och finansiell riskhantering, forts.

nationell rating samt lokala banker med en rating lägst motsvarande landets kreditvärdighet där NCC bedriver verksamhet. ISDA:s (International Swaps and Derivatives Association) ramavtal om nettning med alla motparter avseende derivathandel används. I placeringsreglementet anges maximal kreditexponering samt löptid för olika motparter.

Den sammanlagda motpartsexponeringen avseende derivat, beräknad som nettofordran per motpart, uppgick till 146 (542) MSEK vid utgången av 2016. Nettofordran per motpart beräknas enligt marknadsvärderingsmetoden, dvs marknadsvärdet på derivatet med tillägg av riskförändring (1 % på nominellt belopp). Beräknad bruttoexponering för motpartsrisker avseende likvida medel och kortfristiga placeringar uppgick till 3 283 (4 367) MSEK.

Kreditrisk i kundfordringar

Risken att koncernens kunder inte uppfyller sina åtaganden, d.v.s. att betalning inte erhålls från kunderna, utgör en kreditrisk. Koncernens kunder kreditkontrolleras varvid information om kundernas finansiella ställning inhämtas från olika kreditupplysningsföretag. För större kundfordringar begränsas risken för kreditförluster genom olika typer av säkerheter. Dessa kan till exempel vara bankgarantier, spärr i byggnadskreditiv, moderbolagsgarantier samt övriga betalningsgarantier.

ÅLDERSANALYS KUNDFORDRINGAR INKLUSVIE FORDRINGAR FÖR SÅLDA FASTIGHETSPROJEKT

	2016		2015	
	Brutto	Reserv för osäkra fordringar	Brutto	Reserv för osäkra fordringar
Ej förfallna kundfordringar	5 898		5 960	
Förfallna kundfordringar 1–30 dagar	623		565	
Förfallna kundfordringar 31–60 dagar	157	5	112	2
Förfallna kundfordringar 61–180 dagar	429	9	155	3
Förfallna kundfordringar >180 dagar	859	140	706	175
Summa	7 966	154	7 498	180

Säkerheter för kundfordringar har erhållits till ett belopp av 0 (0) MSEK.

KLASSIFICERING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

KONCERNEN, 2016	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen ¹⁾	Derivat som används i säkringsredovisning	Kund- och lånefordringar	Investeringar som hålles till förfall	Finansiella tillgångar som kan säljas	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen ¹⁾	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Långfristiga värdepappersinnehav					95			95	95
Långfristiga räntebärande fordringar			298	63				361	361
Övriga långfristiga fordringar			42					42	42
Kundfordringar			7 682					7 682	7 682
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			1					1	1
Kortfristiga räntebärande fordringar			152					152	152
Övriga fordringar	70	36	96					202	202
Kortfristiga placeringar	99			91				190	191
Likvida medel			3 093					3 093	3 093
Summa tillgångar	169	36	11 364	154	95			11 819	11 820
Långfristiga räntebärande skulder ²⁾							2 288	2 288	2 311
Övriga långfristiga skulder		21				1	32	54	54
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser							1 008	1 008	1 008
Kortfristiga räntebärande skulder							723	723	726
Leverantörsskulder							4 427	4 427	4 427
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter							1	1	1
Övriga kortfristiga skulder		14				13	71	98	98
Summa skulder		35				14	8 550	8 599	8 625

RESERV FÖR OSÄKRA FORDRINGAR

	2016	2015
Ingående balans	180	217
Årets reservering	76	63
Återföring av tidigare gjorda nedskrivningar	-72	-96
Avgår Avvecklade verksamheter	-35	
Omräkningsdifferenser	5	-4
Utgående balans	154	180

REDOVISAT VÄRDE OCH VERKLIGT VÄRDE FÖR FINANSIELLA INSTRUMENT

Nedanstående tabell visar redovisat värde och verkligt värde för finansiella instrument. I NCC:s balansräkning är det huvudsakligen kortfristiga placeringar, som innehas för handelsändamål, samt derivat som värderas till verkligt värde. Kortfristiga placeringar värderas enligt priser noterade på en väl fungerande andrahandsmarknad för samma instrument.

Värderingen till verkligt värde på valutaterminer, cross-currency swappar, oljetimer samt eltimer baseras på vedertagna modeller med observerbara inputdata såsom räntor, valutor och råvarupriser. Värderingen av ränteswappar baseras på terminräntor framtagna utifrån observerbara yieldkurvor. Diskonteringen ger inte någon väsentlig påverkan på värderingen av derivaten.

För finansiella instrument som redovisas till upplupet anskaffningsvärde; kundfordringar, övriga kortfristiga fordringar och likvida medel, leverantörsskulder och andra kortfristiga räntefria skulder bedöms det verkliga värdet överensstämma med det redovisade värdet. För långfristiga värdepappersinnehav samt kortfristiga placeringar som hålles till förfall baseras det verkliga värdet på priser noterade på en väl fungerande andrahandsmarknad. För korta samt långa obligationslån noterade på Nasdaq Stockholm har verkligt värde beräknats enligt priser noterade på en väl fungerande andrahandsmarknad. Verkligt värde för onoterade långa obligationer och långa skulder till kreditinstitut har beräknats genom att framtida kassaflöden har diskonterats med aktuella marknadsräntor för liknande finansiella instrument. Verkligt värde för övriga lång- samt kortfristiga skulder bedöms inte avvika materiellt från redovisat värde.

Not 39 Finansiella instrument och finansiell riskhantering, forts.

KONCERNEN, 2015	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen ¹⁾	Derivat som används i säkringsredovisning	Kund- och lånefordringar	Investeringar som hålles till förfall	Finansiella tillgångar som kan säljas	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen ¹⁾	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Långfristiga värdepappersinnehav					43			43	43
Långfristiga räntebärande fordringar			250	104				354	356
Övriga långfristiga fordringar	182		79					261	261
Kundfordringar			7 083					7 083	7 083
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			4					4	4
Kortfristiga räntebärande fordringar			106					106	106
Övriga fordringar	237	42	174					452	452
Kortfristiga placeringar	119			71				190	191
Likvida medel			4 177					4 177	4 177
Summa tillgångar	538	42	11 872	176	43			12 670	12 673
Långfristiga räntebärande skulder ²⁾							5 887	5 887	5 917
Övriga långfristiga skulder		34				9	566	609	609
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser							338	338	338
Kortfristiga räntebärande skulder							3 154	3 154	3 165
Leverantörsskulder							4 694	4 694	4 694
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter							15	15	15
Övriga kortfristiga skulder		89				25	379	493	493
Summa skulder		123				34	15 033	15 190	15 231

1) Innehas för handelsändamål.

2) Återlån från NCC-koncernens Pensionsstiftelse ingår om 1 000 (1 500) MSEK.

MODERBOLAGET, 2016	Kund- och lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Andra långfristiga värdepappersinnehav		46		46	46
Andra långfristiga fordringar	10			10	10
Kundfordringar	3 133			3 133	3 133
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	771			771	771
Kortfristiga fordringar hos intresseföretag	2			2	2
Övriga kortfristiga fordringar	72			72	72
Kassa och bank	2			2	2
Tillgodohavanden i NCC Treasury AB	5 833			5 833	5 833
Summa tillgångar	9 823	46		9 869	9 869
Långfristiga skulder till kreditinstitut ¹⁾			1 000	1 000	1 000
Långfristiga skulder till koncernföretag			1 054	1 054	1 054
Övriga långfristiga skulder			18	18	18
Leverantörsskulder			1 871	1 871	1 871
Kortfristiga skulder till koncernföretag			591	591	591
Kortfristiga skulder till intresseföretag			3	3	3
Övriga kortfristiga skulder			62	62	62
Summa skulder			4 599	4 599	4 599

MODERBOLAGET, 2015	Kund- och lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Andra långfristiga värdepappersinnehav		5		5	5
Andra långfristiga fordringar	15			15	15
Kundfordringar	2 631			2 631	2 631
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	2 344			2 344	2 344
Kortfristiga fordringar hos intresseföretag	3			3	3
Övriga kortfristiga fordringar	73			73	73
Kassa och bank	3			3	3
Tillgodohavanden i NCC Treasury AB	8 814			8 814	8 814
Summa tillgångar	13 883	5		13 888	13 888
Långfristiga skulder till kreditinstitut ¹⁾			1 500	1 500	1 500
Långfristiga skulder till koncernföretag			1 054	1 054	1 054
Övriga långfristiga skulder			19	19	19
Leverantörsskulder			1 784	1 784	1 784
Kortfristiga skulder till koncernföretag			5 591	5 591	5 591
Kortfristiga skulder till intresseföretag			2	2	2
Övriga kortfristiga skulder			25	25	25
Summa skulder			9 975	9 975	9 975

1) Återlån från NCC-koncernens Pensionsstiftelse ingår om 1 000 (1 500) MSEK.

Not 39 Finansiella instrument och finansiell riskhantering, forts.

Klassificeringskategorierna Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, Investeringar som hålles till förfall och Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen är ej tillämpliga för moderbolaget. Inga omklassificeringar av finansiella tillgångar och skulder mellan ovanstående kategorier har gjorts under året. Verkligt värde för moderbolagets finansiella instrument bedöms inte avvika materiellt från redovisat värde.

I kommande tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som löpande värderas till verkligt värde samt de finansiella instrument som inte redovisas till verkligt värde i NCC:s balansräkning. Upp-

delning av hur verkligt värde bestäms ska göras utifrån tre nivåer. Under perioden har inga förflyttningar gjorts mellan nivåerna och inga signifikanta ändringar har gjorts vad avser värderingssätt, använd data eller antaganden.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument.

Denna kategori är inte aktuell för moderbolaget.

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte

inkluderas i nivå 1. Denna kategori är inte aktuell för moderbolaget.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden (vilket inte är tillämpligt för NCC).

KONCERNEN	2016			2015		
	Nivå 1	Nivå 2	Summa	Nivå 1	Nivå 2	Summa
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>						
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen						
– Derivatinstrument som innehas för handel		70	70		419	419
– Värdepapper som innehas för handel	99		99	119		119
Derivatinstrument som används för säkringsändamål		36	36		42	42
Finansiella tillgångar som kan säljas		95	95		43	43
<i>Finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde</i>						
Investeringar som hålles till förfall	155		155	178		178
Summa tillgångar	254	201	455	297	504	801
<i>Finansiella skulder värderade till verkligt värde</i>						
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						
– Derivatinstrument som innehas för handel		14	14		34	34
Derivatinstrument som används för säkringsändamål		35	35		123	123
<i>Finansiella skulder som inte redovisas till verkligt värde</i>						
Övriga skulder (räntebärande skulder)	793	2 244	3 037	2 471	6 611	9 082
Summa skulder	793	2 293	3 086	2 471	6 768	9 239

KVITTNING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

NCC har bindande ramavtal (ISDA-avtal) om nettnig med alla motparter avseende derivathandel, vilket innebär att NCC kan kvitta fordringar mot skulder i händelse av motpartens obestånd eller annan händelse. Nedanstående tabell visar redovisade finansiella tillgångar och skulder brutto samt belopp som är möjliga att kvitta. NCC har inte kvittat några belopp i balansräkningen.

KONCERNEN	2016		2015	
	Finansiella tillgångar	Finansiella skulder	Finansiella tillgångar	Finansiella skulder
Redovisade bruttobelopp ¹⁾	105	48	461	157
Belopp som omfattas av avtal om nettnig	–42	–42	–138	–138
Nettobelopp efter avtal om nettnig	63	6	323	19

¹⁾ I det redovisade bruttobeloppet för finansiella tillgångar ingår derivat som värderas till verkligt värde via resultaträkningen i övriga långfristiga fordringar med 0 (182) MSEK, i övriga fordringar med 70 (237) MSEK samt derivat som används i säkringsredovisning i övriga fordringar med 36 (42) MSEK.

I det redovisade bruttobeloppet för finansiella skulder ingår derivat som värderas till verkligt värde via resultaträkningen i övriga långfristiga skulder med 1 (9) MSEK, i övriga kortfristiga skulder med 13 (25) MSEK samt derivat som används i säkringsredovisning i övriga långfristiga skulder med 21 (34) MSEK och övriga kortfristiga skulder med 14 (89) MSEK.

Moderbolaget har inga utestående derivat.

NOT 40 Uppgifter om moderbolaget

NCC AB, organisationsnummer 556034-5174 är ett svenskregistrerat aktiebolag och har sitt säte i Solna. NCC AB:s aktier är marknadsnoterade på Stockholmsbörsen (Nasdaq Stockholm/Stora bolag).

Huvudkontorets adress är NCC AB, Vallgatan 3, 170 80 Solna.

Koncernredovisningen för år 2016 består av moderbolag och dess dotterföretag, tillsammans benämnd koncernen. I koncernen ingår även andel av innehaven i intresseföretag och joint venture-företag.

Ägarandelen för Nordstjernan AB uppgår till 17,3 procent av kapitalet och 48,2 procent av rösterna i NCC AB. Nordstjernan AB, organisationsnummer 556000-1421, har sitt säte i Stockholm.

NOT 41 Händelser efter balansdagen**MODERBOLAGET**

NCC Sverige AB (f.d NCC Construction AB) driver sedan den 1 januari 2002 sin rörelse i kommission för NCC ABs räkning. Från och med 1 januari 2017 bryts detta kommissionärsförhållande och till andra legala enheter inom NCC koncernen.

KONCERNEN

NCC sålde kontorsprojektet Aitio Business Park i Helsingfors för 430 MSEK till en kapitalfond inom OP-gruppen. Kontorsbyggnaden Vivaldi färdigställdes 2013 och Verdi färdigställdes 2016. Köparen tillträder fastigheterna direkt och försäljningen kommer att ha en marginell resultatpåverkan i affärsområdet NCC Property Development i första kvartalet 2017.

NOT 42 Disposition av företagets vinst

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel	2 636 035 055
Disponeras enligt följande:	
Ordinarie utdelning till aktieägarna 8 SEK per aktie ¹⁾	864 588 800
I ny räkning balanseras	1 771 446 255
Summa SEK	2 636 035 055

¹⁾ Den föreslagna utdelningens totalbelopp är beräknat baserat på antalet utestående aktier per 10 mars 2017.

Vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel	2 636 035 055
Disponeras enligt följande:	
Ordinarie utdelning till aktieägarna 8,00 SEK per aktie ¹⁾	864 588 800
I ny räkning balanseras	1 771 446 255
Summa SEK	2 636 035 055

1) Den föreslagna utdelningens totalbelopp är beräknat baserat på antalet utestående aktier per 10 mars 2017.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar härmed att årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen respektive moderbolaget ger en rättvisande översikt över

koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 10 mars 2017. Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 5 april 2017.

Solna den 10 mars 2017

Tomas Billing
Styrelseordförande

Viveca Ax:son Johnson
Styrelseledamot

Carina Edblad
Styrelseledamot

Sven-Olof Johansson
Styrelseledamot

Ulla Litzén
Styrelseledamot

Christoph Vitzthum
Styrelseledamot

Karl-Johan Andersson
*Styrelseledamot
arbetstagarrepresentant*

Lars Bergqvist
*Styrelseledamot
arbetstagarrepresentant*

Karl G Sivertsson
*Styrelseledamot
arbetstagarrepresentant*

Peter Wägström
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 10 mars 2017

Ernst & Young AB

Mikael Ikonen
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till årsstämman i NCC AB (publ), org.nr 556034-5174

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för NCC AB (publ) för räkenskapsåret 2016 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 106-111. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 46–98 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 106-111. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Intäktsredovisning – Successiv vinstavräkning

Bolaget tillämpar successiv vinstavräkning i koncernredovisningen innebärande att projektintäkt och projektkostnad redovisas i resultaträkningen i takt med att projekten färdigställs. Intäkter redovisade enligt successiv vinstavräkning uppgick 2016 till 50 111 mkr, se Not 3.

Bedömningen av projektintäkter och projektkostnader baseras på ett antal uppskattningar och bedömningar om framtida utfall, vilket innebär att det slutliga resultatet kan komma att avvika från det initialt redovisade resultatet. Med anledning av att de bedömningar och antaganden som görs är komplexa till sin natur och felaktigheter i dessa bedömningar kan få betydande inverkan på det redovisade resultatet, är detta ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.

Våra granskningsåtgärder avseende successiv vinstavräkning har bland annat innefattat utvärdering av tillämplade redovisningsprinciper och granskning av rutiner och processer hänförliga till pågående projekt. Vidare har vi utfört analytisk granskning, granskning av kalkyler och bedömningar avseende uppskattade projektintäkter och projektkostnader samt bedömt risker för olika slag av intäktsreduktioner, tillkommande kostnader och viten. Vi har även utvärderat bolagets historiska träffsäkerhet i prognoser och antaganden, samt granskat bolagets bedömning av projekt med marginaler som avviker från förväntningarna. Som en del av våra granskningsåtgärder har vi även genomfört platsbesök på ett antal projekt. Vi har vidare bedömt huruvida lämnade upplysningar i årsredovisningen är ändamålsenliga.

Avsättningar

Avsättning för framtida garantiåtaganden i projekt uppgick till 1 199 mkr i koncernens balansräkning per den 31 december 2016, se not 30. Avsättningar för framtida garantiåtaganden i projekt redovisas till de uppskattade framtida utgifter som krävs för att reglera åtagandet på balansdagen.

Beräkningar av framtida utgifter för garantiåtaganden innefattar ett antal bedömningar och förändringar i dessa bedömningar kan få en betydande påverkan på redovisad avsättning. Mot bakgrund av detta har vi bedömt redovisning av avsättningar för garantiåtaganden som ett särskilt betydelsefullt område i revisionen.

I vår revision har vi utvärderat Bolagets process för att beräkna storleken på avsättningarna. Vidare har vi utvärderat kalkyler och beräkningsmodeller, bedömt rimligheten i gjorda antaganden och gjort jämförelser mot historiska utfall samt utvärderat tidigare träffsäkerhet i prognoser och antaganden. Vi har även bedömt huruvida lämnade upplysningar är ändamålsenliga.

Goodwill

Redovisat värde för goodwill uppgick till 1 851 Mkr i koncernens balansräkning per 31 december 2016, motsvarande 7% av totala tillgångar.

Bolaget prövar årligen och vid indikation på värdenedgång att redovisade värden inte överstiger beräknat återvinningsvärde. Återvinningsvärdet fastställs för varje kassagenererande enhet genom en nuvärdesberäkning av framtida kassaflöden. Framtida kassaflöden baseras på bolagets affärsplaner för de kommande fyra åren och prognoser över kassaflöden efter denna period. Beräkningarna innefattar också ett antal antaganden bland annat om resultatutveckling, tillväxt, investeringsbehov och diskonteringsränta.

Förändringar av antaganden kan få en väsentlig påverkan på beräkningen av återvinningsvärdet och fastställandet av antaganden har därför stor betydelse för beräkningen av återvinningsvärdet. Vi har därför bedömt att redovisningen av goodwill är ett särskilt betydelsefullt område i revisionen.

En beskrivning av Bolagets prövning av redovisade värden framgår av not 15 Immateriella tillgångar.

I vår revision har vi utvärderat och testat Bolagets nedskrivningstest, bland annat genom att utvärdera tidigare träffsäkerhet i prognoser och antaganden. Vi har också gjort jämförelser mot andra företag för att utvärdera rimligheten i framtida kassaflöden och tillväxtantaganden samt prövat vald diskonteringsränta och antaganden om långsiktig tillväxt. Vi har också granskat Bolagets modell och metod för att genomföra nedskrivningstest samt utvärderat Bolagets känslighetsanalyser. Vi har också granskat om lämnade upplysningar är ändamålsenliga.

Redovisning och presentation av utdelningen av bostadsutvecklingsverksamheten

I juni 2016 delade Bolaget ut bostadsutvecklingsverksamheten i affärsområdet Housing till aktieägarna. Givet verksamhetens väsentlighet så har den redovisats som Avvecklad verksamhet i enlighet med IFRS 5. I korthet innebär detta att det resultat som avser bostadsutvecklingsverksamheten för 2015 och 2016 har redovisats på en rad i resultaträkningen innefattande såväl rörelsens resultat som realisationsresultatet. Resultaträkning avseende Avvecklad verksamhet framgår av not 4 i Bolagets årsredovisning.

Resultatet hänförligt till den avyttrade verksamheten uppgick under 2016 till 6 867 mkr varav 143 mkr avser rörelsens resultat och 6 724 mkr avser realisationsvinst som uppkom vid utdelningstidpunkten.

Givet transaktionens väsentlighet och de betydande redovisningsmässiga konsekvenser transaktionen medför har vi bedömt transaktionen som ett särskilt betydelsefullt område i revisionen.

I vår revision har vi granskat utdelningen och beräkningen av realisationsvinsten. Vi har även utvärderat hur tillgångar, skulder, intäkter och kostnader har fördelats mellan kvarvarande och avyttrad verksamhet. Vi har genomfört granskningsåtgärder för omräk-

ningen av jämförelsesiffror i resultaträkningen samt tillhörande förändringar i tilläggsupplysningarna.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen
 Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-45 samt 102-117. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av NCC AB (publ) för räkenskapsåret 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning inne-

fattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget.
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 106-111 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämför den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Stockholm den 10 mars 2017

Ernst & Young AB

Mikael Ikonen
Auktoriserad revisor

Flerårsöversikt

RESULTATRÄKNING, MSEK	2008	IFRIC 15 2009	2010	2011	2012	IAS 19 2012	2013	2014	2015	Exklusive Bonava 2015	2016
Nettoomsättning	57 465	56 005	49 420	52 535	57 227	57 227	57 823	56 867	62 495	53 116	52 934
Kostnader för produktion	-52 005	-50 263	-44 487	-47 721	-51 724	-51 731	-52 027	-51 176	-56 009	-48 683	-48 484
Bruttoresultat	5 460	5 742	4 933	4 814	5 503	5 495	5 796	5 691	6 486	4 432	4 450
Försäljnings- och administrationskostnader	-3 197	-3 035	-2 682	-2 774	-2 978	-2 988	-3 130	-3 117	-3 405	-2 765	-2 912
Resultat från fastighetsförvaltning											
Resultat från försäljning av förvaltningsfastigheter											
Resultat från försäljning av rörelsefastigheter	15	10	2	7	3	3	6	20	7	7	-10
Nedskrivningar av anläggningstillgångar	-76	-7	-2	-38	-2	-2	7		-40	-39	-97
Resultat från försäljning av koncernföretag	8	5		3	6	6		3			2
Konkurrensskadeavgift		-95									
Resultat från andelar i intresseföretag	9	-1	4	5	5	5	1	8	-9	26	20
Rörelseresultat	2 219	2 619	2 254	2 017	2 537	2 519	2 679	2 604	3 039	1 661	1 453
Finansiella intäkter	615	78	99	76	74	74	75	46	50	39	26
Finansiella kostnader	-449	-592	-345	-284	-348	-315	-354	-416	-433	-78	-138
Finansnetto	166	-514	-246	-208	-274	-241	-279	-370	-383	-39	-112
Resultat efter finansiella poster	2 385	2 105	2 008	1 808	2 263	2 277	2 400	2 234	2 656	1 623	1 341
Skatt på periodens resultat	-565	-449	-481	-496	-364	-367	-411	-396	-536	-302	-225
Periodens resultat	1 820	1 656	1 527	1 312	1 899	1 910	1 989	1 838	2 120	1 321	1 116
Hämförs till:											
NCC:s aktieägare	1 809	1 654	1 524	1 310	1 894	1 905	1 986	1 835	2 113	1 315	1 113
Innehav utan bestämmande inflytande	11	1	4	2	5	5	3	3	6	6	3
Periodens resultat	1 820	1 656	1 527	1 312	1 899	1 910	1 989	1 838	2 120	1 321	1 116

2013: Bygghandeln stärktes något under andra halvåret 2013 och årets rörelse- resultat var starkt främst tack vare flera färdigställda och överlämnade projekt i NCC Property Development. Den norska verksamheten försämrade resultatet till följd av projektnedskrivningar.

2014: Rörelseresultatet var starkt men inte lika högt som 2013. Fortsatt god bostads- försäljning i NCC Housing, ökat resultat i alla Construction-enheterna och NCC Roads motverkades av NCC Property Developments försämrade resultat. Aktiviteten var lägre i den kommersiella fastighetsutvecklingsaffären, framför allt i jämförelse med 2013 som var något av ett rekordår med flera stora avslutade projekt.

2015: En stark avslutning på året medförde ett helårsresultat som är det bästa någonsin för NCC. Fortsatt god bostadsförsäljning i NCC Housing och resultatavräknade fastighetsprojekt i Property Development samtidigt som Construction Denmark

och Construction Finland utvecklades positivt. Den norska verksamheten försämrade resultatet till följd av projektnedskrivningar och Roads har resultatet från stenmateri- alverksamhet minskat. Årets resultat har påverkats negativt av kostnaden för kartell- målet i Norge samt kostnader för NCC:s omorganisation. Fortsatt god ordergång under året vilket stärkt orderstocken.

2016: Rörelseresultatet minskade inom alla affärsområden förutom i NCC Industry. Projektnedskrivningar och lösta tvister inom Infrastructure och Building är den främsta förklaringen. Property Developments rörelseresultat utvecklades negativt, då färre fastighetsprojekt avräknades. Finansnettot var sämre än föregående år, på grund av högre genomsnittlig nettolåneskuld, då Bonava erhöll aktieägartillskott i april 2016.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER – IFRIC 15. JÄMFÖRELSETALEN FÖR 2009 HAR OMRÄKNATS.

I årsredovisningen har jämförelsetalen för 2009 omräknats på grund av att IFRIC 15, Avtal om uppförande av fastigheter, tillämpas från och med 1 januari 2010. Detta gäller för alla tabeller och sifferuppgifter avseende 2009 om inte annat framgår. Förändringen medför i korthet att intäkter och resultat vid försäljning av fastighets- och bostadsprojekt i normalfallet redovisas först när fastigheten respektive bostaden sålts, färdigställda och överlämnats till kunden. Vanligtvis innebär detta att redovisningen av försäljningen senareläggs jämfört med tidigare. Tillämpningen av IFRIC 15 innebär även att tillgångar och skulder påverkas. Bland annat redovisas bostadsrättsföreningar och finska bostadsaktiebolag, till skillnad från tidigare, i NCC:s balansräkning. Detta ökar framför allt räntebärande skulder men påverkar även NCC:s övriga nyckeltal.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER – IAS 19. JÄMFÖRELSETALEN FÖR 2012 HAR OMRÄKNATS.

Förändring har skett i redovisningen av ersättningar till anställda, för vilka den reviderade IAS 19 tillämpas från och med 1 januari 2013. Jämförelse- tal för 2012 har justerats. Förändringen av IAS 19 innebär i korthet att möjligheten att använda den så kallade korridormetoden tas bort vilket betyder att uppkomna aktuariella vinster och förluster ska redovisas direkt mot övrigt totalresultat i den period de uppkommer. Vidare ska avkast- ningen på förvaltnings-tillgångar beräknas med samma räntesats som diskonterings-räntan för pensionsåtagandet. Räntekomponenten i pen- sionsåtagandet samt den förväntade avkastningen på förvaltningstillgångar redovisas numera i finansnettot.

BALANSRÄKNING, MSEK	IFRIC 15 2008	IFRIC 15 2009	2010	2011	2012	IAS 19 2012	2013	2014	2015	Exklusive Bonava 2015	2016
TILLGÅNGAR											
<i>Anläggningstillgångar</i>											
Goodwill	1 772	1 750	1 613	1 607	1 827	1 827	1 802	1 865	1 792	1 770	1 851
Övriga immateriella tillgångar	122	120	115	167	204	204	267	389	439	377	275
Förvaltningsfastigheter	12										
Rörelsefastigheter	682	647	576	596	662	662	704	774	826	776	814
Maskiner och inventarier	1 975	1 910	1 816	2 209	2 395	2 395	2 502	2 487	2 417	2 356	2 569
Långfristiga värdepappersinnehav									97	92	125
Långfristiga räntebärande fordringar									354	271	361
Övriga långfristiga fordringar									307	203	62
Uppskjutna skattefordringar									204		97
Andelar i intresseföretag	10	9	7	8	9	9	9	52			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	227	203	182	173	158	158	131	156			
Långfristiga fordringar	1 366	1 397	1 431	1 750	1 859	615	496	671			
Summa anläggningstillgångar	6 166	6 035	5 739	6 511	7 114	5 870	5 910	6 395	6 435	5 845	6 154
<i>Omsättningstillgångar</i>											
Exploateringsfastigheter	4 018	2 835	2 931	4 475	5 321	5 321	5 251	5 059	2 050	2 050	1 780
Pågående fastighetsprojekt									2 013	2 013	1 440
Färdigställda fastighetsprojekt									367	367	808
Exploateringsfastigheter bostäder									3 749		16
Aktiverade projektutvecklingskostnader									969		
Pågående bostadsprojekt i egen regi									6 987		
Färdigställda bostäder									583		
Fastighetsprojekt	4 018	2 835	2 931	4 475	5 321	5 321	5 251	5 059			
Bostadsprojekt	15 060	10 137	8 745	9 860	11 738	11 738	12 625	13 246			
Material- och varulager	624	514	537	557	655	655	673	746	696	691	713
Skattefordran									33	13	42
Kundfordringar	7 794	6 340	6 481	7 265	7 725	7 725	7 377	7 178	7 083	6 619	7 682
Upparbetade ej fakturerade intäkter	841	777	804	910	782	782	918	1 066	1 400	1 394	1 737
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 119	982	988	1 114	1 544	1 544	1 325	1 415	1 262	936	1 061
Kortfristiga räntebärande fordringar									106	1 752	152
Övriga fordringar	1 602	1 747	1 425	1 151	1 277	1 277	1 024	1 048	1 301	901	446
Kortfristiga placeringar	215	286	741	285	168	168	143	242	190	190	190
Likvida medel	1 919	2 317	2 713	796	2 634	2 634	3 548	2 592	4 177	3 592	3 093
Summa omsättningstillgångar	33 193	25 935	25 366	26 414	31 844	31 844	32 883	32 592	32 967	20 518	19 161
SUMMA TILLGÅNGAR	39 359	31 970	31 104	32 924	38 958	37 713	38 793	38 987	39 402	26 363	25 315
EGET KAPITAL											
Aktieägarnas kapital	6 243	7 470	8 111	8 286	8 974	7 634	8 658	8 847	9 691	4 962	5 553
Innehav utan bestämmande inflytande	25	18	21	11	15	15	17	20	23	20	13
Summa eget kapital	6 268	7 488	8 132	8 297	8 988	7 649	8 675	8 867	9 714	4 982	5 566
SKULDER											
<i>Långfristiga skulder</i>											
Långfristiga räntebärande skulder	2 721	2 972	2 712	3 850	7 102	7 102	7 029	6 957	5 887	3 865	2 288
Övriga långfristiga skulder	837	558	921	643	841	841	299	548	609	158	54
Uppskjutna skatteskulder	436	641	439	669	725	436	414	268	322	456	407
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	42	18	1	6	9	393	125	585	338	338	1 008
Övriga avsättningar	3 029	2 932	2 722	2 619	2 435	2 435	2 070	2 017	1 970	1 612	1 686
Summa långfristiga skulder	7 065	7 121	6 796	7 788	11 113	11 208	9 937	10 376	9 126	6 429	5 443
<i>Kortfristiga skulder</i>											
Kortfristiga räntebärande skulder	7 036	1 739	1 546	1 585	2 141	2 141	2 515	2 526	3 154	1 900	723
Leverantörsskulder	4 356	3 536	3 414	4 131	4 659	4 659	4 096	3 960	4 694	4 176	4 427
Skatteskulder	140	38	449	60	122	122	58	117	287	135	115
Fakturerade ej upparbetade intäkter	4 784	4 250	4 092	4 176	4 241	4 241	4 264	4 408	4 244	4 239	4 355
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 234	3 682	3 336	3 277	3 748	3 748	3 888	3 952	4 012	3 172	3 205
Avsättningar									59	59	21
Övriga kortfristiga skulder	5 474	4 117	3 341	3 611	3 945	3 945	5 360	4 782	4 112	1 270	1 460
Summa kortfristiga skulder	26 026	17 361	16 177	16 839	18 855	18 856	20 181	19 745	20 562	14 951	14 306
Summa skulder	33 090	24 482	22 973	24 627	29 968	30 063	30 118	30 120	29 688	21 380	19 749
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	39 359	31 970	31 104	32 924	38 958	37 713	38 793	38 987	39 402	26 363	25 315

2013: Fortsatta investeringar i bostadsprojekt inom NCC Housing ökade balansomslutningen. De likvida medlen var på en hög nivå tack vare det goda kassaflödet under fjärde kvartalet.

2014: Balansomslutningen var något högre än 2013. Kapitalbindningen fortsatte att öka i boendeverksamheten genom investeringar i bostadsprojekt inom NCC Housing. Ett starkt kassaflöde i sista kvartalet minskade nettolåneskulden och skuldsättningsgraden var 0,8 gånger.

2015: Under året har många levererade och betalda bostäder minskat posten bostadsprojekt. Även fler resultatavräknade fastighetsprojekt minskade kapitalbindningen.

NCC:s positiva kassaflöde ökade likvida medel. Samtliga finansiella mål nåddes och nettolåneskulden minskade totalt med 2,3 Mdr SEK.

2016: Under året har fastighetsprojekt minskat. Den främsta förklaringen är resultatavräkning av 5 fastighetsprojekt, såld mark och lägre upparbetning i pågående projekt på grund av senarelagda projektstarter. Likvida medel sjönk jämfört med föregående år. Under året löstes långfristiga räntebärande lån om 1,6 Mdr SEK och obligationer till ett värde av 1,3 Mdr SEK förföll till betalning. Nettolåneskulden minskade med 4,3 Mdr SEK.

Flerårsöversikt, forts.

NYCKELTAL	2008	IFRIC 15 2009	2010	2011	2012	IAS 19 2012	2013	2014	2015	2016
Räkenskaper, MSEK										
Nettoomsättning ³⁾	57 465	56 005	49 420	52 535	57 227	57 227	57 823	56 867	53 116	52 934
Rörelseresultat ³⁾	2 219	2 619	2 254	2 017	2 537	2 519	2 679	2 604	1 661	1 453
Resultat efter finansiella poster ³⁾	2 385	2 105	2 008	1 808	2 263	2 277	2 400	2 234	1 623	1 341
Periodens resultat ³⁾	1 820	1 656	1 527	1 312	1 899	1 910	1 989	1 838	1 321	1 116
Investeringar i anläggningstillgångar	983	584	667	1 257	1 345	1 345	1 055	987	1 092	1 406
Investeringar i fastighetsprojekt	2 210	1 215	1 533	2 333	2 692	2 692	3 890	2 255	1 858	1 612
Investeringar i bostadsprojekt ¹⁾	5 010	3 193	3 171	7 529	8 997	8 997	7 912	9 712	9 725	3 154
Kassaflöde, MSEK										
Kassaflöde från den löpande verksamheten	128	6 440	2 423	-1 547	-26	-26	2 532	1 345	4 061	1 170
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-306	-481	-489	-857	-906	-906	-870	-771	-730	-1 181
Kassaflöde före finansiering	-178	5 960	1 935	-2 404	-932	-932	1 661	574	3 331	-11
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	298	-5 549	-1 504	491	2 774	2 774	-741	-1 515	-1 713	-1 087
Förändring av likvida medel	147	399	396	-1 916	1 838	1 838	914	-956	1 586	-1 084
Avkastningsmått										
Avkastning på eget kapital, % ⁶⁾	27	25	20	17	23	28	26	22	26	19
Avkastning på eget kapital, % ⁷⁾	27	25	20	17	23	28	26	22	26	118
Avkastning på sysselsatt kapital, % ⁶⁾	23	17	19	16	15	17	15	14	17	13
Avkastning på sysselsatt kapital, % ⁷⁾	23	17	19	16	15	17	15	14	17	63
Finansiella mått vid periodens utgång, MSEK										
EBITDA % ⁶⁾					5,6	6	5,9	5,8	6,2	4,7
EBITDA % ⁷⁾					5,6	5,6	5,9	5,8	6,2	17,0
Räntetäckningsgrad, ggr ⁶⁾	7,0	5,0	6,9	7,4	7,0	7,5	7,8	6,4	7,1	6,6
Räntetäckningsgrad, ggr ⁷⁾	7,0	5,0	6,9	7,4	7,0	7,5	7,8	6,4	7,1	31,1
Soliditet, %	19	23	26	25	23	20	22	23	25	22
Räntebärande skulder/balansomslutning, %	15	15	14	17	24	26	25	26	24	16
Nettolåneskuld	3 207	1 784	431	3 960	6 061	6 467	5 656	6 836	4 552	222
Skuldsättningsgrad, ggr	0,5	0,2	0,1	0,5	0,7	0,8	0,7	0,8	0,5	0,0
Sysselsatt kapital vid periodens slut	12 456	12 217	12 390	13 739	18 241	17 285	18 345	18 935	19 093	9 585
Sysselsatt kapital, snitt	11 990	15 389	12 033	13 101	16 632	15 755	18 005	18 531	18 672	13 474
Kapitalomsättningshastighet, ggr	4,8	3,6	4,1	4,0	3,4	3,6	3,2	3,1	3,3	4,1
Andel riskbärande kapital, %	20	25	28	27	25	21	23	23	25	24
Utgående ränta, % ²⁾	5,9	4,5	4,6	4,2	3,6	3,6	3,3	2,8	2,8	2,6
Genomsnittlig räntebindningstid, år ²⁾	1,6	1,8	1,5	0,8	1,1	1,1	1,2	1,1	0,9	0,9
Orderläge, MSEK										
Orderingång ³⁾	51 864	46 475	54 942	57 867	55 759	55 759	56 979	61 379	51 492	56 506
Orderstock ³⁾	40 426	35 951	40 426	46 314	45 833	45 833	47 638	54 777	41 538	47 940
Aktiedata per aktie, SEK										
Resultat efter skatt, före utspädning ⁶⁾	16,69	15,26	14,05	12,08	17,51	17,62	18,40	17,01	19,59	11,61
Resultat efter skatt, efter utspädning ⁶⁾	16,69	15,26	14,05	12,08	17,51	17,62	18,40	17,01	19,59	11,61
Resultat efter skatt, före utspädning ⁷⁾	16,69	15,26	14,05	12,08	17,51	17,62	18,40	17,01	19,59	73,81
Resultat efter skatt, efter utspädning ⁷⁾	16,69	15,26	14,05	12,08	17,51	17,62	18,40	17,01	19,59	73,81
Kassaflöde från den löpande verksamheten, efter utspädning	1,18	59,39	22,35	-14,27	-0,24	-0,24	23,46	12,47	37,65	10,88
Kassaflöde före finansiering, efter utspädning	-1,64	54,96	17,84	-22,17	-8,61	-8,61	15,40	5,32	30,88	-0,05
P/E-tal, före utspädning ⁶⁾	3	8	11	10	8	8	11	15	13	19
P/E-tal, före utspädning ⁷⁾	3	8	11	10	8	8	11	15	13	3
Utdelning ordinarie	4,00	6,00	10,00	10,00	10,00	10,00	12,00	12,00	3,00	8,00 ⁴⁾
Extra utdelning										
Direktavkastning, %	8,1	5,1	6,8	8,3	7,3	7,3	5,7	4,9	1,1	3,5
Direktavkastning exkl. extra utdelning, %	8,1	5,1	6,8	8,3	7,3	7,3	5,7	4,9	1,1	3,5
Eget kapital, före utspädning	63,10	68,91	74,81	76,41	82,97	70,58	80,24	82,04	89,85	51,39
Eget kapital, efter utspädning	63,10	68,90	74,80	76,41	82,97	70,58	80,24	82,04	89,85	51,39
Börskurs/eget kapital, %	78	172	198	158	164	193	262	301	293	439
Börskurs vid periodens slut, NCC B	49,50	118,25	147,80	121,00	136,20	136,20	209,90	246,80	263,00	225,40

¹⁾ Från och med 2008 ingår investeringar i osåld andel pågående bostadsprojekt i egen regi och nedlagda kostnader före projektstart.

²⁾ Exklusive skulder hänförliga till svenska bostadsrättsföreningar och finländska bostadsaktiebolag samt pensionsskuld enligt IAS 19.

³⁾ Från och med 2015 är Bonava exkluderat.

⁴⁾ Utdelning 2016 avser styrelsens förslag till årsstämman.

⁵⁾ Samtliga utgivna aktier i NCC är stamaktier.

⁶⁾ Vid beräkning av nyckeltalet har resultateffekten 6 724 MSEK som uppkom vid utdelningen av Bonava exkluderats.

⁷⁾ Vid beräkning av nyckeltalet har resultateffekten 6 724 MSEK som uppkom vid utdelningen av Bonava inkluderats.

Siffror för 2008 är ej justerade för IFRIC 15.

Siffrorna för 2008 till 2011 är ej justerade för IAS 19, Ersättningar till anställda.

Definitioner av nyckeltal, se s. 117.

NYCKELTAL	2008	IFRIC 15 2009	2010	2011	2012	IAS 19 2012	2013	2014	2015	2016
Antal aktier, miljoner										
Totalt antal utgivna aktier ⁵⁾	108,4	108,4	108,4	108,4	108,4	108,4	108,4	108,4	108,4	108,4
Återköp av aktier vid periodens slut					0,4	0,4	0,6	0,6	0,6	0,4
Antal utestående aktier före utspädning vid periodens slut	108,4	108,4	108,4	108,4	108,0	108,0	107,8	107,8	107,9	108,1
Genomsnittligt antal utestående aktier före utspädning under perioden	108,4	108,4	108,4	108,4	108,2	108,2	107,9	107,8	107,9	108,1
Börsvärde, före utspädning, MSEK	5 209	12 809	16 005	13 136	14 706	14 706	22 625	26 574	28 369	24 325
Personal										
Medeltal anställda	19 942	17 745	16 731	17 459	18 175	18 175	18 360	17 669	17 872	16 793

⁵⁾ Samtliga utgivna aktier i NCC är stamaktier.

Siffror för 2008 är ej justerade för IFRIC 15.

Siffrorna för 2008 till 2011 är ej justerade för IAS 19, Ersättningar till anställda.

Definitioner av nyckeltal, se s. 117.

Kvartalsdata

MSEK	KVARTALSVÄRDEN, 2016				HELÅR	KVARTALSVÄRDEN, 2015				HELÅR
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	2016	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	2015
Koncernen										
Orderingång	10 146	17 123	12 578	16 267	56 506	11 120	13 807	10 090	15 690	51 492
Orderstock	39 147	47 177	47 219	47 940	47 940	38 774	44 413	41 517	41 538	41 538
Nettoomsättning	9 197	13 646	13 572	16 519	52 934	10 311	13 218	13 320	16 268	53 116
Rörelseresultat	-284	572	503	661	1 453	-235	541	721	635	1 661
Resultat efter finansiella poster	-309	548	471	630	1 341	-243	529	715	622	1 623
Resultat efter skatt	-243	441	387	532	1 116	-195	427	572	518	1 321
Periodens resultat efter skatt från kvarvarande och avvecklad verksamhet	-156	7 250	387	501	7 983	-204	435	647	1 241	2 120
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	-1,40	66,81	3,54	4,64	73,81	-1,88	4,02	5,98	11,47	19,59
Kassaflöde före finansiering	-1 213	-1 215	-106	2 521	-11	-998	-1 079	1 004	4 405	3 331
Soliditet %	23	17	18	22	22	19	19	19	25	25
Nettolåneskuld	6 132	2 166	2 756	222	222	8 754	9 725	9 130	4 552	4 552
NCC Building										
Orderingång	5 382	7 843	6 528	8 985	28 738	4 895	7 369	4 388	9 414	26 066
Orderstock	25 293	26 778	27 513	29 159	29 159	23 535	24 537	23 399	25 176	25 176
Nettoomsättning	5 389	6 849	6 033	7 411	25 681	5 868	6 254	5 527	7 353	25 001
Rörelseresultat	70	150	1	268	489	119	142	58	283	602
Rörelsemarginal, %	1,3	2,2	0,0	3,6	1,9	2,0	2,3	1,0	3,8	2,4
NCC Infrastructure										
Orderingång	2 866	6 540	3 968	5 290	18 664	4 258	3 938	3 301	4 124	15 621
Orderstock	13 920	16 490	16 712	16 423	16 423	17 010	16 580	15 545	14 318	14 318
Nettoomsättning	3 365	4 250	3 986	5 405	17 007	3 618	4 279	3 999	5 209	17 105
Rörelseresultat	-11	93	3	77	162	28	124	127	190	469
Rörelsemarginal, %	-0,3	2,2	0,1	1,4	1,0	0,8	2,9	3,2	3,7	2,7
NCC Industry										
Orderingång	2 463	3 228	2 760	2 800	11 252	2 938	3 042	2 478	2 528	10 986
Orderstock	3 921	4 160	3 338	2 883	2 883	3 921	3 944	2 904	2 327	2 327
Nettoomsättning	888	3 039	3 594	3 240	10 760	977	2 996	3 540	3 058	10 571
Rörelseresultat	-324	290	442	126	533	-386	262	397	101	374
Rörelsemarginal, %	-36,5	9,6	12,3	3,9	4,9	-39,5	8,8	11,2	3,3	3,5
Sysselsatt kapital	3 461	4 356	4 442	3 975	3 975	3 390	4 199	4 253	3 564	3 564
NCC Property Development										
Nettoomsättning	93	458	781	1 492	2 823	472	511	968	1 477	3 427
Rörelseresultat	22	71	32	202	327	26	52	140	200	417
Sysselsatt kapital	4 893	4 817	5 013	4 450	4 450	5 261	5 483	5 175	4 527	4 527
Rörelsemarginal, %	23,7	15,5	4,1	13,5	11,6	5,6	10,1	14,4	13,5	12,2

Bonava redovisas som avvecklad verksamhet och ingår i NCC:s resultaträkning till och med 7 juni 2016.

Till följd av att asfalt- och anläggningsverksamhet påverkas av kallt väder har NCC Industry samt även delar av NCC Building och NCC Infrastructure säsongsmässiga variationer i sin produktion. Normalt är första kvartalet svagare jämfört med resten av året.

Bolagsstyrningsrapport

NCC AB är ett svenskt publikt aktiebolag vars aktier är upptagna till handel vid börsen Nasdaq Stockholm. NCC AB styrs i enlighet med svensk bolagsrättslig lagstiftning och andra regelverk som gäller för börsnoterade bolag, som bland annat innefattar Svensk kod för bolagsstyrning (för ytterligare information om koden se

www.bolagsstyrning.se). NCC AB har tillämpat koden sedan den infördes 2005. NCC AB följde under året Nasdaq Stockholms Regelverk för emittenter och god sed på aktiemarknaden. Denna rapport lämnas av styrelsen i NCC AB, men utgör inte en del av de formella årsredovisningshandlingarna.

Så styrs NCC

BOLAGSSTÄMMA

Kallelseförordandet till bolagsstämma anges i bolagsordningen. Kallelse ska ske genom annonsering i Post- och Inrikes Tidningar samt på bolagets webbplats www.ncc.se. Att kallelse skett ska annonseras i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet.

Kallelse till årsstämma ska enligt aktiebolagslagen utfärdas tidigast sex veckor och senast fyra veckor före stämman. Kallelse till extra bolagsstämma, där fråga om ändring av bolagsordning ska behandlas, ska utfärdas tidigast sex veckor och senast fyra veckor före stämman. Kallelse till annan extra bolagsstämma ska utfärdas tidigast sex och senast två veckor före stämman. Bolagsstämma kan hållas i Stockholm, Solna eller Sigtuna kommun. Aktieägare får vid bolagsstämma medföra högst två biträden, om aktieägaren gjort föregående anmälan om detta.

AKTIESTRUKTUR OCH RÖSTRÄTT

Aktier i NCC utges i två serier, serie A och serie B. Aktie av serie A berättigar till tio röster och aktie av serie B till en röst. Alla aktier ger samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst samt berättigar till lika stor utdelning. För fördelning av antal aktier och röster samt aktieägarstruktur, se s. 16-17. Aktier av serie A kan på begäran omvandlas till aktier av serie B. Begäran om sådan omvandling ska göras skriftligen till styrelsen och beslut om omvandling sker löpande. Efter beslut om omvandling anmäls detta till Euroclear Sweden AB för registrering. Omvandlingen är verkställd när registrering skett.

STYRELSEN OCH REVISIONSUTSKOTT

Styrelsen ska bestå av lägst fem och högst tio ledamöter som utses av årsstämman. De anställda är representerade i styrelsen. Styrelseledamöterna väljs för en period av ett år. Under 2016 var sex styrelseledamöter valda av årsstämman. Dessutom ingick tre ordinarie representanter med två suppleanter för de anställda. För information om enskilda styrelseledamöter, se s.112-113. Under 2016 har styrelsen inrättat ett revisionsutskott bestående av styrelsens ordförande Tomas Billing och styrelseledamoten Ulla Litzen.

STYRELSENS ORDFÖRANDE

Styrelsens ordförande är Tomas Billing (för uppgifter om ordförandes ålder, utbildning, arbetslivserfarenhet, uppdrag utanför bolaget samt innehav av aktier i bolaget, se s.113). Ordföranden leder styrelsearbetet och har regelbunden verksamhet och utveckling. Ordföranden företräder bolaget i ägarfrågor. Styrelsens ordförande är adjungerad ledamot i valberedningen, dock utan rösträtt.

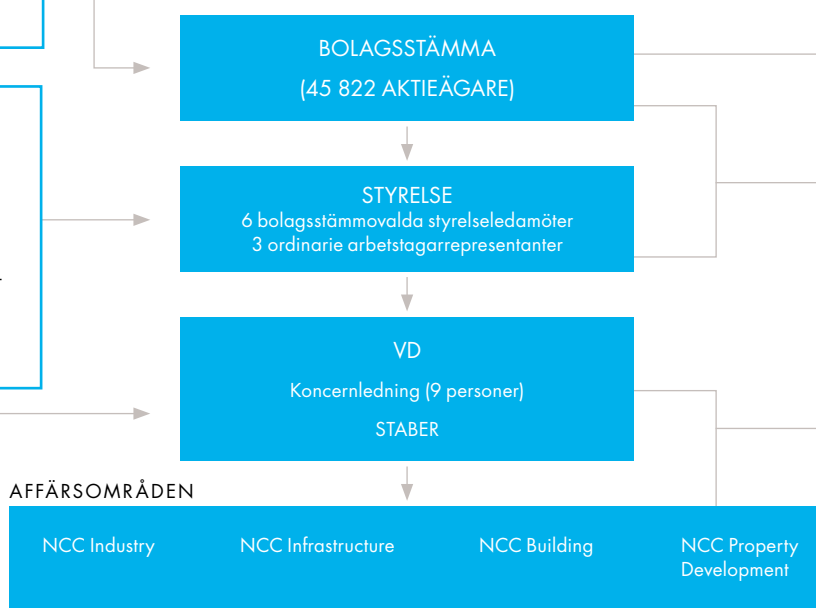
VD/KONCERNCHEF

Verkställande direktör i bolaget är Peter Wägström (för uppgifter om vd:s ålder, utbildning, arbetslivserfarenhet, uppdrag utanför bolaget samt innehav av aktier i bolaget, se s.115). Styrelsen har upprättat instruktioner dels för arbetsfördelningen mellan styrelsen och vd, dels för den ekonomiska rapporteringen till styrelsen (se även "Styrelsens rapport om intern kontroll", s.110-111).

VICE VD

Bolaget har inte utsett någon vice vd.

NCC:S STYRNINGSSTRUKTUR 2016

KONCERNLEDNING

Under 2016 bestod NCC:s koncernledning av vd, cheferna för NCC Industry, NCC Infrastructure, NCC Building och NCC Property Development, samt Chief Financial Officer, chef Corporate Relations, chef inköp och chefsjuristen. För information om ledamöter i koncernledningen se s.114-115.

Koncernledningen arbetar i huvudsak med strategiska och andra koncerngemensamma frågor och har som regel möte en gång per månad.

VALBEREDNING

Årsstämman utser en valberedning som har till uppgift att föreslå val av ordförande vid årsstämman, val av styrelseordförande och val av styrelseledamöter och arvoden till dessa. Valberedningen ska även lämna förslag till revisorer och arvode till dessa.

Valberedningens arbete följer den instruktion som fastställts av årsstämman.

UTVÄRDERING AV STYRELSE OCH REVISORER

Styrelsen utvärderas inom ramen för valberedningens arbete. Vidare gör styrelsen en gång per år en utvärdering av sitt arbete och formerna för styrelsearbetets genomförande, vilket även utgör en del av valberedningens utvärdering (se även "Styrelsens arbete", s.108–109).

Styrelsen, eller, i förekommande fall, det revisionsutskott som styrelsen inrättar, biträder också valberedningen vid utvärdering av revisionsarbetet.

VALBEREDNING
Val och ersättning till
styrelse och revisorer

EXTERN REVISION
(Revisionsbolag)

INTERN
KONTROLLMILJÖ

AFFÄRSOMRÅDENAS STYRNING

Koncernen är sammansatt av affärsområden. Varje affärsområde leds av en affärsområdeschef och har en styrelse där bland annat NCC AB:s vd, Chief Financial Officer och chefsjuristen ingår. För vissa beslut krävs godkännande av NCC AB:s vd, styrelseordföranden eller styrelsen i NCC AB. Beslutsordningen består av förslag, tillstyrkan, beslut och bekräftelse. Beredning av ett beslutsärende görs normalt av den instans som tar initiativ till eller är funktionellt ansvarig.

Cheferna för respektive koncernstab har koncernövergripande funktionsansvar för frågor som faller under respektive stabschefers befattning och mandat.

REVISORER

För granskning av bolagets årsredovisning, koncernredovisning, bokföring samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning ska på årsstämman utses högst tre auktoriserade revisorer med högst tre suppleanter. Registrerat revisionsbolag kan även utses till revisor i bolaget. Valberedningen nominerar revisorer. Mandattiden för nuvarande revisorer är ett år. NCC:s revisorer är, fram till slutet av den årsstämma som hålls under 2017, det registrerade revisionsbolaget Ernst & Young AB, EY. Som huvudansvarig revisor från EY, har auktoriserade revisorn Mikael Ikonen utsetts. För mer information om valda revisorer, se s.113.

INTERN STYRNING OCH KONTROLL

NCC:s verksamhet kräver en hög grad av delegerat ansvar. I koncernen finns en gemensam beslutsordning som klargör vem som äger rätt att fatta beslut och i vilket skede i beslutsprocessen. Områden som regleras, förutom strategiska och organisatoriska frågor, är till exempel investeringar och försäljningar, hyres- och leasingavtal, finansiering, borgensförbindelser, garantier, anbudsprövningar och affärsöverenskommelser. Vid sidan av beslutsordningen föreligger en rad andra koncerngemensamma styrande dokument avseende bland annat kommunikation, finans, uppförandekod, miljö och arbetsmiljö.

Antalet pågående projekt i produktion varierar mellan olika år och uppgår till flera tusen. Organisationen för ett projekt varierar med projektets storlek och komplexitet. Varje projekt drivs av en projektledare som är ansvarig för produktutformning, inköp, ekonomi, produktion, kvalitet, färdigställande och överlämnande till kund. Större projekt följs löpande varje månad av affärsområdeschef, vd, Chief Financial Officer och chefsjuristen. Anbud på projekt överstigande 300 MSEK genomgår en särskild anbudsprövning och ska godkännas av vd. Anbud på projekt överstigande 500 MSEK ska bekräftas av NCC AB:s styrelse. Bostads- och fastighetsprojekt i egen regi som överstiger en investering på 50 MSEK ska godkännas av vd och investering avseende projekt i egen regi överstigande 150 MSEK ska godkännas av NCC AB:s styrelse. Investeringsbeslut understigande 50 MSEK hanteras av respektive affärsområde.

UPPFÖRANDEKOD

NCC har under lång tid bedrivit ett omfattande arbete för att utarbeta och implementera de värderingar som råder inom koncernen. Dessa värderingar har omsatts i normer och regler för hur NCC:s medarbetare ska agera i olika situationer. Regelverket sammanfattas i en Uppförandekod. Uppförandekoden beskriver de krav som NCC har på sitt eget agerande och uppförande – styrelse, ledning och alla anställda – och som NCC tillika förutsätter att alla affärspartners respekterar. I december 2016 antogs en reviderad uppförandekod, med bland annat ett utökat avsnitt om anti-korruption, penningtvätt, personuppgifter och ett nytt avsnitt om agerande i sociala medier. Uppförandekoden har också kompletterats med handfasta råd inom respektive område. Varje chef är inom sitt ansvarsområde skyldig att säkerställa att både medarbetare och affärspartners är informerade om innehållet i Uppförandekoden och kraven på dess efterlevnad. Chefer inom NCC ska alltid föregå med gott exempel. Uppförandekoden följs upp som en naturlig del av den löpande verksamheten.

NCC har under 2016 fortsatt att utveckla det så kallade compliance-programmet sedan en ny koncernövergripande och behovsanpassad process lanserats under 2013. NCC Compass lägger tyngdpunkt på att tillhandahålla organisationen enkel och konkret rådgivning i syfte att förebygga risker för oegentligheter. NCC Compass är tillgänglig via NCC:s intranät. Alla medarbetare i NCC kan tillgodogöra sig innehållet i NCC Compass och söka vägledning. Vidare har NCC utsett och särskilt utbildat cirka 55 medarbetare avseende affärsetik och hur NCC Compass ska tillämpas i olika situationer. Dessa medarbetare kallas Navigatorer då deras uppdrag är att hjälpa medarbetarna i NCC att navigera rätt på områden som omfattas av NCC:s Uppförandekod. Dessutom har NCC infört ett kvalificerat systemstöd för intern och extern rapportering av oegentligheter. Allt inom ramen för den värderingsstyrda och transparenta företagskultur som NCC arbetar för att vidareutveckla. NCC har vidtagit en genomgripande översyn av verksamheten och identifierat riskområden och processer. NCC:s nya rutiner och stöd är inriktade på att anställda ska våga fråga om råd i svåra situationer, istället för att okunskap eller obetänksamhet leder till felaktiga beslut eller oönskat beteende. Arbetsmetoderna innefattar bland annat riktlinjer för hantering av de vanligast förekommande risksituationerna. Implementering av metoderna med utbildningar och diskussioner med NCC:s medarbetare har fortsatt under 2016. NCC:s samtliga medarbetare omfattas av utbildningen. I december 2016 lanserades en vidareutbildning inom området i form av en kortare, webbaserad utbildning som 5 300 medarbetare har genomgått per 31 januari 2017.

Medarbetare som uppmärksammar misstänkt oetiskt eller otillbörligt agerande ska i första hand anmäla detta till närmaste chef. En rutin finns också som möjliggör anonym rapportering. Funktionen har två syften, dels att skydda anmälaren och dels att säkerställa en säker hantering av den anmälda. Samtliga tips som innehåller tillräcklig information leder till utredning och skriftlig rapport framtagen av en externt anlitad aktör. Disciplinära åtgärder vidtas därefter i situationer där så krävs.

VIKTIGA EXTERNA REGELVERK

- Aktiebolagslagen
- Börsens regelverk
- Svensk kod för bolagsstyrning
- Årsredovisningslagen
- Bokföringslagen

INTERNA REGELVERK

- Bolagsordning
- Styrelsens arbetsordning
- Revisionsutskottets arbetsordning
- Arbetsfördelning styrelse/vd
- Koncernens och affärsområdenas beslutsordningar
- NCC:s Uppförandekod
- NCC Compass
- Styrande dokument i form av policies, regler, riktlinjer och instruktioner

Bolagsstyrning i NCC 2016

ÅRSSTÄMMA 2016

Årsstämma 2016 hölls i Solna den 12 april. 488 aktieägare var närvarande, vilka representerade 45,2 procent av aktiekapitalet och 71,9 procent av det totala antalet röster. Protokoll från årsstämman 2016 liksom tidigare årsstämmor finns tillgängliga på www.ncc.se. Vid årsstämman 2016 beslutades bland annat följande:

Utdelning av samtliga aktier i HoldCo Residential 1 AB (publ), org. nr. 556928-0380 (Bonava), vilken genomfördes i juni 2016, samt kontant utdelning om 3,00 kronor per aktie med avstämningsdag den 7 november 2016.

Till styrelseledamöter omvaldes Tomas Billing, Ulla Litzén, Carina Edblad, Viveca Ax:son Johnson, Sven-Olof Johansson och Christoph Vitzthum. Tomas Billing omvaldes till styrelsens ordförande.

Arvode till styrelsen beslutades utgå med totalt 3 600 000 SEK, fördelat på 1 100 000 SEK till styrelsens ordförande och 500 000 SEK till övriga stämموالدا ledamöter.

Till valberedningen valdes Viveca Ax:son Johnson (ordförande), Johan Strandberg och Anders Oscarsson. Styrelsens ordförande Tomas Billing är adjungerad ledamot i valberedningen, dock utan rösträtt.

Riktlinjer för bestämmande av lön och annan ersättning till verkställande direktören och andra personer i bolagets ledning antogs. Vidare beslutades att införa ett långsiktigt prestationsbaserat incitamentsprogram (LTI 2016) för ledande befattningshavare och nyckelpersoner.

För att täcka åtaganden enligt LTI 2016 bemyndigade årsstämman styrelsen att, intill nästa årsstämma, få återköpa högst 867 486 B-aktier samt överlåta högst 300 000 B-aktier till deltagarna i LTI 2016. Överlåtelse ska även kunna ske av högst 500 000 B-aktier på Nasdaq Stockholm för att täcka kostnader, i huvudsak för utdelnings-

kompensation, sociala avgifter och betalningar enligt de syntetiska aktierna, med anledning av utestående långsiktiga prestationsbaserade incitamentsprogram (LTI 2013, LTI 2014 och LTI 2015) samt LTI 2016.

Resultat- och balansräkningar för 2015 fastställdes och ansvarsfrihet beviljades för styrelsen och den verkställande direktören.

STYRELSENS ARBETE

Styrelsen hade under år 2016 sju ordinarie sammanträden, fyra extra ordinarie sammanträden samt ett konstituerande sammanträde i anslutning till årsstämman. Styrelsens arbete omfattar främst strategiska frågor, fastställande och uppföljning av verksamhetsmål, affärsplaner, bokslut, större investeringar och försäljningar samt andra beslut som enligt beslutsordningen ska behandlas av styrelsen. Utdelningen av Bonava föranledde ett antal extra styrelsesammanträden under året. Redovisning av utveckling för bolagets verksamhet och ekonomi har varit en stående punkt på dagordningen. Styrelsen har upprättat en arbetsordning för sitt arbete samt instruktioner dels för arbetsfördelningen mellan styrelsen och vd, dels för den ekonomiska rapporteringen till styrelsen. Styrelsen genomförde i anslutning till styrelsesammanträden ett antal arbetsplatsbesök. Andra ledande befattningshavare i NCC har utöver vd och Chief Financial Officer deltagit vid sammanträden som föredragande. NCC:s chefsjurist har varit sekreterare.

Under 2016 har styrelsen beslutat att inrätta ett särskilt revisionsutskott. Revisionsutskottet ska inom ramen för styrelsearbetet bl.a. övervaka bolagets finansiella rapportering och bereda frågor rörande bolagets finansiella rapportering och revision i enlighet med 8 kap. 49 b § aktiebolagslagen och fullgöra de uppgifter som följer av EU:s förordning nr 537/2014. Styrelsen har vidare utvärderat behovet av en

STYRELSE 2016

STYRELSESAMMANTRÄDEN OCH NÄRVARO 2016

	Invalidt år	Oberoende gentemot bolaget och bolagsledningen	Oberoende gentemot större aktieägare	Arvode, KSEK	27 jan	16 mars	12 april	12 april ¹⁾	28 april	18 maj	29 juni	19 juli	6 okt	13 okt	27 okt	7 dec
Bolagsstämmoalda ledamöter																
Tomas Billing	1999	ja	nej	1 100	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Viveca Ax:son Johnson	2014	ja	nej	500	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Carina Edblad	2014	ja	ja	500	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Olof Johansson ²⁾	2012	ja	ja	183	✓	✓	✓									
Sven-Olof Johansson	2012	ja	ja	500	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ulla Litzén	2008	ja	ja	500	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓
Christoph Vitzthum	2010	ja	ja	500	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Ordinarie arbetstagar-representanter																
Lars Bergqvist	1991			–	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Karl G. Sivertsson	2009			–	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Karl-Johan Andersson	2011			–	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓

1) Konstituerande styrelsesammanträde.

2) Olof Johansson avgick som styrelseledamot vid årsstämman den 12 april 2016.

särskild granskningsfunktion (internrevision). Vid en samlad bedömning har styrelsen bedömt att behovet av en separat internrevision eller granskningsfunktion för närvarande inte föreligger, se även "Styrelsens rapport om intern kontroll", s. 110–111). Frågan om en separat internrevisionsfunktion prövas årligen. Styrelsens utvärdering av sitt arbete har genomförts med biträde av extern konsult, vilken enskilt intervjuat styrelsens ledamöter och bolagsledningen. Resultatet av intervjuerna har sedan sammanställts av konsulten och tillställts styrelsen i NCC AB och bolagsledningen. Styrelsen har därefter vid sammanträde diskuterat slutsatsen av utvärderingen i fråga. Underlaget i ärendet har tillställts valberedningen.

ÅTERKÖP AV EGNA AKTIER

Bolaget innehar 362 222 aktier av serie B för att täcka åtaganden enligt de pågående långsiktiga incitamentsprogrammen. Under 2016 har 483 947 aktier sålts för att täcka kostnader, 84 107 aktier överförts till deltagarna i LTI 2012 och 362 222 aktier återköpts.

ERSÄTTNING TILL BOLAGSLEDNING

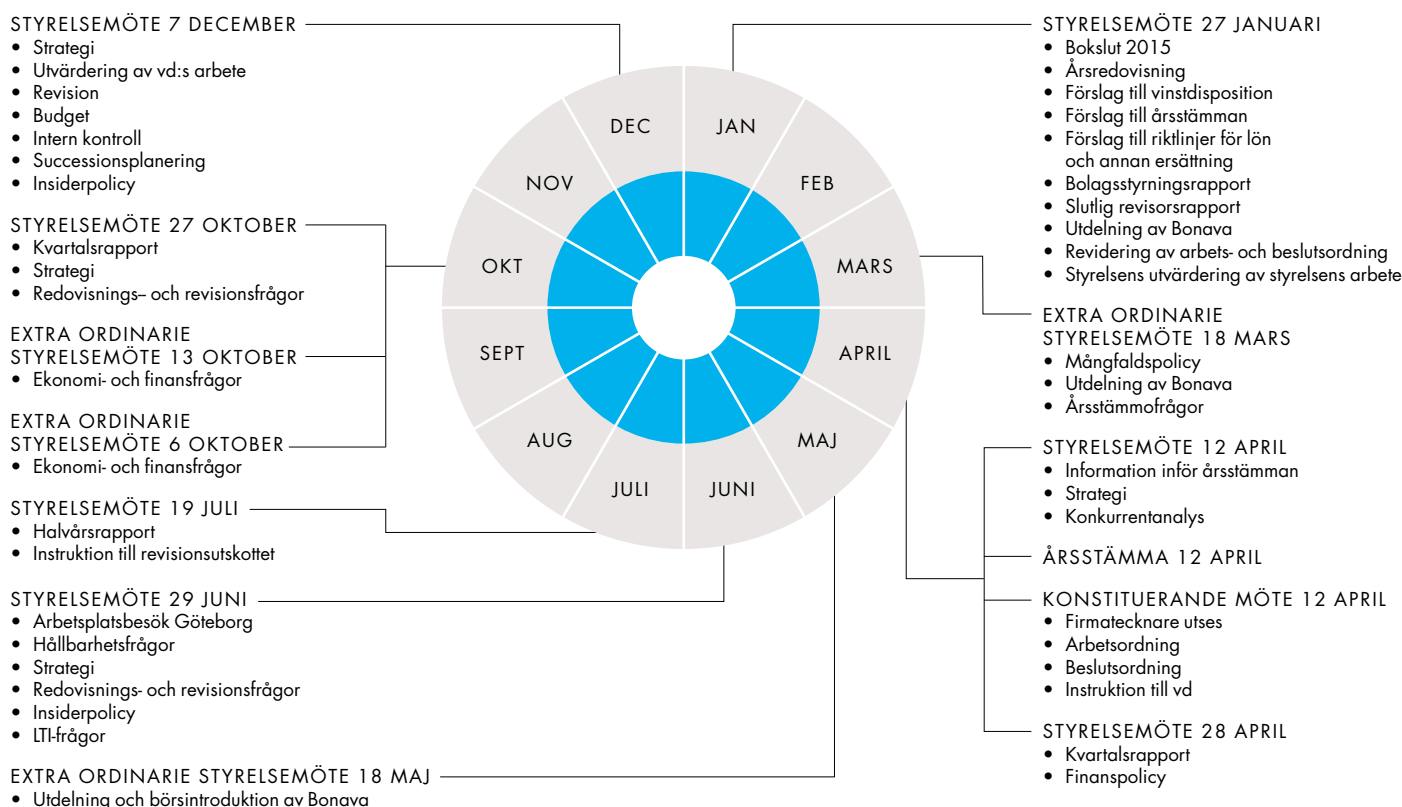
Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska styrelsen inrätta ett ersättningsutskott med uppgift att bereda frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen. Om styrelsen, som i NCC:s fall, finner det mer ändamålsenligt kan hela styrelsen fullgöra ersättningsutskottets uppgifter. Riktlinjer för lön och annan ersättning till koncernledningen beslutas av årsstämman. Verkställande direktörens ersättning föreslås av ordföranden och fastställs av styrelsen. Övriga ledande befattningshavares ersättningar föreslås av vd och godkänns av styrelsens ordförande. Ersättning till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av fast lön, rörlig ersättning samt pension och övriga förmåner. Årsstämman 2016 beslutade om ett lång-

siktigt prestationsbaserat incitamentsprogram (LTI 2016) omfattande vd, bolagsledning samt ytterligare 147 befattningshavare inom koncernen. LTI 2016 är ett treårigt program som ger deltagarna rätt till B-aktier givet att vissa prestationsmål nåtts vid programmets slut, d.v.s. vid utgången av 2018. Kortfristig rörlig ersättning beslutas av styrelsen. De rörliga ersättningar som kan utgå till vd och andra ledande befattningshavare är kopplade till förutbestämda och mätbara kriterier, vilka utformats i syfte att även främja bolagets långsiktiga värdeskapande. Därtill tillämpas tydliga gränser för det maximala utfallet av rörliga ersättningar. Svensk kod för bolagsstyrning föreskriver att i avtal tecknade från och med 1 juli 2010 ska uppsägningslön och avgångsvederlag sammantaget ej överstiga ett belopp motsvarande den fasta lönen för två år. Styrelsen följer upp och utvärderar tillämpningen av ersättningsprogrammet avseende ledande befattningshavare inom bolaget. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som utöver vd utgör koncernledningen. En specifikation över löner och andra ersättningar avseende styrelse, vd och ledande befattningshavare finns i not 5, s. 72.

VALBEREDNING 2016

Till ledamöter i valberedningen omvaldes vid årsstämman den 12 april 2016 Viveca Ax:son Johnson (styrelseordförande Nordstjärnan AB) och Johan Strandberg (analytiker SEB Fonder) samt nyval av Anders Oscarsson (aktiechef AMF/AMF Fonder), med Viveca Ax:son Johnson som ordförande. Styrelsens ordförande Tomas Billing är adjungerad ledamot i valberedningen, dock utan rösträtt. Ersättning har ej utgått till valberedningens ledamöter. Valberedningens förslag till årsstämman 2017 finns på www.ncc.se.

STYRELSENS ARBETSÅR 2016 – UTÖVER STÅENDE FORMALIAPUNKTER SOM AFFÄRSPLANER, INVESTERINGAR, FÖRSÄLJNINGAR SAMT FINANSIERING

Styrelsens rapport om intern kontroll

Styrelsens ansvar för intern kontroll regleras i den svenska aktiebolagslagen och i Svensk kod för bolagsstyrning. Bolagsstyrningsrapporten ska innehålla upplysningar om de viktigaste inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering, i samband med den finansiella rapporteringen, samt vid upprättande av bolagets koncernredovisning. Dessa uppgifter lämnas i detta avsnitt.

1 RISKBEDÖMNING OCH RISKHANTERING

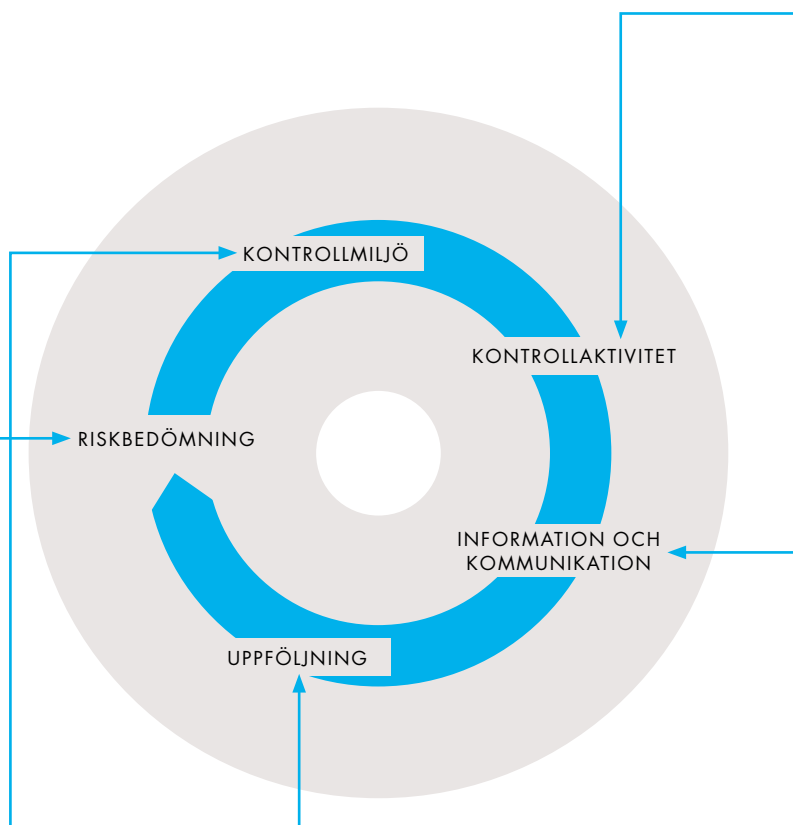
NCC genomför metodiskt riskbedömning och riskhantering, som ett led i det interna kontrollarbetet, för att säkerställa att de risker som NCC är utsatt för och som kan påverka den interna kontrollen och den finansiella rapporteringen, hanteras inom bolagets fastställda processer.

Väsentliga risker som beaktas är bland annat marknadsrisker och operativa risker, samt övriga risker för fel i den finansiella rapporteringen. Vad gäller de senare sker en systematisk och dokumenterad uppdatering en gång per år. Väsentliga risker innefattar främst fel i den successiva vinstavräkningen, samt poster som baseras på uppskattningar och bedömningar, till exempel värderingar av exploateringsmark och pågående utvecklingsprojekt, goodwill och avsättningar.

I NCC följs risker upp på flera olika sätt, bland annat genom:

- **Regelbundna avstämningar** med respektive affärsområdeschef och ekonomichef. Från NCC AB deltar alltid vd och Chief Financial Officer. Vid avstämningarna genomgås bland annat orderingång, resultat, större pågående och problematiska projekt, kassaflöde, samt utestående kundfordringar. Vid dessa möten avhandlas även anbud och större investeringar i enlighet med beslutsordningen.
- **Affärsområdesmöten** hålls minst fem gånger per år med respektive affärsområde. Mötena protokollförs. Vid mötet deltar, förutom ansvarig för affärsområdet och delar av dess ledningsgrupp, NCC AB:s vd, Chief Financial Officer samt chefsjuristen. Vid dessa möten genomgås fullständigt resultat, ställning och kassaflöde, både för utfall, prognos och alternativ budget. Prognos upprättas och genomgås i samband med kvartalen mars, juni och september och budget för nästkommande år i november. Vid mötena avhandlas vidare även anbud, investeringar och försäljningar i enlighet med beslutsordningen. Investeringar och försäljningar av fast egendom över 150 MSEK ska godkännas av NCC AB:s styrelse. Alla investeringar över 50 MSEK ska godkännas av NCC AB:s vd.
- **Större anbud** som lämnas från affärsområdet (över 300 MSEK) ska godkännas av NCC AB:s vd. Anbud över 500 MSEK ska bekräftas av NCC AB:s styrelse. Projekt över 300 MSEK följs också upp via NCC Project Trend Report (PTR) process.
- NCC AB:s styrelse får månatliga **ekonomiska rapporter** och vid varje styrelsesammanträde presenteras NCC:s ekonomiska situation.

Hantering av finansiella riskpositioner såsom ränte-, kredit-, likviditets-, valuta- och refinansieringsrisker görs inom specialistfunktionen NCC Koncernstab Finans. NCC:s finanspolicy innebär att NCC Koncernstab Finans alltid ska konsulteras och där staben bedömer det lämpligt, handlägga finansiella ärenden. Risker som också kan påverka rapportering är brott mot NCC:s uppförandekod och brister i försäkringsskydd. Dessa risker följs upp av funktionen Compliance och Försäkring.

2 KONTROLLMILJÖ

Styrelsen har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen och över den finansiella rapporteringen. En god kontrollmiljö kännetecknas av att företaget har upprättat och efterlever, fastställda policies, riktlinjer, manualer och arbetsbeskrivningar. Dessa skall vara dokumenterade och finnas tillgängliga. I NCC betyder det att styrelsen årligen fastställer en arbetsordning för styrelsens arbete. Styrelsen upprättar vidare en instruktion för arbetsfördelningen mellan styrelsen och vd. Verkställande direktören ansvarar enligt instruktionen för att arbetet med den interna kontrollen bidrar till en effektiv kontrollmiljö.

NCC-koncernen är en decentraliserad internationell organisation där legal styrning sker utifrån en enhetlig bolagsstruktur med dotterbolag i varje land. Den operativa ledningen i koncernen baseras på den beslutsordning i NCC-koncernen som styrelsen årligen fastställer. Beslutsordningen anger vilka ärenden som kräver styrelsens godkännande eller bekräftelse. Detta återspeglas i sin tur i affärsområdenas motsvarande beslutsordningar och attestregler. Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av det som dokumenterats och kommunicerats i styrande dokument såsom interna policies, riktlinjer och manualer. Stort arbete har lagts ned för att få en struktur mellan vilka policies som ska vara centrala och vilka som ska vara lokala, samt att alla väsentliga områden är täckta.

För mer information om kontroll och styrning i NCC, se koncernens webbplats www.ncc.se. Där återfinns bland annat bolagsordning och Uppförandekod.

3

KONTROLLAKTIVITETER

NCC:s hantering av risker bygger på att ett antal kontrollaktiviteter sker på olika nivåer för affärsområdena, Shared Service Center (SSC) och staber.

Kontrollaktiviteterna ska säkerställa såväl effektivitet i koncernens processer, som en god hantering av identifierade risker. För affärsverksamheten är verksamhetssystemen grunden för den kontrollstruktur som satts upp. Den fokuserar på viktiga steg i affärsverksamheten som investeringsbeslut, anbudsprövning och starttillstånd. NCC lägger stor vikt vid uppföljning av projekt.

Det är ett starkt fokus på att affärstransaktioner som inkluderas i den finansiella rapporteringen är korrekta.

NCC har sedan ett antal år ett antal SSC enheter, dels NCC Business Services (NBS), vilken hanterar merparten av den nordiska verksamhetens ekonomiska transaktioner, dels Human Resources Services (HRS) vilken hanterar

NCC:s löneadministration för de nordiska länderna. Vidare finns Group Operational IT, vilka har ett centralt ansvar för de gemensamma IT-systemen inom NCC.

Funktionerna har som krav att dess processer ska ha kontrollaktiviteter som hanterar identifierade risker på ett för NCC effektivt sätt i förhållande till nedlagd kostnad. Enheterna utvecklar systematiskt och löpande sina processer med hjälp av s.k. kontrollmålsmatriser. En kontrollmålsmatris knyter ihop risk, kontroll och mätning av effektiviteten, säkerställer att kontrollen är dokumenterad, samt att bevis på kontroll har ägt rum.

4

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

Information och kommunikation av interna policies, riktlinjer, manualer och koder som gäller den finansiella rapporteringen återfinns på NCC:s intranät (Starnet/Ekonomi).

Informationen innehåller vidare metodik, instruktioner och stödjande dokument i form av checklistor och övergripande tidplaner. Starnet/Ekonomi är ett levande regelverk, som regelbundet uppdateras med till exempel nya regelverk avseende IFRS och Nasdaq Stockholm. Det är CFO i NCC som är huvudansvarig för Starnet/Ekonomi. Starnet/Ekonomi innehåller bland annat:

- Policies och regler för värdering och rubricering av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader.
- Definitioner av de begrepp som används inom NCC.
- Redovisnings- och rapporteringsinstruktioner.
- Ramverk för självutvärdering av intern kontroll.
- Organisation av ekonomifunktionen.
- Tidplaner för bland annat revision och rapporteringstillfällen.
- Beslutsordning.
- Attestinstruktioner.

All finansiell rapportering ska följa regelverket på Starnet/Ekonomi.

Finansiell rapportering sker dels med siffror i ett koncerngemensamt rapporteringssystem, dels med skriftliga kommentarer enligt särskilt fastställda mallar. Instruktioner och regelverk kring både skriftlig och siffermässig rapportering återfinns på Starnet/Ekonomi. Regelbundna utbildningsprogram och konferenser hålls för ledning och ekonomipersonal avseende gemensamma principer och ramverk rörande krav som ställs på den interna kontrollen.

Avrapportering av statusen av den interna kontrollen sker på ett årligt styrelsesammanträde för NCC AB. Avrapportering sker även på affärsområdesnivå.

Ansvarig för att information och kommunikation av den interna kontrollen är upprättad och effektiv är CFO i NCC koncernen.

5

UPPFÖLJNING

Uppföljning för att säkerställa effektiviteten och kvaliteten på den interna kontrollen sker inom NCC på olika sätt. NCC har utvecklat ett system (ramverk) för dokumenterad självutvärdering av intern kontroll. Självutvärderingen genomförs regelbundet för NCC:s affärsområden, staber och koncernkontor och är en del av underlaget för styrelsens bedömning av den interna kontrollen.

Verksamhetssystem, själva grunden i NCC:s verksamhet, utvärderas genom affärsområdenas verksamhetsrevisioner, där även eventuella brister åtgärdas. Den interna kontrollen följs via styrelsearbetet i de olika affärsområdena och där punktsatser anses behövas utnyttjas ekonomi- och controllerorganisationen eller externa konsulter med rätt kompetens för uppgiften. Mot bakgrund av de uppföljningar som sker via verksamhetsrevisionerna och genom ekonomi- och controllerorganisationen anser styrelsen inte att det finns något behov av en särskild interngranskning-funktion förutom verksamhetsrevisionen.

NCC:s revisor, EY, granskar även som ett led i sin räkenskaps- och förvaltningsrevision ett urval av NCC:s kontroller. Under 2016 har styrelsen inrättat ett revisionsutskott, vilket hållit tre möten under 2016. Revisionsutskottet uppdrag är bland annat att med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i Bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering. Styrelsen träffar revisorerna minst en gång per år. Därutöver har styrelsens ordförande direktkontakt med revisorerna vid ett flertal tillfällen under året. Inför dessa möten har synpunkter från revisionen av affärsområden och dotterföretag föredragits på styrelsemöten i respektive affärsområde eller för respektive affärsområdesledning. De synpunkter som framkommer beaktas och följs upp i respektive enhet. NCC:s revisor har även översiktligt granskat bolagets niomånadersrapport.

REVISORS YTTRANDE OM
BOLAGSSTYRNINGSRAPPORTEN

Till årsstämman i NCC AB, org.nr 556034-5174

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten för år 2016 på s. 106–111 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vi har läst bolagsstyrningsrapporten och baserat på denna läsning och vår kunskap om bolaget och koncernen anser vi att vi har tillräcklig grund för våra uttalanden. Detta innebär att vår lagstadgade genomgång av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Vi anser att en bolagsstyrningsrapport har upprättats, och att dess lagstadgade information är förenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen.

Stockholm den 10 mars 2017

EY

Mikael Ikonen
Auktoriserad revisor

Styrelse

TOMAS BILLING

Ordförande. Född 1963. Civ.ek.
Ordinarie ledamot sedan 1999 och ordförande sedan 2001. Vd i Nordstjernan AB. Styrelse-ordförande i Nobia. Styrelseledamot i BiJaKa AB och Parkinson Research Foundation. Tidigare erfarenheter bland annat vd i Hufvudstaden AB och i Monark Bodyguard AB. *Aktieinnehav i NCC AB: 20 600 A-aktier och 75 400 B-aktier.*

VIVECA AX:SON JOHNSON

Född 1963. Ordinarie ledamot sedan 2014. Ordförande i Nordstjernan AB, Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelse för allmännyttiga ändamål samt FPG Media AB. Ledamot i Bonava AB, Rosti Group AB samt Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelse. Tidigare erfarenheter vice ordförande Nordstjernan 1997–2007, ordförande sedan 2007–samt olika positioner inom Nordstjernankoncernen. *Aktieinnehav i NCC AB: 59 000 B-aktier (inkl. närstående) samt 25 000 A-aktier och 31 000 B-aktier genom privat bolag.*

SVEN-OLOF JOHANSSON

Född 1945. Pol.mag.
Ordinarie ledamot sedan 2012. Vd och huvudägare i FastPartner AB sedan 1996. Styrelseledamot i Allenex AB och Autoropa AB. Tidigare erfarenheter bland annat egenföretagare och entreprenör. *Aktieinnehav i NCC AB: 100 000 B-aktier via bolag.*

ULLA LITZÉN

Född 1956. Civ.ek. och MBA.
Ordinarie ledamot sedan 2008. Styrelseledamot i Alfa Laval AB, Atlas Copco AB, Boliden AB, Husqvarna AB. Tidigare erfarenheter bland annat vd i W Capital Management AB 2001–2005 och direktör i Investor AB 1996–2001. *Aktieinnehav i NCC AB: 3 400 B-aktier.*

CHRISTOPH VITZTHUM

Född 1969. Ekonomie magister.
Ordinarie ledamot sedan 2010. Koncernchef Oy Karl Fazer AB. Tidigare erfarenheter bland annat direktör i affärsområdet Wärtsilä Services 2009–2013, direktör i Wärtsilä Power Plants 2006–2009, vd i Wärtsilä–Propulsion 2002–2006, ekonomi- och finanschef i Wärtsilä Oyj Abp, Ship Power 1999–2002. *Aktieinnehav i NCC AB: 0 aktier.*

CARINA EDBLAD

Född 1963. Civ.ing.
Ordinarie ledamot sedan 2014. VD i Thomas Betong AB. Styrelseledamot i Hifab Group AB och Svensk Betong. Tidigare erfarenheter 25 års erfarenhet från Skanska AB, som bland annat linjeför och stabschef inom olika verksamheter i Norden. *Aktieinnehav i NCC AB: 0 aktier.*

**Arbetsagarrepresentant
LARS BERGGVIST**

Född 1951. Byggnadsingenjör.
Ordinarie ledamot sedan 1991. Anställd sedan 1975. Facklig förtroendeman i NCC. Arbetsagarrepresentant för Ledarna. Övriga uppdrag: ordförande Byggcheferna. *Aktieinnehav i NCC AB: 1 140 A-aktier och 200 B-aktier (inkl. närstående).*

**Arbetsagarrepresentant
LIS KARLEHEM**

Född 1963. Teamledare Group IT.
Suppleant sedan 2009. Anställd sedan 1999. Arbetsagarrepresentant för Unionen (f.d. Svenska Industriförbundet). *Aktieinnehav i NCC AB: 0 aktier.*

**Arbetsagarrepresentant
KARL G. SIVERTSSON**

Född 1961. Snickare och kranförare.
Ordinarie ledamot sedan 2009. Anställd sedan 1981. Facklig förtroendeman i NCC. Arbetsagarrepresentant för Svenska Byggnadsarbetareförbundet. Övriga uppdrag: styrelseledamot i Byggnadsregion Mellan-Norrland samt suppleant i Byggnads förbundsstyrelse. *Aktieinnehav i NCC AB: 200 B-aktier.*

**Arbetsagarrepresentant
MATS JOHANSSON**

Född 1955. Snickare.
Suppleant sedan 2011. Anställd sedan 1977. Byggnadssnickare och facklig förtroendeman i NCC samt huvudskyddsombud. Arbetsagarrepresentant från Svenska Byggnadsarbetareförbundet. Övriga uppdrag: vice ordförande och styrelseledamot i AB Ronneby Industrifastigheter och i byggnads Region Småland/Blekinge. *Aktieinnehav i NCC AB: 100 B-aktier.*

**Arbetsagarrepresentant
KARL-JOHAN ANDERSSON**

Född 1964. Beläggningsarbetare.
Ordinarie ledamot sedan 2011. Anställd sedan 1984. Facklig förtroendeman i NCC. Arbetsagarrepresentant för SEKO. Övriga uppdrag: ledamot SEKO Väg och Ban Skåne. Ordförande beläggningssektion Skåne. *Aktieinnehav i NCC AB: 0 aktier.*

**Revisorer – EY (ERNST & YOUNG AB)
Mikael Ikonen**

Huvudansvarig revisor. Född 1963. Övriga väsentliga uppdrag: revisor i D. Carnegie AB, Corem Property Group, Tribona AB och Hemsö Fastighets AB.

**Styrelsens sekreterare
Håkan Broman**

Född 1962. Jur.kand, fil. kand. och Stanford Executive Program.
Chefsjurist i NCC AB. Styrelsens sekreterare i NCC AB sedan 2009. *Aktieinnehav i NCC AB: 4 386 B-aktier.*

Koncernledning

PETER WÅGSTRÖM

Född 1964. Civ.ing.
Vd och koncernchef sedan 2011. Anställd i NCC sedan 2004. Tidigare erfarenheter bland annat affärsområdeschef NCC Housing 2009–2010, NCC Property Development 2007–2008, Sverigechef NCC Property Development 2004–2006, olika chefsbefattningar inom Drott (sedermera Fabeg) 1998–2004, olika befattningar inom Skanskas fastighetsverksamhet 1991–1998. Övriga uppdrag: styrelseledamot Stockholms Handelskammare.
Aktieinnehav i NCC AB: 41 946 B-aktier (inkl. närstående).

MATTIAS LUNDGREN

Född 1971. Civ.ek.
Chief Financial Officer från 1 januari 2016. Anställd i NCC sedan 1998. Tidigare erfarenheter bland annat chef Mergers & Acquisitions och Strategi 2015, chef NCC Housing Sverige 2012–2015, och diverse roller i NCC inom affärsutveckling.
Aktieinnehav i NCC AB: 1 703 B-aktier.

HARRI SAVOLAINEN

Född 1971. Civ.ing.
Chef Operational Support från 1 januari 2017. Anställd i NCC sedan 2001. Tidigare erfarenheter bland annat divisionschef NCC Building Finland och affärsområdeschef NCC Construction Finland.
Övriga uppdrag: styrelseledamot i Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Etera och delegationsmedlem i Helsingfors Handelskammare.
Aktieinnehav i NCC AB: 3 983 B-aktier.

SVANTE HAGMAN

Född 1961. Civ.ek. och MBA.
Chef NCC Infrastructure från den 1 januari 2016. Anställd i NCC sedan 1987. Tidigare erfarenheter bland annat affärsområdeschef NCC Construction Sweden 2012–2015, NCC Housing 2011–2012, chef region Stockholm/Mälardalen inom NCC Construction Sweden, chef marknads- och affärsutveckling NCC Construction Sweden.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot Sveriges Byggindustrier.
Aktieinnehav i NCC AB: 11 435 B-aktier.

KLAUS KAAE

Född 1959. Civ.ing.
Chef NCC Building från 1 januari 2016. Anställd i NCC sedan 1985. Tidigare erfarenheter bland annat affärsområdeschef NCC Construction Denmark 2012–2015, vice vd i NCC Construction Denmark 2009–2012. Koncerndirektör NCC Construction Denmark 2002–2009.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot i Dansk Byggeri.
Aktieinnehav i NCC AB: 6 074 B-aktier.

CAROLA LAVÉN

Född 1972. Civ.ing.
Chef NCC Property Development från 2013. Anställd i NCC sedan 2013. Tidigare erfarenheter bland annat affärsutvecklingschef Atrium Ljungberg 2006–2013, affärsutvecklingschef Ljungberg-Gruppen 2003–2006, fastighetschef Stockholm/Uppsala Drott 1998–2003 samt fastighetsförvaltare Skanska 1995–1998.
Aktieinnehav i NCC AB: 2 404 B-aktier.

ANN LINDELL SAEBY

Född 1962. Civ.ek.
Chef Corporate Relations från 1 januari 2016. Anställd i NCC sedan 2012. Tidigare erfarenheter bland annat kommunikationsdirektör på NCC 2012–2015, kommunikationsdirektör på Fortum 2004–2012, kommunikationskonsult och partner på Kreab Gavin Anderson 1998–2004.
Aktieinnehav i NCC AB: 3 103 B-aktier.

HÅKAN BROMAN

Född 1962. Jur.kand, fil. kand. och Stanford Executive Program. Chefsjurist NCC AB sedan 2009. Anställd i NCC sedan 2000. Tidigare erfarenheter bland annat bolagsjurist NCC International Projects och NCC Property Development 2000–2008, bolagsjurist ABB/Daimler Chrysler Transportation 1996–2000, Ekelunds advokatbyrå 1993–1996, domstolsväsendet 1991–1993, European International Contractors (EIC) 2001–2010, varav som styrelseledamot 2008–2010.
Aktieinnehav i NCC AB: 4 386 B-aktier.

JYRI SALONEN

Född 1965, Civ. ek.
Chef NCC Industry från 1 januari 2016. Anställd i NCC sedan 2007. Tidigare erfarenheter bland annat affärsområdeschef NCC Roads 2015, divisionschef NCC Roads Services 2014, Affärsområdeschef för NCC Roads i Finland 2009–2013, diverse positioner inom ExxonMobil och Esso i Finland.
Aktieinnehav i NCC AB: 2 255 B-aktier.

Förändringar i koncernledningen 2017:

Harri Savolainen utsågs den 1 januari 2017 till Head of Operational Support för NCC och medlem av koncernledningen. Operational Support är en ny funktion som omfattar IT- och ledningssystem, FoU samt inköp. Peter Gjörup kvarstår som inköpschef men lämnade koncernledningen till följd av den nya organisationsstrukturen.

Uppgifterna om aktieinnehav i NCC avser direktägda, via närstående och via bolag ägda aktier per 31 december 2016.

Finansiell information och kontakt

NCC lämnar finansiell information för verksamhetsåret 2017 vid följande tillfällen:

5 april	Årsstämma
28 april	Delårsrapport januari–mars
19 juli	Halvårsrapport januari–juni
26 oktober	Delårsrapport januari–september
Januari 2018	Bokslutskommuniké 2017

NCC:s delårsrapporter finns att hämta på NCC:s webbplats, www.ncc.se, där all information om NCC-koncernen finns samlad på svenska och engelska. På webbplatsen finns även ett arkiv med delårsrapporter sedan 2009 och årsredovisningar sedan 1996. NCC trycker och distribuerar inte delårsrapporter. Tryckt årsredovisning distribueras till de aktieägare som har begärt det.

Under fliken "Investor Relations" finns kursutveckling för NCC:s A- och B-aktie med uppdatering var 15:e minut varje handelsdag samt relevanta nyckeltal. På webbplatsen återfinns NCC:s pressmeddelanden.

Den som vill beställa finansiell information från NCC kan antingen använda beställningsformuläret på webbplatsen www.ncc.se, skicka e-post till ir@ncc.se, skriva till NCC AB, 170 80 Solna, eller ringa till NCC AB på telefon 08-585 510 00. Ansvarig för aktieägarfrågor och finansiell information för NCC-koncernen är Johan Bergman, telefon 08-585 523 53, e-post: ir@ncc.se.

ÅRSSTÄMMA

Årsstämma hålls den 5 april 2017 kl. 16.30.

Plats: Kungliga Musikhögskolan, Valhallavägen 105, Stockholm. Anmälan kan ske på NCC:s webbplats www.ncc.se, per post under adress NCC AB, c/o Euroclear Sweden AB, Box 191, 101 23 Stockholm eller per telefon 08-402 92 54, senast den 30 mars 2017. Vid anmälan ska uppges namn, person- eller organisationsnummer, adress och telefonnummer samt antalet eventuella biträden.

Inregistrering till årsstämman börjar kl. 15.30. Kallelse till årsstämman finns på NCC:s webbplats, www.ncc.se och var införd i Post- och Inrikes Tidningar den 28 februari 2017. Att kallelse skett annonserades i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet samma dag.

NCC AB (publ), Org.nr 556034-5174, säte Solna.

Adresser till bolagen i NCC-koncernen finns på www.ncc.se.

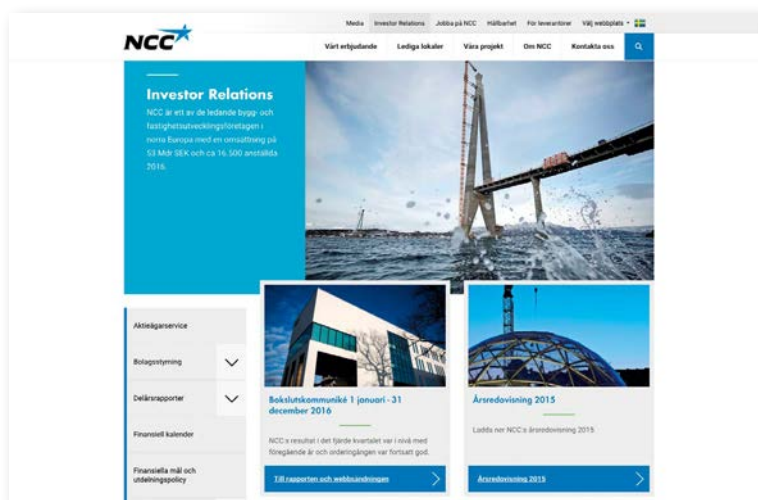
AKTIEÄGARINFORMATION PÅ NCC.SE

På NCC:s hemsida under fliken Investor Relations hittar du all finansiell information kring NCC-koncernen och det som rör dig som är aktieägare i NCC.

AKTIEÄGARSERVICE. På vår Aktieägarservice kan du prenumrera på den information du önskar få, och även bestämma i vilken form du vill ha den – på papper eller via e-post.

KURSINFORMATION. Kursinformation finns med 15 minuters fördröjning och du har även möjlighet att se totalavkastning (inklusive återinvesterade utdelningar) och jämföra NCC-aktiens utveckling med nordiska konkurrenter.

ANALYTIKERLISTA. Här finns en lista över de analytiker som löpande följer NCC och deras förväntningar på NCC.

MER INFORMATION/
KONTAKTPERSON:
Johan Bergman
IR-ansvarig
Tel: 08-585 523 53
E-post: ir@ncc.se

Definitioner/ordlista

FINANSIELLA NYCKELTAL

Andel riskbärande kapital: Summan av eget kapital och uppskjutna skatteskulder i procent av summa tillgångar.

Avkastning på eget kapital: Resultatet efter finansnetto inklusive resultat från andelar i intressebolag med återläggning av räntekostnader, i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital. Avkastning på sysselsatt kapital används för att optimera koncernens kapitalallokering och värdeskapande.

Avkastning på sysselsatt kapital: Resultatet efter finansnetto inklusive resultat från andelar i intressebolag med återläggning av finansiella kostnader, i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Direktavkastning: Utdelningen i procent av börskursen vid årets slut.

Driftsnetto: Resultat från fastighetsförvaltning före avskrivningar.

Genomsnittlig räntebindningstid: Återstående räntebindningstid vägd med utestående räntebärande skulder.

Genomsnittligt eget kapital: Medeltalet av redovisat eget kapital den 1 januari, 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december.

Kapitalomsättningshastighet: Nettoomsättning dividerad med genomsnittligt sysselsatt kapital.

Nettoinvesteringar: Utgående balans minus ingående balans plus avskrivningar och nedskrivningar minus uppskrivningar avseende anläggningstillgångar och omsättningsfastigheter.

Nettolåneskuld: Räntebärande skulder och avsättningar minus räntebärande tillgångar inklusive likvida medel.

Nettoomsättning: Inom entreprenadrörelsen redovisas nettoomsättningen enligt principen för successiv vinstavräkning. Dessa intäkter redovisas i takt med att entreprenadprojekten inom bolaget successivt färdigställs. För NCC Housing redovisas nettoomsättningen vid tidpunkt för överlämnande av bostaden till slutkund. Fastighetsförsäljningar redovisas per den tidpunkt då väsentliga risker och förmåner överförs till köparen, vilket normalt sammanfaller med ägandets övergång. I moderbolaget motsvaras nettoomsättningen av resultatavräknad fakturering på avslutade projekt.

Ordergång: Värdet av erhållna projekt och förändringar på befintliga projekt under den aktuella perioden. Som erhållna uppdrag räknas även projekt i egen regi för försäljning för vilka beslut om igångsättning fattats samt sålda färdigställda bostäder från lager.

Orderstock: Värdet vid periodens utgång av återstående ej upparbetade projektintäkter i inbegripande uppdrag, inklusive ej avslutade projekt i egen regi för försäljning.

P/E-tal: Börskursen vid årets slut dividerad med resultat per aktie efter skatt.

Resultat per aktie, efter skatt: Årets resultat hänförligt till NCC:s aktieägare dividerat med ett vägt genomsnitt av antal aktier under året.

Räntetäckningsgrad: Resultat efter finansiella poster med återläggning av finansiella kostnader dividerat med finansiella kostnader.

Rörelsemarginal: Rörelseresultat i procent av nettoomsättningen.

Skuldsättningsgrad: Nettolåneskuld dividerad med eget kapital.

Soliditet: Summan av eget kapital i procent av summa tillgångar.

Sysselsatt kapital: Balansomslutningen minskad med icke räntebärande skulder inklusive uppskjutna skatteskulder. Genomsnittligt sysselsatt kapital beräknas som medeltalet av värdena den 1 januari, 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december.

Total avkastning: Kursutveckling under året plus utbetald utdelning dividerat med aktiekursen vid årets ingång.

Utgående ränta: Nominell ränta vägd med balansdagens utestående räntebärande skulder.

Valutaeffekt: Den påverkan som förändringar i olika valutor har på den löpande rapporteringen i NCC-koncernen vid omräkning till svenska kronor.

Valutakursdifferens: Kursförändringar hänförliga till förändringar i olika valutor vid omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta.

Återköp egna aktier i aktiedata: Vid beräkning av de nyckeltal som beräknas utifrån antalet utestående aktier, har återköpta aktier exkluderats.

BRANSCHRELATERADE DEFINITIONER

Byggbkostnad: Kostnad för uppförande av byggnad inklusive byggnadstillbehör, anslutningsavgifter, övriga byggherrekostnader och moms. I byggbkostnader ingår inte kostnad för mark.

Byggrätt: Bedömd möjlighet att bebygga ett markområde. För bostäder motsvarar en byggrätt antingen en lägenhet, radhus eller fristående småhus. För att förfoga över en byggrätt krävs antingen ägande av marken eller option på att äga marken. För kommersiella fastigheter mäts byggrätter i kvadratmeter.

Detaljplan: Kommunal plan för markanvändning inom visst område, vilken är juridiskt bindande och kan ligga till grund för bygglov.

Direktavkastningskrav: Köparens krav på avkastning vid förvärv av fastighets- och bostadsprojekt. Driftsintäkter minus drifts- och underhållskostnader (=driftnetto) dividerat med marknadsvärdet.

Egen regi: När NCC för egen utveckling anskaffar mark, projekterar och bygger, samt därefter säljer. Avser både boendeprojekt och kommersiella fastighetsprojekt.

Fastigheter: I verksamhetsbeskrivning avses hus, bostäder och mark.

Funktionskontrakt: Ett avtal där kunden ställer funktionskrav i stället för detaljerade material- och utförandekrav och som ofta löper över flera år.

Hus/övriga hus: I verksamhetsbeskrivning avses dels kommersiella byggnader, exempelvis kontor, butiker, gallerior, garage, hotell och industri och dels offentliga lokaler och byggnader såsom sjukhus, skolor, vård- och omsorgsbyggnader samt förvaltningsbyggnader.

NCC Partnering: En samverkansform i bygg- och anläggningsbranschen där byggherren, konsulterna och entreprenören tidigt i processen etablerar ett öppet och förtroendefullt samarbete, baserat på gemensamma mål, gemensamma aktiviteter och gemensamma ekonomiska intressen, i syfte att optimera projektet.

Plattformer: Gemensamma standardiserade tekniska lösningar. Finns för allt från idrottshallar, kontor, logistikanläggningar, till broar, småhus och flerbostadshus.

Uthyrningsgrad: Hur stor andel av förväntade hyresintäkter som motsvaras av tecknade hyreskontrakt (även kallad ekonomisk uthyrningsgrad).

VDC: Virtual Design and Construction.

Översiktsplan: Kommunal plan för markanvändning inom visst område, vilken inte är juridiskt bindande och som normalt förutsätts följas av och preciseras genom detaljplaner.

Produktion: NCC och Solberg.

Fotografer: Klas Andersson s.3, 22. Carina Gran s.41. Peter Hoelstad/Agent Molly s.4. Ulf Huett s.40. Sten Jansin s.8, 112, 114. Ricke Johansson s.31. Joakim Kräger s.3, 7, 26, 32, 36, 43, omslagets fram- och baksida. Lund+Slätt Arkitekter s.34. Erik Mårtensson s.3, 8, 27, 29. Carolin Freiholtz/Omelettphoto s.44. Pontus Orre s.18. Peter Svensson s.15.

Tryck: Göteborgstryckeriet.

NCC är ett av de ledande nordiska bygg- och fastighetsutvecklingsföretagen med en omsättning på 53 Mdr SEK och 17 000 medarbetare. Med Norden som hemmarknad är NCC verksamt inom hela värdekedjan – utvecklar kommersiella fastigheter och bygger bostäder, kontor, industrilokaler och offentliga byggnader, vägar och anläggningar samt övrig infrastruktur.

NCC erbjuder även insatsvaror för byggproduktion samt tillhandahåller beläggning och vägservice. NCC skapar framtidens miljöer för arbete, boende och kommunikation med ett ansvarsfullt byggande som ger hållbart samspel mellan människa och miljö.

NCC AB
170 80 Solna
Telefon 08-585 510 00
ncc.se

